

מבחר עלונים

שלה
שנת תש"פ

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
09:03	08:41	08:28	07:10	ירושלים
09:00	08:38	08:31	07:25	בני ברק
09:04	08:42	08:32	07:18	חיפה
09:00	08:38	08:31	07:25	אשדוד
09:02	08:40	08:29	07:09	בית שמש
09:01	08:39	08:29	07:26	קרית גת
09:04	08:42	08:31	07:21	נוף הגליל

כסףסו ושירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א-ה. 19-10 רצון, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מארכפוט
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

כשכואב

מתפללים
גם עבור אחרים
שכואב להם

רק אחד שבאמת כואב לו, מבין ויודע
כמה חשוב להתפלל בכדי לזכות לרפואה
וזה בעצם כל הרעיון מאחורי המיזם המיוחד

קו התפילות

ולא לחינם כבר אמרו חז"ל
כל המתפלל בעד חברו הוא נענה תחילה

הרעיון פשוט מאוד:

אתם תתפללו עבור חולה אחר והוא יתפלל עבורכם

נא האשיכו
להתפלל עבור
השק אותו הנכח
אקבלים לפחות
30 יוק!

מאוחדים
יחד למען עם ישראל

לפני החיוץ הכינו את השק לתפילה
חייגו עכשיו ל'קו התפילות' ופעלו לפי ההוראות:

02-6325070

לפניות בנוגע לפעילות מאוחדים חייגו: 054-845-8815

חלוקת ספרי "שבת טיש" ו"מידות טיש" לבתי כנסת ישיבות, מוסדות חינוך ועוד. טל' 02-5806777

גיליון מס' 410

פרשת שלח, כ"א בסיון תש"פ

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

שלח-לך אנשים (יג, ב) - סופי תבות הקס, לרמוז למה שפרש רש"י לך - לדעתך, כי משה רבנו רצה לשלח את המרגלים לארץ ישראל שהאוויר שבה מהקים, כדי שגיעו המרגלים לדעתו ויעלו למדרגה גבוהה, אולם לבסוף הוציאו דבת הארץ רעה פראשי התבות שלח-לך אנשים שהם חלש. (דברי עמוס)

התבות שלח-לך אנשים הם נוטריקון: שלח לדעתך, חפצי לא בן, אם נעשו שלוחים ידעתי מהשבתם, שלא לרצוני חפצם, לבד בלב אשר נשאר שלם, יהושע מהתפללך תברך. וכן התבות שלח-לך אנשים בגימטריה זה לדעתך ואני לא מצנח, והתבות שלח-לך אנשים ויתרו את-ארץ כנען, בגימטריה שלח לדעתך, אני ה' איני מצנח לך, ובאם תרצה שלח, כפרוש רש"י. (ספר הזכרון)

למטה ראובן שמוע ברזבור (יג, ד) - אמרו חז"ל, שהלומד תורה ומוציא את הדברים בפה, זכרם לארץ ימים, שנאמר בירחיים הם למצאיהם ולכל-בשרו מרפא, אל תקרי למצאיהם אלא למוציאיהם בפה. ונרמז בשם שמוע ברזבור, שהמשמיע תלמודו לאזניו, מתקנים בו ברזבור וזכרו. (מסעד לבית ה')

למטה דן עמיאל ברזמלי (יג, יב) - אמרו חז"ל, שאחד הסמנים של בן ישראל הוא מי שגומל חסדים. וזה מרמז פאן, מי הוא עמיאל וכן העם של הקב"ה? מי שהוא ברזמלי, שהוא גומל חסדים עם הזולת. (חסדי דוד)

ארץ אכלת יושביה (יג, לב) - סופי התבות בגימטריה מלכות, כי ארץ הקדש היא עקר האמונה שהיא היראה בבחינת מלכות הבורא יתברך, שעל-ידי האמונה בא האדם להכרה שיש בורא לעולם וירא מפניו. (דברת שלמה)

סר צלם מעליהם (יד, ט) - בגימטריה זה איוב מת דהוא היה המניו, כדברי רש"י שמשוה אמו למרגלים שאיוב מת וסר צלם. (ספר הזכרון)

ראשית ערסתכם חלה (טו, כ) - חלה בגימטריה מ"ג, כי שעור חלה הוא מ"ג ביצים, והתגין על האות ה"א מרמזים על שעור המש ביצה הנוסף על מ"ג ביצים. (נהר שלום)

ספורים בפרשה

טובה הארץ מאד מאד (יד, ו)

מעשה ביהודי אחד, שעלה לארץ ישראל עלימנת להתישב בה, אך קשתה עליו ישיבתה וייסורי הקליטה בה, ולכן חזר לארץ מולדתו. לאחר שחזר, נכנס אל רבי משה מללוב והחל לספר בגנותה של ארץ הקדש והוציא את דבתה רעה. גער בו הרבי ואמר: "בפרשת שלח נאמר 'טובה הארץ מאד מאד', ואם-כן איך אפשר לומר על הארץ שאינה טובה?! אלא במי אתה מוצא שהארץ טובה מאד? במי שמקים את דברי חז"ל באבות 'מאד מאד הוי שפל רוח', ומכיון שאתה מוציא את דבת הארץ רעה, סמן הוא שגסות הרוח היא מנת חלקה, ולכן אין הארץ מוצאת חן בעיניך."

פעין זה ספר רבי משה יחיאל מאוירוב על אחד מתלמידי החוזה' מלבלין, שעלה לארץ ישראל, והצטער מאד על שאינו מרגיש בה קדשה יתרה. למים, ראה בחלומו את רבו, והוא אמר לו כי על ארץ ישראל נאמר "טובה הארץ מאד מאד", ואמרו חכמים "מאד מאד הוי שפל רוח", כי אם מקימים את דברי המשנה, אז זוכים להרגיש את קדשת ארץ ישראל.

והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את-כלי-מצות ה' (טו, טז)

המגיד מקלם, רבי משה יצחק דרשן, הגיע פעם בימות הקיץ לעיירה דובלין הסמוכה לריגה, שהיתה עיר נמל ורבים היו מגיעים לנפש בה ולהתרחץ במימיה. בשבת-קדש הלך המגיד לבית הפנסות, וראה שרבים מהמתפללים, אורחים מריגה הגדולה שבאו לנפש בעיירה, עומדים ללא טלית, מפיון שהתרשלו להביא את טליתותיהם עמם. עלה הדרשן על הבימה, פתח ואמר: "רבותי, אספר לכם מעשה שהיה. בעונת קיץ אחת, הייתי בשבת בעיר ריגה. נכנסתי לבית אחד כדי לפגוש את בעל הבית, ונאמר לי כי הוא נסע לנפש דובלין. לפתע הגיע לאזני קול בפי תמרורים מן החדר הסמוך, נכנסתי וראיתי נרתיק של טלית תלוי על הקיר והטלית שבתוכו גועה בבכייה. 'טלית, טלית, שאלתי אותה, מדוע נשאת את קולך בבכי?' והיא השיבה ואמרה לי, 'איך לא אבכה? והרי בעל-הבית יצא לנפש, נטל עמו את כל הבלי העולם הזה, ורק אותי לבד עזב כאן לאנחות'. נחמתי את הטלית ואמרתי לה: 'מנעי קולך מבכי, טלית. יבוא יום, ובעל-הבית יצא לדרך רחוקה מאד, רחוקה יותר מנסיעתו עתה, ואז לא יטל עמו לא פסך ולא זהב, אלא רק אותך בלבד, ורק את תתלוי אליי...'"

בשנת תר"ד, הזמן רבי יצחק מוולוז'ין, בנו של רבי חיים מוולוז'ין, לאספה ממשלתית שהתכנסה בעיר פטרבורג, והוא הגן בגאון על קדשי התורה והיהדות. נאזמו המזהיר הפה את שונאי ישראל שוק על-ידיך, עד שחמתו של שר ההשכלה הרוסי בערה בו עד להשחית. חפש הלה אמתלה כדי ללעג לרבי יצחק, ושאלו: "מפני מה לובש אתה טלית-קטן עם ציציות כה ארפות? הנה הדוקטור לילינטל שגם הוא שומר-דת, ואין ציציותיו נכרות וגליוות?" חנך רבי יצחק והשיב על-אתר: "מצות ציציות נתנה לנו כפגולה לזכרון, שנאמר 'ראיתם אתו וזכרתם את-כלי-מצות ה'". אבל אין זכרונו של אדם דומה לשל חברו, הדוקטור הוא בעל זכרון גדול ולכן די לו בציציות קצרות, אך אדם פשוט כמוני שתש זכרוני, זקוק לציציות ארפות..."

היה היה

ראשית ערסתכם חלה תרימו תרומה

אחד מהסידורי של רבי מרדכי מלכוויטש היה רבי מאיר ממיר, שבנה בידי חבריו בדרך חבה 'ר' מאירקע'. פעם אחת, יצא רבי מאיר מביתו למסע ארץ, ובדרבו עשה חניית בינים ונכנס לפנדק דרכים בבעלות יהודית, כדי לנוח מעט ולהתפלל. ישב רבי מאיר לנוח מעט בצדי הבית, ולפתע התמלאה החצר כלה בעגלות רבות שעשו את דרכן בשירה גדולה. בני השירה היו עניים מרודים, שפתחו את רגליהם ונדדו בדרכים כדי למצוא מעט מזון לפיהם. והנה הבחין רבי מאיר בעינו החדה, כי אחד מבני החבורה שונה מכל השאר, ונכר עליו כי בירעליה נסתר הוא. איש זקן היה האיש ובעל צורה, ורבי מאיר החליט לעקב אחריו ולראות את מעשיו. רעבים היו כל בני השירה, וכאשר אשת הפנדקאי הניחה לפנייהם פירות לחם ותבשיל חם, עטו כלם אל השלחן ברעבתנות והחלו לבלע את המזון בחפזון, אולם אותו זקן לא נדחף עמו. במתינות פנה הצדה ונטל לידו ספל לנטילת ידים, פדקו היטב לראות אם הוא שלם ואין בו פגומה בשפת הכלי, ולאחר שנטל ידיו פדון ובחרת קדש, פנה לטל פרוסת לחם ממה שהניחה לפנייהם בעלת הבית. רבי מאיר המשיך לעקב אחריו כל העת, ולפליאתו ראה כי הזקן אחז את הפרוסה זמן-מה, ולאחר שבקש לברך עליה 'המוציא' הניחה מידו והוציא מתרמילו פרוסה יבשה, ברח עליה ואכלה. לאחר שפלה את מזונו, נטל ידיו במים אחרונים וברך ברכת המזון ברב פונה. הבין רבי מאיר כי יש דברים בגו, ומיד לאחר שהעניים החלו שוב במסעם, פנה אל בעלת הבית ושאלה: "מתי אפית את הלחם?" ונענה כי ביום האתמול הכינה אותו. "האם הפרשת חלה מן העסה?" שאלה, והאשה נבהלה והחלה לטפח על ראשה בצער: "אוי ואבוי לי! שכחתי להפריש חלה מן העסה". הבין רבי מאיר מיד, כי אותו עני זקן, הוא איש אשר רוח אלקים בו, ומיד רץ אחרי השירה כדי לפגוש את הצדיק הנסתר.

לאחר שעה ארבה שמח לגלות את שירת העניים בפאתי היער, אלא שלפליאתו לא גלה ביניהם את האיש הפלאי. "היכן הוא הזקן שהתלונה אליכם?" שאל את בני השירה, והללו נדו בראשם ואמרו: "מדוע אתה מתענן על איש מוזר זה? הוא נטפל אלינו זה כמה שבועות, אך הוא מתנהג בשגשגון. פורש הוא מאתנו פעמים רבות אל היער ושוחה בין השיחים, ולפעמים טובל במים קפואים שבנהרות, לאחר שהוא מבקע את הקרח שעל פניהם". לבקשתו, הראו לו בני השירה את פיון הליכתו של הזקן, ולאחר כפרת דרך מצאו רבי מאיר כשהוא עומד תחת אילן אחד, תפוס במחשבותיו ומראהו כלפידי-אש. "רבי, ברבני", פנה אליו רבי מאיר. הביט בו הזקן, ובקש ממנו נדבת-קסם, ולאחר שרבי מאיר שקל לידו סכום הגון, ברכו במאור פנים ונפרדו ממנו לשלום.

המשיך רבי מאיר במסעו הארץ, כנוסע יחידי בעגלתו ללא מלווה. תחלה הייתה הדרך נהירה לו והוא נסע בדרך הסלולה והקסומה, אלא שלפתע, בעודו שרוי בתוך יער עבת, תעה רבי מאיר בדרך ואבד לחלוטין את פיון הנסיעה. בעיפות שרף הסוס את דרכו בשבילים לא נודעים במעמקי היער, פשרי מאיר מביט באגה לכל עבר, ומחפש בדל של סמן חיים באפק. שעות ארוכות עברו עליו בדרך הפתלתלה, ורק לפנות ערב שמח לגלות מסרחקים ניצוץ אור שהגליח בתשכה שהחלה להתפשט עם רדת הלילה. תקנה מחדשת התעוררה בלבו, והוא מהר לזחק בפוס כדי להגיע אל מקור האור. לשמחתו גלה בית גדול עומד בקרחת יער, ובסמוך לו ארוה לסוסיים. בחצר עמדה בעלת הבית ובשלה תבשילים שהדיפו ריח ערב, ולשאלתו אם בית מלון הוא הבית, השיבה האשה בחיוב. רבי מאיר לא חשד בכלום, ובטוח היה כי בדבריה פן הוא, אלא שלאחר שעות מספר הבין כי נפל למאורת שודדים ורוצחים. היה זה לאחר ששמע שאון של אנשים צועדים הביתה ועל מתניהם חרבות וגרזנים, ובאזנו החדה שמע את בעלת הבית מספרת להם על האורח ההגון שנפל בחפתם. בהלה אחזה את רבי מאיר, והוא בקש לפתח את דלת חדרו כדי לנסות להמלט. אולם שעד מהרה גלה כי הוא כלוא בחדר והוא סגור מכל עבריו. הבין רבי מאיר כי פלטה אליו הרעה, והוא נעמד בפנת החדר והחל לומר דווי בקול נשבר ובדמעות שליש. בינתיים התישבו הגזלנים לאכל את סעדתם, וכשסימו נכנסו אל חדרו של רבי מאיר, קשרו את ידיו ואת רגליו והתפוננו להורגו.

לפתע נשמעו דפיקות עזות בחלונות הבית בלוי כולות רועמים: "פתחו מיד את הדלת!" בהלה אחזה בשודדים והם סרבו לפתח את הדלת, אולם הקר העז חדר לעצמותיהם של העומדים בחוץ, והם שברו את הדלת לשבבים. התברר, כי שירה גדולה של סוחרים גברתיים תעתה בדרך, וכשראו את הבית נכנסו פניהם. עם הכנסם, גלו את רבי מאיר שוכב עקוד פשה, ומיד התיירוהו מן החקלים. בקול רועד ספר להם רבי מאיר על הרוצחים, והסוחרים מהרו להתגפל עליהם וקשרו את פלם בידים איתנות. מיד עם אור הבקר, הוטלו הרוצחים אל עגלותיהם, ובקול רעש גדול מסרום לכחות המשטרה שבגיי הגדולה. "דע לך", אמרו הסוחרים לרבי מאיר, "כי פעמים רבות עברנו בדרך הזו ומעולם לא תעינו בה. היום משום-מה תעינו בדרךנו, ואין זה כי אם אצבע אלקים, כדי להצילך ממות". סמוך להצלתו של רבי מאיר, נסע לכוויטש, וכשנכנס לרבו אמר לו הצדיק: "גלגלך נדדה שנתה כל הלילה, אולם נצלת בזכות המכתה בצדיק רבי לייב שרה'ס, שהיה אותו זמן שפגשת בדרך וזכית אף להתברך מפיו, ובזכותו תעו הסוחרים מדרךם ובאו להצילך מרדת שחת".

מאורות

רבי בן-ציון רבינוביץ מאוסטרובה ז"ל
ליום ההולולא י"ט בסיון תרפ"ו

דמות נפלאה של חסיד קמאי, שהיה דבוק כל ימיו ברבותיו לבית קוצק וגור, והיה לסמל ודגמה בתורתו וצדקותו. נולד בראש השנה תר"א, לאביו רבי בנימין דוד רבינוביץ, מורה צדק בורשה ומחבר פמה ספרים חשובים. מנעוריו דבק בשרף מקוצק, ולאחריו נסע אל החדושי הר"ם, רבי הניד מאלקסנדר, וה"שפת אמת" מגור. בערב ימיו הסתופף בצלו של ה"אמרי אמת", שכברו מאד וקהל קם לכבודו בכניסתו. נוהג היה להשתתף בשעורי רבו, ופעם כשהחמיר לבוא, שאלו הרבי עליף, והוא השיב שאחר מעט ולא רצה להטריח את הרבי לקום לכבודו, ולכן העדיף שלא להפגס. אמר לו הרבי: "אך לא תאפשר לי לקום לכבודך ולזכות למעט יראת שמים? שהרי כך פורש זקני החדושי הר"ם את הפסוק 'מפני שיבה תקום ויראת מאלקוד', אם מקימים את החלק הראשון וקמים מפני שיבה, אז ויראת' ומקבלים יראת שמים". היה זולה ומשקה מתורת רבותיו לדורות הבאים, והיה קמעון המתגבר באמרות וספורים, שהעבדים במתיקות אל פרחי הסיידים. בערב חג השבעות תרפ"ה היה שרוי בשמחה, ואמר לתסידים כי לפי חשבוננו עתיד הוא לחיות עוד שנה אחת, מפני ששגשגנו לקבל שלום מהרבי וספר לו שזה כבר שבעים חגי שבעות שהוא נוסע לצדיקים, אמר לו הרבי שבשנה הבאה יכבדו בחג השבעות בקרבת המזון, כך היה, ובחג השבעות תרפ"ו, כעשרה ימים לפני סטיירתו, רבו בדרו בזמון, ונפטרו בשם טוב בהיותו כבן פ"ו.

יוסיף דעת

פרשת שלח מסתיימת בפרשת ציצית, שבה נצטוונו להטיל ציצית בכל בגד שיש בו ארבע כנפות, וצריך לומר כנפות ולא כנפות שהוא רק בנסמך. בספר הערוך כתב בשם רב מצליח, שהטלית הוא רודי, ולמה נקרא שמו טלית? מפני שהוא למעלה מכל הבגדים, שנאמר וישאו אותו בניו, ומתרגם ונטלו ויהי בונה, ועוד מפרש שהוא מורש טלל שהוא מסכך מלמעלה על האדם. טלית בלשון רבים הוא טלית, כמובא במסכת זבים 'עשר טלית', ודומה הוא ל'תענית' שבלשון רבים אמרים 'תענית', ויש גם לשון 'טליתות', כמובא בשבת 'טליתות מקופות'. בתקופה מאוחרת בהרבה נוצר הביטוי 'טליתים' בריבוי של טלית, כמו 'כותים' ו'תעניתים'. הטלית היא בלשון נקבה כמובא ברות בלשון חז"ל "טלית שכולה תכלת", ולכן תמנה רבים על הביטוי השגור "טלית קטן" ו'טלית גדול' שמקורו כבר מימות הראשונים. מסיבה זו כתב רבי יעקב מינצבעק ועוד, שבאמת היה צריך לומר טלית קטנה וגדולה, ובמקור נאמר "טלית קטן" בנסמך, דהיינו טלית של קטן, מפני שבשולחו ערוך נפסק שיעור טלית הוא כדי שיתכסה בה באורך וברוחב ראשו ורובו של קטן, ולכן אמרו טלית של קטן, ובמשך הזמן נוצר השיבוש כאילו הטלית היא בלשון זכר. בעקבות כך, יש סידורים מדייקים שבהם נאמר בנסח התפילה לפני ההתעטפות בטלית: "וכשם שאני מתכסה בטלית בעולם הזה, כך אוכה לחלוקה דרבנו ולטלית נאה (ולא נאה)... והטלית תפרש כנפיה ותצילם (ולא יפרש כנפיו ויצילם)". אך ברוב הסידורים נכתב בלשון זכר, ויש שהמליצו שהטלית משפיעה על האדם והריהו כוכב המשפיע, ויש לומר יפוש. אולם יש הטוענים שהטלית שייכת לקבוצת המילים בלשון הקודש שכתובים בלשון זכר או נקבה, ואך בלשון הראשונים אנו מוצאים שימוש בלשון זכר לטלית, כגון לשון רש"י "טלית העשויה להתעטף", ועוד, ואף הב"ח הניח במקום אחד על הרשב"ם בבבא-בבא, טלית אחד במקום אחת, ויש גם גרסה במסכת כלים 'טלית אחד'.

ועשו להם ציצת עליפני בגדיהם לדרתם

וילנא רבתי, ירושלים דליטא, שנת תק"פ. בבית הדפוס הגדול שב'עיר, של המדפיס הנודע רבי מנחם מן ב"ר ברוך, הוא אבי משפחת ראם המדפיסים הנודעים בוילנא, יוצא לאור ספר קטן הפמות ורב האיכות בשם "ברית עולם", שעוסק בלו בסודות אותיות הקדש עלפי תורת הקבלה. כתב היד של הספר היה גנוז באוצרו של רבי יצחק ב"ר יעקב אשפני מבליצא, המכנה רבי יצחק איזער, והיו שטענו כי הוא עצמו הוא מחבר הספר העמוק, אלא שגרר ענותנותו לא חתם את שמו עליו עד שיחסוהו לקדמונים. הר"ל, רבי דוד לוריא מביחוב, פותב בספרו 'קדמות הזהר', כי רבי יצחק חבר ספר זה עלפי מגיד מן השמים, "שעקר דברי הספר שהן דברי המגיד נאמרים בלשון ארמי, ושאר דברים וכן איזו שערין פשעו הכולל שבסופו, נכתבו בלשון הקדש, שהן דברי המחבר עצמו", והסמיד לזה את דברי המחבר שכתב בשער השני: "ואני המחבר מאוצר מתנת חנם חנני השם יתברך בזה החבור". חלקו השני של הספר יצא לאור בירושלים, עם באורו הנפלא של רבי נפתלי הירץ הלוי וידנבוים, רבה של יפו. ויותר ממה שהתפרסם שמו של רבי יצחק איזער, שבפר להשאר נסתר, נודע בשערים שמו של אחיו רבי משה איזער, שהיה מגדולי תלמידי הגר"א מוילנא ושמו נשא לתהלה בפי הוודי וילנא במשך דורות רבים. מספר, כי בתקופת גלותו של הגר"א, נקלע פעם לפנדק אחד, ושם גלה כי המלמד דרדקי שלמד את בניו של הפנדקאי, אינו אלא רבי משה איזער. ושב הגר"א עמו שעות מספר ועסקו בתורה, ולאחר מכן אמר לו: "רבי משה, הגיעה שעתך להתגלות ולהפיץ ברבים את מעינות חכמתך ותורתך", ומאז נודע שמו לשם ולתהלה.

ברבי משה זה ארע ספור נפלא העוסק בפגשת ציצית, ויש אומרים שהמעשה ארע עם אחיו רבי יצחק הנזכר, ומעשה שהיה כך היה. זהיר היה רבי משה במצות ציצית, וכל ימיו הדר בה והשתדל שלא ללכת אפלו ארבע אמות בלי ציצית. פעם אחת, בעודו מהלך בדרך מחוץ לעירו, נתפסה הציצית שלו בדבר-מה ונקרעה מכנה הטלית-קטן. מיד פשט רבי משה את הטלית-קטן ממנו, והחל לרוץ עד שהגיע לפנדק סמוך. בסערת רוח התפרץ פנימה וקרא בתחנון אל הפנדקאי: "אנא, תן לי בבקשה ציצית! הסכים הפנדקאי, אך דרש חמש קופקות בעבור הציצית. הסכים רבי משה, וקרא בלהיטות ובקצרי-רוח: "אבל תן לי בבקשה את הציצית". התפלא הפנדקאי על קצר רוחו, ומינין שלא הפירו חשב שאיש פשוט הוא, והחליט להתבדח על חשבונו. "המחיר עלה", קרא הפנדקאי, "ואני דורש בעבור הציצית עשר קופקות". הסכים רבי משה ואמר: "מסכים אני, אבל תן לי מהר את הציצית". ראה הפנדקאי כי נפשו של ההלך בלתי אל הציצית, והחליט להמשיך ללעג לו: "המחיר שוב עלה, ואני דורש בעבור הציצית חצי רבל כסף". הסכים רבי משה גם למחיר ספרך זה, והפנדקאי המשיך להעלות את המחיר לרבל שלם, ומשם לחמשה רבלים, וכך זנק המחיר ועלה עד שהגיע לחמשים רבלים, שהיה הון עתק, ועל כל מחיר המשיך רבי משה לומר שהוא מסכים, והתחנן לקבל את הציצית. לאחר שעה ארבה שהפנדקאי התעלל ברבי משה והתקלס בו, מסר לו סוף-סוף את הציצית, ורבי משה שמח עליה פמוצא שלל רב. הוא מהר להכניסה אל הטלית-קטן שלו, אך התנצל בפני הפנדקאי כי עתה אין בכיסו כסום פה גדול של חמשים רבלים, אולם באשר יבוא אליו לביתו שבאיזער, ושקל גידו את הסכום בלו. הפנדקאי התייחס לכל העניין כמתהלה, ולכן לא יחס לו כל חשיבות, אלא שרבי משה לא שבח את הדבר, והמתין לשעת הכפזר באשר הפנדקאי יגיע לעירו. לא עברו ימים ארבים, והפנדקאי נקלע לאיזער, ומיד כשראהו רבי משה, קבל את פניו בכבוד גדול, הוליכו לביתו והתחנן לפניו להסכים להתארס אצלו בשבת-קדש.

במוצאי שבת לאחר ההבדלה, הפה השמש על השלחן שבבית הכנסת, ובקול רם הכריז ואמר: "מורנו רבי משה'ה מענין למפר את ביתו, וכל הקודם זוכה!" תדהמה נפלה בבית הכנסת, שכן רבי משה היה נערץ בעיני כלם, והתמיהה הקיפה את כלם. "מה ראה הצדיק רבי משה למפר את ביתו? וכי מתבונן הוא לעיב אותנו לאנחות?!" כלם הפירו את רבי משה בעני מרוד שהתפרנס בקשי מיגיע פפיו, וידעו גם שהוא לא יסכים ליהנות מקפה של צדקה. "מדוע מבקש אתה למכר את ביתך?" שאלו המתפללים את רבי משה, ובשספר להם שהוא חייב לאורח שעמד בסמוך לו כסום עצום של חמשים רבל, והוא מבקש לשלם את החוב באמצעות מכירת ביתו, הפליא הדבר את כלם. "משום מה חייב לך רבי משה חמשים רבלים?" תהו כלם באזני הפנדקאי שעמד ליד רבי משה, אך הלה משך בכתפיו בהמיה ואמר: "איני זוכר פלל שרבי משה חייב לי כסום פה גדול".

נבהל רבי משה ואמר: "מה אתה סח? והרי כמו פי התחזבתי לשלם לך חמשים רבלים תמורת הציצית שהענקת לי". נחרד הפנדקאי ואמר בקול רועד: "מבקש אני את סליחתך, רבי משה. שכן בשעה שבאת אלי חשבתי שאיש משנה אתה ובקשתי להתבדח מעט על חשבונך, אך חלילה לי לסל ממוך חמשים רבלים בעבור ציצית ששויה רק שלש קופקות". אולם רבי משה לא קבל את דבריו ושען בתקף: "קניתי ממוך ציצית במחיר חמשים רבלים, ואת הסכום הזה עליך לקבל ממני. לא אתה על מצוה יקרה זו!" אולם גם הפנדקאי עמד על שלו, עד שלבסוף התרפף רבי משה והסכים להתפשר על כסום של חמשה רבלים כסף בעד הציצית, וידעו ללבם אמר רבי משה, "שקל כסום שבעולם לא ישוה לערך המצוה הגדולה של הציצית וכל הון לא ידמה לה".

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

שלחלקך אנשים - עוד רמז במאמר לך עליפי מה שאמרו ז"ל בפסוק עתה תראה אבל במלחמת ל"א מלכים איך רואה, עד כאן. מעתה אם היו ישראל נכנסים לארץ בשנה השנית ליציאת מצרים והיה מתקום מאמר ה' שאמר עתה תראה, היה מקרח משה לישב חוץ לארץ בהדיוט או יכנס לארץ ישראל הדיוט, ובאמצעות שליחות המרגלים נתעקבו ישראל ארבעים שנה ולא ירד משה מגלותו והיו בישרון מלך ארבעים שנה עד מלאת ימיו, והוא אמרו שלחלקך כי לך הנאה בזה בתכלית הדברים:

ויתרו את וגו' - קשה אומר ויתרו שהיה לו לומר לתור וגו', עוד קשה אומר אשר-אני נתן וגו' אחר אשר הזכיר שם המקום, לא היה צריך לומר אשר-אני וגו', כי מי לא ידע שהוא נותנה להם. אכן לפי מה שפרשנו שהתנה בשליחות תנאי הראשון לה, פרוש למה שהוא חושב שיהיו שלוחי משה ושאר הפרושים שפרשנו בה, והוסיף עוד תנאי אחד אנשים, שצריך שיהיו צדיקים, עוד בא והוסיף תנאי אחד בדרך שהרגול הוא אשר-אני נתן לבני ישראל, פרוש לא לשער אם הארץ החייה יש בה פהם ללכה ולרשת אנשיה כי זה ודאי כי אין יכלת בהם לעמד אפלו כנגד עיר קטנה שבהם, אלא אשר-אני נתן, וכיון שהדבר ההוא בא להם במתנה על הנותן להוציא עושקיה בדין הנותן מתנה, והוא ילחם להם ויעמדה בידם באין שטן ואין פגע רע, גם ישכילו ברוחם אשר יפליה' להשפיל רמים עם גדול ורם רבים ועצומים כדי שפעל הנס ימיר בנסו, ובזה נתחכם ה' בתקומו והיה מלפניהם מכשול כשיראו עמלק וגו' וילדי ענק וגו' ועצם חזק הערים הפצויות לכל יפחדו ויראו כי אין ירשתם בכח ישראל אלא בכח הבורא אשר הכל יוכל כי הוא הנותן:

דברי הימים

בכ' בסיון שנת ב'תמ"ט, הסתיים חודש הימים בו חנו בני ישראל במדבר בקברות התאוה, החל מ' באייר, ושם קברו את העם המתאוים. באותה חגיגה היתה גם נבואת שבעים חזקנים ובהם אלדד ומידד. מכ"א בסיון ועד כ"ח בסיון חנו בחצרות, לאחר שמרים הצטרעה והמתינו לה בשכרה עד שנרפאה.

על נחשונו בין עמינדב נאמר בסדר עולם רבא, שנפטר בשנה השנייה לצאת בני ישראל ממצרים, והגר"א כתב שמיתתו היתה בקברות התאוה, מפני שהיה מן הקצינים שבמחנה ונאמר "ותאכל בקצה המחנה", בקציני המחנה שהם החשובים שבעם. וכתב הרמ"ע מפאנו, שנשמחו של נחשונו התגלגלה בנשמתו של יוסף בן סימאי המוזכר במסכת שבת, שפעם נפלה דליקה בחצרו ובאו אנשי הצבא של ציפורי לכבות את האש, מפני שהיה אפוטורפוס של מלך, ולא הניחם לכבות מפני כבוד השבת, ונעשה לו נס וירדו גשמים וכיבו את האש. ובכך תיקן את מעשה האש שפרצה בתבערה, משום מידה כנגד מידה.

בכ' בסיון שנת ד'תתקל"א, בעת מסע הצלב השני, אירעה עלילת הדם בעיר בלואה שבצרפת בה נהרגו כל בני הקהילה, ויום זה נקבע ליום צום ותענית. קביעת היום מיוחסת לרבנו תם, שביום טוב שני של חג השבועות, פרצו הצלבנים לביתו, קרעו ספר תורה בפניו, הוציאוהו אל השדה ופצעו את ראשו בחמישה פצעים, וכמעט שנהרג שם בעינויים, אלא שזמן השמים זימנו לשם שר גדול והוא שיחד את הפורעים בחמישה חוקים, ותהי לו נפשו לשלל.

לאחר פרעות ת"ח ות"ט, נקבע יום כ' בסיון ליום תענית ואמירת סליחות, ואז תיקן התוספות יום טוב 'מי שפרך' לשותקים בתפילה וקריאת התורה. יש קהילות המשמרות את הסליחות והתענית עד היום.

משפחה

מטעם

איש אחד איש אחד (ג.ב.)

איש אחד הראשון בתלשא, והשני באזלא גריש, הראשון רומן ליהושע ברנין והשני לכלב בריזנפנה, ששבחו את הארץ ולא הוציאו דבתה רעה. צורת התלשא כעגול המרמז ללכנה, שהייה יהושע נמשל ללכנה שהיא סמל לענייה ושפלות, כמו שאמרו חז"ל שבאה הלכנה ואמרה שאין שני מלכים משתמשים בכתר אחד עם החמה, והקב"ה הקטין אותה שתתנהג בענייה, וכן תרגם יונתן, שבכאר ראה משה את ענינותו של יהושע קראו יהושע במקום הושע, וכן אמרו חז"ל שפני משה בפני חמה ופני יהושע בפני לכנה, וכל זה מרמז בתלשא על איש אחד הראשון. ואיש אחד השני שהוא מטעם באזלא גריש, מרמז לכלב בריזנפנה, כמו שאמרו חז"ל שבשעה שהגיעו לנחל אשכל התירו את הכרת את אשכל הענבים, מפני העניקים שהיו שם. עמד עליהם כלב ואמר למרגלים לקוץ את האשכול, ואם יבואו העניקים להרע להם, יהרג אותם בכלי זינו. וזהו צורת אזלא גריש, שפניו אנשים שעומדים זה מול זה למלחמה. (בני שלשים)

איש אחד הראשון בתרסא אותיות אסתר והיא לכנה בשון הפרסית, והוא רמז ליהושע ברנין, והשני באזלא גריש לרמז על כלב שהשתטח על קברי ג' אבות, וזהו אזלא גריש, הלך להתפלל אצל ג' ריש, אצל שלשה ראשי ישראל. (עוד חספה חי)

מדגש

על הפסוק "ומצאו איש מקושש עצים ביום השבת" שבסוף הפרשה, כתב בעל הטורים: "סמך מקושש למגדף, לומר לך שבזמן אחד היו, כדאייתא בחלון פרק קמא, ומפני ששבת חמור בעבודה זרה, סמך להם פרשת ציצית, ששקולה גם כן בכל המצוות". והדבר תמוה, שכן אין רמז לכך בכל מסכת חליו, שהמקושש והמגדף היו בזמן אחד, וכתבו כמה מגיחים, שטענות דפוס נפלה כאן ברפוס ראשון ומשם העתק הדבר לכל הדפוסים הבאים, כי התבות "כדאייתא בחלון פרק קמא", שיכות לחלון, וכך צריך לומר: "סמך מקושש למגדף, לומר לך שבזמן אחד היו, ומפני ששבת חמור בעבודה זרה, כדאייתא בחלון פרק קמא. וסמך להם פרשת ציצית ששקולה גם כן בכל המצוות וכו'", ואמנם דבר זה ששבת חמור בעבודה זרה, מובא במסכת חליו בפרק ה' עמוד א'.

ממלה

אחד מבני ירושלים המקלחים, הגיע פעם אל רבי אברהם מטשכנב, והוא שאלו על מנהג בני ארץ ישראל שהולכים להשתטח על קברי צדיקים לישועה, בשונה מבני הגולה שהולכים אל הרבי ומזכירים את עצמם לפניו להושיע בזכות ברכתו. "זה באמת הבהל בין כלב ליהושע", אמר היהודי הפקח, "שכן יהושע הלך למשה שהיה הרבי, וכלב הלך להשתטח על קברי אבות. אך זה היה בזמנם כשהרבי היה משה ובני והצדיקים היו האבות הקדושים, אבל בזמנו הרבי הוא בגדד ספק, וקברי הצדיקים בגדד ודאי, ואין ספק מוציא מידי ודאי..."

מנהג היה הסבא קדישא רבי ישראל מרוזין, שלאחר שמלאו שלשים יום מלדת בניו, היו מלבישים להם פלית'קטן. פעם אחת, ככה בנו רבי דוד משה מטשורטקוב, שהיה אז תינוק קטן, כבי תמוררים, ובני הבית לא הצליחו להרגיעו למרות כל מאמציהם המרביים. חשבו בני הבית לדרוש ברופאים, אולם כששמע הסבא קדישא את הדבר, אמר: "אולי שכחו להלביש את הילד בציצית, וזו היא סבת בכייו"? בדקו ומצאו שאכן כך הוא הדבר, ומיד לאחר שהלבישוהו בטלית קטן, פסק מלכתוב. ומאז בנוהו אָחוּ בכינוי: "דער ציצית יודל", היהודי בעל הציצית...

רבי מנחם מנדל מושיץא בעל "שארית מנחם", בנו של ה"אהבת ישראל" מוויז'ניץ, שהיה פעם באמריקה וערך קדוש לכנה במוצאי שבת פנהגו, יחד עם אנשי שלומו. לאחר מכן, בדקו כלם את הציצית לאור הלכנה כפי המנהג, ולפתע פנה הרבי אל הנוכחים ושאל: "אולי יודעים אתם, מהו הקשר בין בדיקת הציצית לקדוש לכנה?" השתתקו כלם, והמתינו לשמע את הסברו של הרבי. ואמנם הרבי פתח והסביר בטוב טעם: "הרי לכאורה לילה אינו זמן ציצית, כמו שצאמר 'וראתם אותו', ולילה אינו זמן ראייה, ואסור מדיע יש לבדק ציצית בלילה? אלא הרי צאמר בישועה פרק ל' ומזכר גם בנפח שאומרים בקדוש לכנה, 'והיה אור הלכנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבנתים כאור שבנת הימים, ביום חשב ה' את שרבו עמו ומחץ מכתו ירפא', דהינו שלעתיד לבוא תאר הלכנה כאור היום, ונמצא אפוא שנתחייב גם אז בליילה במצות ציצית, ומכיון שצמצים אנו באמונה שלמה לביאת המשיח ולגאולה הקרובה, לכן אנו בודקים את הציצית בלילה, כדי להראות את אמונתנו שעוד רגע קט נתחייב במצות ציצית בלילה".

לפני פטירתו של הגר"א מוילנא, נטל את ציציתו בידו ואמר לסובבים: "במה קשה להפרד מעולם המעשה הזה, אשר על ידי מוצוה קלה כמו ציצית, שמחירה קופקות מעטות, אדם עשוי להגיע למדרגות עליונות עד כדי קבלת פני השכינה, והיכן נוכל למצא זאת בעולם הנשמות? אפלו אם יתנו כל פחותיו בעבודתו". מיד לאחר מכן, הסתלק הגר"א לעולם שכלו טוב, וירב בבת ייחודה תאניה ואניה. בחייו הורה הגר"א לתלמידו ונאמר ביתו רבי סעדיה, שלא לפסל את הציציות שבטליתו כמנהג בני הגולה בכל הנפטרים המובאים למנוחות, אולם למרבה הצער לא שהה רבי סעדיה בשעת הסתלקות רבו, וכשהגיע לווילנא היה הדבר כבר לאחר שהארון הורד אלי קבר, והחלו כבר לכסותו בנפטרם העליונים. החל רבי סעדיה לצעק והודיע כי הגר"א צוהו שלא לפסל את ציציותיו, ומיד הפסקה הקבורה. התכנסו הימים לדון בענינו, ומסקנתם היתה, שמכיון ששמן השמים עכבו את רבי סעדיה והוא לא הגיע עד לאחר שהציצית נפסקה, אין צורך להטיל ציצית מחדש, כי כך נגזר ממרום, וכך הובא הגר"א למנוחות בכל הגדולים. מקור הדברים מרבנו גרשם מאור הגולה, שבשנפטר קרא: "ציצית חוץ", ונחלקו בפרוש דבריו, אם רצונו לומר שסיררו את הציצית מטליתו, או שניחוחו מחוץ לארון, והזכרים הש"ו להלכה.

מחשב היה רבי דוד בטרין את מצות ציצית, והיה בודק אותן תדיר לראות שלא נפסלו חלילה. ואף אחיו רבי זלמן היה מחשב מאד את הציצית, והיה תדיר מחזיק את ציציתו ומסתכל בהן, ביחוד בשעה שהיה מוסר את שעוריו, כמובא ב"קב הישר" שההסתכלות בציצית היא ענין גדול והקומה לשכינה בגלות, וכן מובא ב"פרי עץ חיים" שההסתכלות בציצית היא תועלת לנשמה. כששכב רבי דוד בחליו ב"שערי צדק", קשה להתבסס בסדינים המיעדים ליום, שמא נחשבים הם ככסות יום ונחבים בציצית, אולם אמר למקרביו שאינו מורה כן להלכה, אלא רק מעורר עליה, שכן חושש הוא שמא יודע הדבר לרבי משה וולף, מיסד בית הרפואה ומנהלו, ומפני שירא שמים מרבים הוא, ילך ויטיל ציצית בכל הסדינים של בית הרפואה. בימיו, התגורר בירושלים המזרחית רבי שלום פסאר, שהיה מזקני חכמי תימן ומתושביה הראשונים של שכונת שערי חסד, וכמנהג יהודי תימן היה מתעטף ברידי גדול עם ארבע מנפות. היה רבי דוד מוכיחו כי הוא צריך להטיל בו ציצית, אבל רבי שלום טען שאין זה מלבוש שכן נהגו בתימן לכלב בגד זה בלי ציצית, אך רבי דוד המשיך להזכירו מדי יום עליו, מפני בקשת האמת שבו.

היצירה שמהירה בקוראיה מידות טובות

חידושי מיתות הוציא של רב המור "שבת טיש"

מידות והליכות בראי פרשת השבוע

• ב' כרכים •

מחיר מיוחד לרגל הוצאה לאור

להשיג בכל חנויות הספרים המובחרות

למסרים והטעות מרוכזת במחיר מיוחד: 02-5866777 • דוא"ר: 5866777@gmail.com

על 1260 עמודים 900 עמודים

מספר עותקים מיוחדים

רבי מרדכי מנדבורנא הדר במצות ציצית, ומקרביו גדלו פעם בכך בחצרו, כדי שיוכלו להכין ציצית מצמר ראשית הגז שלו. הכפש היה רגיל להפגם אל בית המדרש, וכשהרבי היה מחלק לחסידיו שירים, היה שולח ממאכלי השבת אף לכפש. פעם בקש לקים מצות בבורים דוברי חז"ל שכל המביא דורון לתלמיד חכם הרי הוא כאלו הקריב בבורים, ולכן קנה בכפשו וצוה להטבילה במקוה טהרה. לאחר מכן שחטוה אצל שוחט ירא שמים, את הפשר חלקו לעניים לכבוד שבת, ואת הצמר נתן לאחד מחסידיו החשובים לטוית חוטי ציצית. כשהסתמיה המלאכה, שלח את הציצית אל ה"דברי חיים" מצנו, וכשהגיע השליח אליו ספר לו כי הרבי מנדבורנא שלח את הציצית אליו כדי לקים מצות הבאת בבורים. נטל ה"דברי חיים" את הציצית ואמר למקרביו: "האם יודעים אתם מי שלח אלי ציצית זו? הלא הוא איש קדוש שכל עשיותיו לשם שמים, וכשהוא מתפלל הוא מביא בעצמו את התפילה למעלה ועושה כתר מתפללו".

"במדבר הזה יתמו ושם ימותו", אל תקרי במדבר אלא במדבר, דהינו בכח הדבור. יש לך אדם שהוא מדבר ומגיע לבחינת יתמו, להיות תמים ושלים עם קונו, והוא המדבר דברי תורה והקמתו. ויש לך אדם שמגיע לדרגת "ישם ימותו" כאשר משתמש בכח הדבור לדבורים שאינם הגונים. (הרי"מ משפוטבוק)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - שלח

מעשה שסיפר הגאון רבי סוסו הכהן זצ"ל מגאבס שבתוניסיה.
נורא ונוקב:

מעשה בחסיד שנסע לעיר אחת, ובהגיעו לשם שאל על בית
מלון כשר בתכלית ההידור והכשרות. היפנה אותו אדם לאכסניה
מהודרת ואמר לו: "אל תחליפנה ואל תמירנה, כי בעל האכסניה
הוא אדם נפלא, ירא שמיים ורב חסד, אוהב ומוקיר רבנו, טוב
לשמיים וטוב לבריות!"

שמע החסיד לדבריו, וסר אל אכסניה. ואכן, התכבד בכבוד
מלכים, סעד את ליבו ועלה על יצועו.

בחצי הלילה שמע קול מוזר. פקח עיניו, וראה לאור הנר שבעל
האכסניה משחזר סכין ענקית. מפעם לפעם בודק הוא בציפורנו
האם חדה היא דיה, וממשיך להשחיה. תמה ושאל: "הגידה נא
לי, למה לך סכין זו עכשיו?"

ענהו האכסנאי בתמימות: "סכין זו היא עבורך!"... חרד החסיד
ונלפת. רעדה אחזתו, מאין יבוא עזרו? אין זאת, אלא שנפל ביד

מטורף! החליט לנקוט בקול

רך ומפויס. אמר ברעדה:

"הכל משבחים אותך כי ירא

אלקים אתה, ושאתה טוב

ומטיב לברואים כולם. ואיך

תשפוך דם נקי, וחטאת

לאלוקים ולאנשים?"

והאכסנאי ממשיך להשחיו.

"אמור נא לי", ניסה האורח

לרכך את לבבו, "איזו תועלת

תפיק מרציחתי, הרי עני

ואביון אני!"

והאכסנאי שותק, מרוכז

בהשחזת סכיניו.

ניסה החסיד את הנימוק

האחרון: "אם תרצחני, יוודע

הדבר. שכן אחד התושבים

הנחני לבית מלונך, ועם שחר

יבוא לחפשני כאן. ומשלא

ימצאני, תפתח חקירה. היכן תסתיר את גופתי?!"

בדק האכסנאי את הסכין. נראה שבדיקתו הניחה את דעתו.

עתה פנה אל החסיד ואמר: "מורי ורבי, חסיד קדוש, אל נא

תחשבני לרוצח נפשות! עוול אתה עושה לי, בחשבך אותי

לרוצח בעבור בצע כסף! מדוע ברגעיך האחרונים עובר אתה על

הציווי לדון כל אדם לכף זכות?!"

והחסיד שומע, ואינו מבין מאומה. מה מתרחש כאן? והאכסנאי

ממשיך - "האמת היא, שאני ירא שמיים ומיטיב לכל האנשים.

ואף עתה מתכוונן אני לשחוט

אותך לשם שמיים, ולטובת אחינו

בני ישראל הגרים בעיר זו!"

"חידות לי דבריך", רעד קולו של

החסיד. "מיד תבין", אמר

האכסנאי, כשהוא מתקרב אליו,

והסכין בידו. "זה לי ארבעים שנה

"שלח לך אנשים" (יג, ב)

למה נסמכה פרשת המרגלים לפרשת מרים לפי שלקתה על
עסקי דיבה שדברה באחיה ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר
(רש"י)

צריך להבין, למה אמרו חז"ל ולא "לקחו" מוסר, מתאים יותר
היה לכתוב ולא למדו?

הערה זו העיר הגה"צ רבי זאב (וועלוועל) איידלמן זצ"ל בהיותו
על ערש דווי בביה"ח. הוא תירץ: מוסר לא מספיק ללמוד. אדם
יכול לראות ולהסכים ולהנהיג בראשו ודי לו בזה. מוסר הכוונה
לקחת למעשה. התביעה היא אדם שראה דבר כה מלמד,
שהגדולה שבגדולות על תביעה דקה שבדקה, לקתה כי היה בזה
משהו לשון הרע, לא מספיק להתעורר אלא לקחת למעשה.

והביא דברי המדרש בפרשה שדרשו על המרגלים את הפסוק
במשלי "כחומץ לשינים כעשן לעינים כן העצל לשולחיו" ושאל:

לא מצינו שהמרגלים היו
עצלנים? אלא הביאור הוא
שישנם שני מיני עצלות
ישנה עצלות של כבודת
הגוף ויש עצלות המחשבה
ואצל המרגלים כאשר ראו
את מעשה מרים ולא
התבוננו לקחת למעשה, זה
נבע מעצלות המחשבה.
(אבני יחיאל עמ' יב)

"שלח לך אנשים"

(יג, ב)

רשעים הללו ראו ולא לקחו
מוסר (רש"י)

לכאורה קשה הרי מרים
דברה על אחיה הצדיק משה
רבינו, ולכן הקפיד ה' עליה,
אבל המרגלים דברו על

עצים ואבנים ועל הארץ, ומנלן שאסור, הלא אין דומה הנידון
לראיה, ומה שייך ראו ולא לקחו מוסר.

ועל זה יש לומר, כיון שמשה רבינו החזיק את עצמו לשפל יותר
מן האדמה, כמ"ש כשמרים דברה במשה 'וישמע ה' ולא כתוב
וישמע משה, וכמו שמובא בתרגום יונתן 'ולא חש למליהון' ע"כ
צריכים לומר ה'קל וחומר' כך, אם מרים נענשה על שדברה
במשה שמחזיק את עצמו שפל מן האדמה, אז 'קל וחומר'
שאסור לדבר על האדמה עצמה.

(חידושי הרי"מ)

"היש בה עץ" (יג, ב)

אדם כשר שיגן עליהם בזכותו
(רש"י)

"בכל דרכיך דעהו" (משלי ג, ו)

זה לשון קדשו של רבינו יונה: 'בכל דרכיך דעהו' - פירוש,
בכל פרטי מעשיך, בכל דרך ופעולה - זכרהו !

ודע, כי יש אנשים שעניניהם אל ה' (רק) במעשה גדול,
אם יבקשו לפרוש בים לסחורה, או לצאת בשיירה,
ובמעשה קטן לא יזכרו את השם...

על כן אמר 'בכל דרכיך דעהו', **בדבר גדול או קטן**, כי
אחר שכל הפעולות תלויות ביד ה' וכל ההצלחות בחסדו
- **חייב אדם לזכרו בכל מעשיו!**

(מעט מן האור - ספינקא)

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין **ביוש**
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - שלח

"ויהס כלב את העם", וכשהשתררה דממת השתיקה ויכלו כולם לשמוע דבריו, הכריז באומץ רוח ולב: "עלה נעלה וירשנו אותה כי יכול נוכל לה".
(על התורה)

"וילונו על משה ועל אהרן" (יד, ב)

פעם בא לפני הגאון רבי שלמה זלמן אויירבך זצ"ל אברך אחד ששפך לפניו מרי לבו, וכך אמר: "שכני ואני, שנינו אבות לילדים, אני אברך ויודע ספר, וכמובן חניכתי את בני לתורה, אך לא שפר עלי חלקי, ולא זכיתי שבני ימשיכו באהלה של תורה, ואילו שכני, איש פשוט תם וישר, אך בניו יצאו גדולי תורה, במה נגרע חלקי?!" סיים בקול כאוב.

כפי הנראה הכירו הרב מקרוב, ולכן השיבו: "אתה מחזיק עצמך ללמדן ו'מבין' בגדולי תורה, ומפעם לפעם היית נוהג להעביר את שבט ביקורתך, ולחלק ציונים לתלמיד חכם זה או אחר. הילדים שמעו והפנימו. לכשגדלו, ועשו את חשבון נפשם, אמרו לעצמם: הלא גם בתלמידי חכמים יש דופי, כפי שאומר אבינו. כך קל היה להם לעבור לדרך אחרת, שיש בה גם מפיתויי העולם הזה. לא-כן שכנך, אמנם איש פשוט תם וישר הוא, אך כל פגישה עם תלמיד חכם, הסבה לו עונג עצום, ובכל פעם שהיה שב לביתו אחר פגישה כזו, היה שר ורוקד: "היום זיכני השם יתברך לפגוש תלמיד חכם פלוני, איש נעלה ורם מעלה, מי יתן בני ותהיו גם אתם כמוהו". ראו הילדים כי מושו לב אביהם הוא התלמיד חכם, ראו את המושג "תלמיד חכם" כפי שהוא באמת, מיקדו את שאיפתם לגדול בתורה, ומה הפלא כי אכן גדלו כך?! לו היית גם אתה כשכנך מייקר ומשבח בדברין תלמידי חכמים, משרה בביתך אורה לווהטת של אהבת תורה ולומדיה, אזי לבטח היית זוכה גם אתה!"

"וילנו על משה ועל אהרן כל בני ישראל"

(יד, ב)

מסופר על הגאון רבי אלעזר לאו זצ"ל שכיהן כרבה של אונגוואר שהיו לו שונאים רבים, שהציקו לו ורדפו אותו. לעת זקנותו, כשכל היריבים בכל המחנות, הכירו בגדולתו בתורה ובעבודת ה' ונעשים לו ידידים, אמר הגרא"ל: משל למה הדבר דומה, לחתן שאומר לכלתו "הרי את מקודשת לי בטבעת זו כדת משה וישראל" לכאורה קשה, למה לא אומרים "כדת תורה" או "לפי ההלכה", מה פירוש "משה וישראל"?

וההסבר הוא: משה היה רועה נאמן ואהב את עם ישראל. גם היהודים אהבו את משה רבינו וביכו את פטירתו במשך שלושים יום, ובכל זאת היו ביניהם קטטות במשך ארבעים שנה במדבר בשל אוכל, מים, בשר ומרגלים ועוד.

למרות זאת הם לא התגרשו ונשארו יחד עד הסוף. כך אומר החתן לכלתו בשעה שהוא מקדשה: "דעי לך, שאי אפשר למנוע קטטות ומריבות אבל עלינו להתנהג "כדת משה וישראל", שרבו זה עם זה, אבל לא עזבו אחד את השני ולא נפרדו זה מזה..."

שאני מחזיק באכסניה זו, ומעולם לא הזדמן לכאן חסיד נעלה כמוך. ומה אומר לך, שער בנפשך כי בכל בית העלמין שלנו לא נקבר אפילו צדיק אחד שנוכל להשתטח על קיברו ולבקשו שיעתיר בעדנו! ועתה, מאחר שראיתי אותך צדיק וחסיד, ברצוני שתקבר בבית הקברות שלנו. שאהיה אני ממזכי הרבים, וזכות הרבים תהיה תלויה בי לנצח נצחים" ... והתקרב עוד יותר ...

עד כאן הסיפור. וכשמתבוננים, מוצאים בו נמשל נוקב עד למאוד. כולנו מעריצים... צדיקים מתים! "אחרי מות, קדושים אמור". אך עוצם הצדיק את עיניו, והכל נוהרים לקיברו, מתחננים ומעתירים לישועה.

ואין איש שם אל ליבו, שעיקר תועלת הצדיק היא בחייו. כאשר ניתן להיאות לאורו, לקבל ממנו הדרכה, להנות ממנו עצה ותושיה, להתברך ולהוושע! ולא אחת, מצערים אותו בחייו, רודפים אותו, משחזים כנגדו לשון, אם לא סכין. מקרבים את קיצו, כדי לעלות על קברו...

"ולקחתם מפרי הארץ" (יג, ב)

הבעש"ט הק' היה אומר: "ולקחתם מפרי הארץ", על האדם לקחת דוגמא מפרי הארץ: בתחילה זורעים, ורק אחרי שהזרעים נרקבו לגמרי באדמה והם כמו כלו והיו לכלום, מתחיל הזרע לצמוח ולגדול, ולתת את פרוי.
"כי האדם עץ השדה".

"ויספרו... ויאמרו באנו אל הארץ" (יג, כז)

הרה"ק רבי מנחם מנדל מקוצק היה אומר: המרגלים דיברו אמת, ואף על פי כן פשעו וחסטאו. ללמדנו שלא כל דבר שאינו שקר אמת הוא, ולא כל מי שאינו שקרן הוא איש אמת.

"וילכו ויבאו אל משה ואל אהרן ואל כל עדת בני ישראל... ויספרו לו ויאמרו באנו אל הארץ... אפס כי עז העם היושב בארץ והערים בצרות..." (יג, כו-כח)

פתח הכתוב לספר כי באו המרגלים "אל משה ואהרן ואל כל עדת בני ישראל" ולבסוף "ויספרו לו" רק לאחד בלבד? ולא עוד אלא שלא פירש לנו הכתוב מי היה "לו" זה שלו סיפרו המרגלים לשון הרע שלהם.

אלא זה דרכם כסל למו של מוציאי דיבה, בעלי לשון הרע, שאינם מספרים מה שמספרים בקול רם ובפומבי, אלא מסודדים סוד לכל אחד ואחד באוזנו, כדי להגדיל את הרושם ולהאדיר פעולת הלשון הרע.

זה שאומר הכתוב "ויספרו לו" שלחשו כאילו מתוך זהירות שלא ישמעו אחרים, לכל אחד ואחד לתוך אוזנו את הסוד הגדול והנורא "אפס כי עז העם היושב בארץ". בסודי סודות ובמחותרת הפיצו דיבתם, אבל בגלוי "אל משה ואל אהרן ואל כל עדת בני ישראל" סיפרו כביכול בשבח הארץ. לא כן כשבא כלב להשיבם

ליקוטים וסיפורים נפלאים - שלח

הגיע האיש לפרק המשיא את בנו ונאלץ לצאת לחו"ל בכדי לזכות יהודים במצוות הכנסת כלה, בכדי שיוכל לעמוד במעמסה הכלכלית של השאת צאצאיו. בעת שירד מהמטוס שם פעמיו אל האכסניה, כשכל רצונו הוא לנוח מטרדות הדרך ולמחר יתחיל במטרה שלשמה הגיע הנה. המקום היה זול וישן, משכך היו חדרי הנוחיות משותפים בכל קומה לכולם. ויהודי זה כאשר נכנס לשם, מצא על הרצפה ארנק תפוח וגדוש בעשרות אלפי דולרים!...

מכיון שאבידת הגוי מותרת, ועיר זו רובה נכרים היו, הרי אלו שלו. אבל כדי שלא ייתפס, החליט האיש להוציא את השטרות, להיפטר מהארנק ולפזר את השטרות בין חפציו למקרה של ביקורת. שאכן הגיעה: השוטרים עברו בחדרים ובדקו אורח אחר אורח ואף למזוודתו של היהודי הגיעו. שטרות הדולרים נמצאו במספר מוקדים וחשדם התעורר.

היהודי לא איבד עשתונות: "אני גביר גדול ויש לי עסק בשם "כולל גליציה" בירושלים, זו הסיבה למקור הכסף הרב. כדי שלא ישדדו אותי התאכסנתי במקום זול ופיזרתי את השטרות בין חפציי. אבל אם אתם לא מאמינים - תתקשרו לירושלים ותבררו"...

לא היה לו הרבה מה להפסיד. או שיאמינו לו, או שבכל מקרה הוא יעצר. השוטרים התייעצו ביניהם והרימו טלפון לירושלים, באותם ימים לא בכל בית היה קו טלפון והם התקשרו לכולל גליציה, אמצע הלילה בארה"ב, שעת בוקר פעילה בכולל.

על הקו היה לא אחר מאשר השכן שירד לחייו. אך שמע שמארה"ב רוצים לברר על

אמינותו של השנוא עליו, נזדעק בלי לחשוב: "אל תאמינו לו! הוא עשיר גדול! אל תיתנו לו אגורה!" וטרק את הטלפון... דווקא בשל העובדה שירדו לחייו, הוא חזר ארצה עם סכום נכבד בלא להשקיע מאמץ וחיתן את צאצאיו בכבוד ובהרווחה.

על פי מעשה זה ניגש לדברי אור שבעת הימים, רבינו ישראל בעל שם טוב הק', שהובאו בספר "בן פורת יוסף": יהושע וכלב אכן ניסו להילחם בעצת מרגלים, הם עשו השתדלויות שונות וספגו גינויים על כך באופן חד ובוטא מכל העדה שביקשו אף לרגום אותם באבנים.

דווקא מאלו שפגעו בהם כל כך, זכו יהושע וכלב בסופו של דבר לרשת "חיות". הם "חיו מן האנשים האנשים", על חשבונם וירושתם הרוחנית.

לנו נותר לזכור את זה בפעם הבאה שיכאב לנו מהתנהגותו של אי-מי... (במחשבה תחילה)

"ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת לאמר סלח נא לעון העם הזה כגדל חסדך ויאמר ה' סלחתי כדברך" (יד, יז)

אומר רבינו האור החיים הקדוש, כאשר הרשעים מטיבים את דרכיהם ושבים בתשובה, מתקדש שמו של הקדוש ברוך הוא, שלאחר שמרדו בו, חזרו והיטיבו דרכיהם, ונתרבה כוח הקדושה בעולם באמצעות ביעור כוח הרע. ולכך אמרו חכמינו 'במקום שבעלי תשובה עומדים, אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד' כי בעלי התשובה זוכים לקדש שמו יתברך, בדרגה נעלה יותר. ענין זה רמוז בפסוק שאמר משה רבנו לפני הקדוש ברוך הוא, שהרי אמרו חכמינו שכל מקום שנאמר 'ועתה' הוא רמז למצוות התשובה, וביקש משה רבנו, שה' יקבל את תשובתם של ישראל ויסלח לעוונם, שעל ידי כך יגדל כוחו ושמו יתברך. ולפי זה יתבאר מה שנאמר בהמשך 'ואולם חי אני וימלא כבוד ה' את כל הארץ' שעל ידי התשובה יתקדש שמו ויתגדל כבודו של השם יתברך.

"ויהושע בן נון וכלב בן יפונה חיו מן האנשים ההם" (יד, לח)

לשון הפסוק "חיו מן האנשים ההם", על כך שיהושע וכלב לא מתו כשאר המרגלים, טעונה ביאור. שכן היה נכון יותר לומר "לא מתו", ולא להדגיש את העובדה שנתרו בחיים בשונה מן האנשים ההם".

רש"י כבר הרגיש בכך ומבאר בלשונו הזהב: "מה תלמוד לומר 'חיו מן האנשים ההם'? אלא מלמד שנטלו [יהושע וכלב] חלקם של מרגלים בארץ וקמו תחתיהם לחיים" [על פי דברי הגמרא בבבא בתרא (ק"ז): עיי"ש].

בבית מדרשו של הרה"ק רבי משה מרדכי מלעלוב, הסתופף יהודי ירושלמי "רגיל". ליהודי זה היה שכן שקינא בו ללא הרף, ואין לנו ידיעה מדוע ועל מה אירע הדבר, אך כך היה מעשה, שהיהודי סבל מרורות מרעהו ומדי תקופה היה נכנס לרבו לשפוף בפניו את סאת ייסוריו מהמתנכל לו.

הרה"ק מלעלוב הרגיעו וחזקו באמונה, עודדו להיות מהנעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתם ואינם משיבים, ניחמו בדברי עידוד שיום אחד הכל יעבור, וכך חלפו מספר שנים כשהצקות לא פוסקות, הרבי מחזק והיהודי אזור כח להמשיך.

ליקוטים וסיפורים נפלאים - שלח

"וזכרתם את כל מצוות ה' ועשיתם אותם ולא תתורו אחרי לבבכם... למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי... (טו, לט-מ)

צריך ביאור בכפילות הלשון: "ועשיתם אותם", ושוב "ועשיתם את כל מצותי". וי"ל, כי הסדר הוא "סור מרע ועשה טוב" (תהלים לד, טו) תחלה צריך לתקן הכל ולסור מן הרע, ואח"כ "ועשה טוב" יוכל לעשות ולקיים את המצוות בשלימות. אמנם אם ימתין האדם בעשיית המצוות עד שיסיר את הרע מקרבו לגמרי ויתקן הכל, אזי יתכן שלא יגיע בכלל לעשה טוב, לכן העצה היעוצה היא, שקודם יתחיל לעשות מצוות ויקדש עצמו וזה יסייע בידו שיוכל להסיר את הרע ולתקן הכל, ואחר כך יזכה לקיים את המצוות ביתר שלימות. וזהו שאמר הכתוב, בתחילה "ועשיתם אותם", היינו שיתחיל לעשות המצוות, ואח"כ: "ולא תתורו אחרי לבבכם" וגו', כי על ידי עשיית המצוות, תוכלו לנסור מן הרע ולהתרחק מן העבירות, ואז "ועשיתם את כל מצותי" בשלימות. (כ"ק מרן מהר"א מבעלזא זי"ע)

"והייתם קדושים לאלוקיכם" (טו, מ)

מובא בספר עלינו לשבח, הרב מילר סיפר שבצעירותו, כאשר למד בישיבה בחיפה, הוצרך פעם ראש הישיבה לנסוע אל מחוץ לעיר וביקשו להצטרף אליו. בימים ההם, סיפר הרב מילר, עדיין לא היו בנויים יישובים לאורך הכביש, והנוף שנשקף בעד חלון מהכוננית היה רק הרים, ים, שמים, אדמה. לפתע, מצביע ראש הישיבה לכיוון מסוים ואומר לי: "שלמה, מה אתה רואה שם?" הבטתי לעבר המקום שאליו הצביע, ולא ראיתי שום דבר מיוחד. "הסתכל טוב", ביקש ממני ראש הישיבה. ואז התבוננתי וראיתי ילד ערבי כבן עשר מנהיג עדר ענק של בהמות, שוורים ופרות, כבשים ועיזים. "מה אנחנו יכולים ללמוד מכך?" שאל ראש הישיבה, ומשלא הבנתי אל מה רומזים דבריו, המשך ואמר: "הרי הגוי הקטן הזה הוא כל כך קטן לעומת כל העדר הענק, ולכאורה הוא היה צריך להיות מושפע מהם, להתכופף על ארבע וללכת כמותם, ובכל זאת הוא אינו עושה כך. מדוע? כי גם הוא, הילד הערבי, הגוי הקטן הזה, יודע שהוא בן אדם וכל העדר הזה מורכב מבהמות... ומותר האדם מן הבהמה...". האדם שונה מבהמות למרות שהן רוב העולם!!! היהודי שונה משאר העמים למרות שהם רוב העולם!!! זה סוד ההצלחה והכוח האדיר שמקריין יהודי שמקדש שם שמים, לבוש צנוע ומכובד!!! והייתם קדושים לאלוקיכם....

א אלו שבת

"ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם" (טו, לח)

מעשה בבן ישיבה שבא לפני הגאון בעל הקהילות יעקב זצ"ל, ושאל האם יוכל לעסוק ברישום תלמידים לחינוך תורני, שיש בזה משום הצלת נפשות. ענהו הקה"י "שב ותלמד!". מיהר להבהיר: "לא התכוונתי בתקופת הלימודים. שאלתי על ימי 'בין הזמנים'! ענהו הסטייפלער: "בבין הזמנים, אפשר... הודה וביקש לצאת, קרא לו הקה"י שישוב. חזר, ורבינו נטל בידיו הקדושות את הציצית שבבגדו, והראה לו. הצביע על אחד החוטים, ואמר: "רואה אתה, חוט זה הוא 'השמש'. הוא היוצר את החוליות, והופך את החוטים לחפצא של מצוה! בתחילה, הוא היה הארון מכולם. אך מה אירע, הוא הסתובב סביבם לזכותם. הסתובב והסתובב, וככל שהסתובב הלך והתקצר, עד שנהיה קצר כמותם"... - ופטרו לשלום... (הגש"פ הקהילות יעקב)

"ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת" (טו, לח)

רבינו האור החיים הקדוש שואל מדוע את צבע התכלת שבציציות, צריך לקחת אותו דוקא מחלזון העולה מן הים שהוא נדיר ואינו מצוי, והלא יש הרבה דברים שאפשר להפיק מהם צבע זה. ומתרץ על פי דברי הגמרא 'תכלת דומה לים, וים לרקיע, ורקיע לכסא הכבוד', וכדי שניזכר גם בים שהוא דומה לרקיע, צריך לקחת תכלת דוקא מדג אשר נמצא בים, כיון שרק הוא דומה לרקיע.

"ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" (טו, לט)

אמר פעם המגיד הירושלמי רבי שלום שבדרון זי"ע באחת מדרשותיו: שוחחתי פעם עם אחד מגדולי ישראל ואמר לי, שיש כאן בפרשתינו קל וחומר נורא: ומה בתחילת הפרשה כתוב "וידבר ה' אל משה שלח לך אנשים ויתורו" את ארץ כנען" כלומר, אם רצונכם יש לכם הסכמה - אתם יכולים לתור, והם אכן קיימו את ה"ויתורו" - "ויתורו את ארץ כנען" ועם כל זאת, קרה מה שקרה, נכשלו עד כדי כך ונהפכו לרשעים, קל וחומר, אם מזהירה אותנו התורה לא לתור - "ולא תתורו" קל וחומר בן בנו של קל וחומר שלא לתור ולקיים את הלאו המפורש בתורה כי אסור לתור, ה' מזהיר "ולא תתורו!" כיצד לא מפחדים מהתוצאות.... עוד הוסיף ואמר המגיד זצ"ל: שמעתי לפרש את הפסוק הנ"ל כך: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" - אם ראית מה שלא ראוי לראות, עוזב, תשליך, ואל תחפש לתור למה, מה ומדוע. אתה כבר "אחרי", אל תתור "אחרי" לבבכם "ואחרי" ראיית העין - לא לחשוב במה שכבר ראית, לא לעסוק בו, להשליכו, לא לתור עוד "אחרי" עיניכם....

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת 'לכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת שְׁלַח לָךְ - מִילָה טוֹבָה

"וַיֵּצֵאוּ דַבַּת הָאָרֶץ" (במדבר יג, לב)

או כישורים מיוחדים.

אך המציאות שונה: כל אחד מאיתנו יכול לזכות בתואר הנכסף 'מזכה הרבים', כי לכולנו יש כלי הוא הפה. המילים שיוצאות לנו מהפה, יכולות לרומם אנשים משאול תחתית, להוביל אנשים למהפכות חיים אדירות מימדים.

למילה יש כוח אדיר, וכשאדם שומע מילה טובה, מחמאה, גיבוי, או אפילו סתם יחס חיובי- זה יכול לשנות את חייו, ויכול להביא אותו להגשמת כל שאיפה.

כולנו פוגשים אנשים בכל יום, כל היום. מילה טובה, טפיחה על השכם, במעשה זה יש את האפשרות 'להנשים' אנשים, להעניק חיות. ילד ששומע מילה טובה ממחנך, נער שזוכה למילת הערכה, אדם ששומע 'בוקר טוב' משכנו מלווה בחיך, יכול להוביל אותם לשינוי התפיסה העצמית שלהם. ודרשו על כך חכמינו: "מְחִיָּה מֵתִים- בְּמֵאֲמָרוֹ". דהיינו, על ידי מילים, יכול האדם אף 'להחיות מתים'.

ומאיך גיסא, פרשת השבוע מגלה לנו את כוחן ההרסני של מילים. כיצד בני ישראל נאלצו לגלות שלושים ושמונה שנים מיותרות במדבר, רק בגלל מילים מיותרות והרסניות של לשון הרע!

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחס שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

צמחי לכת

ע"פ	כניסת לכת	צאת לכת	היגיון תפ
י"ג	19: 10	20: 23	21: 18
ת"א	19: 28	20: 21	21: 15
מ"ט	19: 31	20: 24	21: 19
כ"ב	19: 28	20: 20	21: 15

אם יש משהו שמלווה כל אחד מאיתנו, מנער ועד זקן, בכל גיל ובכל מצב, הוא הרצון להיות מבורך באופן תמידי בשפע אלוקי, בברכת שמיים. כל הברכות תלויות בהשפעה אלוקית, בברכת שמיים מעל. אנחנו חפצים ושואפים להיות ראויים לכך שהברכה תחול עלינו. להגיע למצב שנחוש שברכת שמיים מלווה אותנו.

אבל איך עושים את זה? איך מגיעים לכך שנהיה מבורכים מידי בורא עולם בכבודו ובעצמו, באופן שוטף ויומיומי?

התשובה לכך היא, כי יש משהו מיוחד, שיש לו מסורת עתיקת יומין, והוא עובד, הוא מצליח והוא מבטיח ברכת שמיים. קוראים לו 'זיכוי הרבים'. כשיהודי מזכה אחרים, כשהוא פועל לרומם את נפש זולתו, הוא זוכה לברכת שמיים צמודה.

זו לא הבטחה שלנו, זה גילוי מרגש אותו חושף הזוהר הקדוש, ודבריו מובאים בספר 'חרדים': אברהם אבינו- היהודי הראשון, הצטיין בתכונת זיכוי הרבים שפיעמה בו, הוא נהג לזכות עוד אדם ועוד אחד להכיר את בוראו, פעל לרומם את נפשות סובביו. **לכך הוא זכה שה' בעצמו בירך אותו, ככתוב: "וה' בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל"** (בראשית כד, א).

זיכוי הרבים עלול להיתפס כמשימה קשה או מורכבת. יש ביננו אנשים שאופיים שקט וצנוע, ולכאורה הם לא מסוגלים 'להרים' פרוייקטים עתירי זיכוי הרבים. יש מי שחושב שזיכוי הרבים הוא משימה חשובה מאוד ואף מרגשת, אך היא נועדה לאנשים בעלי יכולת כלכלית או גאווית, כאלה שיש להם קשרים

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה ניט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו נזרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית נינוה בת מזל טוב משה מנחם בן רחל דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחה- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כירה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נדימה שאל בן סילביה בנימין בן יקוט עינת בת רחל ברכה יצחק בן פנינה רפאל משה בן רחל רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קטנטן בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט ביהודה לייב בן אסתר מלכה נעימה בת שרה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה
לנוראל בן אסתר

לרפואה שלימה
לאיידה חיה בת אסתר
ולילד אלחנן רפאל בן איריס
ולילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה
לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת
וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב

לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

שואל ומשיב בהלכה - פת גוויים - חלק ח'

מה דין פת הנאפית בתנור חשמלי אשר עם פתיחתו מפסיק את פעולת החימום שלו?

שאלה: אסע

להלן סיכום ההלכה מפי הרב אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת ציון מספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה: תשובה

תנור חשמלי, אשר עם פתיחתו מפסיק את פעולת החימום, ובסגירתו מערכת החימום חוזרת לפעולה, יש הכרח, שסגירת התנור תבוצע על ידי יהודי-כל פעם לאחר פתיחתו ולא די בהדלקתו בפעם הראשונה. **מקורות:** שו"ת 'דברי דוד' ח"ג (יו"ד סימן ט).

אולם, כאשר חום התנור גבוה במיוחד, וגם לאחר פתיחת דלת התנור נשאר חום גדול והכל מכוח הדלקתו של היהודי, יש להתיר את הפת. **הערה:** ולא גרע מהשלכת קיסם שמועיל בפת, מכיוון שהחום הוא מכוח הדלקתו של היהודי, והפת היתה נאפית גם ללא מעשיו של הגוי. ודלא כמ"ש בשו"ת 'דברי דוד' (שם) שכתב להחמיר. אולם אם עברו מספר שעות, מרגע שהתנור פתוח וכבר התקרר, צריך שיהודי יסגור שוב את התנור. וכן העלה הרב הכותב בקובץ 'בית הלל' (אייר תשס"ד עמוד ט). וכן דעת הגר"א נבנצל שליט"א הובא בספר 'אוהל יעקב' (עמ' תריד). ושוב ראיתי בשו"ת 'באר שרים' ח"ה (בסופו סימן ב אות ט) שהעלה בנידון דידן שהישראל הדליק והניח את המאכלים בתנור, אף שהגוי פותח את דלת התנור וע"י כך מפסיק את פעולתו, מותר. ועוד, כתב בספר 'דרכי תשובה' (סימן קיג אות נז) בשם 'הגהות יד שאול', מ"ש השו"ע (ס"ח) להחמיר כאשר סילקה הגוי, היינו שהוציא לגמרי את המאכל, אולם בנידו"ד שהגוי פתח את דלת התנור לבדוק את התבשילים ולא מוציאם החוצה, מותר.

ולכתחילה, יש להתקין בתנורים גוף חימום (נר תמיד), שהתנור חם מכוחו בכל שעות היום מכוח הדלקת היהודי בפעם הראשונה.

מאפיות המבקשות, שהתנור יהיה חם מאוד בטרם יכניסו אליו את המאפים, והמשגיח שבמקום אינו יכול לבוא בשעה מוקדמת כל כך, יש אומרים, שלא מועיל, אם יכוון לילה קודם את השעון, שידליק את התנור. ויש מקילים וכן נראה עיקר. מכיוון שלא גרע מזריקת קיסם שמועיל בפת על ידי ישראל. **מקורות:** כן הורה הראש"ל הגר"ע יוסף בצ"ל והובא בקובץ 'בית הלל' (גליון כו עמוד צא). והגר"נ קרליץ בספר 'חוט שני' (שבת כרך ד קובץ ענינים חיו"ד) נשאר בצ"ע, שהרי בלי מעשה הגוי לא היה המאכל מבושל או אפוי. וכן בספר 'שבות יצחק' ח"ו (עמוד עב) הביא בשם הגר"ש אלישיב בצ"ל, שאם כיוון ישראל שעון, שידלק התנור מאליו, והגוי מכניס לתוכו, מכיוון שבזמן האפיה ההדלקה נעשית מאליה, לא ניכר יד ישראל בעסק האפיה, ולא מועיל. ע"ש. וכן בשו"ת 'תשובות והנהגות' ח"ג (סימן רב) העלה להחמיר בזה. אולם בשו"ת 'מנחת יצחק' ח"ד (סימן כח אות ד) העלה להקל. וכן פסק בשו"ת 'שבט הלוי' ח"ט (סימן קסד) שמועיל שישראל יכוון את השעון שידליק את התנור מאוחר יותר. וכ"כ בשו"ת 'אבן ישראל' ח"ט (סימן ע) ובשו"ת 'דברי דוד' ח"ד (יו"ד סימן יא). ומה שהביא בספר 'שבות יצחק', הנזכר בשם הגר"ש אלישיב בצ"ל להחמיר, בספר 'ישא יוסף' להגר"י אפרתי (חיו"ד סימן ט) הביא בשמו, שאפשר להקל על ידי שעון, אבל ודאי לא לאורך זמן. ושוב ראיתי, שכן העלה להקל בשו"ת 'בנין אב' ח"ו (סימן מה).

מותר ליהודי להדליק את התנור על ידי שלט רחוק. **מקורות:** שו"ת 'אבן ישראל' (שם). וכתב בספר 'שבות יצחק' ח"ו (פ"ז סימן ב) שיכול היהודי להדליק את התנור על ידי חיוג מספר טלפון, המפעיל מצית חשמלי, מכיוון שהדלקת התנור נעשית מיד עם מעשה הישראל.

כְּחָה נֶשֶׁל מְצוּה

סיפר הסופר ר' ס. טלר, מעשה מופלא שהתרחש בימי מלחמת העולם הראשונה: במשך שלוש שנים נלחמו עמי העולם אלו באלו מלחמה עקובה מדם, טבחו האחד בשני ללא רחם, אבל ההישגים היו זניחים, הם לא הצליחו לכבוש שטחים נרחבים, רק קילומטר לכאן או לשם. עד שמפקד יהודי אחד תכנן וביצע מתקפה גדולה והצליח. הצלחתו היתה כה גדולה, עד שהרמטכ"ל הגרמני בכבודו ובעצמו החליט לערוך לכבודו מסיבה במטכ"ל.

אותו יהודי, לפני שיצא לקרב, למרות שלא דקדק על קלה כבחמורה (יהי רצון שכל עם ישראל יזכה לחזור בתשובה שלימה), בא לרב לבקש ברכה. אמר הרב: "תקבל על עצמך לקיים לכל הפחות מצווה אחת כדי שתעמוד לזכותך במלחמה". "איזו מצווה?", שאל, "להתפלל - אינני חושב שאוכל, להניח תפלין - גם לא...", וכך בדקו כל מצווה ומצווה וראו שקשה לאותו יהודי להתחייב לקיימה. עד שבסופו של דבר החליט לקבל על עצמו את ההלכה שסתם יינם של עכו"ם אסור. דהיינו הלה קיבל על עצמו, שלא לשתות מין של גוי.

בזמן המסיבה, פתחו הגרמנים בקבוק יין לכבודו, וכמובן, הזמינו אותו לשתות עימם. חשב היהודי לעצמו: "מה אעשה? הרי אינני מוכן בשום אופן להפיר את הבטחתי לבורא עולם, שהציל אותי במלחמה". כך עמד עם כוס היין בידו. לפתע נשמע רעש גדול. מטוסי קרב חלפו ליד בניין המטכ"ל. הוא רץ לחלון, כאילו כדי לראות, ובתוך ההמולה שפך את היין מבעד לחלון. אך לרוע מזלו שני קצינים, שהייתה עינם רעה בעובדה, שיהודי זוכה לכל הכבוד, ראו זאת - והם הלכו והלשינו עליו לרמטכ"ל.

הלה נפגע מאוד, ומרוב כעס החליט לשלוח את היהודי למלחמה בחזית. כעס היהודי על הרב, על היין ועל כל העולם... אך בלית ברירה ארז את חפציו ויצא לדרכו אל החזית ברכבת. **כשהגיע לתחנה הבאה של הרכבת, נודע לו, שהייתה התקפה של מטוסי האויב על בניין המטכ"ל, וכל מי שהיה שם - נהרג...**

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה.

בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חיים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'
נא לפנות לליאור בטל" 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי
בטל" 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב ישראל מרדכי טברסקי זצ"ל

האדמו"ר הרב ישראל מרדכי טברסקי מרחמסטריווקא זצ"ל - נולד ב-ז' סיוון ה'תרפ"ט (1929). נקרא על שם הבעל שם טוב הקדוש (ר' ישראל) ועל שם בן דודו של סבו (ר' מרדכי מזלטיפולי) שנפטר שבועיים לפני לידתו. בהתחלה למד בת"ת 'עץ חיים' בירושלים. בהמשך למד בישיבת 'חיי עולם' ולאחר מכן בישיבת 'שפת אמת'. כבר מילדותו היה מנותק מ'הבלי העולם' ושוקד על התורה הקדושה ולעיתים היה שוכח לאכול וממעט בשינה. לאחר חתונתו המשיך ללמוד בהתמדה שעות ארוכות והיה יכול לשבת קרוב ליממה רצוף בבית המדרש. בצעירותו ייסד את ישיבת 'מאור עיניים'. לאחר פטירת אביו סירב לקבל את האדמו"רות אולם ר' אברהם יהושע העשיל טברסקי ממכונבקה זקן אדמו"ר צ'רנוביל הכריחו לשמש באדמו"רות.

גם כשהיה אדמו"ר רוב יומו עסק בלימוד וכך קרא לחסידיו להקדיש את זמנם ללימוד. היה מסיים את הטיש בליל שבת מוקדם ומיד פונה ללימודו, והיה מורה, שמי שרוצה ללמוד שלא יגיע לטיש. רבינו - היה בו הכול: תורה, תפילה, יראת ה', קדושה וטהרה, פרישות, מידות נאצלות, חכמת חיים, אהבה לתורה הק' ללא מיצרים, ענווה מופלאה, בקיאות עצומה בתורה הקדושה והעידו החברותות שלמדו עימו בצעירותו, כי מדי יום ביומו – למד לא פחות מעשר שעות רצופות ללא הפסקה. נפטר ב-כ"ב סיוון ה'תשס"ד (2004). חי כ-75 שנים. ציונו באוהל אדמו"ר רחמסטריווקא בהר הזיתים בירושלים.

אביו: האדמו"ר ר' יוחנן (ר' יחנטשה). **אימו:** מרת רבקה (בת ר' נחמן יוסף ווילהלם). **אשתו:** בת ר' סנדר אורי (מצאצאי האדמו"ר ר' צבי אלימלך שפירא מדינוב – בעל ה'בני יששכר'). **חברותות:** הגאונים ר' אברהם חיים ברים, ר' נטע ציינווירט, כ"ק האדמו"ר רשנ"ג מלעלוב, ר' דוד שובקס ור"י וינגרטן. **בנו:** האדמו"ר ר' דוד (האדמו"ר הנוכחי). **חתניו:** הגאונים ר' שמואל אבא טברסקי, ר' דוד יצחק יעקב בידרמן, ר' נחמן יוסף, ר' משה אשכנזי, ר' יהושע מנחם שטרן, ר' שלמה טייטלבוים (האדמו"ר מאלסק), ר' בן ציון רבינוביץ' (משפיע בישיבת 'מאור עיניים')

להלן סיפורים מופלאים, המעובדים מתוך 'שחרית- העיתון הדיגיטלי היומי של הציבור החרדי': רבינו לא הרגיש כל פחיתות כבוד לעשות כל מלאכה המוטלת עליו, גם אם אין זה מדרכם של אדמו"רים. סיפר אחד מתושבי ארה"ב שכאשר אחד מצאצאי רבינו נסע לארה"ב, וכשהיה שם השכיר את דירתו שבארץ ישראל למשך חודש ימים ורשם לשוכרים מספר טלפון למקרה שתהיה בעיה, והיה זה מספר הטלפון של רבינו בירושלים.

כאשר הגיעו לבית הרגישו שיש בעיה במקרה, ומיד התקשרו למספר הטלפון שהיה בידם, ורבינו ענה בטלפון ואמרו לו, שהמקרה לא עובד (הם כמובן לא ידעו עם מי הם מדברים). ענה רבינו, שהוא מיד בא לראות, מה קרה. לאחר כרבע שעה רבינו הגיע לביתם, וראו אדם מבוגר עומד בפתח והכניסו אותו – כי לא הכירו אותו אישית. רבינו ניסה לתקן את המקרה, וכשלא הצליח, התכופף ושכב על הרצפה, כאשר הוא מנסה לבדוק מכל הצדדים היכן התקלה... ולאחר שלא הצליח לתקן, אמר להם, שלא ידאגו, כי הוא כבר יקרא לטכנאי על חשבונם, ורק בשבת, כאשר הגיע השוכר ל'טיש' של רבינו, הבחין בכך, שאותו 'טכנאי' זקן אינו אלא רבינו...

באחת השנים הראשונות להנהגתו, בא אליו יהודי אחד, שסיפר על מיחושים שונים, שתוקפים אותו, ואמר שבעבר נוטל היה אי אלה גלולות להרגעה – אולם, אלה אזלו, וכבר אינם בהישג יד. הרבי שאלו למקום מגוריו ובירכו בחמימות. בערבו של יום הבחינו תושבי שכונת סנהדריה, מקום מגוריו של אותו יהודי, בדמותו של האדמו"ר מרחמסטריווקא ההולך מבית לבית ומחפש אחר דירת מגוריו של יהודי זה, **התברר, שבאותו יום טרח רבינו להשיג למענו את התרופות, ובא להביאן אליו - ולכן חיפש את הכתובת המדויקת.**

גם לאחר שהוכתר לאדמו"ר, המשיך רבינו ללכת לבדו ברחוב ללא גבאי, ואף היה מגרש את הנטפלים אליו, כאומר, אני יודע את הדרך לבד, עד שהגאב"ד הגאון רבי יצחק יעקב וייס (בעל ה'מנחת יצחק') זצ"ל הוכיחו על כך ואף אמר לו, שהוא גזר עליו בגזירת רב, שלא ילך לבדו ברחוב, ומאז לא גירש את הגבאי, ואף מסופר כי נכנס פעם למספרה בשכונת גאולה כהרגלו תמיד – ולא רצה להטריח אחרים שיבואו לספרו, **וישב שם יחד עם שאר האנשים, עד שהגיע תורו, ולא הניח לנמצאים שם, שיוותרו לו על תורם...**

עד סוף ימיו לא הניח, שסובביו יעשו לכבודו. כאשר נערכו תפילות לרפואתו ב'כותל המערבי', בתקופה הראשונה של מחלתו, נסער מכך נוראות ואמר שאינו מבין את המהומה, במה הוא שונה מכל יהודי אחר, למה מרעישים אצלו יותר מכל יהודי אחר הזקוק להיות בריא...

כאשר בנו נסע פעם לחו"ל, ניצל רבינו את העובדה שדירתו ריקה ומצא בה מקום נסתר להגות בתורה הקדושה שעות רבות באין יודעים. **הדבר התגלה כאשר לפתע אירעה 'הפסקת חשמל', והשכנים הבחינו בנר הדולק מתוך הבית ה'ריק'...**

חתנו הגאון ר' יהושע מנחם שטרן שליט"א סיפר: "לא אשכח, כאשר ביקש פעם מו"ח זי"ע לצאת ולקדש את הלבנה, והיו עננים רבים, והיה צורך להמתין דקה קלה עד שיתבהרו השמיים. באותם רגעים אחדים שב מו"ח אל חדרו ואחד שהציץ פנימה - ראהו לומד ביגיעה בספר חזו"א - הלכות מקוואות".

ויפר חתנו הגב"צ רבינוביץ' שליט"א: "זכרנו כי בליל פורים היה מו"ח זי"ע שוקד על לימודו כל הלילה, וכלל לא עלה על יצועו באומרו, שכדי לקיים מחר את מצוות היום - אינו צריך להיות במלוא כוחותיו, שכן ניתן לקיים 'משלוח מנות' גם מתוך עייפות. ביום הפורים ערך שולחן לקהל והמונים הגיעו להיושע אצלו בכל העיניים, אולם, אחר שהחשיך היום, שוב מיהר כבר לגמרא, אותה אהב מכל החמדות שבעולם והחל לומד בשקיקה שעה אחר שעה, כהולך מדברות, שלא ראה מים זה מכבר, באומרו: 'הן כל היום לא למדנו מאומה!'"

זְכוּת מְצוֹת צִיצִית

"אולם הייתה מצווה אחת שבגלל הקלות לשמור עליה, השתדלתי באופן מיוחד לקיימה- מצוות ציצית. פעמים רבות ראיתי את המוות מול עיניי, ובכל פעם נשאתי בליבי תפילה לה' וניצלתי. תמיד חשבתי כי הציצית היא שמגינה עלי."

"אך הייתה גם פעם אחת שבה חשתי כי הציצית דווקא מסכנת אותי. היה זה לקראת סוף המלחמה. עם התקדמות כוחות הצבא הרוסי, לחמתי בקו החזית. באותה עת שרר כפור עז ביותר ושלגים כבדים ירדו באזור שבו נלחמנו."

"פלוגתנו נחלה מפלה אחרי מפלה, עד כי לא נותר ממנה הרבה. יום אחד נשארנו קומץ קטן של חיילים, מבודדים לגמרי בתוך מערת קרח באיזור מושלג, ללא מזון, מים וציוד מתאים. לצאת החוצה לא יכולנו, בגלל הסערה המשתוללת. ומצד שני, גם הישארות בתוך המערה הייתה כרוכה בסכנת חיים. בשלב מסוים ידענו כי מוכרחים אנו להשיג מזון ושתיה."

"פתאום שמענו קולות הולכים וקרבים לעברנו. הבנו כי מדובר בכוחות צבא ושמתנו לא ידעה קץ. אלא שמהר מאוד הובררה לנו טעותנו המרה. אלה לא היו 'כוחותינו', אלא חיילי האוייב הרוסי. כידוע, חיילים שנפלו בשבי במלחמת העולם לא זכו לתנאים משופרים, בלשון המעטה. הובאנו אל המפקדה הקרובה של הצבא הרוסי. התכוננו נפשית לגרוע מכול – חקירות, עינויים ואולי אפילו הוצאה להורג."

"תחילה הובאנו לבדיקת רופא. הייתי במתח נוראי בגלל הציצית. ידעתי שהרוסים אינם חובבי יהודים ואינם אוהבים חיילים המשרתים בשורות האוייב. יכולתי לשער כיצד הם יגיבו לעבודה שאני גם יהודי וגם לוחם לצד הגרמנים."

"נקטתי בכל סוג תחבולה כדי לדחות את מפגשי עם הרופא. לבסוף היה הדבר בלתי נמנע. כשהגיע תורי להיבדק, הצטוויתי לפשוט את הכותונת ואז התגלתה הציצית. קיוויתי שהרופא לא ראה מימיו ציצית ולא ידע מהי."

"הסתבר שטעיתי. הרופא ידע גם ידע. הוא מישש את הציציות באצבעותיו. ליבי הלם בקרבי. לפתע הביט הרופא היישר לתוך עיניי ואמר לי, כמעט זעק: 'שמע ישראל!'. מעוצמת ההלם והתדהמה חשתי סחרחורת חריפה."

"הבנתי שזו דרכו לספר לי כי גם הוא יהודי. נעניתי בניד ראש קל ודמעות נקשרו בעיניי. מאותו רגע והלאה נטל אותי הרופא תחת חסותו. בעזרת קשריו עם צמרת הפיקוד, הצליח לשכנע את יתר החיילים שלא לגגוע בי לרעה."

"הוא אף דאג לי לאספקה סדירה של תרופות סולפה, שבאותו זמן היו חדשות ולא ניתנו לכל אחד, וודאי לא לשבויי מלחמה. בזכותו, נותרתי בחיים."

דניאל חיך ואמר: "מאז ועד היום אני מקפיד ללבוש את הציצית מעל לכל בגדי בכל מקום ובכל זמן: בקיץ ובחורף, בבית, ברחוב או כאן במיטה – תמיד הציצית מלמעלה. אני מקיים מעין נדר שנדרתי בליבי, לספר את סיפורי זה באוזני כל מי שאפגוש

הוא שכב במחלקה הפנימית במרכז הרפואי איכילוב בתל-אביב. חדר אחד לפני החדר שבו החלים אחד מבני משפחתי מניתוח קשה. איש צנום, בשנות השבעים לחייו, שהשיבה כבר נזרקה בשערות ראשו וזקנו הדליל.

בהתחלה פניו החיוורות ועיניו הבהות גרמו לי למקד בו מבט ממושך. אולם בביקוריי הבאים הבחנתי בשני דברים נוספים אשר הגבירו עוד יותר את תשומת ליבי אליו:

האחד, תמיד ראיתיו מדבר באוזני מי שעמד ליד מיטתו או ששהה אותה שעה בחדרו. רופא, אחות, עובד תחזוקה או קרוב משפחה של השכן לחדר. תמיד הוא זה שדיבר והאחר שתק והקשיב. הוא ליווה את דבריו בתנועות ידיים נלהבות, כאילו תיאר מאורע מסעיר שהתרחש זה עתה.

והדבר השני, מעל לפיג'מת הפסים האחידה שלבש כמו כל יתר החולים, עטה טלית-קטן גדולה במיוחד, צהובה מיושן, שהבליטה עוד יותר את מימדי גופו הכחוש. בליבי פנימה ידעתי כי זו רק שאלה של זמן עד אשר יבחין בי ויפתח גם עימי בשיחה ואכן לא טעיתי.

היה זה יום אחד בלבד לפני תום האשפוז של בן משפחתי. באופן חריג ביותר, הפעם לא עמד איש ליד מיטתו והחדר היה ריק ממבקרים. הוא ישב על מיטתו, ברגליים משוכלות, ובהה נכחו בחלל החדר, מפליג בהרהוריו.

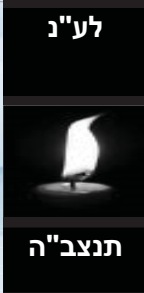
כשחלפתי ליד חדרו ונעצתי בו את עיני הסקרניות, קלט אותן מיד. באותו הרגע סימן לי בתנועת אצבע מזמינה להיכנס אל תוך החדר.

"קוראים לי דניאל ב.", הציג עצמו. "לבטח אתה שואל את עצמך מדוע אני לובש את הציצית הגדולה הזו מעל לבגדיי", אמר. "נער צעיר הייתי לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה. גדלתי בבית חסידי. כשהייתי כבן חמש-עשרה שלחו אותי הורי ללמוד מקצוע. זמן קצר לאחר מכן כבר יצאתי לעבוד במקצוע שרכשתי, כדי לסייע בפרנסת המשפחה.

"את מרבית ימי עשיתי הרחק מהבית ורק מזמן לזמן חזרתי לביקורים קצרים. בכל פעם, כשיצאתי מהבית, היה אבי ז"ל נוהג ללוות אותי כברת דרך ולהשמיע באוזני דברי חיזוק ועידוד. 'השגח על עצמך, דניאל', אמר. 'התרחק מסביבה רעה ושמור על יהדותך. לך בדרך התורה למען נרוה ממך אני ואימך רוב נחתי. כך, באלו המילים פחות-או-יותר, בכל פעם ופעם.

"קשיים רבים עברו עלי, אך בחסדי ה' עברתי את כולם בשלום ונותרתי דבוק ביהדותי. זמן קצר לאחר פרוץ המלחמה גויסתי לצבא ההונגרי, שבמשך תקופה היה כפוף לגרמניה הנאצית וסייע לה במלחמתה נגד צבאות הברית. גם כשהייתי חייל בצבא השתדלתי בכל מאודי לשמור על אורח חיים יהודי. לא תמיד הדבר עלה בידי.

לע"נ	הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שבתי בן אסטריא טון זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל
	הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
	אביבה בת אירון ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
	אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
	יצחק בן חביבה ז"ל	נעמי בת כותן ע"ה	דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל
	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	מזל בת שמעון ע"ה	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
	דב בן יצחק ז"ל	יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	דוד בר חסיבה ז"ל
	סוליקה בת עישה ע"ה	יעקב בן אסתר ז"ל	חווה בת יעקב צבי ע"ה
	סלים בן פרחת ז"ל	רחל רפאת בת השמת ע"ה	יצחק יצקן בן רחל ז"ל
	יעקב בן סלימה ז"ל	לטיף בן פרחת ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
	ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	דניאל רפאל בן חגית ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
	מישא אסתר בת זרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	שרה בת מורברי רחל ע"ה
	אברהם בן טובה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשת "שלח לך"

"כל נשיא בהם" [יג, ב].

מי שנשיא היינו גדול בישראל... היה הציווי ליקח גדולי ישראל ויודעים לתור ולעמוד על העניין הנדרש גם כן, בכדי שיהיו דבריהם נשמעים ביותר, ומזה יש לנו ללמוד בכל הליכות עולם לנו (העמק דבר).

סיפר רבי איציה רוזנגרטן שליט"א, נהגו של מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, סיפור נפלא המלמד על פקחותו הטהורה של מרן הגראי"ל, ועל הזהירות המופלגת בבין אדם לחבירו ובפרט בכיבוד הורים: לאבי מורי היה עסק בשווייץ, במקום מגוריו. כאשר בא בימים, החליט לעזוב את ניהול העסק ולהקדיש את שארית חייו ללימוד התורה (אבי היה תלמיד חכם גדול מאוד ואף רבינו העיד עליו נצורות). ההצעה היתה, שאני ישוב לשווייץ לנהל שם את העסק, שפרנס את כל המשפחה המורחבת.

ההצעה הגיעה לפתחי, ואני עליתי למעונו של רבינו, לשאול בעצת האורים ותומים. רבינו הרהר קלות והשיבני: "תוכל לנהל את העסק, רק בצורה כזו ששבעה אחד תשהה כאן בארץ, ושבעה אחד תשהה בשווייץ, כך לסירוגין", (היה זה עוד בזמנים בהם טיסות מזדמנות לא היו דבר שבשגרה). שגרתי את התשובה לאבי וחיכיתי למענה פיו. משחלפו שבועיים ולא קיבלתי ממנו הזמנה נוספת להגיע לשווייץ, חייגתי אליו. הוא אמר לי שההסדר הזה של הטיסות החוזרות ונשנות אינו נראה לו, על כן עלי להחליט: או להישאר בארץ או להגיע לשווייץ ולהתגרר שם.

מסרתי את התשובה לרבינו והוא השיבני נחרצות: "לא! אתה לא נוסע לשם, אלא נשאר כאן על התורה ועל העבודה!". התפלאתי בפניו: "הלוא ראש הישיבה בעצמו הציע לי לפני שבועיים לנהל את העסק לסירוגין, וכעת התשובה היא כה נחרצת לשלילה...".

מרן ראש הישיבה השיב לי תשובה, שיותר ממה שהיא מענה, היא דרך חיים: "אביך עמל כל חייו להקים ולקיים את העסק המשפחתי. לא נאה היה אם היית משיב לו תיכף בשלילת בקשתו. צריך להתחשב ברגשותיו ולהבין ששלילה מוחלטת תוכל להביא לו לאכזבה ואפילו לכאב לב...".

אבל אחרי הכל, אני לא חושב שאתה צריך לעזוב את חי התורה כאן ולשוב לשווייץ מולדתך... על כן השאתיך עצה כזו, שמצד אחד היא מראה לאביך שאתה מוכן ומזומן לעזור עם העסק, אבל מאידך גיסא, ברור היה לי שלא יקבל את הצעת הסירוגין... כך יצאו שני הצדדים נשכרים!". למדנו מתשובתו המאלפת של רבינו, שאף במקום שהבן אינו מחוייב לשמוע בקול הוריו, יש לנהוג ברגישות ובתבונה כדי לא לפגוע בהם.

(סיים הרב רוזנגרטן וסיפר: רבינו הוסיף ואמר לי משפט, שלימדני עד כמה רב גדול בישראל נושא באחריות על השאלות המגיעות לפתחו: "אני שמח שהעניין ירד מהפרק, כי חששתי שמא אביך כן יסכים להצעת הסירוגין... ועל כן כל השבת התפללתי שלא יסכים!").

"טובה הארץ מאוד מאוד" [יד, ז].

על משלט בלב הישימון, בנקודת גבול נידחת, שמרה פלוגת חיילים. נבערים היו, לא ידעו קרוא וכתוב. משבטי הילידים עזי הנפש. הגיעה ידיעה שהנסיך יורש העצר עורך מסע במחוזות הספר ויעבור דרכם היום, בשעת הצהריים. השעה היעודה חלפה, ולשיירה אין זכר. המפקד חד העין הבחין בעננת אבק רחוקה, סקר את האופק במשקפתו, ונחרד: מאבק ניטש שם במרחק, שיירת הנסיך נקלעה למארב. מיד הזעיק את בני הפלוגה, עלו על סוסיהם ופתח בדהרה. הגיעו ברגע המכריע, והפיצו את האורבים לכל עבר. הצילו את הנסיך מחרפת השבי, עינויו וייסוריו. הנסיך המשיך במסעו, והפלוגה שבה למשלט. כעבור שבועיים באו להחליפם, והודיעום: המלך מזמנם לעיר הבירה, מבקש להודות אישית על הצלת בנו. החל תהליך מייגע ומייסר: לימוד איך נכנסים לטרקלין, איך מתייצבים לפני המלך, איך קדים קידה ואיך עונים לשאלותיו, איך מודים על התשורה הצפויה ואיך יוצאים מלפניו.

גם זה עבר, והרגע המיוחל הגיע. נכנסו בסף הדורים במדיהם, נוהרו שלא לפעור פה למראה ההדר ולא להביט בהשתאות לצדדים. המלך לחץ ידיהם בזה אחר זה והושיט תשורתו. קדו והודו כפי שלימדום, פנו לאחוריהם ויצאו נושמים לרווחה. עתה, כשהיו לבדם בחוץ, פתחו בלהיטות את המעטפות שבידם. כל החיילים פרצו בתרועה, הודו למלך בכל לבם, הוציאו ממעטפותיהם חפיסת שטרות נכבדה, וכל אחד הכריז בתורו מה יעשה בתשורה. האחד יבזבז כספו בערב משתה והוללות, האחר ישלחו למשפחתו, שלישי יפתח בו חשבון חיסכון ורביעי יקנה בכסף בגדים הדורים. רק אחד לא השתתף בשמחה, המפקד עמד בפנים חמצמצות המסגירות את מפח נפשו. דווקא הוא, מכולם. הוא, שהבחין בסכנה. הוא, שגייס את הפלוגה. הוא, ששעט ראשון והבקיע את מערך האויב, הטיל בו מבוכה. הוא, שהציל את הנסיך, לא קיבל ולו שטר אחד! לא יוכל להתהולל, לא לחסוך, לא לקנות מאומה, במעטפה שקיבל לא היה אלא דף נייר משורבט! קימטו באכזבה, והטיחו בריצפה!

שהרי לא ידע לקרוא, ומאין ידע שהמלך מינהו לשר, והעניק לו תואר אצולה, אחוזה רחבת ידיים, ומשכורת עתק? מאוכזב פנה וחזר בראש חייליו אל המשלט השומם בישימון המדבר...

משל הוא, ונוקב כל כך! כל אומה קיבלה חבל ארץ ומולדת עם, ואנו עומדים ורואים ותוהים: בשויץ אוויר פסגות, בטורקיה שופעות נהרות, בעירק נפט, בקונגו יהלומים, בדרום אפריקה זהב. גז בסיביר, פירות בקליפורניה, ונחנו מה. חלילה, חלילה, בל נחטא!

הצדיק בעל חידושי הר"ם זצ"ל כתב בספר הזכות שחיבר, שעל כך הזהיר משה רבינו את המרגלים: "וראיתם את הארץ מה היא", בראיה פנימית ובהבנה מעמיקה. "הטובה היא, אם רעה": גם אם במבט שטחי נראית כרעה, העמיקו וראו כי טובה היא! "השמנה היא, אם רזה": גם אם במבט שטחי נראית היא כרזה, התבוננו ותמצאו כי שמנה היא ודשנה! "היש בה עץ, אם אין": גם אם לא תמצאו דעו כי כל טוב צפון בה לנוחליה. כי מתנת מרום היא, תשורת מלך מלכי המלכים. אלא שאין טובתה נגלית אלא לעם ה', בקיימו מצותיו ובשאתו חן לפניו.

וכבר כתב בעל ספר "החינוך" בהקדמתו שהאדם מבחר הבריאה, וממנו נבחר עם ישראל שהם מבחר המין האנושי, ולו ניתנה התורה. "וכן הדבר גם בכדור הארץ: יש בו חלק נבחר, וידע ה' כי המובחר שבו היא ארץ ישראל, ובחר להושיב בה מבחר מין האדם. והמבחר שבה היא ירושלים, ועל כן נבחרה להיות משכן התורה ומקום העבודה, וממנה יתברך כל כדור הארץ, כי שם ציוה ה' את הברכה!"

לא השכילו המרגלים לעמוד על הטוב הצפון, והעם לא שעה לקריאת יהושע וכלב כי "טובה הארץ מאוד מאוד". והוציאו בכך דיבה על מתנת ה' ותשורתו, ונעשו בעונש כה כבד. ונכתבה הפרשה בתורת הנצח, ללמוד ולהפיק לקח. הן בכל ברכת מזון מודים אנו על הנחלת הארץ, בברכות קריאת שמע ובתפילת העמידה מבקשים הנחלתה מחדש. נשכיל, שלפחות לא נוציא דיבה ולא נעורר קיטרוג. נדע שזכינו למה שלא זכו אבותינו, ונודה על זכייתנו. וגם אם "איננו יודעים לקרוא" נדע שמתנת המלך לא תסולא בפז, וטובה הארץ מאוד מאוד! (מעייני השבוע).

"ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" [טו, לט].

אוי לו לאדם אשר לא יתאמץ על אחרי עיניו וליבו, אשר לא יתגבר לכבוש תחתיו את כח הרע והמוזיק שבשני סרסורים האלה, ולא יביא במאסר את רגלי מוזיקים כמוהם, אוי לו ואוי לנפשו אם יפתח מהם את מאסרם ויתיר אותם מקשרם לפרוץ בפעולתם את הגבול שגבלה להם התורה, הנה על פתיחת המאסר והתר קשר המוזיקים האלה הזהירה התורה "ולא תתורו" (הכתב והקבלה).

מעשה מדהים התרחש לאחרונה אצל יהודי בן תורה, שרכש לעצמו מחשב שאינו מוגן מפני הסכנות הטכנולוגיות הנוראות. תוך זמן קצר הוא התמכר לצפייה במכשיר המסואב, ונשאב כל כולו לעולמות התווה הווירטואליים, רח"ל. אשתו הצליחה לגלות את מצבו העגום, וניסתה לחלצו מהתהום, אך הוא הודיע לה: "שם אני נמצא ותצטרכי להשלים עם זה". הבעל המשיך לרדת מדחי אל דחי. כמובן שהאשה לא השלימה עם המצב, והחיים בבית הפכו לקשים מנשוא. במקום לנסות להיעזר ולהציל עצמו, הבעל הלך והסתגר במרירות בתוך עצמו, והתנתק לחלוטין ממשפחתו, ירחם ה' וישמור.

כעבור מספר ימים, הגיע לצעד הקיצוני והמפורך - הוא ארז את מזוודתו, ועזב את הבית. הבעל הסורר טס לקליפורניה הרחוקה, עיגן את אשתו ונטש את ששת ילדיו הקטנים, כשבסתר ליבו חש שהוא מאבד את חייו לדעת, אך מאידך חש כביכול שצעדיו אינם בשליטתו.

בהגיעו לקהילה יהודית מסוימת, חיפש אחר מקום פרנסה כדי לקיים את עצמו. גבאי הקהילה הציע לו: "יש כאן חברה שמסיעת לראשי ישיבות וארגונים לאסוף תרומות אצל גבירים מקומיים. כשבאים רבנים או עסקנים מארץ ישראל, יש ביניהם רבים שיוצעים לדבר רק בעברית, והם זקוקים ליהודי שיודע גם אנגלית וגם עברית, כדי שישמש כמתורגמן אצל הגבירים. החברה מחפשת כעת נהג-מתווך ששולט בשתי השפות".

מיודעו האומלל אכן שלט בשתי השפות והתקבל לעבודה. תוך זמן קצר נעשה מנוסה במקצוע החדש. בימים הוא עסק בגיוס הכספים בכך ששימש ל'משולחים' כנהג וכמתווך בינם לבין הגבירים, ובלילות, המשיך ב'מקצוע' הישן - בגלישה חסרת המעצורים אל הגיהנום. הוא חש שאינו יכול בלעדיה, אך גם שנא אותה שנאת מוות.

באחד הימים, הוא ליווה גבאי של קופת צדקה מוכרת. בהגיעם לביתו של גביר גדול בשעה שנקבעה עבורם, הגבאי פתח בדבריו, "אנו אוספים כעת לכמה קרנות של אלמנות ויתומים מארץ ישראל". המתורגמן מתרגם את המשפט.

הגבאי ממשיך: "ראשית כל, ברצוני להציג קרן של מקרה איום ונורא. אומנם לא מדובר בממש אלמנה, אבל זה יותר גרוע מאלמנה. מדובר באשה מאוד מסכנה שבעלה נטש אותה ואת ששת ילדיה לאנחות. עזב פתאום לארץ זרה...". קולו של המתורגמן רועד כשהוא מתרגם את המשפט. "כך, פתאום?", שואל הגביר.

"אספר לכם מה שקרה שם", אומר הגבאי בשקט, והדמעות מתחילות לזלוג על לחייו, "הבעל נפל באינטרנט. נפל עד שאול תחתית. היה לו מחשב שאינו חסום כפי שצריך, והוא הגיע לדברים נוראים. כשה נודע בבית, נהרס כל השלום בית והגיע המצב לידי כך שהוא נטש את אשתו וילדיו. האשה האומללה נותרה בודדה, ואינה מצליחה לפרנס ולזון את ילדיה הקטנים. היא סיפרה לנו שכל יום היא מתחננת וצועקת לבוראה שיטור את לב בעלה ויחזיר אותו הביתה...".

המתורגמן מנסה לעצור את הגוש שצורב בגרונו. הוא האדים והחוויר חליפות, קולו נשנק, ולפתע הוא פורץ בבכי מר. הגביר ההמום מתבונן בו בתימהון. הוא רגיל לדרכים שונות ומגוונות לפתוח את ליבו לתרום, אך כאן זה נראה מידי אמיתי ומזעזע. האיש שישב למולו מתייפח בבכי נורא ואינו מסוגל להירגע. הגביר, שהבין את חומרת העניין, תוחב סכום כסף נכבד ביד הגבאי, ופתאום נשמעת צעקה חנוקה מפיו של המתורגמן: "אל תתרום, כבר לא צריך, בעלה יפרנס אותה".

תדהמתו של הגביר גוברת, וגבאי הצדקה החל לחשוש למצבו של המתורגמן, שמא נתבלעה עליו דעתו. האיש מחה את דמעותיו והסביר: "התפילה של האשה כבר התקבלה. הקב"ה שלח את הגבאי הצדיק הזה לטהר את ליבי ולהחזיר אותי הביתה... אני מבטיח לחזור בתשובה שלימה, לשוב לאשתי וילדיי היקרים, ולהשמיד את המכשיר המסואב שהוריד אותי לבאר-שחת...".

בעקבות המעשה התעוררה האלה הלכתית בקרבו של גבאי הצדקה: מה לעשות בכספי הצדקה שהתקבלו בקרן ה'אלמנה החיה' שכעת בעלה חוזר לדאוג לפרנסתה?

השיב מו"ר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: המשפחה לא זכתה בכסף, כי התורמים לא נדבו אלא על דעת כן שהאשה בודדה אומללה וענייה, ולא על דעת כן שהבעל יחזור אליה ויפרנסה. ולכן יש להעביר את הכסף לקרנות של אלמנות ויתומים אחרים (ופריו מתוק).

סדרת הספרים הפופולארית "ופריו מתוק" הושלמה בס"ד עם הוצאת הכרך החדש □ במדבר.

ניתן להשיג בכל חנויות הספרים. לפרטים והזמנות: achasshaalti@gmail.com

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל זוזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה זוזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ קודסיה בת כשוור ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ אור בת יפה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ מוריס מוטיזה בן שרה ז"ל, לע"נ זינט בת מרים ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ אליהו בן בתיה ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לידיה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ תמר בת רחל ז"ל, לע"נ רעיה (רחל) בת מיכל ז"ל, וע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

תורה לטעמתה קייטן על האישור לשריתוש בתמונה

גליקן 417
שנה ט' תש"פ

סיפורי צדיקים

י"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

סיפורי חז"ל

שלח לחמך על פני המים

בר קפרא היה חופר על שפת ימה של קיסרי, וראה ספינה שטבעה בים הגדול, ונציב העיר עולה מתוכה ערום. כשראהו בר קפרא, בא אצלו ושאל בשלומו, ונתן לו שני סלעים והכניסו לביתו, האבילהו והשקהו ונתן לו עוד שלושה סלעים אחרים. אמר לו בר קפרא, אדם גדול שכמותך, ראוי שיהיה עוד מעות בדרך להוצאות אחרות. לאחר ימים נשבו יהודים באותה עיר, אמרו, מי ילך ויפייס עלינו? אמרו זה לזה, ילך בר קפרא שהוא חשוב אצל המלכות. אמר להם בר קפרא ויודעים אתם שמלכות זו עושה כלום בחינם? אמרו לו יש כאן חמש מאות דינר, טול אותם ולך ופייס עלינו. נטל בר קפרא את חמש מאות הדינר ועלה למלכות. כשראה אותו נציב העיר, עמד על רגליו ושאל בשלומו, ואמר לו למה טרח וברא לך? אמר לו בר קפרא בבקשה ממך שתרחם על אותם היהודים. אמר לו נציב העיר כלום יודע אתה שמלכות זו עושה דבר בחינם? אמר לו בר קפרא, יש עמי חמש מאות דינר, טול אותם ופייס עלינו. אמר לו שר העיר, אותם הדינרים יהיו ממושכנים לך תחת מאכל ומשתה שהאכלתני והשקיתני בביתך, ואתה לך לשלום ובכבוד גדול. קראו עליו על בר קפרא מקרא זה "שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו".

(לפי קוהלת רבה)

פרשת השבוע

היש בה עץ אם אין (י"ג - כ')

וברש"י, היש בה עץ, אם יש בהם אדם כשר שיגין עליהם בזכותו מסופר על הגאון רבי איסר זלמן מלצר זיע"א, שהשתתף פעם בכינוס רבנים, והיו שם בין השאר הג"ר משה דנישבסקי זיע"א שהיה תלמיד חכם מופלג בתורה וביראה וכיהן כרבה של סלאבודקה. והג"ר חיים ליב מיישקובסקי מסטויסק זיע"א שאף הוא היה מפורסם כלמדן מופלג וצדיק. בשעת אחת ההפסקות באסיפת הרבנים, ישב ר' איסר זלמן בחדרו של רבי משה דנישבסקי, והדלת היתה פתוחה. רבי חיים ליב שדרכו היתה בסופה ובסערה, פסע באותו זמן בפרוודור הלך וחזר כשהוא שקוע בלימוד. בכל פעם כאשר עבר רבי חיים ליב ליד פתח החדר, קם ר' משה מכסאו ועמד מלוא קומתו לכבודו של רבי חיים ליב. משהבחין ר' משה במבטי התמיהה של ר' איסר זלמן, פנה אליו ואמר לו, רואה אנכי שהנך תמה על הנהגתי. אם כך אספר לך מי הוא רבי חיים ליב מסטויסק. בעיירה אישישוק היה כולל, ובכולל זה למד בצעירותו רבי חיים ליב. באותם ימים היתה רחמנא ליצלן מגיפה נוראה בכל האיזור ההוא שהפילה חללים רבים, ובאישישוק עצמה לא פגעה כלל. רבה של אישישוק באותם ימים היה הגאון רבי אברהם שמואל זיע"א

מחבר הספר עמודי אש. באחד הימים אמר רבי אברהם שמואל לאחד מתלמידי הכולל, יודע הנך מפני מה לא פוגעת המגיפה בעיירתנו אישישוק? האברך הזה רבי חיים ליב שלומד כל יום במשך רוב שעות היום בעמידה, הוא העוצר את המגיפה ומונע בעדה מלחדור לגבולנו. חותנו של רבי חיים ליב היה מתגורר במקום ששמו לידא. באחד הימים שלח להודיע לחתנו שהואיל והמגיפה מפילה חללים במלוא עוצמתה בסביבות אישישוק, הוא מבקש שיחזור מיד לביתו שבלידא. הוא נעתר לבקשת חותנו ונסע מיד כאשר יצא מאישישוק, החלה המגיפה לפגוע גם בתושבי עיירה זו. כאשר סיפר ר' איסר זלמן על פרשת המגיפה באישישוק, התרגש ביותר, עיניו זלגו דמעות והוסיף ואמר, אכן זוהי ראייה של גאון אמיתי, בכולל זה למדו בזמן ההוא תלמידי חכמים מופלגים בתורה וביראה, ואפשר היה לשער שהמגיפה נעצרה ולא חדרה לעיירה זו בזכות כלל אברכי הכולל שישבו על התורה ועל העבודה, ועשו לילות כימים בהתמדה ודביקות, אבל רבי אברהם שמואל נקב דווקא בשמו של רבי חיים ליב שבזכותו נעצרה המגיפה. ומתברר שאכן צדק בעל עמודי אש ובטביעות עינו ראה זכותו של מי מגינה על יהודי אישישוק.

זמני השבת

זמני כניסת השבת

ירושלים: 7:00 ת"א: 7:25

זמני יציאת השבת

ירושלים: 8:28 ת"א: 8:31 ר"ת: 9:00

פרשת שלח

בפיו ולהספיק לחזור לביתה לפני שבעלה יחזור מבית הכנסת מסובב במלאכי השרת לקדש על היין, מיהרה לביתו בשעה זו.

דלת ביתו של רבי שמואל היתה פתוחה תמיד לרווחה לכל דורש ומבקש, הן בחול והן בשבת וביום טוב, היא נכנסה מיד והרצתה לפניו על ה"שאלה", הרב שמע ונענה על אתר "החמין כשר ללא חשש ופקפוק". האשה עזבה את בית הרב בסיפוק ובקורת רוח ומיהרה לדרכה, היא עולה ברחוב המושך ל"מאה שערים" והנה היא פוגשת את שכנתה מרת ריבלין העושה גם היא את דרכה אל ביתו של רבי שמואל, על אף חפזונן נעצרו לרגע ולתימהונן נתחוויר להן כי מעשה שטן קרה לשתייהן, ואותו מכשול באותו ערב שבת עמר להן בדרכן, מרת ריבלין אשר שמעה את פסקו הברור של הרב בנדון זה חשבה כבר לחזור על עקבותיה, אך מיד התחרטה והחליטה בכל זאת להיכנס אל בית הרב, מאחר שבין כך היא כבר נמצאת כמעט על מפתן ביתו, והנה לתדהמתה שמעה מפורש מפיו של רבי שמואל כי החמין שלה אסור, בהיותה אשה צנועה לא ניסתה להתפלפל עם הרב ולשאול מה נשתנתה קדירת החמין שלה מזו של שכנתה.

היא מיהרה לביתה ואז שחה לבעלה את דבר פסקו של הרב, את הסתירה הברורה שביניהם ואת גודל תמיהתה על דבר זה, בעלה רבי יהושע ריבלין לא הסתפק לרגע כי פסקו של הרב הוא אמת ויציב, כי הרי כל דבריו תמיד כנתינתם מסיני ואין בהם מתום, אך אמר בלבו, אולי לא הציעה אחת הנשים את שאלתה כהוגן לפני רבה של ירושלים ועל כן יצא המשפט מעוקל, ובודאי אם יחזור הוא ויציע את העניין אולי יתברר כי גם החמין של השכן אסור, ומתוך כך ימנע מיהודים את ההיכשלות באיסור חלה, ופן ואולי צדקו דברי הרב בענין שכנו ואז גם קדרתו כשרה, ואם כן חשש של "בל תשחית" וביטול מעונג שבת אם יאבדו עתה את החמין בידיים, בנוסף על כך דודו מלונדון היה אורחו בשבת זו והיתכן שבת ללא חמין כאשר אורח מסב אל השולחן.

אך סיימו רבי יהושע ובני ביתו את סעודת השבת על זמירותיה וברכו על המזון, ירד רבי יהושע לחצר החורבה, רבי שמואל קבלו בסבר פנים יפות כאשר חיוך נעים נסוך פניו, ועוד לפני שהביע את תמיהתו נענה לו רבי שמואל "ידעתי בני ידעתי כי יפלא בעיניך הסתירה בין שני פסקי הדין שפסקתי באותה שאלה, כאשר תשמע גם את אשר פסקתי לשכנך, ובכן פשר הדברים כך הוא, שכניך הרי הם משפחה מטופלת בשנים עשר צאצאים בלי עין הרע שיחיו, אם נוסף לכך את העניות השוררת בביתם ואת העובדא שעד שמצליחים הם לגייס כדי צרכם להוצאות שבת פניהם משתנות ככרום כמה פעמים.

שני פסקי דין שונים באותה שאלה

משפחה זו שאנו נספר עליה ואשר אצלה התעוררה ה"שאלה" בסיר החמין שהוכן לשבת, לא היתה כלל נדירה או מיוחדת בימים ההם בשכונת "מאה שערים", היתה זו משפחה טיפוסית מטופלת במספר ילדים כמספר שבטי י-ה, כאשר הפרש גיליהם הוא בדרך כלל כשנה או שנה ומחצה זה מזה, ומצב המשפחה רחוק מן העשירות וקרוב אל הדלות, המעמסה הכבדה של ניהול הבית במשפחה כזו נפלה כמובן בעיקר על כתפיה המאומצות האמיצות והתשושות של עקרת הבית, כשהיא זוכה לסיוע גם מצד צאצאיה שהספיקו כבר לגדול ולהתבגר, ניהול הבית בימים ההם פירושו היה גם אפית הלחם כדי צרכי בני הבית, נשיאת התבניות עליהן היו ערוכים הלחמים לתנור שבשכונה, כמו כן שאיבת המים לצרכי היום יום מן הבור אשר בחצר ואשר בחדשי החורף נאגרו בו מי הגשמים, ועוד תפקידים רבים דומים, עיקר העבודה היה ביום השישי עת הכינו את הבית לכבוד שבת מלכתא, או אז היו ידיה של עקרת הבית מלאות עבודה עד לעייפה, ההכנות התחילו עוד עם רדת החשיכה ביום חמישי אחרי הצהריים עת לשו את העיסה לצורך אפית החלות למחרת, ומעיסה זו גם נעשו האטריות לפשטידה קוגל והכופתאות קניידלאך לחמין, הכנות אלה נסתיימו עם השמע קול צפירת השופרות המבשר על כניסת השבת בעיר הקודש והמקדש,

משפחה זו משפחת ברגמן שמה, ומגוריה ליד הכניסה של השער המערבי בשכונה, ויקר מקרה ביום ששי חרפי קצר כאשר עקרת הבית סוף סוף הדליקה את הנר, והתיישבה אין אונים לאחר עבודת היום המפרכת, והנה נזכרה כי שכחה לשרוף את ה"חלה" שהפרישה מהעיסה, דבר שהיתה רגילה לעשותו בכל שבוע כדין. היא התחילה לחפש אחרי חתיכת העיסה, ערכה חקירה ודרישה קצרה בין ילדותיה, ואחת הזאטוטות גילתה לה, שבמשחקה צירפה את חתיכת העיסה הקטנה לחתיכת העיסה הגדולה, ממנה עוד לשה עקרת הבית את הכופתאות שהוכנסו לתוך החמין שהכינה כנהוג בישראל לסעודת שבת של שחרית. "השאלה" הזדקרה מאליה בכל חומריתה, מה דין החמין האם מותר הוא באכילה ואזי תזכה המשפחה לעונג שבת כבכל השבתות, אם לא, ואזי בשבת זו חס וחלילה תאלץ המשפחה לוותר על החמין.

אם הבנים על אף עייפותה הגדולה, קמה מיד ממקומה ושמה פעמיה לעיר העתיקה ל"חצר החורבה", אל בית רבה של ירושלים הגה"ק רבי שמואל סלנט זיע"א, בפקחותה הבינה כי רק הוא יוכל ברוב תבונתו לפתור שאלה זו, וכדי לשמוע מה

משל ונמשל

לפרוע את החוב כלפי שמיא

משל לעשיר גדול שהכריז והודיע ברבים שכל מי שזקוק להלוואה יכול לבוא אליו ויקבל את הסכום הנדרש לו, ודאי שרבו הקופצים והכל קיבלו הלוואות, והעשיר הנ"ל רשם את כל ההלוואות בפנקס מיוחד לכך. פעם אחת עיין העשיר בפנקסו וראה כי הוציא כבר הרבה מעות להלוואות, אבל במשך כל אותו זמן לא בא איש מן המקבלים לפרוע הלוואתו, וחרה לו הדבר מאוד, והיה בין הלווים איש אחד שהפסיד את מעותיו בעסק ביש ולא היתה יכולת בידו לפרוע את חובו, הצטער האיש ההוא צער גדול על שאינו יכול לפרוע את החוב, נתיישב האיש בדעתו כי אף על פי שאין בידו לפרוע את החוב, הרי מידת הנימוס מחייבת שיבוא לפחות אל העשיר הנ"ל ויספר לו על מצבו, ויסביר לו את הסיבה שנרמה לאי פריעת החוב, וכן עשה.

כששמע העשיר הנ"ל את סיפורו של הלווה, אמר לו לא איכפת לי שלא החזרת לי את הכסף עד היום, כי במה נחשב אצלי סכום מועט כזה לעומת הסכומים הגדולים שנתתי בהלוואה ואשר עד היום לא סילקו לי מהן אפילו פרוטה אחת, אלא שמבקש אני שתלך אל כל בעלי החוב שלי ותזכיר להם כי לוו ממני כסף, וכי בדין הוא שיפרעו את חובם, ואם אין ביכולתם לפרוע בפעם אחת יפרעו קימעא קימעא ואפילו לא יעלה בידך אלא לגבות מהם חלק קטן מכל הכספים שהלוויתי, יעלה הסכום הזה פי כמה על סכום הכסף שהלוויתך.

והנמשל הוא כי כל אדם הוא בעל חוב כלפי בוראו כי הוא נותן לו בני חיי ומוזוני, ואין האדם ממהר לפרוע את חובו, ויש אנשים הרוצים לעבוד את ד' בכל לבם ונפשם ולפרוע את חובם אבל אין ביכולתם לעשות כן מחמת עיכובים שונים, על כן העצה היעוצה היא, לדבר עם אנשים בעניני יראת שמים ולהחזירם בתשובה, שידעו שהם בעלי חוב כלפי שמיא ושאפשר לפרוע את החוב קימעא קימעא, וע"י כך יסולק גם חשבונם.

(בשם הרה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א)

ולכן, כאשר עקרת הבית אופה את החלות נוהגת מן הסתם היא להפריש שיעור חלה מצומצם, מאידך גיטא כשהיא מכינה את החמין לכבוד שבת הרי עליה לדאוג לכך שיהיה בקדירה אוכל כדי שבעם של כל בני המשפחה, אשר ביום השבת בבוקר אינם טועמים כבר מן מנת הדגים הזעומה שקנו לכבוד שבת, לכן החמין של שכניך יש בו שיעור כדי והותר לבטל את שיעור החלה הקטן שהפרישה מן העיסה, מה שאין כן אתם תהילה לה' יתברך כבר חיתנתם את צאצאיכם שיחיו, והנכם כיום בבית שני אנשים בלבד, מצבכם הכלכלי גם הוא שפיר ב"ה כך שעקרת ביתך בוודאי הפרישה חלה בשיעור גדול, לעומת זאת, החמין שהיא מכינה בערב שבת הוא בשיעור קטן כדי מאכל שניכם בלבד, ולכן אין בהם כדי לבטל את שיעור החלה. רבי שמואל סיים את הסברו בהוסיפו דברי בקשה "ראה נא רבי יהושע, בביתי הכינו ב"ה חמין במידה גדושה, ויש בה יותר מכדי השיעור שאוכל לאכול, אנא בוא למחרת בבוקר אחרי תפילת שחרית עם זוגתך ועם האורח לאכול חמין כאן", רבי יהושע קיבל את ההזמנה והאורח מלונדון שמח על ההזדמנות הבלתי מתוכננת לאכול את סעודת השבת בבית רבה של ירושלים, שנודע בבל העולם היהודי בפקחותו, בגאונותו ובצדקתו.

ביום ראשון לעת ערב אחרי תפילת ערבית ישב האורח וערך אגרת למשפחתו בלונדון בה העלה רישומים ממה שעבר עליו, בדבר השאלה בליל שבת ובדבר סעודת השבת בבית הרב, ומה שכל אלה גררו עמם ובין השאר כתב: "גאון אדיר זה שגורין על פיו ש"ס ופוסקים ואשר יודע וזוכר גם את כל משפחות בני קהילתו, מתמצא במטבחייהם של בני עדתו ומכיר את שיעור הקדירות שבהם, כך שכאשר שאלת איסור והיתר באה לפניו הוא יודע אל נכון את הענין מצד המציאות לפרטי הפרטים בלי שאלות להבהרות, ענין שאין להשיג בשכל אנוש אצלנו בגולה, באהבת ישראל הגדושה המפעמת ביהודי זה, הוא מכיר את כל המשפחות שבעיר הקודש, דואג לכולם באחריות ובאהבה אבהית, כואב את כאבם ונושא בסבלות דחם, באנחותיו מדמעות עיניו, ומסייע בידם בכל אשר ידו מגעת, עתותיו כולן הלא הנה עתות שלא תסולאנה בפז, עתות של גאון אדיר ומפורסם, אך דירתו הצרה והמצומקת רחבה דיה כדי לקבל את פני כל הבאים אשר מספרם אינו מועט כלל, לעודדם ולחזקם לברר את שאלותיהם וספיקותיהם וגם לארחם לסעודה בכל עת ובכל זמן. זאת היא ירושלים"

(ירושלים של מעלה)

צ'ין אדם לחברו

והוי דן את כל האדם לכף זכות

סיפור זה התרחש לפני למעלה ממאה שנים: מעשה במוכר ביצים שהיה בירושלים בתקופה כלכלית קשה מאד. וכשראה המוכר בבוקר אחד כי חסרות לו כשלושים ביצים גרם לו הדבר עגמת נפש מרובה. משחזרה התופעה על עצמה, הבין כי מדובר בגנב. להפתעתו לא ראה שום סימני פריצה על מנעול הדלת, והוא החל לחשוד בבעל החנות שהיה סמוך לחנותו, והיה בטוח כי הוא הגנב. לילה אחרי לילה המשיך הגנב במלאכתו באין מפריע. בצר לו, הלך מוכר הביצים לרבה של ירושלים הגה"ק רבי שמואל סלנט זיע"א ותינה לפניו את צרתו. הקשיב ר' שמואל בסבלנות עד שהלה סיים את דבריו, ואז יעץ לו עצה: קח שלושים ביצים ובשל אותן עד שיהיו קשות, ולפני שהנך סוגר את החנות לפנות ערב, שים אותן בראש ערימת הביצים. פליאתו של האיש היתה מרובה, אך הוא עשה בדיוק כפי שיעץ לו הרב. כשפתח בבוקר את חנותו, נבהל למראה נחש גדול מימדים שהיה שרוע מת על גבי הקרקע. התברר כי אותו נחש היה הגנב שמידי לילה בלע את הביצים, ובזכות עצתו ופקחותו של ר' שמואל סלנט, נחנק כאשר בלע את הביצים הקשות. רק אז נוכח מוכר הביצים כי דן לחובה את חברו שהיה נקי מכל אשמה.

לא תקום ולא תיטור

מסופר: אל הרה"ק רבי משה חיים בעל "דגל מחנה אפרים" זיע"א, בא חסיד והתאונן על שכנו היהודי המצר לו באופנים שונים, החסיד הפציר ברבו להתפלל על כך שלא יוכל אותו היהודי המציק לעשות לו רעה, הרבי התעמק במחשבותיו ושפתיו מיללו "יהודי עושה רעה ליהודי היתכן?" אחרי רגעים מספר הניח ידו על כתפו של החסיד ואמר: שמע נא אחי, לאבי אמי מרן הבעל שם טוב הקדוש זיע"א בא יהודי בקובלנא: דר הוא עם עוד יהודי אחר בכפר, והלה מיצר לו מאד, אמר לו הבעש"ט: "אמרינן בירושלמי כיצד לא תקום ולא תטור הרי זה דומה לחותך בשר וירדה הסבין לתוך ידו, וכי תעלה על דעתך שינקום מידו ויחתוך את ידו השניה על שחתכה את הראשונה, כיון שכל ישראל גוף אחד הם דין הוא לא לנקום מחברו שהוא כנוקם מגופו, נתפלל לה' שיהפוך את לב האיש לאהוב אותך אהבה עזה מהשנאה אשר שנאך". כן אעשה גם אני, אתפלל לה' כי יהפוך לב היהודי ההוא לטוב לך, אבל גם עליך להתנהג באהבה, בבוא שכנך אל ביתך תקבל את פניו בענוה כאילו חטאת נגדו, ובאהבה כאילו היה אחיך ממש ולא הרע לך מעולם", דברי הרב נתקיימו, השונאים נהיו לאוהבים ובסוף גם למחותנים.

תילולא דצדקיא

יום ראשון כ"ד סיון

הרה"ק רבי יצחק יעקב מבלענדוב ב"ר חיים מאיר יחיאל ממאגלינצא (תרמ"ב)

יום שני כ"ה סיון

רבן שמעון בן גמליאל (ג"א - תתע"ה)

רבי ישמעאל כהן גדול בן אלישע

(ג"א - תתע"ה)

הרה"ק רבי דוב בעריש מביאלא ב"ר אברהם

משעבינוב (תרל"ו)

הרה"ק רבי חים סופר אב"ד פעסט ב"ר מרדכי

אפרים פישל (מחנה חיים - תרמ"ו)

יום שלישי כ"ו סיון

הרה"ק רבי יחיאל מיכל מקורימא ב"ר צבי

מנחם מאניפאלע (תרט"ז)

יום רביעי כ"ז סיון

רבי חנינא בן תרדיון (ג"א - תת"ל)

הרה"ק רבי מאיר מאייזנשטאט ב"ר יצחק (פנים

מאירות - תק"ד)

יום חמישי כ"ח סיון

הרה"ק רבי משולם פייש הלוי מטהאש ב"ר

מרדכי (תרל"ה)

יום שישי כ"ט סיון

הרה"ק רבי שמואל שמריה מאוסטרובצה

(תלמיד ה"חזוה"ה) ב"ר יעקב (תר"ו)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג גמליאל הכהן רביטבין שליט"א
פוס'ם "גם אני אורח" רפרום יוסף הדרום על המעשים.

קביעות מקום בתפילה (ז')

א) בחורים שקביעותם להתפלל בישיבה, אם אירע שאיחרו לתפילה, יתפללו ביחידות בישיבה, ולא ילכו להתפלל במנין אחר, כדי שלא יתרגלו להחסיר מלהתפלל בישיבה, שהתפילה בה מעלתה מרובה. (הליכות שלמה, פ"ה, בארחות הלכה, הערה 8)
ב) אם מתפלל בבית המדרש, יקבע מקום לתפילתו במקום שלומד שם. (כף החיים או"ח סימן צ', ס"ק קי"ח)
ג) יכול לקבוע קביעות לימים, כגון שבכל יום א' מתפלל פה, וכל יום ב' מתפלל פה, אבל עדיף מקום אחד לכל ימות החול. (אוסרי לגפן, חלק ח', עמוד שכ"ז, סימן מ"ג)

נדבת הר"ר יוסף אוביץ הי"ו
לע"נ הרה"ח ברוך משה יעקב אוביץ ז"ל
ב"ר זאב יבלחט"א
נלב"ע ח"י סיון תשע"ט תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

גליון

334

פרשת שלח תש"פ

ויציאו הלבית הארץ (יג, לב)

בחנויות, אך הפעם הצמא הגובר הכריע... הם נכנסו לתחנת הדלק, ומיד בגישתם אל הדלפק, המוכר כמו קפא על מקומו. היה זה נער צעיר לימים, שפשוט עמד והביט בדמותו של ראש הישיבה במשך שניות ארוכות, ונאלם דום מרוב הלם והפתעה.

ראש הישיבה הבין מיד שמשהו אינו כשורה, וכשהבחין כי הנער מחוויר ומסמיק חליפות, לחץ את ידו ושאל: "אמור לי, אנו מכירים מאיזה מקום? האם נפגשנו פעם?"

הנער ההמום, חיך במבוכה והנהן בראשו. "האם ראש הישיבה לא מכירני? הלא אני שמעון א., למדתי אצלכם בישיבה!"

"מה?" - נחרד ראש הישיבה, 'שמעון הצדיק?! שמעון שלנו?! איך הגעת לכאן? כמה שאני מתגעגע אליך, לשמוע את הערותיך המחכימות... הלא אני זוכר את התמדתך לשם ולתפארת, כיצד הגית בסוגיות הנלמדות בהתמדה ובכישרון כה רב, בעיון ובהעמקה. איך עולם התורה יפסיד ראש ישיבה כמוך?!"

לשמע הדברים, פרץ הבחור בבכי נסער. עיניו כשני נחלים שוצפים, הדמעות קלחו מהן ללא הרף. "האומנם?" - שאל לפתע, "האם ראש הישיבה מתכוון למה שהוא אומר? הלא זו הפעם הראשונה שאני שומע את זה!"

"לא יתכן!" - נשא ראש הישיבה את ידיו לצדדים, "הלא הייתי בטוח בכך, ואם לא אמרתי את זה עד עכשיו - זו טעות שלי! הלא במחברת שלי על מסכת פסחים, רשומות בשמך שתי קושיות שאתה שאלת, למען אזכור כי אלו פנינים מפוך המאיר, וכדי שבעתיד - כשכוכבך יזרח בשמי עולם התורה, יונצח למזכרת שאתה תלמידי! הלא אתה ראש ישיבה מבריק בפוטנציאל!"

כששמע הבחור את הדברים - המה לבו, והדמעות שבו לעיניו, זולגות ללא הרף. ראש הישיבה לחץ את ידו בחום, ושב על הדברים, מתאר בפניו את הקושיות אותן שאל הבחור, באיזו סוגיא הן עוסקות ומתי נשאלו בדיוק...

הבחור התרגש עד כלות הנפש, ולפתע פרצה מלבו זעקת - שאלה: "רגע, וזה נגמר? עכשיו כבר מאוחר מדי? הפוטנציאל הלך?" - שאל מעומק לבו, כשגחלת של תקווה ניצתת בשולי קולו...

בפרשתנו מגלים אנו מהו כוחו של דיבור! - כיצד בני ישראל נאלצו לגלות שלושים ושמונה שנה במדבר בגלל כמה מילים מיותרות... ומצד שני, אלו שדיברו בטובת הארץ, כלב בן יפונה ויהושע בן נון, עד כמה זכו וגדלה מעלתם רק כי אמרו את המילים הנכונות.

לכל אחד מאיתנו נתן הקב"ה פה הכולל בתוכו - שפתיים, שיניים, חיך ולשון, ואת היכולת להשתמש בהם לדיבור, ברוך ה'. אבל אסור לשכוח שבעצם בזה ניתן בידינו מפתח מדהים - הן לעליה מטאורית, והן לירידה תהומית. כי הרי ברור שכמו שניתן להשתמש בפה לתורה ותפילה וכו' ולהגיע לתכלית הטוב, כמו"כ מאידך גיסא יתכן להשתמש בו לדיבורים האסורים - לשון הרע, שקרים, מחלוקות וכו' ולהגיע לשאול תחתית. וכמו שמצד אחד בכוחם של מילים חמות ומפרגנות לרומם את הזולת ולתת לו העצמה וכוח לכל ה- 120 שנה שלו... כמו"כ מצד שני יתכן במספר מילים של ביקורת להרוס עולמות... כפשוטו וכמשמעו...

* * *

במשרדה של ישיבה מוכרת ומפורסמת, נערכה באותו יום ישיבת הנהלה יוצאת דופן. הנתונים שעלו על השולחן היו ברורים: המצב הכלכלי בכי רע, הישיבה עומדת בפני שוקת שבורה. המשכורות לא משולמות, ספקי המזון מאבדים סבלנות, נדרשת תוכנית חירום להצלת הישיבה. בצר להם פנו אנשי הנהלה לראש הישיבה הנערץ, מרביץ תורה ששמו הולך לפניו, וביקשו ממנו לחרוג ממנהגו ולצאת לחו"ל למסע חירום לגיוס כספים. אמת, ראש הישיבה התנה מלכתחילה את עבודתו במקום בכך שלא יהיה לו כל קשר למצבה הפיננסי של הישיבה, אך הפעם אין ברירה. כששמע ראש הישיבה את המצב לאשורו נענה על אתר, ובחלוף מספר ימים כבר ישב על המטוס, בדרכו לנדיבי עם. בהיותו בחו"ל, הוצמד לו נהג שיקח אותו ממקום למקום, מביתו של גביר אחד למשנהו.

ויהי באחד הימים החמים והלוהטים, בהיותם על אם הדרך החליטו הנהג וראש הישיבה לסטות מהמסלול ולהיכנס לתחנת דלק סמוכה, לרכוש מי שתיה מרווי צימאון ומחיי נפש. היה זה דבר חריג מאוד, בדרך כלל הם לא היו עוצרים

"מה פתאום?! - קבע ראש הישיבה מיד, "מי שהוא פוטנציאל של ראש ישיבה - הוא פוטנציאל כזה לנצח! לא מאוחר עדיין, ממש לא! אתה יכול לשוב אלינו ולהתקבל באהבה, הקושיות הגאוניות שלך עדיין ממתירות לתירוצים גאוניים לא פחות..."

כששמע הבחור את הדברים, גאה לבו באושר, ועד מהרה קיבל החלטה אמיצה. שבועיים אחר כך התדפק על דלתו של ראש הישיבה, אשר קיבלו בחביבות ובשמחה יתירה, וראשית - הוציא את המחברת ההיא של מסכת פסחים, והוכיח לו כי אכן כן, קושיותיו רשומות בשמו לנצח. ולימים, כאשר אותו בחור אכן קם והפך למרביץ תורה מוכר, סיפר אותו ראש ישיבה את הדברים בכינוס מחנכים של ארגון 'לב שומע', בו השתתף גם הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א, מפיו שמענו את הסיפור במלואו, ולמדנו בא: מילה אחת. כמה עוצמה יש בה. יכולה היא להחיות נפשות ולשנות סדרי עולם.

* * *

כבר כמה שבועות שר' משה מתרוצץ בחו"ל, מנסה את מזלו בגיוס כספים לצורך נישואי בתו. אלא שחרף כל מאמציו והשתדלותו טרם הגיע לתוצאה המקווה. ערב אחד, כשישב וחשב מה עוד יוכל לעשות, עלה בזכרונו בחור אחד שלמד עמו בישיבה וכיום מתגורר בחו"ל, והוא החליט להשיג את פרטיו ולפנות אליו, אולי יצא מזה משהו למרות שלא היה קשר ביניהם כבר שנים...

הוא התקשר, ולאחר מילות נימוס ראשוניות, פרש ר' משה את סיפורו ללא גינונים מיותרים, הסביר כי גלה לחו"ל כדי להקל על מצבו הכספי לעת נישואי בתו, אך עד עתה העלה חרס בידיו. הוא ביקש את עזרת ידידו לשעבר, כי יעשה למענו משהו ויסייע לו להיחלץ ממצבו הכספי הדחוק. כששמע הידיד את הבקשה, הגיב כי ינסה לסייע לו, ויחזור אליו בעוד מספר ימים. ר' משה לא ידע איך לפרש את התשובה, היא נשמעה קצת כהתחמקות, ומאידך - בכל זאת היה בה איזה זיק של תקווה.

ר' משה המתין בקוצר רוח מספר ימים, והתרגש לראות כי ידיו חוזר אליו, משמע - בשורות טובות בפיו... ועוד איזה... הידיד הודיע לו, כי ארגן למענו 'ערב תה', קיבץ קבוצת נדיבים עשירים שיעלו לביתו ביום המחר בשעה פלונית, והוא מזמין את ר' משה לשאת בפניהם דברים. הלה הדגיש כי מדובר בקבוצה נכבדה של אנשי עסקים מכובדים, וכדאי לו לר' משה להכין נאום מרגש שיפתח את הלבבות והכיסים, על מנת למקסם את תוצאות ערב ההתרמה.

ביום המחרת, התייצב ר' משה בבית רעהו בשעת ערב מוקדמת. הידיד ערך שולחן כיד המלך, וקיבל בחיבה את פני ידידו וחבריו, שותפיו העסקיים ונדיבים מוכרים, שעלו ובאו לערב ההתרמה, שנראה היה שהוא נדיר מסוגו, בטח בביתו של אותו ידיד. ר' משה נשא בפניהם דברים נרגשים,

והדברים היוצאים מן הלב נכנסו אל הלבבות, והפיקו צ'יקים בסכומים נכבדים ואף מפתיעים...

בסיומו של הערב, היה ר' משה המאושר באדם. לכזו התפתחות לא ייחל ולא ציפה, הוא לא האמין כי ידו משכבר הימים, עימו לא היה בקשר זה עידן ועידינים, יתמסר למענו כל כך, יפתח את ביתו, יזמין את חבריו, יפעל למענו במסירות כה גבוהה. לאחר שהודה לו בחום, פנה אליו ר' משה ושאל: "אמור לי בבקשה, אתה עושה את זה הרבה פעמים? קורה הרבה שאתה עורך 'ערב תה' כזה למען מטרות צדקה?"

הידיד חייך, כמו המתין לשאלה הזו, ונענה על אתר: "אומר לך את האמת: פעמים רבות התבקשתי לעשות כן, זו שיטה מוכרת וידועה כאן בארצות הברית, אך תמיד סירבתי. זה לא האופי שלי..."

"ולמה הפעם חרגת ממנהגך?" - הסתקרן ר' משה לדעת. "מה הביא אותך לשנות מדרכך ולהתמסר למעני כל כך, הרי לא היינו בקשר מזה זמן רב, ואף בישיבה לא היינו החברים הכי קרובים... מה גרם לך לפעול במסירות כה גדולה למעני?"

הידיד חייך במבוכה קלה, עיניו הצטעפו בדמעות, והוא אמר: "כמה מילים. כמה מילים שלך..."

ר' משה חש כי ידו מתרגש, ונתן לו את הזמן לספר את הסיפור לאשורו. "היה זה בהיותנו בחורים בישיבה", כך סיפר, "ביום מן הימים חשתי בדידות, הרגשתי שאיני מקובל ואהוד בחברה, והתחושות הללו הובילו אותי לתסכול עמוק וכואב, שהוביל להחלטה דרמטית ומצערת: לעזוב את הישיבה ולצאת לדרך חדשה, שתוצאותיה מי ישרון..."

"כבר ארזתי את החפצים, החלטתי שזהו. זהו ונגמר. איני יכול עוד. אלך לחפש לעצמי משהו אחר, לא בין כותלי עולם התורה. ואז, ירדתי לקומת הכניסה לקחת משהו, ועל יד הדלת נעמדתי לרגע, בוהה בחלל. ולפתע נכנסת לבנין, אני זוכר את זה כמו היום, חזרת מהמכולת, בקבוק שתיה בידך, פתחת את דלת הבנין ושעטת פנימה בחוסר זהירות..."

הידיד פרץ בבכי נסער, ניכר שהוא מספר עכשיו את סיפור חייו. ר' משה נבוך, לא הבין כיצד האישום על אותה שעה פנימה בחוסר זהירות הפך למעשה כה אצילי ומסור שחברו עשה למענו. ואז המשיך הידיד ואמר: "נתקלת בי קלות, קיבלתי מכה קלה, לא משהו רציני. אבל אז, לא המשכת, גם לא מלמלת סליחה רפויה. עצרת מהמרוץ, ניגשת אליי ואמרת את המילים הבאות, מילים שלא אשכח לעולם: 'אני מצטער, לא התכוונתי לפגוע בבחור חשוב ומצוין כמוך!'"

--- האיש שתק לרגע. ארבע המילים האחרונות שאמר, כך הגדיר, הן סוד חייו!...

- "חזרתי לישיבה. המילים שלך הפיחו בי טללי תחיה. פרקתי את חפציי האישיים מהמזוודה, נותרתי בעולם התורה, ב"ה התחנתני, הקמתי משפחה, חיי מאושרים בסייעתא דשמיא. אבל רק שתדע, שלאורך כל השנים, מאז ועד היום, ארבע המילים 'בחור חשוב ומצוין כמוך' - זה מה שמחזיק אותי, זה מה שמחיה אותי!!!. לכן כשהתקשרת וביקשת עזרה, חשתי שזו הזדמנות חיים להשיב טובה למי שהציל את חיי, פשוט כך. הרגשתי שיש לי את האפשרות לגמול לך כחסדך, להודות לך באמת. הרי המילים שאמרת הצילו את חיי, נתנו לי טעם בחיים. אין לי מילים להודות לך עליהן, לפחות השבתי לך טיפה מן הים מהערכתי העמוקה כלפיך!".

ר' משה שאפילו לא זכר את הדבר, היה המום לשמוע שכמה מילים שאמר בבחרותו, הצילו את רעהו וגרמו להצלחתו האדירה כעת, והם נפרדו בידידות עמוקה.

סיפורו של ר' משה הגיע אלינו ממקור נאמן - כפי ששמעו ידידי הרה"ח שלמה פרידמן הי"ו, והוא מציף מסר חד, ברור ונוקב: כמה גדול כוחה של מילה. גם כשהגיעה כבדרך אגב, בהיתקלות לא צפויה - היא חוללה מהפך, הובילה בחור להצלחתו הרוחנית והצלחתו האישית. על אחת כמה וכמה, כמה כדאי להיות דרוכים וערוכים להעניק מילים טובות כאלו, לפזר מחמאות כנות לכל מי שאנו פוגשים בו. לעולם לא נדע, עד כמה מילה טובה אחת שלנו יכולה לשדד מערכות, לשנות סדרי עולם, להעניק למאן שהוא חיים חדשים. הבה לא נחמיץ הזדמנויות כאלה, נפתח את ליבנו ונעניק מפינו טללי תחיה, מילים טובות ודברי עידוד מעומק הלב. אלו דברים שיכולים להציל חיים...!

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא'-הרב אשר קובלסקי]

ה' אָרְךָ אַפִּים וְרַב זֶזְסָד (יד, יז)

נצטוונו להידמות להקב"ה במידותיו והתנהגותו עם בני האדם (שבת קלג: סוטה יד.). דבר זה דורש מאמץ גדול ולא תמיד קל הוא לביצוע. גדולי ישראל לאורך הדורות נתנו דגש מיוחד למצוה זו, ומאורח חייהם והתנהלותם בחיי היום-יום, ניכר היה שהצליחו במשימה זו.

* * *

מעשה ביהודי תלמיד חכם, שעמל במשך זמן רב ללקט את פסקי מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל בעניינים שונים, ולאחר שדלה מתורתו ביקש להשקותה לרבים והתכונן להוציא לאור ספר רחב יריעה, שהתעתד להיקרא בשם: 'שו"ת הגרי"ש אלישיב'. כשהידיעה על הספר העומד להתפרסם בקרוב הגיעה לאזני הרב אלישיב, נגרמה לו מכך עגמת נפש רבה, שהלא מעולם לא אבה להדפיס את פסקיו, ובפרט שלאחר שהספר יצא לאור, יסברו הכל כי רבינו עצמו מעורב בהדפסת הספר ומאשר את כל הפסקים המובאים

בשמו. כשהדבר הגיע לידיעת רבינו - מלאכת הדפסת הספר כבר היתה בעיצומה, וכריכותיו המבהיקות, שעליהן הוטבע באותיות זהב 'שו"ת הגרי"ש אלישיב', כבר יצאו מתחת מכבש הדפוס. רבינו הוציא מכיסו הון רב וביקש מבני ביתו, שיפנו אל המחבר באופן מכובד, יקנו ממנו את הכריכות שהודפסו ויפצירו בו להדפיס כריכות חדשות, שעליהן יוטבע נוסח אחר שממנו ישתמע, כי הספר יוצא על דעת המחבר בלבד ולמך אין כל חלק בהדפסתו.

בטרם מעשה, פנה אחד מבני הבית אל רבינו וטען, כי ניתן לסובב את העניינים באופן אחר ולהביא לכך שהספר לא יודפס כלל. ברם רבינו, על אף שדעתו לא היתה נוחה כלל מהדפסת הספר, נענה ואמר: "חלילה לעשות כן, הרי אותו תלמיד חכם עמל רבות על הספר ועתה ברצונו לקצור את פרי עמלו".

רבינו הוסיף והתבטא בלשונו הטהור: "בעולם הזה צריך לסבול ולשתוק... זו העבודה שלנו בעולם הזה!".

באחד הימים נסע רבינו באוטובוס מירושלים לבני ברק, וריח עשן עלה באפו. התברר כי בסמוך ישב יהודי שעישן להנאתו. כפי הידוע, גופו של רבינו היה חלוש מטבעו. עוד בהיותו כבן חמישים שנה קבעו הרופאים, כי ליבו התשוש אינו מסוגל לפעום יותר משישים שנה. ברם רבינו חי בדרך נס למעלה מן הטבע, כשתורתו היא חייו והיא מקור כוחו וחיותו. עשן הסיגריה המיתמר הפריע לרבינו וסיכן את בריאותו. מלוויו שידעו כי הדבר מזיק לגופו, ביקשו את רשותו לפנות למעשן כדי להסב את תשומת ליבו לדבר ולבקשו לכבות את הסיגריה. אך מרן לא הסכים בשום פנים ואופן. "כיצד יכול אני למנוע ממנו מלעשן, וכי בגלל שלי העשן מפריע, עליו לחדול ממנהגו?!"

תיקף לאחר שרבינו ירד מהאוטובוס אפוף העשן, הוא נפל מתעלף ואיבד את הכרתו... ברם, להעיר לאדם ולמנוע ממנו את הנאתו?! את זאת לא העלה על דעתו לעשות בשום פנים ואופן...!

רבינו ניחן במידת סבלנות עצומה ומעולם לא נראה כעס על פניו, כפי שהעיד חתנו רבי עזריאל אויערבאך: "חיינו בבית מורי חמי במשך עשרות בשנים ונוכחנו לראות, כי טבועה בו מידת הסבלנות במידה שאין לשערה ואין לתארה. קרוב לחמישים שנה לא ראינוהו מרים את קולו, וגם במצבים, שבהם נראה היה כי מוכרחים להרים את הקול, נותרה הנהגתו באותה סבלנות ושלווה!".

למרות שגדולי עולם שיחרו לפתחו, מנהגו היה לענות לכל שואליו, למגדול ועד קטון, באותה חביבות ומנוחת הדעת. ואף שהטרידוהו בשאלות חסרות טעם, לא הקפיד על שואליו והשיב להם בשלוות נפש, כסבלנותו של הלל בדורו.

ב'תקופת הצנע', כשהעניות היתה מצויה, היו באים לשאול את פיו שאלות אף על טיפת דם שנמצאה בביצה. רבינו היה

בוחן את הביצה בדקדוק רב וקובע האם היא מותרת באכילה, כשהוא נוהג במידתו של דוד המלך שאמר לפני הקב"ה: "ריבונו של עולם, לא חסיד אני, שכל מלכי מזרח ומערב יושבים אגודות אגודות בכבודם ואני ידי מלוכלכות בדם".

באותם ימים אנשים לא היו תרים אחר שאלות, אלא פונים אליו בשאלות אמיתיות בהן הסתפקו למעשה, אולם אף ברבות השנים, כששמעו הלך וגדל, וכל יהודי, שראה את רבינו חולף לפניו, ראה לעצמו זכות וחובה כאחת לשאלו בדבר הלכה, נהג רבינו לענות בחביבות וסבלנות לכל שואליו, וזאת על אף שחס על זמנו היקר מזהב ומפז רב.

באחת ההזדמנויות התבטא רבינו בשחוק מר ואמר, כי ישנם הסבורים כי אם הם נמצאים במחיצתו ואינם שואלים דבר, הם עוברים על איסור 'בל תשחית'... באותן שנים מרן כמעט לא יכול היה לצעוד מספר פסיעות ברחוב, מבלי שמאן דהו ינסה לנצל את ההזדמנות שנקרתה לידי ויבקש לשאלו דבר מה.

כמו כן, במהלך השיעור היומי המפורסם בביהמ"ד 'תפארת בחורים', רבים ממשתתפי השיעור היו חוזרים ומקשים בפניו שאלות שונות, בעוד רבינו מסכית לדבריהם בסבלנות עצומה, כשהמשפט השגור על לשונו הוא: "איז נאך אַ מאל, איז נאך אַ מאל!" [עוד פעם, עוד פעם!]. בשנות זקנותו, כשהשמיעה כבדה עליו, משתתפי השיעור שישבו בסמוך אליו היו רואים כיצד אזניו ממש מאדימות מרוב מאמץ לקלוט את דברי המקשים.

באחד הימים הזדמן לשיעורו של רבינו מומחה גדול לתורת הנפש מארה"ב, שהיה מקורב מאוד למרן **הסטייפלער** זצ"ל. הלה יצא מהשיעור משתומם ונפעם, כיצד יהודי המתקרב לגיל מאה שנים יושב במשך פרקי זמן ארוכים מול צעירים המקשים על דבריו ללא הרף, כשהוא משיב לשאלותיהם ברגיעה ובמנוחת הנפש...

[מתוך 'גדול בקרבן']

וְעָשׂוּ לָהֶם צִיּוֹת (טו, לוז)

סיפורים רבים ידועים על סגולתה של מצות ציצית, שפעמים רבות הגינה על מקיימה מפני מרעין בישין. אחד מהם מסופר בספר 'מעשה איש' (ח"ר עמוד קכא) בשמו של ר' יעקב פלינט: "אני ואחי התאום" - מספר ר' יעקב - "נולדנו לאבי הר"ר מרדכי ואמי מרת רחל, שנים רבות לאחר לידת אחותי הגדולה. בעיה בנוגדני הדם שנתגלתה בגופם של ההורים לאחר לידת אחותי, וניסיונות רבים שכשלו, גרמו לרופאים להתייאש מכך שיוולד להם פרי בטן נוסף. אך אבי, שהיה מקורב מאוד למרן ה'חזון איש' והתייעץ עימו בענין, לא שעה לקולות הייאוש של הרופאים. באחד הניסיונות אמר לו החזון איש: 'ר' מרדכי, הפעם יהיה הכל בסדר!'.

אמנם, בתקופת ההריון טרם לידתנו, אמי עברה סיבוכים רבים עד כדי שיתוק בחצי גופה, ולמרות שהרופאים המשיכו לייאש את אבי, וציוו עליו שאמי לא תרד מן המיטה אפילו לרגע, הוא עשה הכל כפי הדרכת ה'חזון איש', ובמקום לרתקה למיטה, הוא היה מוריד אותה באישון לילה מהמיטה והולך איתה כשעה וחצי - כהוראת מרן ה'חזון איש'.

בסופו של דבר, לאחר ויכוח גדול עם פרופסור רחמילביץ, ולאחר שהרופא נפגש אישית עם מרן ה'חזון איש', הסכים הרופא שלא לנתחה, באחריותו של ה'חזון איש'... ובאמת, בשעה טובה ומוצלחת אחי ואני נולדנו...

מרן ה'חזון איש' מידי פעם היה מבקש מאבי שיביא אותנו אליו. אך קשיים טכניים וארגוניים מנעו ממנו לקיים את בקשתו. אולם ביום רביעי האחרון לחיי מרן ה'חזון איש', הוא ציווה על אבי בנחרצות: 'ר' מרדכי, תביא את הילדים! עכשיו אתה נוסע ומביאם אלי...!'

לא נותרה בידי אבי כל ברירה, הוא נסע עם מונית לתל אביב כדי להביאנו אל ה'חזון איש'. באותו יום קנה לנו אבינו קורקינט חדש, ולא הסכמנו להשאיר אותו בבית. כאשר נכנסנו אל ה'חזון איש', ניסה אבי להרגיע אותנו שלא נשחק בקורקינט לפני הרב, אך ה'חזון איש' אמר לו: 'הנח להם!'.

הוא שוחח עם אבי ושאל אותנו מי הגדול בינינו, כאשר שמע שאני הגדול הוא הניח אותי על ברך ימין ואת אחי על ברך שמאל וברך אותנו.

לאחר מכן פנה ה'חזון איש' לאחי ושאל אותו: 'אתה יודע מה זה ציצית?'.

אחי לא הבין את שאלתו של ה'חזון איש', ואבי הוציא מבגדיו את ציציותיו והראה לו...

ואז אמר לו ה'חזון איש': 'אני רוצה שכל החיים תלך עם ציצית...!'

אבי שאל את ה'חזון איש': 'ומה עם בני הראשון?', אך הוא לא ענה... ושתיקתו חזרה על עצמה גם כאשר המשיך אבי לשאול אותה שאלה כמה פעמים. לאחר שלושה ימים מפגישה זו, נסתלק מרן ה'חזון איש' לבית עולמו...

שנים רבות לאחר מכן, במלחמת יום הכיפורים, שירת אחי במוצב בצפון הארץ. באחד הימים כאשר ישב בתצפית, הוא קרא עיתון והניח את נשקו לצידו. לפתע הסתבכו חוטי הציצית שלו ברובה, והרובה נפל... תוך כדי שאחי התכופף כדי להרים את הרובה, פגע טיל בעמדה... בנס, אחי נפצע רק באורח קל, בידו ובכתפו. לו אחי היה יושב כרגיל ולא היה מתכופף, הספור היה מסתיים, חלילה, באסון גדול, ר"ל...". צאו וראו מה רב כוחה של מצות הציצית...

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא-הרב ישראל ליוש']

קבלת שבת

שנה ארבע עשרה - עלון ז' שבועי ■ מופץ ב-15,000 עותקים בארץ ובעולם

בסיעתא דשמיא, כ' בסיון התש"פ.

העלון טעון גניזה ■ אין לקרוא בשעת התפילה!

ניתן לקבל את העלון במייל KSHABAT@INN.CO.IL
הערות והארות, תרומות ובקשות להפצת העלון יתקבלו
בברכה בטל': 052-7620219.

פרשת שלח

העלון יוצא במהדורה מקוונת בלבד. מי שיכול להפיץ - יבורך!

קיימא- לן שבציצית יש דין 'לכם - משלכם', ואם שאל טלית שחל ארבע כנפות מחבירו, פטורה מן הציצית, אך אם שאלה כשהיא מצויצת - מברך עליה מיד. לכשתבונן, יסתבר לנו שדין זה נרמז להפליא בפסוק:

"דבר אל בני ישראל וגו' ועשו להם ציצית וגו' ונתנו על ציצית הכנף" - הכל בלשון נסתר, ללמדנו שאם אחרים עשו ציצית מצויצת כהלכתה על כנפי בגדיהם, אז **"והיה לכם לציצית"**, כי בכגון זה דינה כאילו היא 'לכם - משלכם', ומברך עליה מיד, אולם אם נשאל את הטלית כשהיא מצויצת - פטורה, ואפילו ציצה השואל, אין זה בגדר 'לכם', ולכם פתח בלשון נסתר וסיים בלשון נוכח.

(ושלל לא יחסר)

כפתור ופרח!

"וַיִּנְתְּנוּ עַל צִיצֵת הַכֹּהֵן פְּתִיל תְּכֵלֶת... וְרֵאִיתֶם אֹתוֹ וְזָכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה' (טו, לח-לט)."

שינוי בגמרא בחולין (דף פט): "רבי מאיר אומר: מה נשתנה תכלת מכל הצבעונין? מפני שתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה לאבן ספיר, ואבן ספיר דומה לכסא הכבוד."

הבה נודה: אנו, במיעוט הבנתנו ובדרגתנו הפשוטה, מתקשים להבין איך בדיוק התבוננות בחוטי התכלת מסוגלת להזכיר את כסא הכבוד, ועל ידי כך לגרום לנו לזכור את כל מצוות ה'.

מסופר, כי **הגה"צ רבי אליהו לופיאן, בעל "לב אליהו"** נשאל פעם שאלה זו, והוא השיב באוזני השואל: **הלא נפסק להלכה (אבן העזר כא, א) שאסור להסתכל בבגדי צבעונים של אשה, שמא יבוא להרהר בה. האם אתה מבין הלכה זו?**

בהחלט, השיב השואל, את ההלכה הזו אני אכן מבין. ואילו אני, אמר ר' אליהו, דוקא את ההלכה הזו אינני מבין, ואילו את ענייניו של התכלת שמסוגלת להזכיר את כסא הכבוד - אני מבין...

מה כוונת הדברים? שמעתי פעם **מהגאון רבי משה מרדכי חדש שליט"א, ראש ישיבות "אור אלחנן"**, שביאר את הענין על פי משלו של **המגיד מדובנא (פרשת שלח):**

כפרי אחד הזדמן פעם לביתו של גביר עשיר בעיר הגדולה. הזמינו העשיר להתארח אצלו בסעודתו. והנה, הבחין העני בתופעה מעניינת: בכל פעם שהעשיר רצה לאכול, הוא צלצל בפעמון - ותיכף ומיד הגיעה משרתת והגישו לפניו אוכל כאוות נפשו. למחרת, בטרם שב לכפרו, הלך הכפרי ורכש לו בעיר פעמון דומה. נסע לביתו, התיישב ליד השולחן, והחל לצלצל בפעמון בעוז. לאכזבתו הגדולה, שום משרתת לא הופיעה בידיים עמוסות קערות מאכלים מהבילים. הוא נסע לחנות וטען כי הפעמון שנמכר לו - מקולקל ואינו ממלא את יעדו...

בסופו של דבר הוא הבין: אצל העשיר, האוכל היה מונח במטבח, וצלצול הפעמון רק סימן למשרתת כי בעל הבית מעוניין לאכול עתה. במטבתו של הכפרי לא היו לא אוכל ולא משרתת, ולא פלא שצלצול הפעמון נשאר כקול קורא במדבר...

ואף בעניינינו: מי שיש באמתחתו מאגר של יראת שמיים, זוכר הוא את בוראו ואת הדר גאונו ושגב גדלותו, הרי בראותו את התכלת - מיד נזכר הוא בכסא הכבוד. אבל מי שאין בו אוצר של יראת שמים, גם אלף חוטי תכלת לא יהיו מסוגלים להזכיר לו מאומה. ולהיפך בבגדי צבעונים: אדם שבלבו תאוות, ראיית הבגדים עלולה למשוך אותו לחטא, אך מי שליבו טהור ונקי מתאוות, הבגדים לא יפעלו בו מאומה.

כך נבין את המרגלים, ש"כולם אנשים" - לשון חשיבות, הוציאו את דיבת הארץ רעה, שיך ארץ ישראל היא הטובה מכל הארצות - לשומרי מצוות, אך היא רעה מכל הארצות עבור אלו שאינם שומרים מצוות. והנה, המרגלים היו נוגעים בדבר, כי אילו נכנסו לא"י היו מועברים מנשיאותם, ומתוך שהיו נוגעים בליבם - ראו בעיניהם את ה'רע' שבארץ ישראל.

לאור זאת נבין את סדר הפסוק: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", שרש"י מפרש: 'הלב והעיניים הם מרגלים לגוף ומסרסרים לו את העבירות: העין רואה והלב חומד והגוף עושה את העבירות'. ולכאורה, אם כן, צריך היה לומר "אחרי עיניכם ואחרי לבבכם", שהרי קודם העין רואה ואח"כ הלב חומד? אלא, מכאן למדנו שהעין רואה לפי הלב: כשהלב טהור - העין רואה תכלת ונזכרת בכסא הכבוד, וכשהיא רואה טהור - העין רואה אפשרויות לחטא, חלילה.

על כן אנו מתפללים "וטהר ליבנו לעבדך באמת", כי כשהלב יהיה טהור - גם העין תראה דברים טובים, ולא להיפך. הכל תלוי בטהרת הלב. (ושלל לא יחסר)

"כִּי דָבַר ה' בְּזֶה" (טו, לא).

שינוי בגמרא בחגיגה (דף יב): "אמר רבי לוי, כל הפוסק מדבר תורה ועוסק בדברי שיחה מאכילין לו גחלי רתמים", שגם אם כבו מבחוץ לו כבו מבפנים (בראשית רבה צה, ט).

והוא עונש מידה כנגד מידה. שאמרו חז"ל בגמ' בסנהדרין (דף צט): "כי דבר ה' בזה הכרת תכרת...", זה מי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק. וכתב ה"חזון איש" באגרותיו, שלכאורה החטא קל: שוחח קצת, אז מה. אבל כשמתבוננים, הרי זה מגלה שאינו יודע איזה אוצר לפניו, אינו מבין שהיושב ושונה הקב"ה יושב ושונה כנגדו (תנא דבי אליהו רבה יח), ואינו יודע שמפסיד נצחיות. והרי זה ממש כגחלי הרתמים שנראים ככבויים מבחוץ ויוקדים מבפנים (מדרש תהילים קכ), כך התבטלותו מהתורה נראית זניחה מבחוץ ובפנימיותה צופנת השקפה כה נוראה! **שח מגיד המישרים רבי יעקב גלינסקי שליט"א:** שמעתי מרבי אליהו דושינצר **צ"ל, המשגיח דלומז'ה:** אם יעבור אדם ברחוב, ויראה ילד ממרר בבכי בפניו הרחוב, מה יעשה? יגש, ינסה להרגיעו, ויברר על מה הבכי.

ואם יתעלם, ומשיך בדרכו, ויניח לילד למרר בבכי? אטום לב הוא, קשוח ואכזר!

ואם יראה את גדול הדור, את **הסטייפלער זצ"ל**, עומד ונאנח, ונאנק - ויעבור על פניו, ימשיך בדרכו באדישות. בלי לגשת בכבוד ובמורא, לשאל מה זה ועל מה זה, ואולי באפשרותו לעזור. מה נאמר עליו - ואם כן באפשרותו לעזור!

ויותר: מה אם בעצמו פגע בגדול הדור וקדושו. חפז בדרכו והפילו ארצה, וגדול הדור מתגולל בעפר. כובעו התגלגל, משקפיו נפלו, והוא נאנח - והבחור לא יפנה ראשו. ימשיך בדרכו?

לא, אינו בגדר אדם! אז אין המדובר בילד, וגם לא בגדול הדור. בכל יום - בכל יום ויום! - בוכה הקב"ה על מי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק (חגיגה, דף ה:).

ואנו גרמנו לבכיה, וממשיכים בדרכנו!

"וַיְהִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבַר וַיִּמְצְאוּ אִישׁ מִקֶּשֶׁשׁ עֲצִים בַּיּוֹם הַשִּׁבְתָּ" (טו, לב).

וכבר גילה לנו רבי עקיבא (שבת צו): מי היה האיש: "מקושש זה צלפחד", שהרי נאמר כאן "ויהיו בני" במדבר", ובנות צלפחד אמרו "אבינו מת במדבר". ומובא בגמרא שם: "אמר לו רבי יהודה בן בתירא: עקיבא! בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן את הדין: אם כדברך - התורה כיסתו ואתה מגלה אותו! ואם לאו - אתה מוציא לעז על אותו צדיק!".

ואכן צריך להבין: וכי רק מדרשה זו למד רבי עקיבא שצלפחד הוא המקושש? **ביאר מרן הראשון לציון הגר"ע יוסף צוק"ל:** דהנה, מסופר בגמ' (שם קג): "תנו רבנן מעשה בחסיד אחד שנפרצה לו פרץ בתוך שדהו ונמלך עליה לגודרה ונזכר ששבת הוא, ונמנע אותו חסיד ולא גדרה, ונעשה לו נס ועלתה בו צלף וממנה היתה פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו", ובשם האריז"ל אמרו שאותו חסיד הוא ניצוץ מנשמתו של צלפחד, ש"ע"י שאותו חסיד שמר את השבת כיפר על עוון צלפחד, ולכן גודרה שדהו בצלף חד', המרמז על צלפחד.

והנה אמרו חז"ל (ב"ק קג): "כל מקום שנאמר 'מעשה בחסיד אחד' - או רבי יהודה בן בבא או רבי יהודה בן אילעי", ומובא שם בגמרא מעשה מסוים באותו "חסיד אחד" ש"בא לפני רבי עקיבא" וכו'. מ"מ נמצא שה'חסיד אחד' היה בזמן רבי עקיבא. ומעתה יתכן לומר שאף ממעשה זה נקט רבי עקיבא סימוכין לדבריו שה'מקושש זה צלפחד'.

בזאת נראה ליישב את דברי הגמ' (ביצה כה): "אמר ר"ש בן לקיש: ג' עזין הן, ישראל באומות, ילב בחיות, תרנגול בעופות, וי"א אף עז בבהמה דקה וי"א אף צלף באילנות", וכתב רש"י: "צלף באילנות. לא ידעתי מהו עזות שלו". ולדברינו יש לומר שעזותו של הצלף היתה שהוא גילה לכל העולם מי היה המקושש - צלפחד, ולא חשש לדברי רבי יהודה בן בתירא ש"בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן את הדין..."

"וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצֵת עַל פְּנֵיהֶם בְּגִדֵיהֶם לְדַרְתָּם וְנָתְנוּ עַל צִיצֵת וְגו'. וְהָיָה לָכֶם לְצִיצֵת וְרֵאִיתֶם אֹתוֹ וְזָכַרְתֶּם וְכו' וְעִשְׂתֶּם" (טו, לח-לט).

מדוע פותח הפסוק בלשון נסתר: **"ועשו להם ציצית... ונתנו על ציצית הכנף"**, ומיד לאחר מכן "ועבר" הפסוק ללשון נוכח: "והיה לכם... וראיתם... וזכרתם... ועשיתם"? הלא דבר הוא.

פנינה נפלאה על כך, מופיעה בספר הקדמון "בירך יצחק", להגאון רבי יצחק ברכה צ"ל, מחכמי ארם צובא:

סיפור מופלא על אמונה פשוטה והשגחה פרטית ובלתי צפויה, התרחש לפני 10 שנים, בערב חג הפסח התש"ע בעיר חיפה, והובא בנוי מערכת העלון לתועלת חיוזוק המוני עמך בית ישראל, אשר כדרך כל העולם עומדים בפני קשיים אישיים יומיומיים ולמען תחזק אמונתם כי הכל נעשה בהשגחה פרטית והכל יכול להתהפך לטובה בצרונו יתברך.

המעשה כך היה: משפחה ברוכה ילדים מירושלים היגרה לחיפה בשל קשיי פרנסה וקיום יומיומיים. המשפחה השתקעה בשכונת נווה שאנן שבמעלה העיר חיפה, שם קיוו להשתכר ולמצוא טרף לטפם וקיום למחייתם.

וידנין, אשר הביאו את הסיפור בפני המערכת. בעודה במקומה בחנות מבחינה המוכרת בעגלה העומדת מחוץ לחנות ללא השגחה ועליה עמוסים מוצרים ודברי ערך נוספים. "זה שלך?", היא שואלת את האם, "כן", השיבה. "אך תשאירי בחוץ כלום, יגנבו לך. יש כאן ערבים ועובדים זרים שגונבים מכל הבא ליד ויבל", התרתה בה. בעלת העגלה לא הבינה בשל מה החשש, "העגלה צמודה לדלת הזכוכית ואנו רואים אותה כל העת", השיבה.

בעודה מסתכלת אנא ואנה בין טורי הבגדים, יחד עם עזרתה של המוכרת הבחינה לפתע כי העגלה איננה. היא רצה אנא ואנה מייללת ובוכיה, "העגלה, המוצרים, אלפיים שקל ירדו לי לטמיון, הם נרכשו מכספים שאין לנו, כיצד אשוב לביתי בידיים ריקות ואנא אני באה".

עוברים ושבים ברחובה של חיפה, שראו בצרתה הגדולה ובאימה של פניה סברו כי התינוק נגנב יחד עם העגלה, ושאלו: "בן כמה התינוק, מה לבש...?". מששמעו כי איבדה רק רכוש סובבו עצמם והזניחוה לנפשה.

בעלת החנות שכאה את כאבה ובכייה, ניסתה לנחמה שיהיה זה לכפרת עוונות, שתשלים את האבדן ותדע כי זה רצונו יתברך, ואף הציעה לה עזרה ככל אשר לאל ידה בחנותה.

אולם, האם לא נואשה, היא ביקשה לטלפן לאימה לבקשה כי תיסע להתפלל עליה בכותל המערבי, ולבעלה כדי לספר לו את אשר אירע עימה. מששמע בעלה את שקרה הפציר בה לשוב לביתה ויהי מה ורצון ד' מסבב הסיבות הוא שיהיה.

בערב חג הפסח נדרשה המשפחה למצוא כל דרך, כדי לרכוש דברים הכרחיים לצרכי שמחת החג, כמו גם בגד לעוללים הרכים. כן נדרשה לרכוש עגלת תינוק לפעוט הרך הנולד במזל טוב, אמצעים אין. לאחר מאמצים וביירוים נמצאה עגלת תינוק למכירה ביד שניה מצד משפחה בשכונת הדר שבמרכז חיפה, אשר פרסמה בעיתון על מכירתה לאחר שכבר לא נזדקקו לה.

אם המשפחה שקלה בדעתה לנצל ההזדמנות לקניית כמה דברים נוספים הנוזקים להם לחג ולרכוש הקניות יחד. יחד עם בעלה נמצאו להם בעזרת יהודים טובים את הסכום הנדרש כדי שיספיק בקושי לכדי צרכם. לאחר רכישת עגלה ודברים נוספים, בשעת ערב מאוחרת, הגיעה האם לחנות הבגדים 'הוד והדר' ברחוב הרב הציגו בחיפה, שהוקמה ע"י הרה"ח ר' מנדיל קוסטינר ז"ל, והמונוהלת כיום ע"י משפחת הרב שמעון שמענובוביץ הי"ד מחשובי חסידי סערט

אך אמונתה של האשה היתה חזקה מאוד: "אני הולכת, קחי את הטלפון והכתובת שלי, בע"ה התפילות יעזרו והגניבה עם העגלה והרכוש יחזור", אמרה לבעלת החנות. מטעמי נימוס נטלה בעל החנות את מספר הטלפון למרות שבסתר ליבה כאבה את האשליה של האם - תושבת חדשה בחיפה שאינה מכירה במציאות החיים הנוכחית ולפיה גניבה בידי אנשי זדון שאינם מזרע ישראל, ברחובה של חיפה, אינה חוזרת לעולם. למחרת בשעת בוקר, נכנסה לחנות אשה ערבייה כשהיא מובילה עגלת תינוק גדולה עמוסה בדברי ביגוד ומוצרים שונים. היא ניגשה אל המוכרת ואמרה: "הילדים של גנבו מאן אתמול את זה. אני לא רוצה שהם יהיו גנבים. אולי אתם יודעים של מי כל זה?". מיד לאחר מכן הסתלקה ונעלמה לה.

לאחר בירור נמצא הפתק שעליו פרכי האישה התגוררת בנווה שאנן. בעלי החנות מיהרו לבשר לה כי הגניבה הוחזרה במלואה. תגובתה של האשה מעבר לקו היתה: "ברוך ה', הייתי בטוחה שזה יחזור. איתנו חייבים את זה לחג הפסח. לא היה לי ספק שה' יעזור לנו".

בסופו של הסיפור המפתיע לא הסתירו בעלי החנות את השתוממותם לנוכח אמונתה היקודת של האם שהיה לכשעצמה משכה לה את הישועה שלה היתה זקוקה. "מעולם לא אירע דבר כזה. עשרות שנים אני כאן בחנות, גניבות הם מעשים שבכל יום ומעולם לא הוחזרה גניבה. פעם ראשונה שאנו מתוודעים למקרה של החזרת גניבה ע"י ערביים", העידו. (באדיבות 'המבשר')

פנינה לשבת בענייני הלכה ואגדה

צינון - הוא אחד מתסמיני הקורונה. המצונון יכול לברך על הבשמים בהבדלה?

כתב הרמ"א (או"ח רצז, ד) בשם הטור, ש'אין לברך על הדס היבש, דאינו מריח (בו), רק על שאר בשמים'.
כתב בשו"ת תשובות והנהגות (חי"ב, סי' קלד), שמדברי הרמ"א הללו נלמד שצריך להשתדל ולהקפיד שיהיו הבשמים ריחם חזק ונודף, וחוש הריח של האדם יהיה תקינו, ויריח הבשמים היטב באופן שיהנה מהריח ויהיה לו למשיב נפש.
והנה, כתב הבית יוסף (שם, אות ה, ד"ה ובאורחות) בשם הארחות חיים (הל' הבדלה, סי' ה), ש'מי שאינו נהנה מריח, דאין לו חוש הריח, יש אומרים דמברך, דאע"ג דאינו מרגיש בריח, הגנה יש לו כשמחזק ראשו וגופו'.
וכתב המג"א (סי' ה), שזה אמת בריח חזק ביותר, וע"ע דבריו ובמחצה"ש.
ובשו"ת שבות יעקב לרבי יעקב ריישר זצ"ל (חי"ג, סי' כ), הביא ראייה לדברי הבית יוסף בשם הארחות חיים, מהגמ' בברכות (א"ב) שמבאר, שרק הנשמה להניח מהריח ולא הגוף, שגא: "כל הנשמה תהלל יי' א"כ אין נפקא-מינה במה שהגוף לא נהנה ממנו, ואף אותו שאינו יכול להריח, לא אכפת לו מזה, שהרי הגמ' תלתה את הנאת הריח בהנאת הנשמה. וע"ש.

והחיד"א בשו"ת יוסף אומץ (סי' טוב) הקשה על דבריו, דאפשר דהנשמה נהנית רק דרך הנאת הגוף בחוש הריח, וזה מחזק את הנשמה, ודחה גם את שאר דבריו [ומצאתי לגילוינו הש"ס (ברכות שם) שכתב כדברי החיד"א, שרק בגלל הנאת הגוף יש הנאה לנשמה, וכונת הגמ' שהנשמה שהיא החלק הרוחני, היא זו שנהנית מהריח, מפני שהגשת היא דקה מאד (וצ"י, שה' ענין אגדי, וצ"י לסוטה מט. רב הונא אשכח תומרתא וכו', והוכיח משם שלוח מתייחסת הטהרה, ע"ש). אך בספר תולדות יצחק (שם) הביא דברי ידידו הגליוני הש"ס, והקשה על דבריו מלשון הוזהר הקד' (ויקהל ר"ה ב), דהתם משמע שאין לגוף שום הנאה מהריח, אלא רק לנשמה, והגוף נהנה מהנאת הנשמה, ע"ש שהאר"י בדבר].
ולמעשה, השו"ע (שם, ה) פסק, ש'מי שאינו מריח (שניטל ממנו חוש הריח) אינו מברך על הבשמים אא"כ נתכוון להוציא בני ביתו הקטנים שהגיעו לחינוך, או להוציא מי שאינו יודע'. ע"כ. והשבות יעקב הג"ל הכריע כהשו"ע, אך החיד"א (שם) כתב להכריע כדברי הרדב"ז. והשיב בברכ"י (רצז) שפסק, שאין בריח לא חובה, ולא מצוה, אלא הנאה. ולא מצוינו מי שאינו נהנה שיברך להוציא אחרים (א.ה. ע' ר"ה כח: ודו"ק), ולא יברך. והוסף מרן הגר"ע יוסף זצוק"ל בשו"ת יביע אומר (ח"ד, או"ח סי' כד, בסוף התשובה הדנה בענין דומה, ע"ש ודו"ק), שכששומע מאחרים הברכה, עדיף שלא יענה אמן אחר ברכת האחרים משום הפסק, ובדיעבד אם ענה אמן, אינו חוזר ומברך הגפן, כיון שברכת הבשמים שייכת בעצמותה להבדלה.

והגאון רבי יעקב אגוזי זצ"ל, בשו"ת הלכות קטנות (חי"ב, סי' קפג, בנד"מ ע"י 'זכרון אהרון עמ' תקנ"ו), כתב, שאפשר שמודה הארחות חיים, שאם הוא מצונון, שאינו מברך, "שהרי מחמת האוסם אינו עולה למוח, ולא מיירי אלא במי שאין לו חוש הריח בטבע, שהוא נמצא באנשים... גם התותרן לא ניתן בו סגולת הריח, אע"פ שהצינורות פתוחין,

משולחנו של העורך

ולזה (התותרן) יעלה הריח למוח ויחזקו (אע"פ שאינו מרגיש)". והיינו, שבמצונון, הריח עולה למח, אך תתרו, שבטבעו אינו מריח, צינורות האף פתוחים וממילא הריח עולה למח (והביא את ראיית השבות יעקב הנ"ל).

ויש להוסיף, שכהבנת ההלכות קטנות (וכן הפתח הדביר שיובא לקמן), משמע גם מלשון הארחות-חיים, שעסק ב"מי שאין לו חוש הריח", ולכאורה הכונה שנתבטל ממנו חוש הריח באופן תמידי, כי אם איירי במצונון, יותר נכון לומר 'שאינו מריח עתה' וכד'. והנה, מדברי החיד"א בשו"ת יוסף אומץ (שם), מוכח שסבר שדברי הארחות חיים הם גם במצונון, שכתב, שדברי השו"ע הנ"ל מיירי באדם שברור לו שלא יריח, אך 'אחד שיש לו חולי הקרירות שיחלש חוש הריח שלו', ר"ה זה מברך להוציא בני ביתו אפילו גדולים, כיון שע"פ הרוב הוא מריח, וצריך את סברת הארחות חיים. ואם כעת הוא מסופק, יש לסמוך על הרא"ש והטור שסוברים שלהוציא את בני ביתו מותר, כמובא בב"י. וסיים, שכשמבדיל לעצמו ואינו מוציא אחרים, לא יברך על הספק. וע"ש דבריו. גם רבינו יוסף חיים זצ"ל בספרו מקבציאל (פרי יוצא, כד) סובר, שתלוי הדבר במיעוט רובו: אם רוב פעמים אינו מריח, ורק מעט מן המעט מריח, לא יברך, ושכן ראוי להורות.

אמנם, בפתח הדביר (סק"ד) חלק על החיד"א, וס"ל שאין ללכת בזה ע"פ הרוב, וביאר כדברי ההלכות קטנות, שהארחות חיים איירי במי שצינורות האף שלו פתוחים, אבל במצונון שנהיירי אטומים, אף לסברת הארחות חיים אינו יכול לברך, והוסף להקשות על החיד"א שצריך את סברת הארחות חיים לדין מצונון, דהא לא שייכי אהדדי. ועוד הקשה, דמה מועיל ללכת ע"פ הרוב: אם הולכים אחר רוב הפעמים שמריח, תיפוק-ליה שיש לו הנאה מהריח ככל האדם, ואם נלך ע"פ המיעוט שאינו מריח, הרי גם לא מתחזק ראשו, כיון שהצינורות אטומים, וכמשנ"ל. וע"ש באריכות דברים הנפלאים. ובכך החיים (סקל"ו) כתב, שיריח בבשמים על סמך ברכתם של אנשי ביתו, כי גם אם אינו נהנה 'אפשר שהנשמה נהנית'.

ויש להוסיף, שמעלה מיוחדת יש לבני האדם על פני החיות, והיא בחוש הריח דוקא, וכמו שכתב בספר הברית (ח"א, מאמר טז) שלא תמצא בעל חי עומד ליד פרחים ועצי בשמים ליהנות ממנו. וכ"כ המהרש"א (ברכות שם), שחוש הריח הוא קרוב יותר לרוחני מאשר ד' החושים, כי הנשמה נהית ממנו ולא הגוף, כמאמר הגמ' (שם), ואפשר שהבהמה שאין לה נשמה אלא רק רוח חיים, אף שיש לה חוש הריח אינה נהנית ממנו אחרי שאין לה נשמה.

ובסנהדרין (צג:) כתב המהרש"א עוד, "בחוש הריח אין בו טעות, כמו בחוש הראיה והשמיעה, והוא כי חוש הריח הוא רוחני מחלק הנשמה, כמו שכתוב 'כל הנשמה תהלל יי' איהו דבר וכו', אבל שאר החושים יותר גופניים, והטעות מצוי בהם". ודפח"ח. והלום ראייתו, שגם בתענית (דף כה, שם הגמ' מזכירה שמן אפרסמון) כתב המהרש"א בענין הריח, וכעין דבריו ממש, כבר כתב הרשב"א ז"ל (פירושי האגדות, שם), וז"ל הרשב"א: "... שתענוג האפרסמון בריחו, והריח הדק שיתענוגים, עד שייחזרו אותו ז"ל לנפש, ואמרו שהוא דבר שהנפש נהנה ממנו, על כן ייחסו תענוג הנשמה לה אפרסמון, שהוא התענוג הדק המענג את הנפש".

לעילוי נשמת
דניאל הכמת בן דוד, אליהו בן חנה יונה, הרה"צ אליעזר בן מנוור זצוק"ל, שושנה פורן בת טאוס, יעל בת רבקה, חנה יונה בת רומיה, פריץ נמכי בת עוסויגאן, שולמית חווה בת הר"ר רפאל ז"ל שושנה רוז בת שלום, דני בן מהרי.

לזיווג הגון
שרה בת אילה, רבקה בת דבורה

לרפואת
איתמר שריה בן עדיה, ראובן בן שרה, הראל עמיש"ד בן אורה אביגיל, נסים בן חיים, מוילנה בת פריץ נמכי, אביגיל מאיר יהודה בן עדיה, אברהם בן מזל, בתושתי

העלון מוקדש להצלת בוד"ו יש בן אילה, רחמים בן מוילנה, עידן וילך בני מרים, משפ' מוצרז וכל התורמים והמסייעים בהפצה, יהודת בן מרגל, משפ' מאיר, אליהו בן אילה, אלעזר רפאל בן ברכה בכל הענינים

ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

ראת שמים בידי שמים, הכיצד!?

"ויקרא משה להושע בן נון יהושע" (ג טו)
התפלל עליו: י-ה יושיעך מעצת מרגלים" (רש"י, ע"פ סוטה טז ב.)

תמהו המפרשים: כיצד הועילה תפלת משה על יהושע להנצל מעצת המרגלים, הלא הבחירה בין טוב לרע אינה מסורה בידי שמים אלא בידי האדם. וכמאמר חכמים (ברכות לג ב): "הכל בידי שמים חוץ מייצאת שמים". ובשלמא כאשר מתפלל האדם על עצמו לבל יחטא, עצם העבודה שהוא מבקש זאת מסמלת את בחירתו בטוב, אף כאשר מתרחק מהרע מכת תפלת אחרים, הרי זאת סתירה לכת הבחירה?

פרש רבי יהודה ליב עדיל המגיד מסלונים:

אכן, תפלת אחרים אינה יכולה למנוע מאדם שבחר ברע להפגוע מן החטא, אולם היא יכולה להועיל לאדם שאינו מעונין לחטא, לבל יגרו למצב שיגרום לו לחטא. כפי שארע למרגלים, שפחדם מגויי הארץ גרם להם לחטא.

באופן נוסף פרש רבי יוסף חיים מבגדד:

התפלה אינה מועילה לאדם החוטא בודעו, אולם יש בכחה להועיל במקרה שהיצר מטעה את האדם לחשב על עברה שפכיכול מצוה היא. כפי שהיה אצל המרגלים שהתפתו להוציא דבת הארץ רעה, בחושכם שבכף יגדל שכם של ישראל, שחרף הפחדותיהם: בטרחו בה' ויעלו לכבש את הארץ.

עוד באר המפורסם חקמה:

אכן תפלת משה הייתה מנגדת לבחירה החפשית שנתנה לאדם, אף אין בכף כל קושי. לפי שמשה ויהושע נתעלו למדרגה שכבר נטלה מהם הבחירה החפשית.

מהרש"א ברכות יא א"י ה"ס ברכות שם; יצן יהודים סוטה לד ב; משך חכמה הקדמה לחמש שמות

הבא להתפלל - מסייעים בידו

"ויקרא משה להושע בן נון יהושע" (ג טו)
התפלל עליו: י-ה יושיעך מעצת מרגלים" (רש"י).

מפני מה התפלל משה רק על יהושע ולא על יתר המרגלים, הלא "אותה שעה כשרים היו" (רש"י לעיל פס' ב)? פרש החיד"א:

רבי שלמה אסתרונק פרש כי משה לא התפלל על יהושע שלא יגרו אחר צעת המרגלים, שכן בהכירו בגדלותו הוא לא חשש לכו. תפלתו הייתה רק שינצל מזממם ולא יכרעוהו כאשר יביע את מחאתו כנגד עצתם. על פי זאת מובן מפני מה לא הצרף להתפלל על כלב, שכן ידוע (רש"י להלן ד טז) שאף שכלב לא הסכים לעצת המרגלים, הוא הסתיר דעתו מחבריו ולפיכך לא הסתכן בהתנגדותו. באופן אחר פרש האדמו"ר רבי יצחק מוורקא:

משה התפלל רק על יהושע לאחר שנוכח לראות כי

'אמן' אחת ראויה - שוה הכל!

"ויאמרו אל כל עדת בני ישראל לאמר הארץ אשר עברנו בה לתור אתה טובה הארץ מאד מאד" (ד י)

בעלות רבי מנחם מנדל מוויטבסק לארץ הקודש אמר: כל זמן שהייתי בחוץ לארץ הייתי משתוקק להתפלל תפלה אחת כראוי לפני בורא העולם. עתה כשבאתי לארץ הקודש והחפמתי כתוצאה מאוירה המחפיים (ראה ב"ב קנה ב), נוכחתי לדעת שלהתפלל תפלה משלמת זהו דבר בלתי אפשרי, ולואי שאזכה לענות ולו אמן אחת כראוי.

ואכן, כבר אמר אחד מהקדושים, שאם היה יודע שיענה בכל ימי חייו ולו אמן אחת כראוי - לא היה דואג כלל.

'כי מכבדי אכבד'

"עד אנה ינאצני העם הזה ועד אנה לא יאמינו בי" (ד יא)
כתב רבנו בחיי (שמות ד לא): העונה אמן כראוי, הרי הוא מכבד את השם יתברך באמת, ועליו נאמר (שמואל א ב ל): "כי מכבדי אכבד". וכך מי שאינו נוהר במלת אמן לכוון בכל כחו וזנותו, הרי זה מבזה את השם יתברך, ועליו הכתוב אומר (ספ' "ובני קלרו").

מקור הדברים הוא בספר הזהר (עלך רפה א), ובאר שם הרמ"ז שפינו שדבר קל הוא לכוון בעגית אמן, נחשב המולול בכף למבזה ה' וסופו שינחל בוז וקלון - מדה כנגד מדה.

וכך כתב רבי יעקב קטינא מחוסט בספרו 'דחמי האב' (אות טו):

"להזהר מאד בעגית אמן, כי מה יענה ליום פקדה כשישאלוהו: למה לא עגית אמן, וכי מה עבודה היא?! ועל זה בא הרמז (תהלים פג ז'): 'מלא פניהם קלון' - סופי תבות אמן".

רמז לדברים אלו הביא רבי יעקב דב מרומן שטיין יו"ר 'בני אמונים' מהפסוק שלפנינו: "עד אנה ינאצני העם הזה" - ראשי התבות בגימטריה: 'אמן', "ועד אנה לא יאמינו בי" - עד מתי יזלזלו בעגית אמן, שכפי שנתבאר, המולול בה הוא כמנאץ חס ושלום כלפי מעלה.

כלומר: מתוך שראה בענותנותו שלא סמך על צדקותו, אלא נשא תפלה לבל יכשל בשליחותו, עמד משה והתפלל גם הוא עליו.

באופן נוסף באר רבי משולם זוסיא מטשורנוביל:

מלכתחלה חשב משה כי מחובתם של המרגלים, שהיו מנשיאי ישראל, לעמד בנסיין בעצמם, ובשעת קושי - להסתיע בתפלה על קברי האבות. כפי שאכן נהג כלב בן פנה (סוטה לד ג), אולם כפי שתרגם יונתן, כשראה משה את ענותנותו של יהושע, הבין כי יתביש להראות פניו בקברי האבות, ולפיכך התפלל עליו בעצמו.

'חל קדושים': אהל יצחק' השמטות אות יט; 'מסעיהם' למוצאיהם' עמ' סז

'הושע' כנגד 'הושע'

"ויקרא משה להושע בן נון יהושע" (ג טו)

"התפלל עליו: י-ה יושיעך מעצת מרגלים" (רש"י, ע"פ סוטה טז ב.)

אמר האמרי אמת:

בשונה מיהושע שנושע מעצת המרגלים כתוצאה מתפלת משה לה' ומבלי שהצרך להזכיר זכות אבות, כלב הצרף להתפלל על קברי האבות בחברון כדי להנצל. ואף אנו בכל תפלותינו אנו מקדימים להזכיר זכות אבות מלבד בתפלה הנאמרת במקום ספנה, שבה אנו מבקשים בלשון 'הושע', כרימו לתפלתו שבה לא הזכיר זכות אבות. וכפי ששינונו (ברכות כח א): "המהלך במקום ספנה מתפלל בתפלה קצרה, אומר: הושע השם את עמך, את שארית ישראל, בכל פרשת העבור [אפלו בשעה שפורשים לעברה] יהיו צרכיהם לפניך".

אמר אמת תרע"ו

המרגלים הביאו את הפחיתים שבשבטת המינים

"ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד וישאיהו במוט בשנים ומן הרמנים ומן התאנים" (ג כג)

מפני מה הביאו המרגלים דוקא פרות אלו?

פרש רבי אברהם יצחק שיינ ר"מ בישיבת תפארת ירושלים' שבסקסון איילנד:

אמרו חכמים (ברכות מא א, ע"פ רש"י ד"ה ופליגא) שאדם המתכוון לאכל שני סוגי פרות משבטת המינים עליו להקדים ולברך על הפרי שהקדימה התורה למנות בפסוק המפורט את שבטת המינים שנתבחה בהם ארץ ישראל. זאת משום שהפסוק מונה אותם לפי סדר חשיבותם. סדר המנין בתורה הוא: חטה, זית, שעורה, תמר, גפן, תאנה ורימון (דברים ח; ח; ברכות פס; ב; תוספות פס"ד ז' ז').

המרגלים בקשו לדבר בגנות הארץ ופחותיה, וכפי שפרש רש"י על אתר: "כשם שפרה משנה - כך עמה משנה". לפיכך מבין שבטת המינים שהשתבחה בהם ארץ ישראל, בחרו להביא דוקא את שלשת הפרות הפחיתים ביותר בסדר האמור.

ברכת איש'

תפלה בזמנה - זכות שהיא חובה

אמרו חכמים (אכ"ר פתיחתא י) כי מי שעוסק וטורח בעמל יומו מבלי להתעיר, ורק את ההגעה לתפלה בזמנה הוא רואה פיגועה וטורח ומתוהך כן הוא מתעצל בה, עליו הכתוב קורא (ישעיה מג כב): "ולא אתי קראת יעקב כי יגעתי בי ישראל".

בני אמונים. זריזים משכימים ל'ברכות השחר'.

ולא אתי יעקב

תפלה בין דפי העתון

ובדיקת באותה עשה שמעדת התחיל תפלת שמונה עשרה, נשמע עשרה, נשמע עשרה של הצלול המבשר על כך שמתמה ההפסקה וכי על המורים והתלמידים להתחבב בפתות.

ברוקיה הקומוניסטית לא היה קים משג של אחר. רבי יצחק נאלץ לקטע את תפלתו באבה ולהקנס לכתתו. דא עקא, שבשלב זה של התפלה אסור היה לו לדבר, ורבי יצחק שפאמו דדוק במצוות עד קוצו של י"ד, החליט שהוא לא מדבר, ויהי מה.

במקום לדבר, הצביע רבי יצחק לתלמידיו על העמוד בספר שבו מופיע התרגיל שהיה עליהם לפתור. אחר רשם על הלוח את הוראותיו והערתיו, וכך קנה להמשיך עד לסיום השעור. אלא שהתלמידים הנדמים, במקום למלא אחר הוראותיו, נשאו לעברו עינים מבהלות. בתמימותם סברו כי המורה אינו רוצה לדבר עמם משום שהוא כועס עליהם, ועמה כל שענין אותם היה - מדוע?

"מדוע המורה כועס?" הגו אחד מהם להביע דא דאגתו בקול, "האם עשינו משהו רע? אם כן, בבקשה יאמר לנו ונשתדל לתקן את השעור תחתי".

אלא שרבי יצחק לא הגיב. הרעיון דוקא מצא חן בעיניו, ובמקום להשיב הוא כף את גביניו עיניו וקמץ את פיו כמי שמתאמץ לכלא את כעסו. וכך המשיך בשתיקתו עד לסיום השעור.

כשהסתים השעור מהר המורה הסתלק מהכיתה, הישר לפנתו... עד לסיימה של ההפסקה הקצרה הספיק לסים את תפלתו, ומיד לאחר מכן שב לכתה. הפעם הרשה לעצמו לעטות סכר פנים רגוע, מה שגורם לתלמידים לשוב ולהרצות את דאגתם: "על מה המורה כועס?"

"האם אינכם זוכרים כי בשבוע שעבר ברחתם מהכיתה להצגה בעצמו של יום?" העמיד רבי יצחק פנים כאילו מבין על מה התמיהה, וכי חשבתם שאעבר על כך בשתיקה?!" - תהה, והתלמידים השפילו עיניהם.

בהזדמנות אחרת שבה לא יכול היה להתפלל בפנתו הקבועה, נאלץ רבי יצחק למצא פתרון חלופי. במחוז היצירתי כבר הגה מראש תכנית מלוט; הוא נגש אל דוכן העתונים, הסמוך לבית הספר, שלף את אחד הגליונות, החזיקו וגישה עצמו קצרות בו, תוך ששפתי מלמלות תפלה.

דא עקא, שבדיקת רגוע זה החליט אחד המורים, טרסוביץ שמו, להתייך עמו בנוגע לבקשה מתמטית שעמדה התמוזד. טרסוביץ זה ידוע היה כקומוניסט משבע אשר דאג להלחין על כל מי שלף ראות עיניו נחשד בהתנגדות למשטר.

גם בעת מסכנת שפזו העדיף רבי יצחק למצא פתרון יצירתי שימנע מפניו את הצורך לדבר באמצע שמונה עשרה; כאשר טפח אותו טרסוביץ על שכמו והחל להרצות בפניו את שאלתו, אחז רבי יצחק בחזהו והענה את פניו תוך שהוא משמיע אנתת כאב, ככזכור הוא עובר עתה ארוע לבכי.

טרסוביץ נבהה ומרר לעבר משרד בית הספר כדי להזמין אמבולנס, ובינתיים הספיק רבי יצחק לסים את התפלה ולהרגיעו פי הכל בסדר. הוא חזר לעצמו...

כך, בסיעתא דשמיא, הצליח רבי יצחק לעבר את השנים האיומות מבלי שיתר ולו על תפלה אחת כהלכה. מסתבר כי תפלותיו אלו הן שסייעו לבכיו ולספור להנצל מעמק הבקא, שלם בנופו ובתורתו, לעלות לארץ הקדושה ולהעמיד תלמידים לאלפים בדרך התורה.

להשאר: יהודי עמי 851

ברכת אשר יצר' - רופא כל בשר (א)

יצירה בחכמה מפלאה

ברכת אשר יצר נפתחת בשבחו של הבורא יתברך: "אשר יצר את האדם בחכמה, ואכן - חכמה אלקית נפלאה וגדולה טמונה בבריאת האדם.

יש מרביתנו שפרשו כי בלשון 'בחכמה' נותנים אנו הודאה על עצם החכמה שחנן אותנו ה', שבאמצעותה יכולים אנו להפיר ולהתבונן בחסדים הגדולים שעשה אתנו ומהתבונן בחכמה הזו כדי לחזות וללמוד את שושפתם בחכמה זו פדי לחזות וללמוד את עמק החכמה והחסד הטמונים ביצירת האדם, ומתוך כך נודה לבוראנו מעמק הלב.

רבותינו בבאבאם לברכה זו האריכו לפרט את החכמה המיוחדת הקימת במערכת גוף האדם, להלו נביא מקצת מדברי האבודרהם תהאור חכמת ה' בבריאת גוף האדם:

"לשה לו העינים להביט ולהאזין בהם. עשה לו הפעפופים לעצם עיניו ולישן ושלא להביט בו... עשה לו נגיבי האזנים לשמע בהם... עשה לו הגרגרת להעלות ולהוריד רוח נשמת חיים מן הלב מתוך הראה אל הנחירים ואל הפה, ולהוציא קול הברת הדבור היוצא מתוך סימפוני הראה הבא מרוח נשמת חיים. עשה לו הלב להיות בית מכוון לרוח החיים ולחשב כל מחשבות... עשה לו הטחול לצד שמאל עם המרה השחורה לקרר בקרחת הקרבים והמעינים והבטן שלא יתיבשו ויחברו המאכל והמשקה... והנה לו מה שברא הקדוש ברוך הוא באדם לא בראו אלא לצורך האדם ולהחיותו, וזו היא חכמה גדולה אין כמותה..."

ראוי לצין כי חכמה זו נפרת במקרה בדורנו שבו גבר כל המדע; ד'נו אם נתבונן במקונת הדיאלוזה, המחליפה את תפקוד הכליות לאוקוים לכה, רחנקא וליצן. על אף שבפעל תפקודה נמוך לאין ערך מהכליות הטבעיות, גדלה עצום ביחס לגודלן של הכליות האבר בסימטטריים ספורים. והנה הכליות הן איבר אחד מתוך מערכת שלמה של איברים בעלי יכולות מפעיעות, אשר בדרך השבע היו אמורים למלא חזרים שלמים, ואלו הבורא יתברך נתן להם כלם בחלל השטן של הפעו, ולא עוד אלא שהם מתפקדים יחדו בהרמוניה מפלאה ובדיקת מדהים.

על החכמה שבה נברא גוף האדם, מעידה אף העבדה כי בשונה מרופא בשר ודם שאינו יכול לרפא מבלי שילמד את חכמת הרפואה, בפני עצמו טמונה חכמה טבעית, שמבלי שילמדוהו לעשות זאת הוא מרחיק מעליו את המזיקים ומקרב אליו את המועילים לו ("שלמי צבור" ברכת אשר יצר, בשם המהרי"ט).

רוח החיים נשאת באדם כל ימי חייו
את מהות החכמה שעליה אנו מודים בברכה זו פרשו רבותינו בכמה אפנים:

רש"י בברכות (ס א ד"ה ופליא, ראה ב"י או"ח ו ד"ה ועל) באר, כי כפנתנו להודות על החכמה המיוחדת ביצירת האדם שאותה אנו מפרטים בהמשך: "ויברא בו נקבים נאדם, חלולים חלולים", שהרי "הגוף חלול כמו נאדם, והנאד הזה אם יש בו נקב אין הרוח עומד בתוכו, והקדוש ברוך הוא ברא את האדם בחכמה וברא בו נקבים נקבים הרבה, ואף על פי כן הרוח בתוכו כל ימי חייו, וזו היא פליאה וחכמה".

הנבר דומה למי שיש לו חבית יין והוא מצוה לעבדו: "שבר את חבית ושומר את יינה בתוכה שלא ישפך". וכן כד דבית מבו שזוהו דבר בלתי אפשרי, ואלו הקדוש ברוך הוא ברא את האדם כלאד מקוב מלא רוח, ובכל זאת הרוח נשמרת

הודאה על הקדמת צרכי האדם

התוספות (שם ד"ה אשר) פרשו כי החכמה הגדולה בבריאת האדם היא בכך שהתקנו לו מזונותיו טרם נברא, שכן האדם נברא ביום הששי אחר בריאת כל הנבראים שנעזרו כדי לשמשו. והוסיפו המפרשים כי: יכולה להיעד על כך העבדה שפניד כשהתינוק נולד הוא מוצא את מזונו (ראה צ"ח ברכות א).

יש מי שהוסיף כי החכמה בהקדמת המזונות היא בכך שאלמלא עשה כן, היה הקדוש ברוך העולם למדד את חכמת הרופא על פי יצירתו ומצא מזון לכל חלי, אך גם הרופא החכם ביותר אינו יכול ליצר תרופה לחלי שטרם נמצא בעולם. אולם הקדוש ברוך הוא צפה והביט עד סוף כל הדורות, והכין עוד לפני יצירת האדם תרופה לכל חלי וכל חסרון שיחידש עליו בכל זמן. וזוהי החכמה היתרה שעליה אנו מודים (עבודת ישראל שמות פ"י זכור).

הודאה על החכמה שנתנה האדם
יש מהמפרשים (בשם מנחת פלח א ה; מהרש"ט ח"א ברכות טו ע"ו) שלא פרשו את לשון 'בחכמה' על יצירת האדם, שכן כל תכונות גוף האדם קימות אף בבהמה, ומנסח הברכה: אשר יצר את האדם... וברא בו נראה כי כפנתנו על חכמה מיוחדת המצבירה אף באדם. על כן פרשו כי הודאתנו היא על עצם החכמה והשכל שחנן ה' את האדם שבה העלה אותו על כל בעלי החיים.

אלא שתקנו לברך על כך דוקא בשעה שיוצא האדם מבית הפסא, אלא למלא כן היה האדם מתנאה בחכמה ובהיותו נעלה מכל הברואים, ועלול היה להגיע חלילה לכפירה, אולם בצאתו מבית הפסא מבין הוא את שפלותו, ואין חשש שיגיע לידי גאווה (שלמי צבור' שם, בשם בעל המגלת ספר).

ברית הגוף בחכמת התורה

יש מפרשים שתובה, כי מלבד חכמת בריאת האדם, נרמזת במלה 'בחכמה' גם חכמת התורה. שהאדם נברא עם רמ"ח איברים ושס"ה יגדים, וביחד - תרי"ג, וכנגדם יש בתורה רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה, וביחד תרי"ג - זה נקבד זה. במידל (תנחומא שמיני ח) כתוב: "אשר יברא ישרא, שבכל אבר ואבר שבכם, נתן מצוה, שמאיתם וארבעים ושמונה איברים באדם. ולכן אנו אומרים בכל יום, ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם, אשר יצר את האדם בחכמה, וברא בו נקבים נקבים חלולים חלולים, חלולים חלולים בגימטריא מאתים וארבעים ושמונה. הוי, כמנן איברים שבאדם". ובספר יצא דמאירי (על פנענ רזא, בראשית הע' א) הוסיף שבמלה 'בחכמה' נרמזו כל תרי"ג מצוות, כי תבת 'חכמה' במלואה ('חית', 'פ"י', 'מ"ם', 'ה"ן') היא בגימטריא תרי"ג דיקון!

(להקרה הובא בשלחן ערוך' (או"ח ו א) שגי פרושים שהאשונים - של רש"י ושל התוספות).

ונתן להסביר עוד, על פי מה שאמרו חז"ל (סוטה יד.), שמשנה רבנו לא נתאווה להכנס לארץ ישראל, אלא כדי לקיים בה את המצוות התלויות בארץ.

והנה הדין הוא שאף על פי שפרות חוץ לארץ אינם חייבים בתרומות ומעשרות, הרי שפרות ארץ ישראל שהוצאו לחוץ לארץ, לאחר שכבר נתמרחו בארץ - שלאחר לקיטתם סדרו וישרו אותם בערמה - חייבים גם הם בתרומות ומעשרות.

מכיון שכהן, בקש משה שיביאו לו מארץ ישראל פרות שנתמרחו, ויוכל לקיים בהם מצות הפרשת תרומות ומעשרות. אמנם בטרם פניסתם לארץ, עדין לא נצטוו ישראל להפריש תרומות ומעשרות, אלא שמשנה רבנו בקש לנהוג כמו האבות, שאמרו עליהם חז"ל (יומא כח:), שקימו את כל מצות התורה, עוד לפני שנצטוו בהם.

(אזנים לתורה)

"וְנָהוּ בְעֵינֵינוּ כַּחֲגָבִים וְכֵן הֵיְיִנוּ בְעֵינֵיהֶם" (יג, לג)

פרש רש"י: "שמענו אומרים זה לזה נמלים יש בכרמים".

מפני מה כתב רש"י "נמלים", ולא "חגבים" כמופיע בפסוק?

יש בכך רמז לדברי חז"ל, שאלמלי נתנה תורה היינו יכולים ללמוד דרך ארץ מן החיות, לדגמא: גזל ממזלה.

נמלה מסמלת את בעל החיים הרחוק ביותר מן הגזל, וכך רצה רש"י לומר: אמות העולם טוענות שעם ישראל נטלו את הארץ בגזלה מידי הפנענים. אולם האמת היא שעם ישראל פנעלים - רחוקים מן הגזל, שהרי ארץ ישראל נתנה להם מידי הקדוש ברוך הוא, אשר לו כל הארץ.

(קדשת לוי)

"וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשֶׁע בֶּן נֹון יְהוֹשֻׁעַ" (יג, טז)

נתן להקשות על פה, מדוע נכתב "בן" בחיריק ולא בסגול?

חז"ל אמרו שמשנה רבנו לקח את ה' משרה אמנו, שנקראה בתחלה "שרי". 'ו' זו הוסיף לשמו של הושע והפכו ליהושע.

אולם מנין היה למשה את השוא הנחוצה לי? הרי בשמה של שרי לא היתה הי' מנקדת כלל!

לכן זו הסבה שהמלה "בן" שהיתה צריכה להיות מנקדת בסגול, נכתבה בחיריק. משה רבנו נטל מן הסגול שתי נקודות, שתשמשה כשוא עבור ה' של "יהושע", והמלה "בן" נותרה מנקדת בנקודה אחת בלבד - חיריק.

(קהלת משה)

"עלו זה בנגב" (יג, יז)

באחד מימי הפסח הבחינו שנים מתלמידי של הגאון מוילנא, כי רבם אינו שמח, כפי שהיה רגיל לשמח בכל יום טוב שמחה גדולה. אזרו התלמידים אמיץ, ושאלוהו לסבת הדבר. בתחלה התחמק הגאון מלהשיב, ואולם לאחר הפצרות רבות נאות לגלות את הסוד:

"בלילה שעבר נגלה אלי אליהו הנביא, ונגלה לי חדושים וסודות נפלאים על פרוש המלים "עלו זה בנגב". והנה פשקמתי בפקר אחוזי התפעלות, לא הצלחתי שלא להרהר בדברים, על אף שהיה זה עוד לפני שבכתי את ברכות התורה."

כאן הפסיק הגאון משטף דבורו, ומפיו נפלטה אגדת צער. (שיטת הגאון היא, שלפני ברכות התורה, אסור אף להרהר בדברי תורה).

חלף אף רגע קל, והגאון המשיך בדבריו: "נענשתי על פה, וכל אותם סודות וחדושים נשכחו ממני, ולכן איני שמח כהרגלי".

"יהי רצון שישב הקדוש ברוך הוא לרבנו את אבדתו" - ברכוהו התלמידים, בנסותם להפיג את צערו של רבם הגדול. "אמן" - ענה הגאון על ברכתם. והנה לא חלף זמן רב, עד שגלה הגאון לתלמידיו, שברכתם נתקיימה.

"ברוך ה', נתגלו לי החדושים בשנית, והמה 2260 פרושים לפסוק זה" - הדחים הגאון את תלמידיו. תדהמתם הגיע לשיאה, כשהוסיף רבם לספר, כי כה נשגבים היו הסודות שנגלו לו באותם פרושים, עד שמאחד מהם בלבד, למד להפיר את כחותיו של כל אחד מהבריות, וכיצד משפיע על האדם כל איבר ואיבר שבגופו.

(ר' חיים מוולוז'ין, בהקדמה לספרו של הגר"א ספרא דצניעותא)

"ולקחתם מפרי הארץ והימים ימי בכורי ענבים" (יג, כ)

מדוע צוה משה את המרגלים להביא אליו מפרי הארץ? ההסבר הפשוט הוא, כדי להראות לבני ישראל כמה טובים הם פרות הארץ.

הלולא דצדיקיא | חיים הופקוביץ

התנא יונתן בן עזיאל

< יום חמישי כ"ו סיון . סקור לא ברור
חי 60-66 שנה לפני חרבן בית שני

שנינו בתלמוד בבלי מסכת סנה:

ישראל (שטח של) ארבע מאות על ארבע מאות פרסה. יצתה בת
קול ואמרה: "מי הוא זה שגלה סתרי לבני אדם?"

עמד יונתן בן עזיאל על רגליו ואמר: "אני הוא שגליתי סתרי
לבני אדם. גלוי וידוע לפניך שלא לכבודי
עשיתי ולא לכבוד בית אבא , אלא
לכבודך עשיתי , שלא ירבו מחלוקות
בישראל (בגלל חלוקי הדעות בפרוש
דברי הנביאים)."

ומסימת הגמרא: "ועוד בקש לגלות
תרגום של כתובים (תהלים, משלי, איוב
ועוד). יצתה בת קול ואמרה לו: דייך!"

ומפרשת הגמרא מדוע: מפני שיש
בכתובים אלו סודות טמירים ורמזים
עלומים בדבר קץ הגלות ובקעת
המשית. על ענינים אלו להיות סתומים

וחתומים מעין כל..

מקום ציונו של יונתן בן עזיאל, הלא הוא בעמוקה שבגליל
העליון, סמוך לעיר הקדש צפת.

הרב והמקבל רבי משה באסילה בקר בציונו של התנא לפני
פחמש מאות שנה, וכך הוא מתאר את המקום בספרו העוסק
בתעוד מסעותיו בארץ הקדש:

"באנו לעמקה, מקום בשמו בן הוא. עולים להר גבוה מאד, ואחר
כה יורדים בעמק. ושם כפר פשישים בתים... וסמוך לכפר, יונתן
בן עזיאל - ציון של אבנים בניו עליו, ואחר כה מרזב גדול של
אבנים סביב, ואילן של שירק"ה (סוג מסים של עץ), לא נמצא
כמוהו בעביו וברחב ענפיו ויפיו"

רבים הם הפוקדים את ציונו של התנא הקדוש, בכל ימות
השנה. וישועות רבות רואים המשתטחים על קברו. ברפואה,
בפרנסה, ובזיווג הגון.

זכותו תגן על כל עם ישראל, אמן.

"תנו רבנן: שמונים תלמידים היו לו להלל
הזקן. שלושים מהם ראויים שתשרה עליהם
שכינה כמשה רבנו , שלושים מהן ראויים
שתעמד להם חמה פיהושע בן נון, ועשרים
בינוניים, (פלומר, בינוניים אלו גדולים מן
התלמידים שהושוו ליהושע , אך גם קטנים
מן התלמידים שהושוו למשה רבנו). גדול
שבכלן (יש מפרשים גדול מכל התלמידים
, ויש מפרשים - גדול שבבינוניים) יונתן בן
עזיאל... אמרו עליו על יונתן בן עזיאל -
בשעה שישב ועוסק בתורה, כל עוף שפורח
עליו - מיד נשרף."

מבאר רש"י הקדוש: מלאכי השרת (העשויים מאש, כמבאר
בתלמוד ירושלמי מסכת ראש השנה) היו מתקבצים סביבו
בעת שישב ועסק בתורה, בכדי לשמע דברי אלקים מפיו.
ראשונים אחרים מפרשים שהיה מכונן את תלמודו לאמתה של
תורה, והיו הדברים מאירים ומשמחים כנתינתם בהר סיני , ועל
כן שלטה בהם האש, כאותה אש שנתנה בה התורה במעמד הר
סיני.

התנא יונתן בן עזיאל תרגם את כל ספרי הנביאים. תרגום זה
מדפס בכל ספרי ה"מקראות גדולות" ומהנה פרוש נאמן ומסמך
של דברי הנביאים. חכמי דורו של יונתן בן עזיאל החשיבו
עד מאד את תרגומו. ובהקשר לכך שנינו בתלמוד בבלי מסכת
מגילה:

"תרגום של תורה אונקלוס הגר אמרו מפי רבי אליעזר ורבי
יהושע, תרגום של נביאים יונתן בן עזיאל אמרו מפי חגי זכריה
ומלאכי, (וכשחבר יונתן בן עזיאל את תרגומו -) נדעזעה ארץ

"ויכרתו קטנם... ואשכול ענבים אחד... וכן הרמנים וכן התאנים" (יג, כג)

האר"י הקדוש כותב, שמצות הבכורים היא תקון לחטא
המרגלים, וכיצד?

לדעת נביא!

מדרשי הנ"ך לילדי ישראל

10 כרכים

לילאי 7 ומעלה

מתחילת יהושע עד סוף מלכים ב'

עכשיו בחנויות הספרים

המרגלים בקשו להמאים את ארץ ישראל, ואלו מצות בכורים
נתנה משום חבת הארץ, לכן מקימים אותה בשבעת המינים
שבהם נשתבחה ארץ ישראל.

הוכחה לכך נתן למצא במשנה בכורים: "אדם יורד לתוך שדהו
ורואה תאנה שבכרה, אשכול שבפר, רמון שבפר, קשרו בגמי
ואמר הרי אלו בכורים."

מפני מה הזכירה התורה דוקא שלשה פרות אלו מתוך כל שבעת
המינים?

אלו שלשת הפרות שנטלו המרגלים עמם, והבכורים מהוים
תקון לחטא שנעשה בפרות אלו.

(רבי מנחם זמבה)

נאה דורש

פנינים על פרשת שבוע מספרי הרב יעקב פוזן

”ויתרו” - יותירו מהכספים שנאספו

שְׁלַח לָךְ אֲנָשִׁים וְיִתְרוּ (י, ט)

אחת הישיבות בליטא נקלעה למצוקה כספית. ראש הישיבה שגר שלשה משלחים לעיר הגדולה כדי לאסוף כסף בבתי נדיבים לטובת הישיבה. הוא שכר להם בעל עגלה, ולפני צאתם ציד אותם בהוצאות הדרך.

השלשה היו חסרי נסיון ולא השכילו להשתמש בכסף בתבונה. בעל העגלה נצל את תמימותם וגבה מהם מחיר מפקע. כשהגיעו לעיר בזבזו את כל הכסף. הם אספו סכום לא גדול עבור הישיבה, אך נאלצו להשתמש בו כדי לממן את דרכם חזרה לעירם.

מיד עם שובם הם סרו לביתו של ראש הישיבה והתנצלו בפניו על ששבו בידים ריקות... הם ספרו לו במבוכה כי כל הכסף שנתן להם להוצאות הדרך אזל, ובלית ברירה השתמשו בכספי התרומות לממון הוצאות הנסיעה והשהיה.

אמר להם ראש הישיבה: משה רבנו שלח את המרגלים למסע שנמשך ארבעים יום, והדבר היה כרוך בהוצאות כספיות. אמר הקב"ה למשה: "שלח לך אנשים ויתרו" - תן להם כסף להוצאות הדרך, אבל "ויתרו", שיתירו מן הכסף ולא ישוּבו בידים ריקות... *

הרב חיד"א זצ"ל נהג לנסע ברחבי העולם למשך תקופות ארוכות כשד"ר עבור עניי ארץ ישראל. במסעותיו הוא כתב את הספר "מעגל טוב". חלק אחד של הספר מכיל חדושי תורה שנתחדשו לו תוך כדי מסעותיו, וחלק אחר מכיל 'יומן מסע' ובו תאורים ורשמים ממסעותיו. כמו כן יש בספר תעוד מדויק ורשימות מפרטות של הכספים שאסף בכל מקום, עד לפרוטה האחרונה. בדרך זו נתן לעצמו ולשולחיו דין וחשבון מפרט ומדויק על כל ההוצאות וההכנסות של המסעות הארוכים.

(רבי בן ציון מוצפי שליט"א - דורש ציון)

אל תהיו כסוס, כפרד אין הבין!

למטה מנשה גדי בן סוסי (י, יא)

לפני תחלת הפרשה - פרשת המרגלים, היינו רוצים לומר לכאורה מילתא דבדיחותא. לא סתם מילתא דבדיחותא, חלילה, אלא מוסר גדול.

הסטיפלר זי"ע היה יתום מאביו מגיל חמש שנים. אמו ע"ה עודדה אותו תמיד ללכת לשמע מגידים. כידוע, בימים עברו בארצות הגולה היו המגידים עוברים ממקום למקום, נכנסים לעירות ומשמיעים דברי מוסר, יראת שמים והתעוררות. במקרים רבים בקשו קדם לכן לדעת את הנושאים שבני העירה נכשלים בהם ועליהם היו מעוררים את תושבי המקום. יש מהם שדברו בגנון ויש בקולות וברקים.

פעמים שהיה בא לעירה 'מגיד' חשוב, מלא וגדוש בתורה ובאגדה, שעורר את השומעים בטוב טעם, ולפעמים היו מבקרים בעירה מגידים פשוטים יותר, אבל הצד השווה

שבכלם, שדברו עם מטרה לעורר את הצבור. הסטיפלר ספה, שאמו היתה אומרת לו תמיד: "יענקל, לך תשמע את המגיד, לך תשמע!"

הוא אמר פעם מה ששמע מאחד המגידים [מפשוטי המגידים] שחלף בעירה שלהם בשבת פרשת שלח. געוואלדיג. התורה אומרת: "למטה יוסף למטה מנשה גדי בן סוסי".

"אוי, תשמעו אותי", הכריז המגיד, "חלילה אינני אומר את הפשט, אבל פמוסר, אומר אני לכם דברים נכונים.

"למטה יוסף" - מדוע שלחו אותך כאן למטה, לעולם הזה? בשביל מה הקב"ה שלח את הנשמה כאן לעולם הזה? - יוסף, שתוסיף תורה, לעבודת ה', לקיום מצוות ולעשיית מעשי חסד.

ומה קורה בפעל? - "למטה מנשה" - אדם יורד למטה ושוכח את הכל, נשכח ממנו מדוע הגיע לכאן [על שם הפסוק: "כי נשני אלקים" (בראשית מא, נא) - השכינים ממנו]. "מנשה" - הוא שוכח את המטרה שלשמה בא, ובגינה קבל את מתנת החיים.

אוי, אוי! "גדי, בן סוסי". גדי: תגיד, וכי אינך סוס?... אוי געוואלדיג. בן בן, תצחקו קצת - - -

אספר לכם מעשה אמיתי שהייתי באמריקה זמן ממשך והמתנתי להשתלת כליה לעצמי יותר משנה התאכסנתי שם בהמתנה ובצפיה. פשוט מחכים ומחכים לרגע שיגיע הטלפון המיחל מבית הרפואה המבשר כי נמצאה כליה.

לילה אחד, בשעה שתיים וחצי לאחר חצות, אני מקבל טלפון מהאחזן שלי שם באמריקה - הבן של ראש ישיבת מיה, רבי שמואל בירנבוים זצ"ל. הייתי אז באמצע השנה.

אני מרים את הטלפון: "בן, מה יש? מי מדבר?" "אווה, שלום, לילה טוב! נכון שהיית היום בשעור של ראש הישיבה? כמדמה שהשתתפת בשעור של אבא שלי?"

"כן", השבתי לו. "נו, יש לכם אלו הערות על השעור?" "ר' איד, אתה יודע מה השעה קצת?" - תמהתי.

"כן, אני יודע מה השעה". "אם כן, מה קרה לך?..." "התקשרו מבית החולים שהגיעה כליה..."

[הוא לא רצה לבשר לי זאת מיד עם הרמת הטלפון מתוך השנה, כדי שלא אתרגש יתר על המדה]. רק שמעתי את הבשורה, נכנסתי לאימה ופחד. היה לי רצון לומר לו: אולי נדחה את זה קצת. ובאמת כל הספור של ההשתלה הוא מרכב ומסעיר את הנפש.

התחלתי כן לגמגם, ואז הוא פנה אלי ואמר: אה, רבותי תשמעו מה שהוא אמר: "אז מה אתה עושה באמריקה? מה אתה עושה פה? הלא לשם כך באת מארץ ישראל לכאן, מה אתה מסתפק, מה אתה חושב לך, הרי הרחקת נדוד לכאן רק עבור השתלת הכליה!"

המלים הללו מלונות אותי עד היום, כי הן נאמרו בעת

מִיחֲדָת. הַמְשַׁפֵּט הָיָה מְזַעֵזַע אוֹתִי תָמִיד מִחֲדָשׁ: הֲרִי
הִגַּעְתָּ עַד לְכָאן רַק לְמִטְרָה זֹה, הֲלֹא לְשֵׁם כֶּן הִרְחַקְתָּ נְדוּד.
יֵשׁ אָדָם הַמְּסֻתָּבֵב בְּעוֹלָם, שְׁבָעִים, וְאוּלַי שְׁמוֹנִים שָׁנָה,
וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מָה הוּא עוֹשֶׂה בְּכֻלּוֹ... אִיךָ, מִדּוּעַ, וְלִשְׁם מָה הוּא
מְסֻתָּבֵב כָּאן הַלּוֹךְ וְחֹזֵר, יֵשׁ וְקֹם, הוֹלֵךְ, חִי וְנוֹשֵׂם.
אִי, אִי, "לְמִטְשָׁה יוֹסֵף" - תּוֹסִיף יִרְאֵת שְׁמַיִם! תּוֹסִיף עֲבוּדָה!
לְהוֹסִיף תּוֹרָה.

אָבֵל, וַי, "לְמִטְשָׁה מְנַשֶּׁה" - הוּא שׁוֹכֵחַ אֶת הַכֹּל.

"גִּדְי בֶן סוֹסִי", כִּי הִפְסוּק אוֹמֵר: "אֵל תְּהִי כְּסוֹס כְּפָרָד אֵין
הַבֵּיין". הָאִישׁ הָיָה מְשִׁיל מֵהַבֵּית לְעֲבוּדָה וּמֵהַעֲבוּדָה לְיֻלְדִים,
וּמֵהַיֻּלְדִים לְנִכְדִים, רַץ מִפֶּה לְשֵׁם וּמֵהַכָּא לְהֵתָם, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְאִיזוֹ
מִטְרָה הִגִּיעַ.

זו מילתא דבדיחוותא, אָבֵל עִם אֶ גְרוּיָסְעֵר חֲזוּק.

(רבי ראובן מרלנשטיין זצ"ל - יחי ראובן)

זכיה בגורל מבח הרצון

לְפַעֲמַיִם אֲנַחְנוּ שׁוֹמְעִים עַל מַעֲשֵׂי מוֹפְתִים וּמִתְפַּעְלִים מֵהֶם. אָבֵל
צָרִיךְ לְדַעַת שְׁלִפְנֵי שְׁמִתְפַּעְלִים מֵהַמוֹפֵת עֲצָמוֹ, יֵשׁ לְהִתְפַּעֵם
מֵהַמַּעֲשֶׂה שֶׁקָּדַם לוֹ.

וְאוּלַי אִם נִגְדִיר זֹאת בְּמַלִּים אַחֲרוֹת, נֹאמֶר, שְׂאֲחֲרֵי הַמַּעֲשֶׂה
הָרֵאשׁוֹן שֶׁהָיָה כְּרוּךְ בְּהַקְרָבָה לְמַעַן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ - הַמוֹפֵת כְּבָר
הָיָה 'דְּבַר הַמּוֹבֵן מֵאֲלוֹי'.

הֲרַח"ח רַבִּי מִנְדֵל פִּישִׁיטְק וְצ"ל, מִמְּפֻלְגֵי חֲסִידֵי גוּר, שֶׁנִּפְטַר
בְּשִׁלְהֵי קִוֵּץ תַּשְׁס"ה, עָבַר בְּשׂוֹאָה הַנּוֹרָאָה תְּלֹאֹת אֵימּוֹת,
וְהַתְּגַלְגַּל מִמַּחְנֶה לְמַחְנֶה, אוֹלָם כְּפִי עֲדוּת חֲבִרָיו לְסַבֵּל, לֹא נִשְׁבַּר
ר' מִנְדֵל בְּרוּחוֹ, וְגַם בְּמַצְבֵּים הַקְּשִׁים בְּיוֹתֵר שֶׁעָבְרוּ עָלָיו שָׁמַר
עַל צֶלֶם אֱלֹקָיו.

לְאַחַר הַשׂוֹאָה, הָיָה לוֹ סִפּוּר מְפֻלָּא עִם כ"ק הָאֲדָמוֹר מְקוֹלוֹזְנֵבוּרְג
זְצ"ל, מִמְּנוֹ אֶפְשֵׁר לְלַמֵּד עַל גִּדְל חֲבַת הַמַּצּוֹת שֶׁל ר' מִנְדֵל.

לְרַגֵּל מַחֲלַתוֹ וְחִלְשָׁתוֹ, הָיָה ר' מִנְדֵל מְאֻשָּׁף בְּסִנְטוֹרִיּוֹם בְּעִיר
גוֹטְנִיק שְׁלִיד מִינְכוֹן בְּגֵרְמַנְיָה. הַרְבֵּי זְצ"ל הִגִּיעַ לְשֵׁם עִם חוֹטֵי
צִיצִית בִּידוֹ, כְּדִי לְזַכּוֹת אֶת מִי שִׁזְכָּה בּוֹ בְּקִיּוּם מַצּוֹת צִיצִית.

לְרַבִּי הָיָה רַק אֶגֶד צִיצִית אֶחָד, וְבִרְרוֹ שָׂרַק יְהוּדֵי אֶחָד הָיָה אָמוֹר
לְזַכּוֹת בּוֹ, וְלִשְׁאֹר בְּבִגְדוֹ. כִּיּוֹן שִׁיהוּדִים רַבִּים לֹא קִיָּמוּ אֶת הַמַּצּוֹה
בְּמִשְׁךְ כָּל שְׁנוֹת הַשׂוֹאָה, עָטוּ הַכֹּל בְּהַתְּלַהֲבוֹת רַבָּה עַל הַרְבֵּי וְעַל
חוֹטֵי הַצִּיצִית שֶׁבִּידוֹ, וּבְקִשׁוֹ לְזַכּוֹת בְּחוֹטֵים.

הַרְבֵּי, בְּרֵאוּתוֹ כֶּן, הַחֲלִישׁ לְהַטִּיל גּוּרֵל בֵּין הַיְהוּדִים, שֶׁכָּל מָה
שֶׁעָבַר עֲלֵיהֶם בְּשְׁנוֹת הָאֵימָה לֹא הִצְלִיחַ לְהַשְׁפִּיחַ מֵהֶם אֶת חֲבוּב
הַמַּצּוֹת.

רַאֲהוּ ר' מִנְדֵל מָה שֶׁהַרְבֵּי עוֹמֵד לַעֲשׂוֹת, וְעָשָׂה גַם הוּא מַעֲשֶׂה.
הוּא הִתְקַרֵּב לְמָקוֹם שֶׁהַרְבֵּי עִמַּד שָׁם, וְ... קָרַע אֶת חֻלְצָתוֹ
הַיְחִידָה בְּאַרְבַּע פְּנוֹתֶיהָ, וְאָמַר: עֲכָשׁוּ, מִשְׁאַנֵּי לְבוּשׁ בְּגַד שֶׁל
אַרְבַּע-כַּנְפּוֹת, וְהַחֲיוּב שְׁלֵי הוּא מְדֹאֲרֵיתָא, יֵשׁ לִי דִין קְדִימָה
לְפָנַי כֻּלָּם - - -

הַרְבֵּי, כֶּן סִפֵּר הוּא עֲצָמוֹ לְיָמִים לְבִי-עֲדָתוֹ בְּנִתְנִיָּה, הַתְּרַגְּשׁ
מְאֹד מִמַּעֲשָׂהוּ שֶׁל ר' מִנְדֵל פִּישִׁיטְק. אָדָם שָׁנָה עָתָה יֵצֵא מִן
הַמַּחְנוֹת, וְאִי אֶפְשֵׁר לְתַאֲרֵר אֶת מִדַּת הַסַּבֵּל שֶׁעָבַר עָלָיו - וְהַדְּבַר
הַיְחִיד הַמַּעֲנִין אוֹתוֹ, עוֹד לְפָנַי הָאֶכֶל וְהַבְּרִיאוֹת הַגּוֹפְנִית, הִיא
מַצּוֹת צִיצִית! אַה, אֲשֶׁרִינוּ מָה טוֹב חֻלְקָנוּ!

אָבֵל, הַרְבֵּי מְקוֹלוֹזְנֵבוּרְג עֲדִין הַתְּלַבֵּט מָה לַעֲשׂוֹת. מַחַד גִּיָּסָא,
הַבְּחוּר הָיָה צוֹדֵק, שֶׁכֵּן חִיבּוֹ הוּא מֵהַתּוֹרָה, אָבֵל מֵאִידֵךְ גִּיָּסָא -
עוֹד בְּטָרָם בּוֹאוֹ לְכָאן יָדַע הַרְבֵּי שִׁצְטָרְכוּ לַעֲשׂוֹת גּוּרֵל, וְאִם כֵּן
הִקְהֵל כְּבָר זָכָה בְּצָרָךְ לַעֲשׂוֹת גּוּרֵל, וְאִם כֵּן מֵהִיכָא תִּיתִי

לְהַעֲבִיר עֲכָשׁוּ אֶת הַזְּכוּת בְּקִיּוּם הַמַּצּוֹה לְאָדָם אֶחָד?
הַחֲלִישׁ הַרְבֵּי, שְׂמֵאֲחַר שֶׁהַחֲלִישׁ לַעֲשׂוֹת גּוּרֵל, אָכּוֹן כֵּן יַעֲשֶׂה,

"אָבֵל" - אָמַר לר' מִנְדֵל - "אִם כְּוֹנֵתָךְ הִיְתָה לְשֵׁם שְׁמַיִם,
יְסוּבְבוּ מִן הַשְּׁמַיִם שְׁתֹּזֵכָה אֶתָּה בְּגוּרֵל..."
וְאָכּוֹ, מִתּוֹךְ מֵאוֹת הַיְהוּדִים שֶׁהָיוּ שָׁם, זָכָה ר' מִנְדֵל פִּישִׁיטְק
בְּגוּרֵל - - -

הוּא אֲשֶׁר אָמַרְנוּ, הַהִתְפַּעְלוּת הַיּוֹתֵר גְּדוֹלָה הִיא מֵהַמַּעֲשֶׂה שֶׁקָּדַם
לְמוֹפֵת...
(רבי יצחק זילברשטיין שליט"א - הגדת חשוּקֵי חֲמַד)

דוד נענש על בטול מצות ציצית

וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית (טו, לח)

וַיִּקַּם דָּוִד וַיִּכְרַת אֶת כְּנָפֵי הַמַּעֲעִיל אֲשֶׁר לְשִׂאוֹל בְּלֵט (א כה ט)

בַּתְּחִלַּת סִפֵּר מַלְכִים נֹאמֵר (מְלָכִים א א, א): "וְהִמְלִיךְ דָּוִד זָקֵן בָּא
בְּיָמָיו וַיִּכְסְהוּ בְּבָגְדִים וְלֹא יָחַם לוֹ". וּמִדּוּעַ לֹא חִמְמוּהוּ הַבְּגָדִים?
מִפְּרֵשׁ רַש"י שֶׁהָיָה זֶה מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה עַל הַזְּלוּל בְּבָגְדִים, אוֹתוֹ
הָרָאָה דָּוִד כְּשִׁכְּרַת אֶת כְּנָפֵי מַעֲעִלוֹ שֶׁל שִׂאוֹל כְּאֲשֶׁר רָדַף שִׂאוֹל
אַחֲרָיו דָּוִד לְהוֹרְגוֹ, נִדְּמָנוּ שִׂאוֹל לְמַעְרָה בּוֹ שֶׁהָיָה דָּוִד וְהָיָה בִּידוֹ
שֶׁל דָּוִד לְהוֹרְגוֹ, אֶךְ דָּוִד אֵינוֹ הוֹרֵג אֶת שִׂאוֹל, עַל אִף שֶׁנִּקְרָתָה
לְפָנָיו הַזְּדִמְנוּת לַעֲשׂוֹת זֹאת. בְּמָקוֹם זֹאת הוּא כּוֹרֵת אֶת כְּנָף
מַעֲעִלוֹ וּמַצִּיגּוֹ לְפָנָיו שִׂאוֹל כְּהוֹכָחָה לְכַף שֶׁהָיָה בִּידוֹ לְהַרְגוֹ אֶךְ הוּא
חָס עָלָיו.

עוֹד מִפְּרֵשׁ רַש"י עַל פִּי הַמְדַרְשׁ (פְּרָשֵׁי דְרַבֵּי אֱלִיעֶזֶר פְּרָק מג), שֶׁבִּזְמַן
מְלָכוּתוֹ שֶׁל דָּוִד הִמְלִיךְ פְּרָצָה מִגְּפָה בְּעַם יִשְׂרָאֵל, וּמִתּוֹ שְׁבָעִים
אֶלְךָ אִישׁ בְּיוֹם אֶחָד. כְּשֶׁבִקֵּשׁ דָּוִד שֶׁהַמַּגְפָּה תִּפְסַק, לְקַח הַמְּלֶאכֶךְ
הַמְּשֻׁחֵת אֶת חֲרָבוֹ וְקִנְחָה בְּטִלְיָתוֹ שֶׁל דָּוִד. כְּאֲשֶׁר רָאָה דָּוִד אֶת
חֲרָבוֹ שֶׁל מְלֶאכֶךְ הַמּוֹת - הִצְטַנֵּן דָּמוֹ, וְעַל כֵּן לֹא חִמְמוּהוּ הַבְּגָדִים
לַעֲת זִקְנָתוֹ.

וְהִקְשׂוּ הַמְּפָרְשִׁים: מִדּוּעַ נִעְנַשׁ דָּוִד עַל שִׁכְּרַת אֶת כְּנָף מַעֲעִלוֹ שֶׁל
שִׂאוֹל? הֲרִי כְּכֹךְ הוּא הָרָאָה לְשִׂאוֹל אוֹת שֶׁל יְדִידוֹת שֶׁלֹּא הָרְגוּ
עַל אִף שֶׁהָיָה לוֹ יִכְלַת לַעֲשׂוֹת זֹאת?

בְּסִפֵּר "זֶרַע בְּרַךְ" מוֹבָא תְּרוּץ נִפְלָא: חו"ל אוֹמְרִים בְּמִדְרַשׁ (שׁוּחַר
טו), שֶׁבִּיחַד עִם כְּנָף הַמַּעֲעִיל נִכְרַתָּה גַם הַצִּיצִית שֶׁלְבַשׁ שִׂאוֹל,
וְכִתּוּבָאָה מִכֶּךָ הַתְּבַטֵּל שִׂאוֹל מִמַּצּוֹה זֹה בְּמִשְׁךְ שְׂעָה אַחַת. לְפִיכֶךָ,
כְּאֲשֶׁר קִנַּח הַמְּלֶאכֶךְ הַמְּשֻׁחֵת אֶת חֲרָבוֹ בְּעַת הַמַּגְפָּה, הוּא עָשָׂה
זֹאת דּוֹקָא בְּטִלְיָתוֹ שֶׁל דָּוִד, שֶׁהִיא בְּגַד הַמִּיחַד לְצִיצִית, לְרַמּוֹ לוֹ
עַל מַצּוֹת הַצִּיצִית שֶׁבַטֵל מִשִּׂאוֹל.

מוֹסִיף הַ"זֶרַע בְּרַךְ" וְאוֹמֵר, שֶׁדְּבַר זֶה נִרְמַז בַּמִּלָּה "בְּלֵט"
הַמוֹפְיָעָה בְּפִסּוּק. שְׁכֹן, עַל הַפִּסּוּק (בְּמִדְרַב טו, ט) "וְזִכְרָתָם אֶת
כָּל מַצּוֹת ה'" מִפְּרֵשׁ רַש"י שֶׁהַצִּיצִית שֶׁקוֹלָה כְּנֶגֶד תְּרִי"ג מַצּוֹת,
"שֶׁמִּנְכוֹן גִּימְטְרִיאָא שֶׁל צִיצִית שֵׁשׁ מֵאוֹת, וְשִׁמּוֹנָה חוֹטֵים וְחִמְשָׁה
קְשָׁרִים - הֲרִי תְּרִי"ג".

וְכִיצַד נַעֲשִׂים כְּרִיכּוֹת וְקִשְׁרֵי הַצִּיצִית? בְּזֶה יִשְׁנֵם מְנַהֲגִים שׁוֹנִים,
אֶךְ הַשְּׁל"ה הַקְּדוּשׁ מְבִיא אֶת מְנַהֵג הָאֲשִׁכְנַזִּים וּמִסְמִיךְ אוֹתוֹ עַל
הַפִּסּוּק (יִשְׁעִיָּהוּ כו, ט) "כִּי טַל אוֹרֵת טַלְךָ".

"טַלְךָ" זֶה הַטִּלְיָת, הַצִּיצִית, שֶׁבָּהּ יֵשׁ 'טַל' כְּרִיכּוֹת: בְּקִשְׁרֵי הָרֵאשׁוֹן
עוֹשִׂים שְׁבַע כְּרִיכּוֹת, בְּשֵׁנֵי - שְׁמוֹנֶה, בְּשִׁלְשֵׁי - אַחַת-עֶשְׂרֵה,
וּבְרַבְעֵי שְׁלוּשׁ-עֶשְׂרֵה, סָךְ הַכֹּל ט"ל כְּרִיכּוֹת, כְּמִנְכוֹן הַיְהוּדִים אֶחָד.
וְהַמִּלָּה "אוֹרֵת", שֶׁהִיא בְּגִימְטְרִיאָא שֵׁשׁ-מֵאוֹת וְשְׁלוּשׁ-עֶשְׂרֵה,
רוֹמְזוֹת לְכַף שִׁמְצוֹת הַצִּיצִית שֶׁקוֹלָה כְּנֶגֶד תְּרִי"ג הַמַּצּוֹת.

לְפִי זֶה מוֹבָן, שֶׁכְּאֲשֶׁר הַפִּסּוּק אוֹמֵר "וַיִּכְרַת אֶת כְּנָפֵי הַמַּעֲעִיל אֲשֶׁר
לְשִׂאוֹל בְּלֵט" הוּא בָּא לְרַמּוֹ שֶׁדָּוִד כְּרַת גַּם אֶת הַצִּיצִית שֶׁלְבַשׁ
שִׂאוֹל שֶׁמִּנְכוֹן כְּרִיכּוֹתֶיהָ עוֹלָה ל"ט, וְעַל כֵּן נִעְנַשׁ שֶׁלַּעַת זִקְנָתוֹ
לֹא חִמְמוּהוּ הַבְּגָדִים.

(רבי שלמה לונשטיין - ומתוך האור דוד המלך)

לְמַעַן יָבִיאוּ מַיִם

יְדִיעוֹת נִפְלְאוֹת בְּפָרָשַׁת הַשְּׁבוּעַ * פָּרָשַׁת שְׁלַח

נִפְתַּח בִּיסוּד גְּדוֹל שֶׁהוּא מְלַמְדֵנוּ. וְזוֹ לְשׁוֹנוּ:

"אוּ אֲפֹשֶׁר לְצַד שְׁפֹנֵת הַמְּשַׁלְּחִים הַיְתָה רָעָה, תִּפְעֵל פּוֹעֵל הַרַע בְּשִׁלְיָהּ, וַיִּחְזֹר לְהִיּוֹת שְׁלוּחוֹ שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ, וַיִּנְלַד בּוֹ תְכוּנָה רָעָה מֵהַ שְׁלֵא הַיְתָה בּוֹ קוֹדֵם, כְּדֶרֶךְ שֶׁתּוֹלַד בְּחִינַת הַקְּדוּשָׁה בְּשִׁלּוּחֵי מִצְרָה לְטוֹבָה אוֹת, וְלָזֶה הֵגֵם שֶׁהֵיוּ צְדִיקִים, בְּהַתְחַלְתָּם עֲשׂוֹת הַהֲלִיכָה לְרַגֵּל נוֹלַד בְּהֵם תְכוּנָה רָעָה מִפְּחַ הַמְּשַׁלְּחִים וַיַּעֲצוּ לְהִדִּיחַ."

מִיָּד בְּשִׁיעָאוֹ לְשִׁלְיָחוֹת – הַתְּקַלְקְלוּ

וְכַעַת נוֹסִיף רְעִיוֹן נוסף שֶׁהוּא פוֹתֵב בְּהַמְשָׁךְ דְּבָרָיו:

"עוֹד יִרְצֶה בְּמֵאֲמַר 'לָךְ', לְצַד שֶׁהוֹפִירָם בְּלִשׁוֹן חֲשִׁיבוֹת וְאָמַר 'אֲנִישִׁים' שִׁיּוֹרָה שֶׁהֵם צְדִיקִים, לָזֶה אָמַר 'לָךְ' פִּירוּשׁ כֹּל עוֹד שֶׁהֵם לְפָנֶיךָ אֲצִלְךָ הֵם צְדִיקִים, אֲבָל כְּשִׁיחְזְרוּ פְּנִיָהם לְלִכְתּ בְּשִׁלְיָחוֹת פִּקְעַ מֵהֵם כְּלִילָא וְכִמְאָמַר הַפְּתוּב 'וַיִּלְכוּ וַיִּבְאוּ', וְאָמְרוּ 'וְלִמְקִישׁ הַלִּיכְתָּם לְבִיאָתָם וְכוּ', וּמִזֶּה הִרְגִישׁ מִשָּׁה וְהַתְּפַלֵּל עַל יְהוֹשֻׁעַ שֶׁלֹּא יִלָּךְ בְּעֲצַת רְשָׁעִים."

לְאוֹר הַדְּבָרִים מִיִּשְׁבוֹת בְּאִפְסָן נִפְלֵא כֹּל הַקְּשִׁיּוֹת: אֲכֵן הַמְּרַגְּלִים מִצַּד עֲצָמָם לֹא הָיוּ אֲמוּרִים לְהַתְּדַרְדֵּר לְחַטָּא נוֹרָא שְׁכָנָה. אוֹלַם הַכְּנֹנָה הַרְעָה שֶׁהִיְתָה בְּקֶרֶב הָעָם, הִיא

מִנְהִיג אֲמַתִּי גוֹרֵר וְלֹא נִגְרָר

בְּפָרָשַׁת הַשְּׁבוּעַ אָנוּ לוֹמְדִים עַל הַמְּרַגְּלִים, אוֹתָם אֲנִישִׁים שֶׁהֵיוּ כְּשָׂרִים וְחֲשׁוּבִים וְכָל זֹאת נִפְלוּ עַד מָאֵד.

רַבִּים מְרַבּוֹתֵינוּ עוֹמְדִים עַל הַשְּׂאֵלָה, מָה הָיָה הַשּׁוֹרֵשׁ שֶׁגָּרַם לָהֶם לְהִגִּיעַ לְחַטָּא נוֹרָא שְׁכָנָה, הִרִי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מְעִידָה עֲלֵיהֶם, "כֹּלֶם אֲנִישִׁים", וְכִלְשׁוֹן רַשִׁי": "כֹּלֶם אֲנִישִׁים - כֹּל אֲנִישִׁים שֶׁבִּמְקָרָא לְשׁוֹן חֲשִׁיבוֹת, וְאוֹתָהּ שְׁעָה כְּשָׂרִים הֵיוּ."

וּבִיּוֹתֵר תְּגַדֵּל הַשְּׂאֵלָה, עַל פִּי מֵהַ שְׁכָתֵב רַשִׁי"י (יג,כו): "וַיִּלְכוּ וַיִּבְאוּ - מֵהוּ וַיִּלְכוּ, לְהַקִּישׁ הַלִּיכְתָּן לְבִיאָתָן, מֵהַ בִּיאָתָן בְּעֲצָה רָעָה אִף הַלִּיכְתָּן בְּעֲצָה רָעָה". אִם כֵּן הַדְּבָרִים לְכַאוֹרָה סוֹתְרִים זֶה לָזֶה: אִם בַּתְּחִלָּה הָיוּ אֲנִישִׁים כְּשָׂרִים וְחֲשׁוּבִים, אִיךָ יִתְּכֵן לוֹמַר שֶׁכָּפָר בְּהִלְכְתָּם הָיוּ בְּעֲצָה רָעָה?

שְׂאֵלָה נוֹסֶפֶת הִיא הַשְּׁנוּי בְּפִסּוּקֵי הַתּוֹרָה עֲצָמָם, שֶׁבְּפָרָשַׁתְנוּ נֹאמַר כִּי ה' צִוָּה לְמֹשֶׁה רַבְּנוּ לְשַׁלַּח אֶת הַמְּרַגְּלִים, אוֹלַם בְּפָרָשַׁת דְּבָרִים (דְּבָרִים א,כב) מְסַפֵּר כִּי הָעָם בְּקִשּׁוּ זֹאת.

רְעִיוֹנוֹ הַנִּפְלֵא שֶׁל הָאוֹר הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ

רַבִּי חַיִּים בֶּן עֶטֶר בְּסִפְר "אוֹר הַחַיִּים" הַקְּדוֹשׁ מֵאִיר לָנוּ פָּרָשָׁה זוֹ בְּאוֹרוֹת נִפְלְאִים עַד מָאֵד. הִבֵּה וְנִלְמַד פָּרָשָׁה זוֹ, לְאוֹר דְּבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים.

שהשפיעה עליהם.

מעשה מוכן כי היו כשרים, אבל היות שייצאו בשליחות העם - על פן נחשב כאלו ככר מההתחלה הלכו בעצה רעה. ומאותה סבה, בפרשתנו נאמר שהשם מצוה למשה לשלח אותם, כי הם היו אמורים להיות שלוחי דרחמנא, ובלי קשר לרצונות העם. אולם בפרשת דברים מספר מה קרה בפעל - שהם נהיו שלוחי העם, וכאמור שמשום כך חטאו.

מה היה חטאם של המרגלים?

ועדין צריכים אנו להבין, איך תוכל מחשבה של אחרים, ואפילו יהיו הם המשלחים, להשפיע על המרגלים עצמם? הרי ברור ופשוט שלאדם יש פח בחירה בין טוב לרע? וכדי לפרש את דבריו הקדושים של האור החיים הקדוש, נראה לומר, ששרש חטאם של המרגלים היה נעוץ ביסוד זה עצמו - בכך שהורירו את עצמם מדרגתם ובחרו להיות "שלוחי העם", במקום להיות שלוחי השם יתברך ביד משה. ממש כעין זה אומר אור החיים הקדוש בהמשך דבריו:

"עוד ירצה לומר להם שלא תהיה פונת הליכתם למה שחושבים ישראל, אלא למה שחושב משה בשליחותו, והוא מאמר 'שלח לד', למה שבדעתך, ולא למה שבדעתם".

כלומר, הקדוש ברוך הוא אומר למשה, "שלח לד אנשים", היה זהיר שתהיה שליחותם למה שאתה מתפונ ורוצה, שכן עלולים הם להפך לשלוחי העם ולא שלוחים שלך.

וסכנה זו אכן התממשה! ברגע שהמרגלים בחרו להיות שלוחי העם, ולעשות את רצון העם - נכנסה בהם מחשבה אחרת לגמרי. ממנהיגים הפכו הם למונהגים.

"שני מיני ריגול הם"

בנותן טעם להוסיף דברים נוספים מרבנו האור החיים הקדוש, שאף הם משתלבים ביריעה זו כמין חמר ומאירים את יסוד ההבדל שבין להיות "מרגלים בשליחות משה" לבין להיות "מרגלים בשליחות העם". וכך הוא כותב:

"אכן שני מיני ריגול הם, הא' הוא ריגול לדעת דרך אשר יעלו בה, גם לדעת אם יטריחו כל ישראל לעלות או חלק אחד מהם... וריגול ב' הוא ריגול כללי, זה יורה כי רוצים לראות ולשער אם יש פח בהם לכבוש, והוא הריגול שהסכימו ישראל לשלוח לרגל... וזה יגיד מיעוט האמונה בה' וביקוש תואנה".

כלומר, הקדוש ברוך הוא שלח אותם לראות כיצד לכבש את הארץ, ואיך לעשות השתדלות נכונה. אולם המרגלים, בהשפעת העם, הלכו בשליחות אחרת, לראות אם הדבר כדאי ומשתלם או לא, והיא שגרה להם לחטא הנורא.

'פח המשלח בשליח' במדה טובה

פירוע, מדה טובה מרבה על מדת פרענות. ואם כן, ברור שמי שבוחר להיות שליח השם, או בדומה לזה שליח של אדם גדול וצדיק, הרי שגם בו נאמר כי פח המשלח בשליח, וזוהי הוא לכחות מפלאים הרבה מעבר ליכולותיו הרגילות. וכפי שמרמז האור החיים הקדוש בדבריו ואומר, "בדרך שתגלד בחינת הקדושה בשלוחי מצוה לטובה אות".

רעיון זה נמצא בתורה במקומות רבים, ודי אם נזכיר כי הוא שזור לכל אורך חייו של משה רבנו, שליח השם, דרך כל הנהגתו את עם ישראל במדבר, אשר היתה רצופה נסים גדולים וכח עליון, והכל מפת היותו שליח נאמן של הקדוש

ברוך הוא, "רעיא מהימנא" אשר אותו העמיד השם יתברך לרעות את עמו.

מנהיג אמתי מחזק את הזולת

על פי דברים אלו נתקדם להבנת נושא המנהיגות. שכן כפי שהזכרנו, המרגלים היו אמורים להנהיג את העם בדרך טובה, מפת השליחות שה' נתן להם, אבל במקום להיות מנהיגים נהיו מונהגים, וגרמו רע לכל עם ישראל.

מנהיג של אמת רואה את טובתם של האחרים לנגד עיניו, והוא מחזק ומחזק את זולתו. מוביל הוא את האחרים אחריו גם אם מדבר במהלך קשה שעלול לגרום מורת רוח כנגדו.

מנהיג של שקר, לעצמת זאת, מוליך את הצבור בדרך שלדעתו תמצא חן בעיניהם, והתוצאה הרת אסון לכל הפלל.

הרי אומר: אם בחרת להשפיע על הזולת ולהנהיג אותו - תוכל להעלות אותו לדרגתך. אולם אם בוחר אתה לותר על עצמיותך כדי למצוא חן בעיניו ולהשתכר מכך - הרי שאתה עלול להתהפך ולהיות בךמותו כצלמו.

הפלב רץ קדימה, ומסתכל אחורה

רעיון זה של מנהיגות נכונה, אמרים הדרשנים, נרמז במאמר חז"ל אשר אמרו כי בעקבתא דמשיחא "פני הדור כפני הפלב" (סוטה ט:). הפלב רץ קדימה, אבל בעצם הוא מתבונן אחורה לראות מה בעליו יגיד, לאיזה פונו עליו לפנות.

"פני הדור" אלו אנשים בעמדות חשובות, כגון בימינו מנהיגים מדיניים ופוליטיים וכיוצא, וחלק נכבד מהם למרבה הצער נוהגים כמו הפלב שבמשל. רצים הם קדימה כביכול, ורוממות התפקיד בגרונם, אבל בודקים הם היטב מה המעשה שינחיל להם פופולריות. במקום למשך את העם לכיוון הטוב, הם נועצים עם יועצי תדמית וממחי דעת קהל.

הבה ונהיה מנהיגים ולא מונהגים!

המסר העולה מן הדברים נוגע לכל אחד מאתנו: כל אחד נמצא בעמדת הנהגה. מי על צבור גדול, מי על חברים וידידים, ומי על משפחתו וכני ביתו.

וכפי שנאמר בתורה (דברים כט, ט): "אתם נצבים היום כלכם לפני ה' א-להיכם". כל אדם הוא "נצב" על שבטו או על משפחתו, ויש לו תפקיד לעזור לאחרים ולהוליקם בדרך טובה. (הבטוי "נצב" הוא לשון עמידה ומנוי בתפקיד על אחרים וכפי שנאמר במגלת רות ב,ה, "הנצב על הקצרים").

כל אחד מאתנו פוגש אנשים רבים, ויכול להשפיע לטובה. אסור לפספס את ההזדמנות. האדם צריך להיות מנהיג ולהוביל את האחרים לדרך הטובה, ולא להיות מנהיג.

אל תחפש לראות מה אנשים רוצים ולפי זה תבנה את דעתך. עליך לתקן את חכרך, להעיר לו ולהשפיע עליו, במקום למצוא חן בעיניו ולהדרדר בידו אתו. היה מוביל ואל תהיה מובל. אחר גם דברים לא כל כך פופולריים, והגם שיהיה לך לא נעים עשה את הדבר הנכון, ובסופו של דבר גם יעריכו אותך וידו לך.

ומעשה לסיום: מספר על רב אחד שראשי הקהל בקהילתו היו מתקוטטים עמו חדשים לבקרים. באחד הימים פגש אותו רבאי רפואי והטיף לו: קח דגמה ממני, לי אף פעם אין מריבות עם ראשי הקהל, וכל מה שאני אומר הם מסכימים. חנף הרב באירוניה והשיב לו: אכן כן, אין לך מריבות, אף זאת משום שאתה נזהר מאד ואומר רק את מה שברור לך שהם יסכימו...

הבה ונהיה מנהיגים ולא מונהגים!

לתגובות הערות: שלח 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 19:27

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 20:30

ר"ת: 21:00

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 458 12.6.2020 - כ' סיוון תש"פ

וְהוֹשִׁיעַ לָהֶם צְדִיקוֹת יְבוּאָה בָּהֶן

פְּרִשְׁת - שְׁלֹחַ לָךְ

תייר או מרגל? הרב אבנר קוואס

שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים וַיִּתְרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אָנִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל (יג,ב)
משה רבנו ובני ישראל הגיעו לכניסה הדרומית של ארץ ישראל והיו מוכנים לכבוש אותה אבל קודם לכן אומר הקב"ה למשה - "שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים וַיִּתְרוּ ..." משה מקבל צווי לשלוח אנשים לתור את הארץ. ובאמת כל הפרשה אנו לא מוצאים את המילה מרגלים! אלא את המילים: ויתרו, מתור, תרנו.

מה טמון במילה - לתור? המילה תייר! ביקש הקב"ה ממושה ואמר לו- תגיד להם שיהיו תיירים ולא יהיו מרגלים. מה ההבדל בין מרגל לתייר? שני אנשים נחתו בנמל התעופה בטרמינל. שניהם חוצניקים ונראים אותו דבר. לשניהם יש תרמיל, נעלי הליכה, כובע ומצלמה. רק שעל הגב של האחד כתוב "תייר" ועל הגב של השני כתוב "מרגל". שניהם סיירו וטיילו בארץ למשך 40 יום. כשרצו לשוב לארצם העמדנו אותם בכניסה לטרמינל, פתחנו את מצלמת התייר ומצאנו תמונות של נופים, אתרים, בתי כנסת, והרבה דברים יפים. האם התייר צילם את הברז העקום שהיה בחדרו במלון? בוודאי שלא! האם הוא צילם את השטיח שהיה קרוע בלובי? גם לא! תייר מצלם רק דברים יפים, לכן תייר נגזר מהמילה - יתרון. לעומתו במצלמה של המרגל נמצא תמונות של פרצות בגדר, שוטר שנרדם בניידת ועוד הרבה דברים לא טובים. נמצאנו למדים - התייר מחפש יתרונות והמרגל מחפש חסרונות.

נחזור לפרשה, משה רבנו שולח שנים עשר אנשים צדיקים ומכובדים מראשי בני ישראל בשליחות ששמה - לתור את הארץ. ומה קרה בסופו של דבר? כולנו יודעים - הלכו שנים עשר תיירים וחזרו עשרה מרגלים. ומתי הם חזרו בערב תשעה באב, והוציאו את דיבת הארץ רעה. ומיד כתוב: "וַיִּכְבְּוּ הָעָם בְּלִלְיָהּ הַהוּא" - ליל תשעה באב. אמר הקב"ה אתם בכיתם בכיה של חינם אני קובע לכם בכיה לדורות. ואמרו חז"ל - כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב בימיו, כלומר עדיין לא תוקן העוון הראשון שהתחיל בכניסה לארץ - חטא המרגלים. אם כן מהו התיקון לבכייה ולחורבן? שהמרגלים יחזרו להיות תיירים! אם אנו רוצים בבניין בית המקדש עלינו להסתכל על כל מה שסביבנו כמו תיירים לראות את היתרונות ואת כל הטוב שנתן הקב"ה לנו לטוב לנו כל הימים. שבת שלום ומבורך - אבנר קוואס.

על הפרשה – עורך העלון

אז הפרשה נתפתחת, הקב"ה אומר למשה שלח לך מרגלים לתור את הארץ.. ומכולם נותן משה להושע 'מי שברך', שינוי השם. י-הושווע, מוסיף לו את האות י'.. יהושווע מקבל פה ברכה מהצדיק. וידוע כי שאר המרגלים נפלו בדבת הארץ חוץ מיהושווע ומכלב בן יפונה. כלב לא קיבל ברכה.. אז מה עושים? שאין למי ללכת?.. כלב הלך לקברי צדיקים ושם התפלל וביקש ברכה..

שמעתי פעם פירוש נפלא, למה משה צריך לתת 'חיזוק' ליהושווע.. מה הוא לא צדיק? לא יכול להתמודד? עליו נאמר.. **יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון נָעַר לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֱהָל (שמות לג,יא)** אלא.. יהושווע הוא צאצא של יוסף הצדיק.. ויוסף נפל פעם בפגם של לדבר דיבה.. וצריך לדעת כי מידות עוברות בתורשה.. מההורים לילדיהם.. לכן עבודת המידות חשובה כל כך.. כי אתה נותן כלים.. גם ל'דור הבא'.. לכן משה רצה לתת ליהושווע חיזוק מיוחד.. כי ידע כי עליו יהיה יותר קושי לא ליפול בזה.

תכלס מה רוצים מהמרגלים? הם במדבר.. הנשים לא עסוקות בערמות של כביסה.. והגברים לא צריכים "לעזור" לתלות כביסה, כי העננים עושים להם את העבודה.. לא צריך לבשל, ולא צריך לחשוב לאיזה מסעדה ללכת (וכמה יצא חשבון בסוף). רק תחשוב על פיצה וקיבלת, תחשוב על איזה סטייק.. קיבלת.. בא לך תוספת ציפס.. תחשוב על זה.. וקיבלת ב'מון' מה שאתה רוצה.

יש מזגן קבוע לא תדיראן ולא אלקטרה.. **מזגן תוצרת 'ענני הכבוד'**.. לא צריך שירותים.. כי האוכל נבלע באיברים, לומדים תורה עם משה רבנו ועם זקני ישראל.. איך זה נשמע לכם? אין מס הכנסה, אין ארנונה, אין משכנתא.. יש אוכל ושתייה חופשי.. וכל היום שיעורי תורה עם מזגן.. צריך להיות משוגע כדי לוותר על זה..

וזה לעומת להכנס לארץ שבה תצטרך לזרוע, לקצור, לעבוד, להזיע.. להקים תשתיות... אם עכשיו היו באים אלינו ואומרים בואו ונכבוש את אוגנדה.. אבל נצטרך להקים את כל המדינה מההתחלה... מישהו פה זוכר מה היה בקום המדינה? את המעברות, לגור באוהלים, בלי תשתיות.. מי יכול ללכת אחורה ככה.. אנחנו 5 דקות בלי WIFI מאבדים כיוון... ומתחילים להזיע..

אבל מה לעשות שבאנו לעולם בשביל להתאמץ (אָדָם לְעֵמֶל יוֹלֵד' (איוב,ה,ז)) זה לא חוכמה להיות צדיק שאין לך ניסיונות.. חוכמה להיות צדיק.. שאתה מתערבב עם הבריות.. שיש לך לקוחות ובוס על הראש ויש משכנתא ולחץ כלכלי על הראש.. ויש קשיים וניסיונות.. פה נבחנת האמונה שלך..

סה"כ המרגלים לא שיקרו.. אם הם יבואו היום.. יראו מצד אחד ארץ עם טכנולוגיה מפותחת, תשתיות, כבישים.. צבא מתקדם.. אבל יחד עם זאת.. 'אוכלת יושביה'.. מחלוקות ושנאת חנם לצערנו לא חסר.. כנראה זה התיקון שלנו.. לחיות במדינה מגוונת כמו שלנו. ולהבין שגם שלא כולם כמונו, גם שלא תמיד אנחנו מבינים אחד את השני צריך לנסות לחיות ביחד.. ולאהוב אחד את השני.. ונזכור כי **"וְכָל-הָעָם אֲשֶׁר-רָאִינוּ בְּתוֹכָהּ אֲנָשִׁי מְדוּת" (יג,לב)** - לתת כף זכות כי אין אדם שאין בו מידות טובות.. לפעמים פשוט צריך להסתכל טוב יותר ולגלות.. להיות כמו תייר- לראות מה טוב.. ולא לחפש את הרע, שבת שלום שגיא.

ממעשה חסד לא מפסידים

מעשה מיוחד ומרגש, אירע בבחור מוכשר ובעל מדות, שהיה מעוכב שידוך זמן רב. הבחור כבר הגיע לגיל 28, ועדיין לא זכה למצוא את זיווגו. כל החברים מסביב כבר מצאו את ה'אבידה', וזכו להקים את ביתם, ואף לראות צאצאים, ואילו הוא נותר לבד ואינו מצליח למצוא את בת זוגו.

כשאחיו הצעיר הגיע לפרקו, אמר לו האח המבוגר, "אני דורש ממך, שלא תחשוש כלל מ'לעקוף' אותי. איני מוכן בשום אופן שתתעכב ולו לזמן מועט בגללי... ואברך אותך בלב שלם, שתזכה לבנות במהרה את ביתך". ואכן, בחלוף זמן קצר זה קרה – האח הצעיר בא בברית האירוסין. במשך כל תקופת האירוסין, ליווה את אחיו הצעיר בכל פרטי הפרטים הקשורים לנישואין, ללא הענקת דריסת רגל למידות הקנאה, התחרות, ושאר מידות רעות שמכלות את האדם בעודו חי.

חולפת עוד שנה, ועוד שנה, ומיודענו כבר בגיל 30. השידוך לא נראה באופק, וליבו היה שבור מתמיד. באחד הימים, החליט להתקשר אל אחיו הצעיר, משום שכבר כמה שבועות לא שוחח עמו. כבר בתחילת השיחה, כששאל לשלום אחיו הצעיר, הלה השיב, כשאנחת צער נשמעת בקולו: "ה' יעזור, ה' יעזור".

לאח המבוגר, לא היה קשה להבחין שמשוהו קורה אצל אחיו. ניסה לברר מה עובר עליו, ולאחר שהרבה להפציר בו שיספר לו את האמת, האח הצעיר סיפר: "נקלענו למצב כלכלי לא פשוט. מחר ערב שבת, והבית ריק לגמרי. אין לנו שום אפשרות לרכוש צרכי שבת..."

האח המבוגר שומע את הדברים וליבו נחמץ. הוא מיהר להיפרד מאחיו לשלום, ושם פעמיו, מבני ברק, לעבר עירו הדרומית של האח, לא לפני שלקח עמו כמה אלפי שקלים שנטל מחסכונוותיו (שלא היו רבים כלל). כשהגיע לעיר, נכנס לסופר-מרקט מקומי, ומילא כמה עגלות בכל המוצרים הנצרכים, פירות וירקות, לחם ושתייה, בשר ודגים, מוצרי חלב, מצרכי בישול, חומרי ניקיון וכו'. דמי הרכישה הסתכמו בסכום של 3000 שקלים, ועכשיו האח נממה לנסוע לדירת אחיו הצעיר.

דפק אפוא בדלת הבית, ומה רבה היתה הפתעתם של בני הזוג, כאשר ראו בפתח ביתם את כל השקיות הרבות, המלאות בכל מכל כל, בכמות כזו שתספיק להם לזמן ממושך. האח הצעיר ניסה לסרב לקבל את המתנה הגדולה, אך אחיו המבוגר חיבקו, בירכו לשלום, ועזב במהירות את המקום, לא לפני שתחב ליד אחיו מעטפה שהונחו בה 2,000 שקלים.

והסיפור עדיין לא נגמר. הנה באותו ערב ממש, הוזמנה אשת האח הצעיר לחתונתה של אחת מחברותיה, אך מפאת מצב רוחה הירוד, לאור המצב העגום בבית הריקם, אמרה לבעלה בתחילת הערב, שלא תלך לחתונה. אבל עתה, לאחר שהבית התמלא בכל טוב, הדבר השפיע גם על מצב רוחה של בעלת הבית, וכעת היא מחליטה לצאת אל החתונה... (וכבר מבואר בבבא מציעא נ"ט, שיש קשר בין חסרון תבואה ומחיה בבית, למצב רוחה של בעלת הבית). מיהרה אפוא האשה לאולם השמחות, ובסייעתא דשמיא הצליחה להגיע לחופה. והנה היא מבחינה, בבחורה שעומדת לצידה, שפיה אינו פוסק מתפילה ובקשה, ומעיניה זולגות דמעות כמים...

החופה הסתיימה, והאשה מחליטה לפנות אל אותה בחורה, "עמדתי לצידך וראיתי שענייך לא פסקו מלבכות, אשמח אם תספרי לי את אשר על ליבך, ואולי אוכל לעזור או להצטרף לתפילותיך". "אני מעוכבת שידוך כבר זמן רב", סיפרה הבחורה, "פשוט התחננתי בעת הרצון של החופה אל הבורא, וביקשתי שיעזור לי למצוא בעל טוב ולבנות בית של תורה".

לאחר בירור קצר אודות פרטיה של הבחורה, אמרה לה האשה: "יש לי הצעה מעולה בשבילך, בחור טהור לב, מתוקן במידותיו, ממש כליל המעלות!". המדובר היה, כמובן, בגיסה מעוכב השידוך! ובכן, השידוך יצא אל הפועל, ותוך זמן קצר נגמר בכי-טוב...

התברר אפוא, שמעשה החסד המופלא של האח, הוא שגרם לגיסתו ללכת לחתונה, ושם, למצוא עבורו בחורה מיוחדת, שבאותם רגעים שפכה נפשה מתוך שברון-לב לפני בוראה, והבורא יתברך שמע את תחנוניה, וראה את מסירותו של הבחור לעשיית צדקה, ועוד באותו הערב, הצמיח את ישועתם של השניים ובניית ביתם הנאמן! (ופריו מתוק)

שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים וַיִּתְרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן (יג,ב)
משה רבנו שולח את המרגלים לראות את ארץ ישראל. אומר הרב נפתלי צבי מרופשיץ זיע"א, מחבר הספר "זרע קודש" שארץ ישראל מיוחדת מכיוון שהיא מביאה אותך לענווה ולהכנעה! "שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים וַיִּתְרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן" מלשון הכנעה, ארץ-ישראל זאת ארץ שבה אתה לומד להיות כנוע, לומד איך להוריד את הראש... "וְרֵאיתֶם אֶת הָאָרֶץ מָה הוּא..." אומר משה רבנו למרגלים: "תסתכלו- 'מה הוא' ארץ ישראל, תראו איך אפשר להגיע בארץ ישראל אל ה- 'מה'..."

המרגלים באו לארץ ישראל ואחר כך חזרו חזרה למדבר, הם מספרים למשה רבנו ולעם ישראל: "מה זה? משה רבנו אומר שבארץ ישראל מגיעים לענווה ולהכנעה, מה פתאום! אתם יודעים מה ראינו שם? אנשים עזים, ענקיים, כולם וואו, מרגישים מעצמם בשמיים, כולם שם בעלי גאווה..." ומה האמת? מי צדק? משה רבנו או המרגלים? האם המרגלים שיקרו? לא!!! הם אמרו את האמת!

פשוט כי ארץ ישראל פותחת לך את כל הפנימיות שלך כדי שמוזה אתה תבין שאתה מצד עצמך לא יכול ורק ה' מציל אותך ולכן כשהמרגלים באים לארץ ישראל והם פתאום רואים אנשים ענקיים, בעלי גאווה וחצופים- למה זה? זאת ארץ ישראל- זאת ארץ שמגלה לך את האמת שלך! אם אתה תלמד מזה שזאת המציאות שלך- אז זה יביא אותך להכנעה ולענווה ולכן המרגלים לא רצו להיות בארץ ישראל, "אנחנו לא מוכנים שיפילו אותנו, אנחנו רוצים להישאר במדבר. במדבר הכל בסדר, יש צניעות, יש יראת שמיים, אין ניסיונות ואין מאבקים, אין מה שיקפיץ לנו את הפיוז... עדיף שנישאר במדבר", ככה טענו המרגלים! לכן אין להם חלק לעולם הבא, הם לא רצו לעבוד על עצמם, לא רצו לגלות את ה"אני" האמיתי שלהם... (מתוך העלון דרך הבעש"ט גיליון 93)

שְׁלַח לְךָ

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 583 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצורו", בנשיאות מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 470 שנה י' העלון מוקדש לע"נ הרה"ג יעקב אדלשטיין זצ"ל ט"ו סיון תש"פ

שְׁלַח לְךָ - תוכן ענייני הפרשה

- א. הקב"ה מאפשר למשה רבינו לשלוח מרגלים לתור (לבדוק) את ארץ כנען, לפני כניסתם לארץ (יג, א-טו).
- ב. משה בחר מרגלים (מכל שבט) והורה למרגלים, כיצד יבדקו את טיבה של הארץ - הטובה היא אם רעה, ואת העמים היושבים בה - אם רבים וחזקים הם או מעטים וחלשים (יג, זי-כ).
- ג. המרגלים נכנסים לתור את הארץ דרך הנגב, ושבים למדבר פארן לאחר 40 יום, ובידם מפרי הארץ (יג, כא-כה).
- ד. המרגלים מוציאים את דבת הארץ, חוץ מיהושע וכלב, שדברו בעד הכניסה לא"י וקורעים בגדיהם (יג, כו-לג).
- ה. תגובת העם: "וַיִּבְכּוּ הָעָם בְּלֵילָה הַהוּא" - בכי לחינם, תלונות העם כנגד משה (יד, א-ז).
- ו. ה' רוצה לכלות את העם, בגלל חוסר האמונה בו.
- ז. משה נושא תפילה לה' לביטול הגזירה, ומבקש רחמים, בטענה שלא יהיה חילול ה', וה' אמר ענה לו "סלחתי כדברך" (יד, יג-כ).
- ח. העונש: המרגלים (למעט יהושע וכלב) מתו במגפה (ויהושע וכלב זכו בחלק המרגלים בארץ ישראל) ועל עם ישראל נגזר למות במדבר, ובניהם - רק בסוף ארבעים שנה - יכנסו לארץ ישראל (יד, כא-לח).
- ט. נסיון העפלה לארץ ישראל והמפלה (יד, מ-מה).
- י. מצות נסכים בקרבן עולה ושלמים, ליחיד וצבור (טו, א-טו).
- יא. הפרשת חלה (שיתחייבו בה מַשִּׁיכָסוּ לארץ ישראל) (טו, יז-כא).
- יב. קרבן הציבור והיחיד בשגגת עבודה זרה (טו, כב-כט).
- יג. עונש המגדף, ועובד עבודה זרה במזיד - כרת (טו, ל-לא).
- יד. עונש מקושש העצים בשבת (טו, לב-לו).
- טו. פרשת ציצית (טו, לז-מא).

"עַל פְּנֵי בְּגֵדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתַנוּ עַל צִיצֵת" (טו, לח) - למי הטלית - סיפור

רבי אברהם הורביץ זצ"ל, שזכה ללמוד במשך שנים בחברותא עם הסטייפלר זצ"ל, סיפר פעם על מעשה של השגחה פרטית מופלאה: יום אחד, באמצע הלימוד, נקרעה ציצית מהטלית של הסטייפלר. ואני, שהחזקתי בכיסי חוטי ציצית חדשים למקרה שייקרעו לי החוטים, מסרתי לסטייפלר את החוטים, והוא הוציא את החוטים הקרועים מטליתו והכניס את החדשים במקומם. מיד לאחר אותו מעשה חלה הסטייפלר את חוליו האחרון, ונפטר לבית עולמו בטרם הספיק להשיב את החוטים. הרב הורביץ, מצידו, מחל כמובן על כל העניין, והוציא את הדבר מלבו לגמרי. והנה, לאחר שעברו ימי ה'שלושים', כינס הגר"ח קנייבסקי שליט"א את המקורבים, וחילק את 'רכושו' של אביו זצ"ל: לזה נתן את הקיטל, לאחר נתן גביע, לעצמו הותיר את הספודיק וכן הלאה. ומה קיבל הרב הורביץ?... את הטלית של הסטייפלר זצ"ל, הטלית שבה התפלל והשתמש לכל אלפי הסדנאוויות שבהן כובד, טלית שהייתה ספוגה בקדושה ובטהרה. הייתה זו אותה טלית שבה הכניס את החוטים, והרב הורביץ ראה בכך השבה כפולה ומכופלת. מהשמים דאגו לכך שתהיה השבה גמורה ללא פקפוק, מצד רבן של כל בני הגולה. [דברי שיח' מתוך 'עלינו לשבח']

הנושא המרכזי בפרשתנו הוא חטא המרגלים, שהוציאו דיבת הארץ - דברו לשון הרע, שכתוצאה ממנו עם ישראל נענש על תוספת של 40 שנה נוספות במדבר. כשחזרו המרגלים אמרו: "לא נוכל לעלות... אַרְץ אֲכַלֶּת יוֹשְׁבֶיהָ". מובא בחז"ל שבאותו היום נפטר איוב, ומנהג היה לכונענים שכל מי שמת לו מת היו יוצאים יחד עם משהו חשוב או צדיק בכדי לקבור יחד אתו, ואכן הם ראו מתים רבים שמובאים לקבורה, אך הקב"ה עשה למרגלים נסים גלויים כדי שהם לא יורגשו ויִטְמְעוּ ביושבי הארץ (כי יושבי הארץ היו עסוקים בלקבור את מתיהם) וכך יעשו את שליחותם נאמנה. לדאבון לב הם פָּרְשׁוּ הפוך ממה שבפועל קרה, והסיבה היא **שמבט העין תלוי בלב!** ואת זה ניתן לראות בפסוק (דברים א, כז): "וַתַּרְגְּנוּ בְּאֱהֲלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ בְּשִׁנְאֵת ה' אֱתָנוּ... ומפרש רש"י: והוא היה אוהב אתכם, אבל אתם שונאים אותו, משל הדיוט אומר, מה דבלבך על רחמך מה דבלביה עלך, ע"כ. וה'שפתי חכמים' ביאר את דברי רש"י: דעת רש"י בזה שאל תקשה היאך יודעין ישראל שהקדוש ברוך הוא שונאן, ומפרש כיון שהם שונאים להקדוש ברוך הוא אמרו גם הוא שונאן דמשל הדיוט וכו'. כלומר מה שבלבך שאתה שונא את חבירך אתה אומר על חבירך איך שהוא שונא אותך, ע"כ. פעם שאל יהודי את ה"חפץ חיים" האם מותר לחשוב לשון הרע? ענה ה'חפץ חיים': 'ומה יעשה האדם, יהיה טיפוש?! ישנן שתי קושיות על סיפור זה: ראשית, יש פסוק מפורש בעניין, כתוב (זכריה ח, יז): "ואיש את רעת רעהו אל תחשבו בלבבכם", הרי מפורש בפסוק שאסור לחשוב רע על הזולת. ושנית, אם מותר לחשוב לשון הרע, למה לא לדבר לשון הרע? ביאור הדברים הוא כך: שאלו את ה'חפץ חיים' האם את אותו אופן שאסור לספר מותר לחשוב. לדוגמא: אדם ראה שראובן שבר משהו. אם היה שומע דבר זה מאחר - אסור לו להאמין, אך כעת, כשראה זאת בעצמו, וכי יאמר לעצמו שראובן לא שבר? לא יתכן איסור כזה. אבל התורה אומרת: נכון שהוא שבר, אבל "איש את רעת רעהו אל תחשבו בלבבכם", אל תגדיר את ההגדרות שלך. מובא ב'תפארת שמשון', חז"ל אומרים שֶׁכַּח ההסתכלות בעיניים קשור ללב, "שורייני דעינא באובנתא דליבא תלו" (מסכת עבודה זרה כח). איך סוף כל סוף מסתכלים? תלוי מה שקורה בלב. כאשר הלב הוא רע, העיניים רואות את הנקודות הרעות. ניתן להביט על החבר, על ראש הישיבה ואפילו על אדם הגדול בדורו, ולתפוס את הנקודה שבה הוא טעה. הכל תלוי בלב, לא בעיניים. על כן לא במקרה בסיום פרשתנו מופיע פרשת ציצית ושם יש את הציווי: "ולא תתרו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם". מי שיש לו לב טוב, עיניו רואות רק טוב. על הקב"ה נאמר: "טְהוֹר עֵינַיִם מִרְאוֹת רֵעַ" (חבקוק א, יג), כביכול עיניו לא רואות רע, הוא רואה את כולם כצדיקים. ה"חפץ חיים" כותב, שאלמלא לשון הרע, לעולם לא היה הקב"ה רואה רע על יהודי! כל העונשים שישנם בעולם באים רק מיהודים המדברים לשון הרע. על אף שהקב"ה מצדו רואה רק טוב, אך הוא יתברך טָבַע בעולמו שכאשר מדברים דברים רעים - שומעים אותם עד למעלה. הקב"ה מנהיג עולמו כמלך בשר ודם - מלך היושב על כס המשפט שרוצה למחול ולסלוח, אבל כשיש מקטרגים הוא עושה דין. כשמדברים לשון הרע כביכול אין להקב"ה ברירה, ועליו להיפרע מהאדם, כמה עלינו להיזהר בעוון זה. וישמע החכם ויוסיף לקח.

מת 18/8

”בְּבִאֲכֶם אֶל הָאָרֶץ...” (טו, יח)

סיפורו של הרה"ג אליהו מן תלמידו המובהק של מרן הגר"ח קנייבסקי כפי שמובא בספר "בדידי הוה עובדא". אדם אשר עבר את מאורעות השואה ומלבד הסבל האישי שאין לתאר גם איבד את אשתו הצעירה ובנם התינוק, יצא אמנם שלם בגופו אך שבור בנפשו, איבד את אמונתו, חיפש היכן לגור ובלבד שלא יהיה בקרבת יהודים ושם נשא נוכריה לאישה. מהאישה הזו נולד לו בן יחיד שאינו יהודי כמובן. עברו שנים רבות, התקרבו לימי הזקנה ונזכר בתקופת נעוריו ובבית הוריו שהיו יראים ושלמים, והחליט לבקר "ביד ושם" ולהנציח שם את אשתו הראשונה והבן שנרצחו. בעת עלעול בין שמות הנרצחים והניצולים, התברר לתדהמתו שבנו ניצל ונשלח לאחר המלחמה למחנה ילדים עלה לארץ התחנך במוסדות חרדים והקים בית של תורה והוא אברך כולל באחת הערים.

נרעש מהתגלית, איתר את הכתובת של בנו ובפגישה מרגשת עם כל בני משפחתו נכדים ונינים כולם בני תורה ויראי ה', תמהו כולם על הפלא העצום בהצלת הבן והאב שכל אחד מהם היה בטוח שהשני נרצח במלחמה. תוך כדי השיחה התברר למשפחה החרדית שיש להם משפחה חדשה של נכרים.... היה להם מכך צער רב אבל אבא זה אבא ובפרט שכל מה שעשה היה מרוב צער ויגון והתחדש ביניהם קשר של כיבוד אב.

האב שנרעש מהגילוי של המשפחה החרדית הגדולה, לא יכל לשאת את עומס הזיכרונות וחלה בחולי קשה. כשהרגיש שכבר לא יקום ממיטת חוליו ביקש שיבואו כולם לבקרו באותה מדינה בו הוא דר ונקבע יום שבו יבואו כולם לפגישה עם האב הנוטה למות. נסעו כולם הגיעו לאותו בית מלון בו אמורים היו לפגוש את האב והנה הגיע אדם צעיר והציג את עצמו כבנו של אותו אדם מנישואיו עם הנכרית, ובצער הוא סיפר להם שאביו לא יכל להכיל את הכאב של הפגישה המחודשת עם בנו שהיה בטוח שנרצח יחד עם הגעגועים לבית הוריו, ונפטר לפני זמן קצר, אך לפני מותו ציווה עליו שילך לפגוש את המשפחה של "אחיו" ויאמר להם שהוא כתב בצוואה שחצי מרכושו יינתן להם ולכן הוא בא לפגישה כדי לתת להם את חלקם.

התברר שהאב עשה חיל גדול בעסקיו והיה עשיר מופלג כך שערך חצי מהרכוש הסתכם בעשרות מיליוני דולרים. הבן החרדי שאל את "אחיו" הגוי היכן נקבר האבא והתברר שקברו אותו בבית קברות של נכרים.

ביקש ממנו הבן ירא השמים שיעבירו את האבא לקבורה בבית קברות יהודי אך הבן הגוי לא הסכים בשום אופן. כשראה הבן היהודי שאין "אחיו" הגוי מסכים בשום אופן להעביר את גופת האב לקבורה בבית קברות יהודי אמר ל"אחיו" הגוי שהוא מוותר על כל הירושה ובלבד שיסכים להעברת האב לקבורה יהודית.

לכך הסכים הגוי ואכן האח בן התורה חתם על ויתור על כל מה שנכתב בצוואת האב, ערכו קבורה חדשה והבן ומשפחתו חזרו לארץ.

כשסיפרו זאת למרן הרב קנייבסקי שליט"א הוא הגיב ואמר שהאב זכה לשני דברים:

1. בן יקר ירא שמים שהיה מוכן לוותר על הון רב כדי להביאו לקבר ישראל.
2. עוד הוא זכה שהבן שלו לא נהיה עשיר...

”בְּיוֹם הַשַּׁבָּת...” (טו, לב)

לפני שנים אחדות נפטרה הגב' ברל ע"ה, יהודיה שהתגוררה בארצות הברית, וכה סיפר עליה בנה בימי ה'שבעה': "היה זה בתקופת כהונתו של נשיא ארצות הברית הארי טרומן. בעצת יועציו החליט נשיא זה, כי בכל שבוע הוא ישא נאום במועד קבוע לאומה האמריקנית שישודר בכל אמצעי התקשורת. לאחר התייעצות ארוכה עם מומחים לענייני תקשורת הוחלט כי הנאום השבועי היוקרתי של נשיא ארצות הברית של אמריקה ישודר בליל שבת, מאחר שבלילה זה האזרחים שלווים ופנויים, ונח מאוד לטפסף לאוזניהם תעמולה מוסווית ולרכוש את אמונם. שמעה זאת הגב' ברל ע"ה וליבה נחמץ, הן יהודים רבים עלולים להיכשל בחילול שבת ברצותם לשמוע את נאומו של נשיאם.

קוראים יקרים, לאחר בקשת מחילתכם הרשו לי להניח, כי לו היינו במקומה, מן הסתם שגם ליבנו היה נחמץ על כך, אך היינו ממשיכים את שגרת חיינו, מתוך אנוחה רבתי על ישראל עם סגולה הנמצא בגלות בין הגויים. אולם, הגב' ברל ע"ה, אשת חיל היתה. היא ידעה כי על האדם מוטל לעשות את אשר ביכולתו לעשות, ומכאן ואילך... נטלה, אפוא, הגב' את עטה, ושיגרה מכתב לנשיא ארצות הברית של אמריקה בדבריה היא תיארה את נאמנותה לארצה, ומשום כך גם את רצונה הכן להאזין לדברי הנשיא, אך ציינה, כי לצערה ימנע ממנה לשמוע את נאומו, משום שיהודיה שומרת שבת היא מנועה מהפעלת מכשיר חשמלי מכל סוג שהוא, "אי לכך, אני מבקשת ממך, אדוני הנשיא לשדר את נאומו ביום אחר". מכתב לפה, מכתב לשם. הם, שם למעלה, בצמרת השלטון, כלל אינם קוראים בקפידה מכתבים של אזרחים מן השורה. חבל על המאמצים, הלא כן?... ובכלל, האם ניתן להעלות על הדעת, כי שעת הנאום אשר נבחרה לאחר התייעצויות ממושכות תבוטל מפני בקשתה של אשה המייצגת מיעוט קטן ובלתי משפיע?... לאחר כשבוע ימים פתחה גב' ברל מכתב שהונח בתיבת הדואר של ביתה ובו נכתב, כי נשיא ארצות הברית של אמריקה קרא את מכתבה, והוא מתייחס לכך בכובד ראש... לאחר שבועיים, נשא הנשיא את נאומו בליל שבת, אך בתום הנאום הוא הודיע, כי מכאן ואילך ישודר נאומו ביום שלישי בשבוע!

אשה אחת, במכתב אחד, זכתה בזכות עצומה שלא ניתן כלל לשערה. במשך שנים רבות נמנעו רבבות יהודים מחילול שבת, בשל הכרתה ואמונתה התמימה, כי עליה מוטל לעשות את שביכולתה, ומי שאמר והיה העולם, השלים את המשימה.

”וַיִּצְיֵאוּ דַבַּת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ אֹתָהּ” (טו, לח)

איך בני ישראל שראו מעמד הר סיני חטאו והאמינו למורגלים?

שאלתי פעם את מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל אודות יוצאי מצרים, איך באו לידי חטא כזה, אחרי ראותם את כל הנסים והנפלאות והמעמד הנשגב של מתן תורה בהר סיני. חשבתי לתומי כי ר' ירוחם יבאר איזה דבר מחקר עמוק ויפרש את כל סודות העניין, אך להפתעתי השיב רבי ירוחם בדברים כדורבנות: זהו, אהובי כוח היצר, והתחיל להקריא בקול ניגון בבכי ובדמעות: "אֲרַבְּעִים שָׁנָה אֶקוּט דְּדוֹר וְאָמַר עִם תַּלְמֵי לֵבָב הֵם וְהֵם לֹא יִדְעוּ דְרָכַי..."

תשובה זאת הספיקה לי יותר מהרבה יותר פירושים וביאורים, והרבה למדתי אז וגם עתה מתשובה זו. (רבי משה רזנזשטיין זצ"ל המשגיח דשיבת לומז'א בספרו יסודי הדעת, הקדמה)

בכל מקרה כבר לפני השואה מייד לאחר שהאדמו"ר מרדזין פרסם את ספריו בנושא וניסה לעניין את גדולי ישראל ולקבל את הסכמתם, הם דחו אותו ואף אחד מכל גדולי ישראל לא קיבל את דעתו של האדמו"ר מרדזין וכל גדולי אשכנז וספרד המשיכו ללכת עם ציצית בצבע לבן בלבד.

וכך כתב בעל 'ערוך השולחן' (שהיה בזמן האדמו"ר מרדזין) בהלכות ציצית: "ובעונותינו מזמן שנתפזרנו אין לנו תכלת. ואין אנו יודעים מזה כלל, וכל ציצית שלנו לבן. ומכל מקום אנחנו מקיימים המצווה כתיקונה, דכבר נתבאר דהתכלת אינו מעכב את הלבן. ולכן מי שמבטל מצוה זו - עונשו מרובה. ודע שזה שנים ספורות שאחד התפאר שמצא החלזון ועשה ממנו תכלת, והמשיך אחריו איזה אנשים. אך לא היה לו שומע מגדולי הדור ומכלל ישראל, ונתבטל הדבר עד כי יבוא גואל צדק במהרה בימינו, אמן".

לאחר השואה הרב הראשי לישראל יצחק הרצוג ז"ל חקר את הנושא דחה את דעתו וזיהויו של האדמו"ר מרדזין והגיע למסקנה שזה בעל חיים אחר. הוא התלבט בין בעל חיים הנקרא "ארגמן קהה קוצים" או "סגולית" (ינטינה) והסיק שלדעתו זה לא הארגמן אלא הסגולית. חוקרים שונים כמו ד"ר ישראל זיידמן ד"ר שאול קפלן הסתמכו על מחקרים ארכיאולוגיים ולדעתם זה דווקא ארגמן קהה קוצים. ומה בפועל? כל גדולי ישראל הידועים, כל גדולי החסידות - אף אחד לא צבע את הציצית בתכלת.

וכתב מרן הראש"ל הרב עובדיה יוסף זצ"ל שכיוון שכל גדולי ישראל חלקו וסברו מסיבות שונות שהזיהוי אינו ודאי (עובדה שכבר יש שלשה בעלי חיים שניסו לזהות אותם כחילזון של חז"ל) ומנין לנו שלא יבוא עוד חוקר ויזהה בעל חיים אחר? כבר למעלה מאלף שנים שאין לנו מסורת, יש הרבה ספקות בהלכה האם מי שצובע מקלקל את מצוות ציצית בגלל סיבות הלכתיות שונות, ולכן מי שמטיל תכלת כאילו קורא תגר על כל גדולי ישראל, כביכול הוא יודע יותר ואיכפת לו מקיום מצוות יותר מהם, וכל זה גאוה ויוהרא ואין לצבוע את הציצית בשום אופן.

והגאון בעל בית הלוי הרב יוסף דב סולובייצ'יק זצ"ל אבי שלשלת בריסק הידועה מגאוני ישראל בתקופה שבין מלחמות העולם, כתב שכיוון שבעל החיים אותו הצייע האדמו"ר מרדזין קיים וידוע, ומצוות ציצית קיימת וידועה, איך יעלה על הדעת שכל עם ישראל במשך אלף שנה לא נמצא בהם מישהו שימסור נפשו למצוות ציצית? כל הראשונים והאחרונים שמסרו נפשם על כל מצווה, בדיוק את המצווה הזו הם "פספסו"? הרמב"ם, הרשב"א, הריטב"א, רמב"ן, רש"י, בעלי התוספות, הגאון מוילנא להם לא היה איכפת? ל'חתם סופר' לא היה איכפת? אף אחד לא חשב על כך שיש למצוא חילזון שאיכשהו מזכיר את הסימנים של חז"ל? ה'חפץ חיים', רבי עקיבא איגר, החזון אי"ש, הרב קוק, הרב עובדיה, הרב אלישיב הרב קנייבסקי וכו' - אף אחד לא צבע בתכלת!

איך אמר הרב וואזנר? אם אף אחד מגאוני עולם יראי שמים באופן מופלג לא עשה ולא אמר את מה שאומרים היום שזה דור הרבה יותר ירוד מהדורות הקודמים, תדמיין כאילו עומדים מולך אלפי גאוני עולם ואומרים לך שזה לא נכון. לסיכום: "תכלת" זה לא צבע אלא חומר המופק מחילזון שניתן להפיק ממנו צבע הדומה לכחול של הרקיע, וכדאי להישען על גדולי ישראל לאורך מאות רבות בשנים שכמו שהם לא צבעו את הפתיל בצבע 'תכלת', אל לנו לפרוץ גדר, ולחשוב כאילו אנחנו יראי שמים יותר מהם וחלילה לחשוב שאנחנו 'חכמים' יותר, וישמע החכם ויוסיף לקח.

"וְנִתְּנוּ עַל צִיצֵת הַכֹּנֶף פְּתִיל תְּכֵלֶת" (טו, לח)

מצוות ציצית כוללת נתינה של פתיל תכלת. מה זה תכלת? בשפת היום יום הכוונה לצבע בגוון הדומה לכחול ואז הפירוש של הפסוק שיתנו פתיל בצבע תכלת. זה לחלוטין לא נכון. תכלת זה לא צבע אלא מרכיב שיש לו צבע. למשל במלאכת המשכן נאמר: "ומן התכלת והארגמן עשו בגדי שרד לשרת בקדש", ובודאי שאין הכוונה שמגוון כחול עשו משהו, אלא מרכיב הנקרא תכלת עשו את בגדי השרד. וזה לשון רש"י: "תכלת; צבע ירוק של חלזון". כלומר, הרכיב אותו צריך לתת בציצית הוא צבע של חילזון. לא צבע של כל משהו אחר. צבע המופק מחילזון.

וכך כתב הרמב"ם בהלכות ציצית פרק ב' הלכה ב': "כיצד צובעין תכלת של ציצית - לוקחין הצמר, ושורין אותו בסיד; ואחר כך מכבסין אותו, עד שיהיה נקי; ומרתיחין אותו באהלא וכיוצא בו, כדרך שהצבעין עושין כדי שיקלוט את העין. ואחר כך מביאין דם חילזון, והוא דג שדומה עינו לעין הים, ודמו שחור כדיו, ובים המלח הוא מצוי. ונותנין את הדם ליורה, ונותנין עימו סממנין כמו הקימוניא וכיוצא בה, כדרך שהצבעין עושין; ומרתיחין אותו, ונותנין בו הצמר, עד שייעשה כעין הרקיע. וזו היא צורת התכלת של ציצית". אז תכלת זה לא צבע אלא חומר המופק מחילזון שניתן להפיק ממנו צבע הדומה לכחול של הרקיע.

עובדה פשוטה היא שבכל הדורות ידעו לצבוע קירות וציורים בצבע כחול, אבל לא צבעו את הציצית משום שתכלת זה לא צבע אלא דם חילזון.

מיהו החילזון? כבר אלף שנים שנעלמה המסורת מי זה בדיוק והאם הוא בכלל כיום היום או שנכחד במשך השנים כמו שנכחדו הרבה בעלי חיים.

כבר הר"ף שהיה מיד לאחר תקופת הגאונים (בשנת 1013) כותב בהלכות ציצית שאין לנו תכלת. אף אחד מהראשונים או האחרונים לא ידע מיהו החילזון המסויים וכיצד צובעים ולכולם היתה ציצית בלי תכלת, משום שנאמר בגמרא שתכלת אינה תנאי בציצית ואפשר לצאת ידי חובה בצמר לבן.

חז"ל מתארים סוג של חילזון שאין היום כדוגמתו ואחד הסימנים שהוא עולה מן הים פעם ב-70 שנה (מלבד מה שכתב הרמב"ם שהוא מצוי בים המלח) ולא ידוע לנו היום על בעל חיים שכזה. (מלבד סימנים נוספים שגם הם לא נמצאים באיזה שהוא בעל חיים ימי הידוע לנו).

וכתוב בפסוק: "וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצֵת עַל כַּנְּפֵי בְגֵדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנִתְּנוּ עַל צִיצֵת הַכֹּנֶף פְּתִיל תְּכֵלֶת" - תמיהה גדולה יש בפסוק זה: מדוע המילה "לְדֹרֹתָם" מופיעה באמצע הפסוק? לכאורה מהראוי היה לומר: "וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצֵת עַל כַּנְּפֵי בְגֵדֵיהֶם וְנִתְּנוּ עַל צִיצֵת הַכֹּנֶף פְּתִיל תְּכֵלֶת". ורק לבסוף לומר 'לְדֹרֹתָם'! ואומרים בשם הגאון וה'אלשיך', שהתורה רמזה בפסוק זה, שהתכלת תבטל במהלך השנים, ולא תהיה לדורות. לכן הדגישה התורה: "וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצֵת עַל כַּנְּפֵי בְגֵדֵיהֶם לְדֹרֹתָם", כלומר, מצות ציצית אכן תהיה לדורות, אולם "וְנִתְּנוּ עַל צִיצֵת הַכֹּנֶף פְּתִיל תְּכֵלֶת", מצות 'פתיל תכלת' - לא תהיה לדורות, ותתחדש בבוא המשיח, שהיום אין אנו יודעים מהו פתיל תכלת (יחי ראובן).

לפני מלחמת העולם השנייה היה בפולין ת"ח גדול האדמו"ר מרדזין, שחקר את הנושא, והגיע למסקנה שזה לא חילזון אלא "דיונון הרוקחים" שהוא למעשה תמנון קטן. באמצעים שונים הוא הצליח לייצר ממנו צבע כחול אך הוא נרצח בשואה יחד עם חסידיו כך שסוד הייצור נעלם ורק אחד ששרד טען שהוא יודע אבל בבדיקות כימיות שנעשו לצבע שהופק נטען שהצבע הכחול לא נגרם מהדיונון עצמו אלא מהחומרים הכימיים שהתווספו להליך הייצור...

התברר כי הילד שיחק באתר הבניה הסמוך לביתו, ומתוך עייפות כנראה נרדם, והתעורר לקול קריאות הכרוז של ניידת המשטרה...

אך בכך לא תמה הפרשה; שבוע לאחר מכן, ביום ששי בצהריים, שני ילדים מאותה שכונה רצו להראות לחברם היכן אתר הבניה בו נעלם חברם האובד. לפתע, ראו בסמוך לגדר ראש אדם מבצבץ מבין החולות, וזועק בקול חלוש: "הצילו! הצילו! הצילו!" הילדים ההמומים הזעיקו מיד אנשים מבוגרים שחשו למקום, והנה התברר כי יהודי נפל לתוך בור באתר הבניה כבר ביום האתמול, ושקע בחול. הוא ביקש לקצר את הדרך ועבר דרך האתר, ולפתע מעד ונפל לבור עמוק. יהודי זה מתגורר בגפו, כך שאיש לא ידע על היעדרותו. היהודי זעק לעזרה, אך איש לא שמע את זעקותיו, והוא בילה את הלילה בקור המקפיא כשהוא תקוע עד ראשו וכולו זב דם. תקוותו הייתה שבבוקר יגיעו פועלי הבניין, ולבטח ישמעו את צעקותיו - אך לשווא. בשל רעש כלי העבודה, הפועלים לא שמעו כלל את זעקות האיש שהלכו ונחלשו משעה לשעה... לולא שני הילדים שהגיעו למקום, מן הסתם היה האדם הזה נקבר חי, כיוון שהוא חולץ במצב של אפיסת כוחות מוחלטת.

ר' רפאל ברנס נ"י, אביו של הילד האובד, נשא דרשה לאחר ששמע על הצלת היהודי ממוות בטוח בדיוק באותו מקום בו שהה בנו, בזכות העובדה שהילדים ביקשו לראות את המקום שוב, ואמר כי הקב"ה, מסובב הסיבות, גרם לו ולמשפחתו צער של כמה שעות כדי להציל יהודי שבוע לאחר מכן ממוות בטוח... הקב"ה מלמדנו פרקי יסוד בראיית הנהגתו השמימית, כי לעיתים אנו חושבים את הדבר לרעה, אך הקב"ה חשבה לטובה. [אור דניאל]

"ארץ אכלת יושביה" (יג, לב) - סיפור לשבת

דרש רבא: אמר הקב"ה; אני חשבתי לטובה והם חשבו לרעה. כל מקום שהגיעו, מת החשוב שלהם, כדי שיהיו טרודים ולא יתעניינו במרגלים. והם חשבו לרעה, שאמרו "ארץ אוכלת יושביה היא" (מסכת סוטה לה.).

כתב מרן הגרי"י קנייבסקי זצ"ל בספרו "ברכת פרץ": פשר מחשבתם לרעה במקום שהקב"ה נתכוון לטובה, נעוץ במה שאמרו חז"ל; "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו". אילו זכו היו נותנים ליבם להבין שהמתים הרבים שמתו בימי שהותם בארץ מתו מתוך חסד שעשה להם השם יתברך, כדי שהכנענים לא ישימו לב אליהם. או-אז היו מתחזקים מכך חיזוק גדול, אחר שראו בעיניהם כיצד ה' יתברך שומר עליהם ומצילם מחז, ומטריד את אויביהם כדי שלא יעשו עמהם רעה, מאידך. אך כיוון שהיו המרגלים בעצה רעה, הפכו את החסד שעשה ה' עמם לראיה שאין כדאי להיכנס לארץ. לכשנתבונן בדבר נראה כי מסקנתם בדבר "ארץ אוכלת יושביה היא" היתה בלתי הגיונית. אילו באמת היו העיירות טרודות יום-יום בהספדים ובאבלות במשך כל השנים, לא היו בני המקום נטרדים כל-כך מהדבר. ההרגל היה עושה את שלו, והחושים בוודאי היו מתקנים. על כן המרגלים צריכים היו להבין שהאָבֵל הגדול שהם מצאו בכל מקום אליו הגיעו, היה מאורע שאינו שגרתי, ומכאן היתה צריכה להתבקש המסקנה שכל זה נעשה מחסד הבורא יתברך, שעשה זאת כדי שלא יבחינו בהם. אך אם נבחן את כוונת המרגלים נראה שהם רצו לדבר רעה על ארץ ישראל, ועל כן הם פירשו את שראו כראיה לדיבה שחישבו להוציא על ארץ ישראל, ובכך הם גרמו בכייה לדורות.

מאורעות מעין אלה מתרחשים גם בחיינו. לעיתים צרות וקשיים פוקדים אותנו, ואין אנו מבינים שבסופו של דבר הקב"ה חשבה לטובה.

על מנת להמחיש את הדברים הרי לפנינו מעשה שאירע בעיר בת-ים: באחד מימי שישי, בשעה 3 אחרי הצהריים, בנו של יו"ר המועצה הדתית בעיר, ר' רפאל ברנס נ"י, טרם שב הביתה. זוג ההורים היו אובדי עצות. עוד שעה נכנסת השבת, והילד נעדר! שכנים ואנשים מהסביבה ששמע היעדרותו התמוהה של הילד הגיעה אליהם, החלו בחיפושים קדחתניים, אך ללא תוצאות.

בשעה 16:00, בלית ברירה, התקשר האב, ר' רפאל, למשטרה וביקש את עזרתה בחיפושים. השבת כבר נכנסה, מזג האוויר החורפי נתן אותותיו. רוחות עזות החלו מנשבות וגשם זלעפות החל לרדת. הדאגה לילד גברה מרגע לרגע, וככל שחלף לו הזמן הלחץ התגבר. האב, שמטבעו הוא יהודי חם בעל שמחת חיים שתמיד מקבל הכל באהבה, גם הפעם לא איבד את עשתונותו, ובין לבין החל להתפלל מנחה בחדר המדרגות. בסיום התפילה הרים שתי ידיו כלפי מעלה וביקש: "רבונו-של-עולם! היום ערב שבת קודש. אנא אל תגרום צער לאשתי! אנא, ריבונו-של-עולם! השב אלינו את הילד האובד עכשיו! אנא!..."

המשטרה הצטרפה למאמצי החיפוש, וניידת משטרה הכריזה ברמקול את שמו של הילד שוב ושוב. כל מתפללי בתי הכנסת בסביבה יצאו מבתי הכנסת על מנת לחפש את הילד בן השמונה. לאחר 4 שעות של חיפושים מורטי-עצבים, לפתע מתוך החשיכה, הגיח לו הילד מתוך חצר בניין שנבנה, כולו מלא חול, ובוכה... מילים לא תוכלנה לתאר את השמחה העצומה שפרצה כאחת בשכונה.

ההורים, ספוגי דמעות, מחבקים בעוז את בנם הקטן ובוכים מהתרגשות יחד עם הקהל הרב.

בברכת התורה

ריון ברינה

"לאדם מערְכֵי לֵב ומה' מעֵנָה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה סלמן בן חבו דוד: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: שלמה בן זוהרה אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: סמי בן חנה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: ישראל מאיר בן עטרה מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עוניה: נוראני בת מרים ורבי: כתון בת חביבה: אהובה (דייץ) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב בן פאולה
זיווג הגון - זהבה בת טו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)
רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: הדס-הודיה בת פאולה: אלקנה רחמים בן איריס

לרפואת:
הרב מאיר רביס בן כמסאנה שליט"א אברהם בן חנה: יעקב ישראלי בן גלית אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה דוד בן שמחה: מנחם בן עליזה: איתן חיים בן שלמית פאולה בת דינה: זהבה בת הודיה: גלית בת רחל מרים קרן בת רבקה: איליה לאה בת ציפורה שרה בת רבקה: שרה תהילה בת חנה אברהם בן אנט: פיבי בת חביבה בן חמו אריאל בן אביגיל: שושנה בת שדרה רחל בת נטרה: חת בת לינה: מורית בת רחל

לזרע של קיימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: לאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל יובל בן שלומית רחל בת חיה עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - **050-3828752**

או במייל: **Ronbarina@gmail.com**
כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מאוצרות הפרשה

אומרת שלומדים מאברהם אבינו שישבת ארץ ישראל יש בה זכות שגורמת להוליד בנים. זה מה שטען העם כלפי יהושע: הסיבה שהוא מבקש להיכנס לארץ ישראל, היא כדי שזכות הישיבה בארץ תגרום לו להוליד ילדים, ואין לך נגיעה גדולה מזו, ולכן השתיקו את יהושע.

ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם (י"ג - ל"ג)

אומר הרבי מקוצק, זה היה אחד החטאים של המרגלים. מילא "ונהי בעינינו כחגבים" נחא, אבל "וכן היינו בעיניהם", מה בכך? מה איכפת לך איך אתה נראה בעיני אחרים?

נתנה ראש ונשובה מצרימה (ד - ז)

שואל הרב אברמסקי, לשם מה צריך "ראש" חדש, הרי היו להם כבר ראשים, משה ואהרן? ומתכן, כשאנשים עושים מחלוקת, הם מחפשים מי יעמוד בראשם, וזה מה שכתוב כאן "נתנה ראש", ואחרי שיהיה לנו ראש, מנהיג, נוכל לומר שאנו הולכים "לאורו". (מדשן ביתך)

במספר ימים אשר תרתם את הארץ ארבעים יום יום לשנה (יד, לה)

הנה הרב בעל עקידה בפרשה זו הרבה לחקור דמה חטאו המרגלים כמה ששהו ארבעים יום שיקבלו עונש על זה יום לשנה, בשלמא מה שדיברו לשון הרע, על זאת שפיר נענשו, אבל על מה ששהו ארבעים יום הלא אין האשמה תלויה בהם דהליכה בארץ ישראל שהוא תי

פרסה היה צריך זמן ארבעים יום, ומדוע מגיע להם על זה עונש, ונראה שהנה מצינו במרע"ה בשעה שהגיע זמנו למות אמר לו הקב"ה עלה ראש הפסגה ושא עיניך וגו' וראה בעיניך וגו' ולכאורה יפלא היאך יוכל לראות כל ארץ ישראל אם יעלה על ראש הפסגה, אך כבר כתבו הקדמונים דהקב"ה נתן לו אז חוץ הראיה שיהיה יוכל לראות בפעם אחת מרחוק כל אורך ורוחב של ארץ ישראל, דבעיני בשר ודם אי אפשר כלל לראות, אבל אם הקב"ה פיקח עיניו שלא על פי הטבע אז יוכל לראות גם מסוף העולם ועד סופו, ואעפ"כ צוה לו לעלות להר דוקא כי למעט בניסא עדיף, ויש לומר דהכא נמי במרגלים אם היו המרגלים הולכים בצדקתם ובמחשבה טובה להגיד שבחה של ארץ ישראל לא היו צריכים לילך בכל השטח של ארץ ישראל, רק היו עולים על ההר ומשם היו צופים ורואין את כל הארץ ואת הערים והאנשים אשר בה והיו יכולים לעשות שליחותם ברגע ושעה חדא, וזהו שאמר הכתוב ויאמר להם עלו זה בנגב ועליתם את ההר וראיתם את הארץ מה היא, ר"ל תיכף כשתעלו על ההר תראו כל הארץ לפניכם ואת העם היושב בה מה הוא, ולא תצטרכו לילך כלל לארכה ולרחבה של ארץ ישראל, אך כל זאת אם היו צדיקים והלכו במחשבה טובה אז היה הקב"ה עושה להם גם כזה שיפקחו עיניהם ולא יצטרכו להלוך, אבל כיון שאמרו חכמינו ז"ל מְקִישׁ הַלִּיכְתֶּם לְבִיאְתֶּם מֶה בִּיאְתֶּם בַּעֲצָה רְעָה, אף הליכתם היה בעצה רעה אם כן לא היו צדיקים ולא היו ראויים שיעשה להם הקב"ה נס גדול כזה שיראו את כל הארץ תיכף בלא הליכה, והיו מוכרחים לילך בכל שטח ארץ ישראל לארכה ולרחבה כשהיו רוצים לראות כל ארץ ישראל, על כן היו צריכים לשהות ארבעים יום, נמצא דמה ששהו ארבעים יום בהליכתם היה ג"כ מחמת שחטאו, ולכן נענשו גם על זה יום לשנה יום לשנה ומיושב קו' בעל עקידה בדרך אמת. (גן רוח)

כולם אנשים (יג, ג)

כל אנשים שבמקרא לשון חשיבות ואותה שעה כשרים היו (רש"י) ובביאור רש"י י"ל, הרי אמרה תורה: "יום לשנה יום לשנה תשא את עוונותיכם ארבעים שנה (יד, לה), כלומר: כנגד ארבעים יום ששהו המרגלים בדרך נתחייבו ישראל לשהות במדבר ארבעים שנה, וקשה איפוא לכאורה – הלא חסרו חמשה עשר יום מארבעים שנה, שכן בעשירי בניסן עברו ישראל את הירדן לארץ, ככתוב: "והעם עלו מן הירדן בעשור לחודש הראשון" (יהושע ה, יט), ואילו ממצרים יצאו בחמשה עשר בניסן, חסרים איפוא ארבעה ימים, ונוסף על כך הרי היה עליהם ללכת אחד עשר יום בין כה וכה, ככתוב: "אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר עד קדש ברנע (דברים א-ב) וביחד חסרו איפוא חמשה עשר יום?"

לפיכך אומר רש"י: "באותה שעה כשרים היו" – ואם מחשבים שנה כנגד יום, שיש בו עשרים וארבע שעות, יוצא חצי חודש כנגד שעה, שכן שנה כוללת עשרים וארבעה חצאי חודשים – וכיון שאותה שעה היו כשרים הרי לא נענשו עליה, ושפיר הגיע להם עונש של ארבעים שנה פחות מחצית החודש. (מטעמי יצחק)

והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ והימים ימי בכורי ענבים (יג, כ)

והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ וסמיכא ליה והימים ימי בכורי ענבים. ותמוה מה צריך התחזקות בלקיחת אשכול ענבים ובפרט שהימים ימי בכורי ענבים? ובספר לקט יוסף בשם הגאון מהר"מ גאלאנטי תי עפ"ד הרמב"ם דבדין לעשות חזקה די בלקיחת אשכול אחד של ענבים. וזה שאמר הכתוב "והתחזקתם" ר"ל צריכים אתם לעשות חזקה בא"י ועל כן ולקחתם מפרי הארץ כי בלקיחת הפרי די, וזהו דוקא בכרם וע"כ שפיר סמך והימים ימי בכורי ענבים. (ילקוט האורים)

ויכרתו משם... ואשכול ענבים אחד... ומן הרמנים ומן התאנים (יג, כג)

באר"י הקדוש כתוב, שמצות הביכורים, היא תקון לחטא המרגלים, וכיצד? המרגלים בקשו להמאים את ארץ ישראל, ואילו מצות ביכורים ניתנה משום חיבת הארץ, לכן מקיימים אותה בשבעת המינים שבהם נשתבחה ארץ ישראל.

הוכחה לכך ניתן למצוא במשנה בביכורים: "אדם יורד לתוך שדהו ורואה תאנה שבכרה, אשכול שבכר, רמון שבכר, קשרו בגמיו ואומר הרי אלו בכורים". מפני מה הזכירה התורה דוקא שלשה פירות אלו מתוך כל שבעת המינים? אלו שלשת הפירות שנטלו המרגלים עמם, והביכורים מהוים תיקון לחטא שנעשה בפירות אלו. (רבי מנחם זמבה)

ויהס כלב את העם... (יג, ל)

הגמ' במס' סוטה ל"ח אומרת שבתחילה ניסה יהושע להתווכח עם המרגלים אבל הם השתיקו אותו באומרים: וכי ראוי יהושע שאין לו בנים שידבר בפנינו?! לכאורה, הטענה הזו שליהושע אין בנים צריכה להוות סיבה שהוא כן ידבר בפני העם אודות ארץ ישראל. למה? היות ואין לו בנים העתידים ליטול חלק ונחלה בארץ, אז אין לו כל נגיעה לענין ארץ ישראל וממילא כל דיבורו יהיה אובייקטיבי. אז מדוע השתיקו את יהושע? מסביר הגר"ש אלישיב זצ"ל: הגמ' (במות ס"ד)

את העץ ניתן להכיר לפי הפירות שבו

"ומה הארץ השמנה הוא אם רזה הישבה עץ אם אין והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ".
ופירש רש"י בד"ה היש בה עץ: "אם יש בהם אדם כשר שיגין עליהם בזכותו".

ויש להקשות: דאם הוצרכו לברר האם יש להם אדם כשר, כיצד נבאר לפי זה את המשך הפסוק: "והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ"?
את התשובה לשאלה נבין ע"פ המעשה הבא:

אחד האנשים המכובדים בבית מדרשו של הצדיק רבי חיים מאנטניא היה אלימלך הגביר. מקום מושבו היה תמיד בכותל המזרח, סמוך לכסאו של הרבי, ותמיד בשעת 'עריכת השולחן' היה הצדיק נוהג לקרבו ולרחוש לו כבוד. והוא מצידו נהג לתרום סכומי כסף גבוהים למטרות הצדקה של חצר הרבי.

אולם בקרב החסידים נפוצה השמועה שאין פיו ולבו שווים, וכי בביתו נוהג הוא בקלות ראש. כל עוד היו הדברים בינו לבין קונו הבליגו החסידים והעלימו עין, אולם כאשר הכניס אלימלך את בנו לגימנסיה הממלכתית הפך הדבר לשיחת היום, והם החליטו שאסור להחריש עוד.

קבוצת חסידים נכנסה לקודש פנימה ושחה לו את הדברים כהווייתם. שמע הצדיק והזדעזע, ומיד שלח לקרוא למקורבו אלימלך הגביר. תחילה ברר אצלו על נכונות השמועה, ומשאישר אלימלך את הידיעה החל הרבי להסביר לו את חומרת מעשיו. הגביר שבדרך כלל נטה לקבל את דברי רבו, אטם אוזניו משמוע: "רצונו של בני להשתלם בלימודים כלליים ולהיות איש העולם הגדול" טען, "וכי מה רע בכך?!" תמה.

משראה הרבי שאלימלך עומד בדעתו, החליט לסלקו מחצרו. בלב כבד עזב אלימלך את חצר אנטניא והצטרף לחצרו של ה"אהבת ישראל" מויזניץ שהיה אחיו של הרבי מאנטניא. הרבי קרבו עד למאד, והדבר חיזק בו את תחושת העוול שנגרמה לו לפי דעתו ע"י רבו הראשון.

הרבי מויזניץ היה צריך ללכת בעצת רופאיו מידי יום לטיול. יום אחד קרא הרבי לאלימלך שילוה אותו בטיול היומי. הם הלכו בינות לעצים, והרבי החל לדבר עימו בניחותא: פעם בילדותי, סיפר הרבי, נקתה אשת המלמד את ביתה בערב פסח, ולכן יצאנו ללמוד בחצר. ראה המלמד שדעתנו פזורה, והחליט לעניין אותנו בעצים שגדלו בחצר. "הנה, זהו עץ תפוח" הצביע על אחד העצים, "וזהו עץ אגוז" הצביע על אילן אחר. כך עמד ומנה את שמות האילנות שהיו בחצר, ונתן בהם סימנים: זה גזעו חלק זה מחוספס, זה ענפיו מרובים זה מועטים. באותה עת, אנו כילדים לא קלטנו את הסבריו המלומדים. אולם לאחר שלושה חודשים החלו העצים שבחצר לטעון את פירותיהם. או אז כבר לא הוזקקנו להסברים: ידענו שעץ שמניב אגס – אגס הוא, ואילן שצומחים בו תפוחים – בודאי הוא עץ תפוח. על פי הפרי יכולים לזהות בנקל את סוג העץ, סיים הרבי את דבריו, והמסר היה ברור וחד: גם אם כעת לא ניכרת משמעות המעשה, כעבור זמן ניתן יהיה לזהותו על פי פירות הבאוושים שיעלו מכך. אלימלך הבין והפנים את הדברים, ועוד באותו יום הוציא את בנו מהגימנסיה.

מבאר הרבי מסאטמר: כאשר משה הורה למרגלים לבחון "היש בה עץ" – האם יש בה אדם כשר שיגין עליהם, הוא נתן להם את הכלים למצוא מיהו אדם כשר: "והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ" – התבוננו בפירות העולים ממנו, הסתכלו בבניו ובתלמידיו, ואם תראו שהם הולכים בדרך ישרה תדעו לבטח שמדובר באדם כשר, כי על פי הפירות ניתן לזהות את העץ. (מתוך הספר "ללמדך" במדבר שעתיד לצאת אי"ה)

פינת ההלכה

האם מותר לרוץ בשמו"ע כדי למנוע מהפקחים לתת דו"ח לרכב

שאלה: מעשה שהיה ביהודי שהחנה את רכבו במתחם החניה הסמוך לבית הכנסת ונכנס להתפלל, אך שכח לשלשל שקלים ב"מדחן" עבור החניה. במהלך תפילת שמונה עשרה נתבטלה כוונתו של האיש, ולכן נשא עיניו אל השמים דרך החלון, על מנת שתתעורר כוונתו, אך עוד לפני שהספיק להביט בשמים, הבחין בשני פקחים שעומדים ורושמים דו"ח לרכב הסמוך לרכבו, ומיד נזכר שאף הוא לא שילם בעד החניה, ובעוד רגעים מספר עומד הוא לקבל קנס נכבד... הסתפק האיש: האם רשאי אני לרוץ, ובלא אומר ודברים להכניס לתוך המכונה מטבע, בכדי למנוע הפסד כספי רב, או שמא בשום אופן אין להפסיק באמצע התפילה.

תשובת הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: נאמר ב"שולחן ערוך" (ארו"ח סק"ד ס"א): לא יפסיק בתפילתו, ואפילו מלך ישראל שואל בשלומו, לא ישיבנו! וכתב ה"משנה ברורה" (סק"ב) בשם ה"מגן אברהם", כי אפילו במקום הפסד ממון אין לו להפסיק. אולם בספר "ברכת הבית" (שער מ' סק"ה), כתב כי אין הדברים אמורים אלא בנוגע להפסקה בדיבור או בהיסח הדעת מוחלט מהתפילה, אבל הליכה ממקום למקום לא אסרו במקום הפסד מרובה. הלכך נראה שיש להתיר למתפלל לצאת ולהציל את עצמו מקנס, באופן שלא לתור יושב לתפילתו. (אך להפסיק בדיבור אסור).

ובפרט יש להתיר כאשר נטרדת מחשבתו לגמרי עקב אבידת ממונו, וכשם שמצינו שבמהלך התפילה מותר להפסיק על מנת להרגיע את התינוק שבוכה, וכן כשנפל ספר קודש על הרצפה ומפריע לו בכוונת התפילה, מותר לעקור ממקומו ולהרימו. וכן כאשר הטלפון מצלצל או שמקיישים בדלת ללא הרף, ומחמת כן אינו מסוגל לכוון בתפילה – יילך ויסיר את השפופרת או יפתח את הדלת, מבלי להפסיק בדיבור, וישוב מיד לתפילתו. ברם, כאשר הצענו את הדברים לפני מו"ח רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל, אמר כי למעשה נראה שאין עולה על הדעת כלל להתיר לצאת באמצע התפילה לצורך עסקיו וענייניו ולצורך תשלומי המיסים שלו, ועל האיש שיצא אל מחוץ לכותלי בית הכנסת באמצע תפילת העמידה ניתן לקרוא את הפסוק בפרשת שלח (במדבר ט"ו, ל"א): "כי דבר ה' בזה ואת מצותו הפר! מאחר והראה שאין התפילה לפני הקב"ה חשובה בעיניו, וכי גם לפני מלך בשר ודם היה עושה כן? ! ואין לומר שיוכל לצאת מחמת הפרעת כוונתו, משום שכל הדוגמאות הנ"ל עוסקות במפריעים שאין נותנים לו להתרכז מחמת רעש או מחמת דאגתו לכבוד שמים (כאשר מונח הספר על הארץ), אך כאן כיסו וליבו דופקים, ולפיכך עליו להסיר את דאגותיו וטרדותיו מחמת איבוד כספו, ולרכז מחשבתו אך בתפילה, וכמו שאומרת הגמרא במסכת סוכה (כ"ה), אודות אדם שמצטער מחמת שחושב על אובדנו: "איבעי ליה ליתובי דעתיה" – עליו ליישב את דעתו, ובכך להכשיר עצמו להמשיך בתפילה.

חידה שבועית

אינה שני סוכי פירות שמת שוה, אלא את אחת שוה?

תשובה לחידה פר"ש: שטו (יא,ח). תשובה לחידה השבועית: מלפפון. בטטה. בננה.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות זוננפלד – דבורץ לאירוסי הבן הנכד משפחות פרידמן – גרוסמן לאירוסי הבן הנכד משפחות טרופ-אלינסון להולדת הבן הנכד הנץ
משפחות גלנצברג- פוקס להולדת הבן הנכד משפחות בלויגורנר – רביץ (פמיוהיי) לאירוסי הבן הנכד

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

המאמר בשבתורה

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיוצאים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעינים בעלון ובשאר דברים.

לעילוי נשמת ר' דוב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

שלח

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

אחד מגדולי ראשי הישיבות, ומן המפורסמים שבהם, הצטיין מאוד באהבת התורה שלו, והצליח להנחילה לתלמידיו, עד כדי כך שכאשר ראו בחור פלוני המיוחד באהבת תורה, אמרו שהוא תלמיד של הראשישיבה ההוא. הראשי ישיבה סיפר פעם על הדרך שבה הנחילו לו הוריו את אהבת התורה, כבר בגיל קטן. בבית בו גדלתי, סיפר, לא היתה הפרנסה מצויה, וההורים כלכלו את המשפחה בדוחק רב. כאשר הגעתי לגיל שבו החלו ללמוד בתלמוד תורה פרק אלו מציאותי, ביקש אבי להנחיל לי את אהבת התורה במלוא העוצמה. הוא הגה במוחו רעיון, שכראי לקנות לי לא רק את פרק אלו מציאות לבדו, אלא להביא לי גמרא גדולה, עם כל מסכת בבא מציעא. כך, חשב אבא, אדע לייקר את הלימוד יותר. גמרות כאלו, בזמנו, לא היו מצויות כל כך, ומחירן היה רב. ולמרות הכל, החליט אבא להפתיעני במתנה היקרה הזו, ולקנות לי את הגמרא הגדולה. מגודל המעמד, ומגודל הכבוד שחש ללימוד התורה שלי, התלבש אבא באותו יום בבגדי שבת, וכך הלך לחנות הספרים. הוא ידע שכאשר אראה אותו מוסר לי את הגמרא בבגדי שבת, תתייקר התורה עוד ועוד בעיניי. והנה, אבא צועד בדחילו ורחימו אל חנות הספרים, ולתדהמתו הגדולה הוא מוצא שם את... אמא שלי, והנה גם היא לבושה בבגדי שבת. פניהם של ההורים נתכרכמו להגע, ושניהם כבשו עיניהם בקרקע... מה את עושה כאן, רעייתיי? - שאל האבא. והאשה השיבה: רציתי להנחיל לילד שלנו אהבה עזה ללימוד התורה, ולכן החלטתי להפתיעו במתנה יקרה, ולקנות לו גמרא גדולה... ומהיכן השגת את הכסף למתנה יקרה כזו? התעניין הבעל. וזו השיבה: מכרתי את צמידי הזהב שקיבלתי לחתונתי... והמשיכה לספר שכדי לגרום לילד התרגשות גדולה ככל האפשר, התלבשה בבגדי השבת שלה... לאחר שהתברר לה שגם בעלה הגיע לכאן לאותה מטרה, התעניינה האשה מהיכן השיג את הכסף, והבעל השיב שמכר את שעון הזהב שלו... וכך הגיעו שניהם יחד אל החנות, לבושים בבגדי השבת בעיצומו של יום חול, ועכשיו רכשו כבר את הגמרא בצוותא. עכשיו התעוררה ביניהם שאלה חדשה; מי יביא את הגמרא אל הבן ייקר שלהם... והחליטו, שכדי שיהיה לשניהם חלק במצוה, הם יביאוה ביחד. וכך אחז הבעל את הגמרא הגדולה מצד אחד, ואשתו מן הצד השני, ומסרוה לילד. כל כך התאמצו ההורים לקדש את המעמד, ולרגש את נפש הילד, שהאווירה ששררה בבית באותם רגעים היתה כעין מעמד הר סיני. ואחר כך מתפללים שצמח להם ילד כזה... כאשר גם האבא וגם האמא מתאמצים ביחד להעניק לילדיהם את אהבת התורה, תיהפך אצלם אהבה זו ל"שבע שני" וגם כשיגדלו יהיו שקועים באהבה זו עד צוואר. (להתגן בשמחה)

רבי שאול בראך זצ"ל רבה של קאשוי גדול רבני הונגריה בדורו כותב על אמו: "ואם אמרתי אספרה מעשיה הטובים תקצר היריעה מהכיל. ולקיים כמו בניה ויאשרוה, אזכיר מעט מזויותה, שלא לבטל בכל השנה מלהתפלל תפילה בציבור, ובעת התפילה דמעות עיניה שוטפות כנחל. ובעת אמירת זמירות והלל, מליאה שמחה וגיל, יותר מהמוצא שלל רב. כל ימי חייה ידה פתוחה לפזר לצדקה. ובפרטות לעמלי תורה. ביתה היה בית וועד לאורחים הגונים. ולפעמים התגוררו תלמידי חכמים שבועות שלמים בביתה בכבוד גדול, ומצאו מנוח לכף רגלם. היתה רגילה לשלוח בערב שבת נרות לתלמידי חכמים שיהיו להם די על כל ימות השבוע ללמוד אצל הנרות. וזכור אני בימי שלווה ועשרה הזמינה בביתה בית מיוחד לבית הכנסת ובית המדרש לתפילה ולתורה. ומעולם לא הניחה למשרתיה לכבד ולרביץ את בית הכנסת והבית מדרש רק היא בעצמה עשתה כן ברוב שמחה. וכן בכל ערב שבת זריזותה לעשות בעצמה כל האפשרי, ולהזכיר בכל דבר ודבר, זה אני עושה לכבוד שבת. והקב"ה אינו מקפח שכר כל בריה... וגודל חסדה עמדי לגדלני על ברכי התורה, אין בכוחי לספר. עודני ילד קטן קראה עימי כל כ"ד כתבי הקודש וספרי מוסר. ובהיותי בר מצווה נסעה אימי לקצה המדינה להושיבני בין ברכי תלמידי חכמים... (שאלו בחירי ד')

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

שלח לך אנשים למה נסמכה פרשת המרגלים לפרשת מרים לפי שלקחה על עסקי דיבה שדברה באחיה ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר(ורש"י) צריך להבין, למה אמרו חז"ל ולא "לקחו" מוסר, מתאים יותר היה לכתוב ולא למדו? הערה זו העיר רבי זאב איידלמן זצ"ל בהיותו על ערש דווי בביה"ח. הוא תיידן: מוסר לא מספיק ללמוד. אדם יכול לראות ולהסכים ולהנהן בראשו ודי לו בזה. מוסר הכוונה לקחת למעשה. (אבני יחיאל)

אלה שמות האנשים אשר שלח משה לתור את הארץ ויקרא משה להושע על נון יהושע: מעשה שאירע באחת העיירות הקטנות והיה שם בית הכנסת קטן ואחר זמן שנתרבו התושבים לא היה המקום להכיל אותם ועל כן הוכרחו להגדיל את בית הכנסת ולא היה אופן אחר כי אם מאחורי המזרח ששם היה מקום פנוי שברו את כותל המזרחי ובנו אותו ביחד עם החלק שהוסיפו, ועל ידי כך המקומות שהיו תחילה בכותל ה"מזרח", נדחקו פנימה, ורצו הגבאים למכור את מקומות המזרח החדש, והנה אותם האנשים שהיה להם מקום ישיבה, בכותל המזרח הקודם, כעת ביקשו לשבת במזרח החדש, בטענה שהמקום שלהם הוא "מזרח" והם אלו שצריכים לקבל את המקומות שב"מזרח החדש, ואמרו להציע את השאלה לפני אחד מגדולי התורה, וכן עשו, ומיד השיב להם על זה ראייה מפורשת מן התורה מפרשתנו דכתיב "ויקרא משה להושע בן נון יהושע" ומבואר שהוסיף לו יו"ד שנקלח מ"שרה" אמנו והנה אותו היו"ד, אדרבה נתעלה מקומו, שמתחלה אצל "שרי" היה בסוף השם, ועכשיו העמידו אותו ב"מזרח" בראש התיבה אבל לאות הה' של הושע היתה טענה שמקודם היה לה צד ה"מזרח" בראש התיבה, ועכשיו היא כבר לא ראשונה, ולא מצינו כזאת טענה, כיון שהאות ה"א נשארה על מקומה ורק הוסיפו לה אות יו"ד לפניו, והוא הדין בנידון הנ"ל מאחר שלא היוזו אותם ממקומם ועומדים הם על מקומם כבראשונה אין כאן דין ודברים כלל. (של תורה)

ויספרו לו ויאמרו באנו אל הארץ אשר שלחתנו וגם זבת חלב ודבש הוא וזה פריה: אפס כי עז העם השב בארץ והערים בצורות גדולות מאד וגם ילדי הענק ראינו שם: הקשה חכם אחד: מדוע נתחייבו המרגלים עונש חוק כל כך הלא אמרו שהארץ טובה היא מאוד ארץ זבת חלב ודבש רק אמרו אפס כי עז העם ואין זה הוצאת דבה רעה להתחייב על זה עונש חוק כמוהו. ותיידן דהנה אם שואלים לאדם על חבירו בעניי שידוכים או יכולים בנקל להכיר בתשובת הנשאל, אם כוונתו לקלקל, או לשבח, כי אם רוצה לקלקל את השידוך, אז הוא מתחיל לומר את המעלות הנמצאות, באותו אדם, ולבסוף הוא אומר: אבל יש בו חסרונות אלו ואלו, העולות על המעלות אכן אם רצון האיש הנשאל לדבר טוב על חבירו אז מתחילה הולך ומונה את חסרונותיו, ואחר כך יאמר, "אבל לעומת החסרונות נמצאו בו כמה מעלות טובות ונשגבות וראוי לכבודו לתתחן עמו הוא הדין אצל המרגלים אם היו אומרים אמת עז העם אבל הארץ טובה מאד היה נראת כונתם שהיא לטובה אבל הם לא כן עשו כי מתחלה חשבו את המעלות שיש בארץ ואחר כך אמרו אפס כי עז העם ומסוף דבריהם ניכר שראשי דבריהם היה להוציא דיבה רעה על הארץ ולכך נענשו (שיחת חולין)

ראשית ערסותכם חלה תרימו תרומה וגו', לה: אפשר לומר רמו נאה, שבזמן שהתינוקות שלכם עודם מוטלים בעריות, תרימו אותם תרומה כבר מעתה להשיית ע"י המצוות המרומזות בתיבת ח"ה ח' - שמונת ימי מילה, לי - שלושים ימי פדיון הבן, ה' - בן חמש שנים למקרא. (אורח לחיים)

סיפור מההפטרה

וְהִיָּתָם אֶת אָבִי וְאֶת אִמִּי וְאֶת אֲחֵי וְאֶת אֲחֵיֹתַי וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם וְהִצְלָתָם אֶת נַפְשֹׁתֵינוּ מִמּוֹת: הַרְרֵי יִשְׂרָאֵל קְלִיֵּי זַצ"ל - יְהוּדֵי נִיצוּל שׁוֹאֵה. שְׁעֵבֶר שֶׁם שִׁבְעַת מְדוּרֵי גֵיהִינוּם וְעַמְד בְּכוֹלֶם בְּגִבּוֹרָה, וְזָכָה לְשֵׁרֵד וְלִהְמוֹת בֵּין הַמַּעֲטִים שֶׁנִּשְׁאָרוּ בְּאַרְץ הַחַיִּים. בְּאַחַד הַפְּעָמִים סִפְרָה סִפְרוֹ מִפְּעָמַי, וְאָמַר שֶׁהוּא תוֹלֵה אֶת זְכוֹת הַשְּׂאֵרוֹת בַּחַיִּים מִהַתּוֹפֵת, בְּזָכוֹת סִפּוּר זֶה. וּמַעֲשֵׂה שֶׁהִיָּה כִךָ הִיָּה, בְּאַחַד הַיָּמִים פְּגַשְׁתִּי בַּמַּחֲנֶה הָעֹבְדָה הַנְּאֻצִי, יְהוּדֵי חָלוֹשׁ וְתוֹשׁוֹשׁ, שֶׁהִיָּה נִפְוֹחַ רַעֲב לִ"ע, עַל סָף גְּסִיטָה, שֶׁכָּכֵל הִנְרָאָה זֶה כְּמָה יָמִים שֶׁלֹּא בָא שׁוֹם דְּבַר מֵאֲכָל אֶל פִּי, וְעַמְד בְּשִׂאֵרִית כּוֹחוֹתַי הָאֲחֻרוֹנִים עַל יַד "פַּח אֲשֶׁפֶה" גְּדוֹל שֶׁבִקְצֵה הַמַּחֲנֶה, וְנִבְר וְחִפְשׁ בְּתוֹכֵנוּ אֲזוּלֵי יַעֲלוּ בִידֵי שִׂרְיִים שֶׁל אוֹכֵל, כָּל הָאוֹכֵל בַּמַּחֲנֶה הָעֹבְדָה הִיָּה בְּבַחֲנֵת שִׂרְיִים, וְהוּא חִפְשׁ אֲזוּלֵי יַעֲלוּ בִידֵי שִׂרְיִים מִן הַשִּׂרְיִים... רַחֲמֵי נִכְמְרוּ עַל אוֹתוֹ יְהוּדֵי אוֹמְלָל, עַל הַשֶּׁפֶל הַנּוֹרָא שֶׁל אִישׁ יִשְׂרָאֵל קוֹדֵשׁ, שֶׁבִקְוִשֵׁי מַחֲזִיק נִשְׁמַתוֹ בְּאַפִּיו, נִגְשְׁתִּי אֵלָיו בְּרוֹב חֲמֵלָה וְאַרְבָּה, וְשִׂאֵלֵתִי אוֹתוֹ, "אֲמַר נָא יְהוּדֵי, בְּמָה אוֹכֵל לַעֲזוֹר לָךְ?" הִיָּהוּדֵי הַמַּסְכֵּן הוֹפֵתָע לְגִלּוֹת מַעַט רַחֲמִים וְחֲנִינָה בְּתוֹךְ יָם אֲדִיר שֶׁל אֲכוּרִיּוֹת שֶׁטְנִית וְהַתְּנַכְרוֹת מוֹחַלְטֵת. וְעֵנָה בְּלַחֲשִׁיָּה, כְּשֶׁבִקְוִשֵׁי מַצְלִיחַ לְהִנִּיעַ שִׁפְתָיו "אֶפְעֵס עֶסְהִיָּן" נִמְשָׁהוּ לְאֹכֵל... הִצְטַעַרְתִּי מֵאֵד שֶׁלֹּא הִיָּה בִידֵי כְלוּם! וְאִף אֲנִי הִיָּיתִי עֵמֹ בְּאוֹתוֹ צָרָה, הָרַעֲב כְּמַעַט הוֹרִיד אוֹתוֹ מִדְּעַתְנוֹ, אֲךָ לִיבִי יֵצֵא מִקְרָבִי לְמֵרָאָה אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמְתִּיִסֵּר כָּל כֵּךְ. פְּנִיתִי אֶפּוֹא אֶל הָאִישׁ וְכָה אֲמַרְתִּי לוֹ: רֵאָה נָא אֲחֵי יְקִירֵי, אֲהוּבֵי כִנְפֵשִׁי! לְדַאֲבוּנִי, אִין לִי כְלוּם מִמֶּשׁ, אִף לֹא גְרָגִיד אֶחָד לְהַצְלָתְךָ, הֲלֹא שִׁנִּינוּ יַחֲדוֹ כֹּאֵן נִתְנָנִים בְּאוֹתָהּ סִירָה... וּבְאוֹתָהּ צָרָה! אֲבָל דְּבַר אֶחָד אֲנִי כֵן יִכוֹל לְהַעֲנִיק לָהּ וְאִף בְּשִׁפְעַ רַב! - אֲהַבָּה עוֹזָה וְשׁוֹפְעַת (לִיבֵי-שֶׁאִף) עַל הִיוֹתָךְ אִישׁ יִשְׂרָאֵל קוֹדֵשׁ! וְעַל שִׂאֵתָה יְהוּדֵי כְמוֹנִי, וְנִשְׁמַתִּינִי אֶחָת הֵם, וְתִיכֵף תִּפְסוּ לְאוֹתוֹ מִסְכֵּן בְּשִׁתִּי יָדָיו וְחִיבְקוֹ וְנִשְׁקוּ בְּאַהֲבָה עוֹזָה וְעִצּוּמָה, עַד שֶׁהַחֲלוֹ שְׁנִיָּהִם בְּזָכוֹם בְּרוֹב דְּמַעוֹת וְהַתְּרַגְּשׁוֹת, וְתוֹךְ כְּדִי בְּכִיִּיתִם הִיָּה זֹעֵק לוֹ: "אִיךָ הָאֵב דִּיר לִיב! דוּ בִישׁ אִיוֹד! אִיךָ הָאֵב דִּיר לִיב!" וְאֲנִי אוֹתָךְ אֶתָּה יְהוּדֵי, אֲנִי אֲהַבָּה אוֹתְךָ! כֵּךְ עַמְדוֹ שְׁנִיָּהִם יַחֲדוֹ מִתְרַפְּקִים זֶה בְּרוּעוֹת זֶה, וּמוֹצֵאִים לְעִצְמָם פִּיסָה שֶׁל אֲנוּשִׁיּוֹת וְרַחֲמִים בְּתוֹכְכִי הַגִּיהִנוּם הַנּוֹרָא! - לְאַחַר מִכֵּן כְּשֶׁעֲזָבוּ, הַרְגִישׁ לוֹ שׁוֹב: תִּדַּע נֶאֱמַנָה, שֶׁאִף כֹּאֵן בְּשִׁפְלוּת הַיּוֹתֵר גְּדוֹלָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הַקְּבִי"ה אֲהַבָּה אוֹתָנוּ! כִּי אֲנַחְנוּ בְּנִים יְקִירִים וְאַהֲבוּבִים שְׁלוֹ! וְהִנֵּה לְפָלֵא גְדוֹל הִיָּה, שֶׁמִּכּוּחַ אוֹתָהּ אֲהַבָּה גְדוֹלָה וְחַמִּימוֹת הַלֵּב, הַתְּאוֹד עוֹז אוֹתוֹ יְהוּדֵי שֶׁהִיָּה כְּבֵר מִמֶּשׁ עַל סָף מוֹוֹת, וּמִכּוּחַ אוֹתוֹ חִזּוֹק עִצּוֹם שֶׁנִּשְׁטַעַתִּי בּוֹ חֲזוֹק מַעֲמֵד עַד שֶׁהִגִּיעַ אִיזָה דְּבַר מֵאֲכָל לְפִי! וּמֵאֵז כְּמוֹ נִכְרַתָּה בְּרִית אֲהַבִּים בִּינֵינוּ, וְנַעֲשֵׂנוּ חֲבֵרִים קְרוּבִים בְּדָם וּנְפֵשׁ כֹּל יְמוֹת הַזֶּמֶן, וְיַחֲדוֹ עַמְדֵנוּ בְּכָל הַגְּזִירָה הַקְּשׁוֹת, כְּשֶׁאֲנִי מַחֲזִיקִים זֶה אֶת זֶה! - וְשִׁנִּינוּ יַחַד שֶׁרַדְנוּ אֶת הַתּוֹפֵת. וְנִשְׁאָרְנוּ בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים בְּחֲסֵדֵי הַשֶּׁם יִתְבָּרַךְ הַנְּאֻמָּנִים, וְהַקְּמֵנוּ בִּי"ה מִשִּׁפְחוֹת גְּדוֹלוֹת וְעַנְפוֹת בְּדוֹר הַתְּקוּמָה שֶׁלֹּאחֶר הַמַּלְחָמָה! מִכֵּאֵן רֵאִיתִי, סִיִּים רַבִּי יִשְׂרָאֵל אֶת סִפְרוֹ, שֶׁכְּשֶׁמִּרְחַמִּים וְאוֹהֲבִים אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּאַמֶּת וּבְתַמִּים, הִרִי זֶה מִמֵּתִיק כָּל הַדִּינִים הַקְּשִׁים, כְּמִ"שׁ (שֶׁבַת דָּף קֵנָא ע"ב) תִּנְיָא רַבֵּן גַּמְלִיאֵל בְּרַבִּי אֹמֵר, יוֹנֵת לָךְ רַחֲמִים וְרַחֲמֵךְ וְהַרְבֵּךְ (דְּבָרִים יג, יח), "כָּל הַמְּרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת מִרַחֲמֵי עֲלֵינוּ מִן הַשָּׁמַיִם, וְכָל שֶׁאִינוּ מִרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת אִין מִרַחֲמֵי עֲלֵינוּ מִן הַשָּׁמַיִם". אֲנִי תוֹלֵה אֶת נֶס הַצְּלָתִי, בְּזָכוֹת אוֹתָהּ אֲהַבָּה וְרַחֲמִים שֶׁהִיָּתָה בִּינֵינוּ בַּמַּחֲנוֹת, בְּזָכוֹת זֶה נִיצְלָנוּ וְשֶׁרַדְנוּ לְחַיִּים. לֹא צִרְךָ לְחַפֵּשׁ יְהוּדֵי נִפְוֹחַ רַעֲב כְּדִי לְשִׁפּוֹךְ עֲלֵינוּ שִׁפְעַ שֶׁל רַחֲמִים, מִסְּפִיק שְׂרוּאִים יְהוּדֵי שֶׁנִּרְאָה קִצֵּת שְׁבוּר, יְהוּדֵי שֶׁקִּצֵּת קִשָּׁה לוֹ, וְלֹמַר לוֹ מִלָּה טוֹבָה, וְכָבֵר אֶפְשֶׁר לְהַצִּיל חַיִּים שְׁלָמִים. (ווי העמדים)

ועל הכל...

"פרפראות"

טעיתי בשלושה, אמר האדמו"ר מאלכסנדר, הרבי רבי העניך זי"ע, חשבתי שאין בקי בהלכה, כשמשו של הרב, המקשיב להלכה פסוקה, אין ירא שמים כקבדו, הנזכר יום יום במות, ואין שחור כבלו, המצוי תמיד במקוה, והנה התברר לי שטעיתי, שמשו של הרב אינו למדו, הקבדו, אינו תמיד ירא שמים, והבלו אינו השחור באנשים (האדמו"ר הרבי ר' חנוך העניך הבחן)

"ענין של טעם"

טעם שנהגו, שנער בן י"ג שנים, מתחיל להניח תפילין שלושים יום, קודם שיגיע לבן י"ג שנה. לפי שצריכים לחנך אותו וללמד אותו סדר הנחת תפילין וכל הדינים שיהיה בקי ומכיר בהם, ועל כן מתחילים שלושים יום קודם, כמו שמתחילים לדרוש בהלכות החג, שלושים יום קודם, לפי שהלכות רבות הם. (מטעמים)

"מפי כתבם"

אחד הנושאים העיקריים שאנו מרגישים בפני יהודים הרחוקים משמירת תורה ומצוות הוא, שלהקב"ה שברא אותנו ושם אותנו כאן בעולם הזה, יש דרישות ברורות מאתנו. כשאני מנסה להסביר לחילונים מהי יהדות, אני ממשיך להם את העולם בו אנו חיים למלון בעל חמישה כוכבים. אתה נמצא במלון מפואר, מקבל ארוחות מפוארות, ברקע מתנגנת מוסיקת רקע, מארגנים לך טיולים וספורים מעניינים. החדר שלך במלון הוא חדר מפואר וכל יום מסדרים אותו עבורך. בקיצור - חיי תענוג! ואתה נמצא במלון הזה שבוע, שבועיים, חודש, שנה... מתי יבוא יום שתבחין בהימצאותו של דלפק הקבלה, תיגש ותשאל את הקופאי: "סליחה, של מי המלון הזה, ומה אני עושה פה, וכמה זה עולה?" - כדאי מאוד שהיום הזה יגיע כמה שיותר מוקדם! אנחנו חיים בעולם נפלא ומופלא. יש לנו מוסיקת רקע של הציפורים אשר הקב"ה ברא. יש תמיד נוף יפה, נוף מרהיב! עלינו רק לעצור ולהתבונן ונראה את היופי של העולם! כשנוסעים במכונית, אין חצי שניה בה הנוף חוזר על עצמו! למה ילדים אוהבים להיות בחוץ? כי בכל רגע יש התחדשות בעולמו של הקב"ה! התענוג של אוויר, התענוג של כוס מים, התענוג שיש לך מהילדים שלך... מתי יהיה לנו את השכל לשאול: "כמה צריך לשלם עבור התענוג הזה?" אמונת ישראל היא שהקב"ה אמר לנו בפירוש מה רצונו! לפעמים פוגשים אנשים שאומרים: "אני מסורתי, ומספיק שאני תורם לבית הכנסת". הכל טוב ויפה, אבל - איך אתה יודע שזהו רצון ה'?! הקב"ה גילה לנו את רצונו, ואנו יודעים בדיוק מה הוא מבקש תמורת העולם הנפלא שהוא ברא בשבילנו! הוא לא צריך את המתנות שלנו בדמות תרומות לבית הכנסת. אמונת ישראל היא שאלוקים אמר לנו מה הוא רוצה - ועלינו לקיים את רצונו בדיוק כמו שהוא אמר לנו. הקב"ה ברא עבורנו עולם נפלא. נקח למשל תפוח פשוט. מה מונח בתוך תפוח אחד פשוט? כשהתפוח עדיין בוסר, קליפתו ירוקה, וצבעו לא מושך לקטוף אותו, והוא כאילו מעביר לנו מסר: אל תאכל אותי עכשיו, אתה עלול לקבל כאב בטן! אבל כשהוא בשל - קליפתו אדומה ומושכת את העין, והוא בעצם מעביר לנו מסר: בואו תקטפו! בואו תאכלו! מלבד זאת, הקליפה שומרת על טריות הפרי, והוא מכיל גרעינים שמהם יצמחו עצי תפוח נוספים. ומה המחיר שהקב"ה מבקש שנשלם עבורו? ברכה! "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם, בורא פרי העץ." (נפש שמשון דבי שמשון פנקוס זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן דבר שבתוך כלי אסור, ואם אותו דבר יהיה בתוך פיו של האדם יהיה מותר?

תשובה: דם אדם, אם יצא לתוך כלי או על שאר דבר, אסור, ואם הוא בתוך פיו, כגון דם שבין השיניים, מוצצו ואכלו. (דברי חכמים וחידושים)

מפתגמי אור יתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

הכסיל מדבר הרבה, החכם שומע הרבה. (חזון נחום)
אל תהיה חכם בדברים, אך היה חכם במעשים. (המאירי)
האדם, כל זמן שהוא בריא ושלם, אינו מרגיש את כל טובו שבידו. (חזון נחום)

מילה בסלע

פרשת שלח תש"פ

העלון יוצא לאור ע"י מכון "שאל בני" העוסק בעניני שמירת הלשון
חשיבה חיובית לימוד זכות ואהבת ישראל

להנצחות ולתרומות, ניתן ליצור קשר
במייל: shealbeni@gmail.com
או לפקס 15388640643

להיות יהודי חם

כאשר ביקר האדמו"ר מגור בעל האמרי אמת בארץ ישראל, הי' יום חם מאוד, רטן אחד ממלוויו ואמר "בארץ ישראל חם מאוד", נענה הרבי מיד ואמר: "אכן בארץ – ישראל אפשר להיות יהודי חם"

טוב ירושלים

הרב רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל רבה של ירושלים, הי' אומר נאמר בתהילים "וראה בטוב ירושלים" שיש חובה לאדם לראות רק את הטוב שבירושלים, ולא את חסרונה.

משה רבינו הי' כאדמה

הרב מאוסטרובצא זצ"ל מתרץ הובא במעיינה של תורה שהתורה העידה על משה רבינו "והאיש משה ענו מכל האדם אשר על פני האדמה", משה החשיב את עצמו לאדמה, וזו הטענה על המרגלים, הי' לכם ללמוד ממרים שדיברה על משה שהי' חשוב כאדמה, ונענשה הרי שאסור לדבר אף על אדמה – ארץ ישראל.

אחד האריך בסוף תפילתו, וחזר שוב ושוב על התפילה ונפשי כעפר לכל תהי'. כשסיים את תפילתו, קראו בתורה, והנה התעקש האיש שיכבדו אותו בעליה מכובדת, שלישי ישישי, נגש אליו אחד מהמתפללים ששמע אותו חוזר שוב ושוב על הבקשה ונפשי כעפר וכו', ושאל אותו אתב בקשת שתהי' כמו עפר איך אתה מעיז לרדוף אחר הכבוד, תחליט אתה כמו עפר או רוצה כבוד? אמר לו תראה עפר כולם דורכים עליו, ובסוף הוא דורך על כולם, כן אני שכולם ידרכו עלי ובסוף אני אדרוך על כולם.

אדם אחר שאף הוא ביקש שוב ושוב ונפשי כעפר, וכשסיים את תפילתו, המשיך במריבה עם אחד מבאי בית הכנסת, נגשו אליו ושאלו אותו הרי ביקשת להיות כעפר??

ענה בוודאי, אני ממש כמו עפר – אדמה, אבל הוא מתחת לאדמה...

חטא המרגלים

אחת הטרגדיות הגדולות ביותר שידע עם ישראל, הוא חטא המרגלים. חטא שמלווה אותנו עד היום סבל, צרות, מכאובים בלי סוף. חורבן שני בתי מקדשות הי' ביום תשעה באב, באותו יום שחזרו המרגלים ועם ישראל בכה בכיה לחינם. מה הי' חטאם של המרגלים? המשנה בגמרא (ערכין טו.) אומרת "שלא נחתם גזר דין על אבותינו במדבר אלא על לשון הרע. עוד מביאה שם הגמרא "תניא א"ר אלעזר בן פרטא בוא וראה כמה גדול כח של לשון הרע, מנלן ממרגלים. ומה המוציא שם רע על עצים ואבנים כך, המוציא שם רע על חבירו על אחת כמה וכמה.

מדוע נענשו דור המדבר? הבנו מדוע נענשו המרגלים, אך עדיין יש להבין מדוע נענשו דור המדבר? הם לא דיברו לשון הרע? כותב השפת אמת (ערכין שם) שדור המדבר נענשו מפני שעברו על איסור קבלת לשון הרע, הם קיבלו את הלשון הרע שסיפרו להם המרגלים.

וכתב שכן מדוייק מלשון הרמב"ם (דעות פרק ז הלכה ו) וז"ל "כל אלו הם בעלי לשון הרע שאסור לדור בשכונתם, וכל שכן לישב עמהם ולשמוע דבריהם, ולא נחתם גזר דין על אבותינו במדבר אלא על לשון הרע לבד". הרי שמדבר על האיסור לשהות וליישב עם מספרי לשון הרע, מפני שהם יספרו לשון הרע, ויגרמו לשומעים לקבל לשון הרע, ומוסיף שעל כך הי' חטאם של אבותינו במדבר. כידוע החפץ חיים כותב (הלכות לשון הרע פרק ו הלכה א') שגדול עונשו של המקבל יותר מהמספר, כיון שהמספר לא החליט את הדברים בליבו, יתכן שהוא מסופק ולא מאמין אך הוא מספר, משא"כ המקבל הוא מאמין מקבל גרוע יותר.

חידוש אדיר מחדש החפץ חיים שם שאם השומע אומר למספר שמקבל את דבריו, הוא עובר גם על איסור סיפור לשון הרע.

הוכחות או אמת: אחד המתבוללים ממתנגדי ציון, רצה להוכיח להנצי"ב מוואלוז'ין – רבי נפתלי צבי יהודה ברלין זצ"ל, שאין כל סיכוי שארץ ישראל תהיה פעם שייכת לעם ישראל. ותמך דבריו בחשבונות ועובדות, וניסה לשכנעו כי אין מציאות שעם ישראל יזכה לשבת בארץ ישראל. אמר לו הנצי"ב: לכאורה המרגלים אמרו את האמת על ארץ ישראל, ארץ אוכלת יושביה, הפירות של ארץ ישראל משונים ועוד. אם כן מדוע טבעו בהם חותם של מרגלים בעלי לשון הרע? הרי הם צדקו? אך האמת היא, לא המציאות שנראית לעין, ארץ ישראל שייכת באמת לעם ישראל, האמת היא "עלה נעלה כי יכול נוכל לה. קשר בל ינותק בין ישראל לארץ ישראל שהרי זוהי הבטחת ה' שארץ ישראל תהיה שלנו, ואמת זו יותר חזקה ויותר משכנעת מכל ההוכחות שלך.

לא להוציא לעז: מעשה ברבי יעקב שמשון שפירא משפיטובקה מתלמידי המגיד ממזריץ ורבי פינחס מקוריץ ביום מן הימים עלה לביקור בארץ ישראל, אחרי שסייר במקומות הקדושים ושהה זמן מה בערים העתיקות ירושלים, חברון, צפת וטבריה, חזר לעיר מגוריו. בהיותו סמוך לעיר, התעכב רבי יעקב שמשון באחת האכסניות, ונכח לדעת שגופו רזה וכחוש, ופניו נפלו מאוד מחמת הטלטולים והתלאות שבדרך, החליט אפוא להתעכב באותה אכסניא כמה ימים, אכל ושתה בשפע ונח רוב שעות היום, עד שחש עצמו בריא וחזק, כבימים עברו. אמרו לו החסידים: רבינו, מה ראית להתעכב כאן? הרי ביתך אינו רחוק מכאן: מדוע לא תמהר לשוב הביתה לאשתך ולילדיך, המצפים לך בכליון עיניים, ושם תנוח, תאכל ותשתה? השיב רבי יעקב שמשון לשואלים: אילו שבת לביתי כשגופי רזה וכחוש ופני נפולות מה היו הבריות אומרים? ראו מה עלה לו לרבי שלנו, ששהה זמן מה בארץ ישראל, על ידי כך נמצאתי גורם שלא במתכוון להוציא לעז על ארץ הקדוש, אולם עכשיו כשאני חוזר לעירי ומראה פני טוב ומרנין, יהיו הכל אומרים ראו כמה טובה השפעת ארץ ישראל על הגוף והנפש.

לא להתרעם על ארץ ישראל: על האמוראים רב אמי ורב אסי מסופר (כתובות דף קיב:) שכשהיו לומדים, והשמש הגיע למקום שהם יושבין, והיתה מכה על ראשיהם, היו עוברים למקום אחר, כדי שלא יתרעמו על ארץ ישראל. וכן בחורף כשהצינה היתה באה למקום שהם לומדים היו עוברים למקום, לא להתרעם על ארץ ישראל.

לא ראיתי רע: כששהה האדמור מקלונבוב זצ"ל בדרום אמריקה, פגש יהודי שהתלונן לפניו קשות, וכה אמר בקרתי בארץ ישראל במשך שבוע ימים, וראיתי שם חילולי שבת נוראיים, איך יתכן בארץ ישראל כזו הפקרנות.... השיבו האדמו"ר תוכחת מוסר נוקבת: "פליאה היא בעיניי אני מתגורר בארץ ישראל כבר מספר שנים, ועדיין לא ראיתי את כל המקומות והחסרונות שאתה מדבר עליהם. ואילו אתה שהיית שם רק שבוע ימים, כבר הספקת לראות את כל החסרונות. אתמהה!"

ראו ולא לקחו מוסר

אמר רבי ירוחם ממיר, מהו הדגש "ראו ולא לקחו מוסר", הרי אסור מן התורה לדבר לשון הרע, מוסר משמעותו הנהגה טוב בעלמא?

הוא מקשה והוא מתרץ, יש הרבה מצוות שכולם יודעים את חומרתם ואיסורם, אך עם כל זאת אנשים מזלזלים בהם, מפני היצר הרע שמקונן באדם, עד שהקב"ה מראה לעין - כל, את חומרת האיסור ואת נזקי העובר עליהם, מי שרואה ולא לוקח מוסר לא מתייסר לא מייסר את עצמו, להטות את עצמו לדרך טוב הוא רשע, אתם רואה איך מרים הנביאה - הצדקת נענשה בעונש חמור, צרעת, בدد ישב, ולא מפריע לך לא אכפת לך כלום, לא לוקח מוסר, זו כבר דרגת רשע, לא למדת מוסר.

תקופת הקרונה

אנחנו נמצאים בתקופת הקרונה, שלהי גל ראשון, תחילתו של גל שני, ראינו ורואים איך אנשים הסתלקו מהעולם אנשים שוכבים על ערש דוי, רואים איך כולם עוטים מסכות על פיהם, ממש כמו שנאמר "על שפם יעטה", כאן נשאלת השאלה האם אנחנו לוקחים מוסר? מדברים פחות לשון הרע, רכילות, בורחים ממחלוקת, כמו שנכתב **במכתב של מועצת גדולי התורה, אף מי שצודק יפתור את הענין בדרך שלום.**

לשון הרע על חפצים

שיח נורמטיבי

יושבים חברים - אברכים יחדיו בסעודת מרעים, אחד מהסועדים שהאוכל לא מוצא חן בעיניו אומר לחבירו, האוכל אינו ראוי לאכילה, טפל, אינו טעים. חבירו שהוא יהודי המקפיד על קלה כבחמורה. חושב בליבו הוא אכן צודק, האוכל מאוד לא טעים. אך האם מותר לדבר כך על ממונו של חבירו?

אומר לו החבר לא דברתי על איש, דברתי אך ורק על האוכל.

לפתע נגש אחד המארח, ובידו בקבוק יין משובח, מוזג יין למסובים, אחד מהיושבים הנקרא "מבין", טועם מהיין ואומר תן לי רגע לראות את הבקבוק, תוך כדי הסתכלות, הוא פולט מפיו אנחה. מה קנית את היין של חברה זו, היינות גרועים, יין הם בוודאי לא יודעים לעשות.

אחד הסועדים מביט בו בתמיהה: ואומר לו: זה לשון הרע למהדרין, איך אתה מכפיש יקב בישראל?

חבירו שאף הוא טעם מהיין אומר "זה יקב מצוין", היין הזה גרוע, אבל היקב הוא יקב מיוחד במינו, יש להם יינם טובים!! סועד נוסף פונה אף אליו ואומר לו אסור לדבר לשון הרע -

אומר לו ידיו: אסור לדבר? אסור לומר מה טעים ומה לא? נעלת דלת בפני מבינים וקונים? מה באמת התשובה? מה מותר ומה אסור?

דיבור על חפצים

החפץ חיים כותב (הלכות לשון הרע כלל ה הלכה ז) וז"ל "ודע דכשם שאסור להוציא דבה על חבירו כן על חפציו אסור להוציא דבה. וזה מצוי מאד בעוונותינו הרבים, שחוננו אחד מוציא דבה על נכסי חנוני אחר, וכל כהאי גוונא מפני הקנאה, וזו היא לשון הרע גמורה מדאורייתא".

לדבר על חפציו של החבר זה איסור דאורייתא, אך דווקא אם הוא גורם נזק לחבירו, אבל אם לא יגרם שום חסרון ונזק לחבירו, אין איסור.

לתועלת מותר

באופן שדיבורו הוא לתועלת בוודאי מותר לדבר על חפצי החבר, כגון אם החבר אמור לעשות חתונה, בר מצוה וכדומה, ומחפש אולם שמחות, וידוע שאולם פלוני מזלזל בלקוחות, האוכל גרוע, שירות לא טוב וכו', מותר לומר לחבר אל תעשה במקום פלוני. כן כתב החפץ חיים (בבאר מים חיים כלל ה' הלכה ז).

אך לשבת בחתונה ולדבר סתם על האוכל, זה איסור חמור, איסור דאורייתא. מותר לומר אני לא אוהב את האוכל הזה, אני לא אוהב כאילו סלטים, כיון שאינו מדבר על החפצים של השני, הוא מביע את טעמו, תחושותיו ועל טעם וריח אין להתווכח. אבל לדבר על הקייטרינג בוודאי איסור חמור.

אסור לומר ליקב פלוני יש יין מצויין ממש טוב מאוד, אבל היין הזה גרוע, כיון שאתה פוגע ביין הזה. מותר לך לומר יש להם יינות יותר טובים, אני לא אוהב את זה, לא ממליץ לקנות את זה, אם אתה פסילת המוצר אסורה, אם לא מדברים על המוצר, אלא מביעים הרגשות - תחושות מותר.

הדיבור מסוכן ממעשה

הגאון רבי יהונתן אייבשיץ, סבל בחייו סבל רב, הוציאו לעז על הקמיעות שכתב, דיברו עליו לשון הרע, הוצאת שם רע, מחלוקות גדולות, אפי' חרמות, כמה בתי דין גדולים הוציאו עליו חרם ושמטא. כמובן שכל הדברים היו טעות חמורה, לשון הרע שקרים של אנשים בני בליעל.

פעם מסרו לו שמתנגדיו מתכוננים להתקיפו ולפגוע בגופו. הגיב ואמר: "כשיהושע הלך עם המרגלים התפלל עליו משה: ה' יושיעך מעצת המרגלים". אולם אח"כ נאמר: "ויאמרו כל העדה לרגום אותם באבנים" ולא מצינו שמה עשה פעולה כדי להצילם. ללמדינו שמהבל פיהם של ישראל - דיבורי לשון הרע, יש לחשוש הרבה יותר מרגימת אבנים.

ניתן להזמין שיעורים ומאמרים בענייני תיקון המידות חינוך ועוד,

פאלפון: 0504182631 וברוא"ל: shealbeni@gmail.com

גליון מיוחד בעניני כיבוד אב ואם לכבוד יום כ"ג סיון, יומא דהילולא של אבי מורי הגאון הצדיק רבי שמואל צבי בן רבי בנימין קובלסקי זצוק"ל

מהתיקון הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

המכתב המטלטל של כ"ק מרן הרבי בעל הבאר יעקב מנדבורנה זצוק"ל לרבי שמואל צבי זצ"ל

המכתב מדהים בכך שהוא נשלח אל רבי שמואל צבי בהיותו אברך צעיר בן 22, כשמרן הרבי כותב לו תארים מפליגים כמו אל תלמיד חכם מופלא בא בימים! במכתב - בו מתבטאת חיבתו והערכתו של הרבי אליו - מדבר הרבי אודות לימוד תורה לשמה יחד עם תיקון המדות. בסוף המכתב מוסיף הרבי לכתוב לו תפלה עם כוונה מיוחדת בשמות קודש.

בעזרה"י היום יום שני בשבת י' לחדש מר חשוון תשי"ח, פה תל אביב-יפו יע"א

שלום וברכה בכפליים, מעושה הארץ ושמים, בתורה ויראת שמים, נהיה תמיד באמת דבקים, ונהנים מאור המאיר בעץ חיים, בתוכם יהיה ידידי החביב המופלא בתורה ויראת שמים, משים לילות כימים, מוכתר במעלות ובמדות טובות כרצון קוניהם, מוהרש"צ קובלסקי נרו יאיר

אחדשה"ט] - אחר דרישת שלומך [טוב] באהבה רבה, מכתבך הנעים קיבלתי ומחמת טרדות המח לא השבתי לך, ובאמת בעזרת החונן לאדם יש לי הרבה להשיב לך אשר גם כעת קשה לי, קראתי אותו בעיון, והאמת ניתן לכתוב כי אין מה להתאונן כי יש רעיון על זה, ואכתוב בקצירת האומר, כי לכל שוקדי התורה מוגבל שיעור השגתו וצרכים תפלה וסייעתא דשמיא להשיג החלק המוגבל אליו, ועל זה מרמזים "ותן חלקנו בתורתך", שנשיג חלק התורה שנתן "לו". ועיקר לשמו, לשם ד', כי דרכי היצר להתנגד על זה, ומתנגדו הוא התורה, כי ידוע חז"ל "בראתי תורה תבלין כנגדו", ובלמוד תורה לשמה בלב נשבר נחרק ממנו התאוות החומריות ומדכך נפשו ורעיוניו, וזוכה להגות באמרי שפר, ומוצא נועם בו שאין זולתו, ומתרחק מדברי שקר וממדות רעות, כי ידוע אשר אי אפשר לקיים מצות התורה כראוי אם לא יסלק המדות הרעות. ועל המדות יסוד רבותינו מסכת אבות, שהמדות הן האבות והמצוות הן התולדות, כנראה שזה בערך נכתב בשם הר"א.

לכן שמח בחלק תורתך, ואכול בשמחה את לחמך (המרומז על התורה) כי רצה אלקים את מעשיך (הוא המדות). תמים תהיה עם ד' אלקיך, תזכה לעבוד את בוראך, וימלא ד' כל משאלות לבך.

אגב אודיעך דבר טוב לאמור ולעשות, בשם מקובלים כתוב שיתפלל אדם לשם אקי-ה אשר אקי-ה ויש בו ד' אותיות אל"ף ה"א יו"ד ה"א, ולומר יהי רצון מלפניך וכו' אקי-ה אשר אקי-ה היה הוה ויהיה שתרצם עלי ותעשה, וישאל בקשתו בלשון ברור ג' פעמים. בעזרת השם יתברך דבר טוב ומתקיים.

דברי ידיך המצפה ומעתיר לטובתך

(-)

(טוב עין הוא יבורך, י"שר כוח לידידי הצדיק המושלם שמוסר את נפשו למען רבותינו הקדושים מנדבורנה הגאון הרב חיים מרדכי אשכנזי שליט"א. המכתב הוא מתוך ספרו הנפלא 'באר רבותינו' בהוצאת מכון דבר חיים)

פניני זוהר מאורחות חייו של הגאון הצדיק רבי שמואל צבי קובלסקי זצוק"ל בענין כיבוד אב ואם

להכין כוס תה חם

כאשר ידע רבי שמואל צבי שאביו עומד לעלות לירושלים להשתתף בסעודת ההילולא של הרבי מסוכטשוב זצוק"ל, ושם לא היה תה לשתות כפי שאביו היה רגיל, היה רבי שמואל צבי מתקשר קודם לכן לירושלים לבקש שמישהו יכין תרמוס עם תה חם, כדי שכשיגיע אביו לשם יהיה לו מוכן כוס תה חם ומהביל...

כל מעשה טוב של אדם - שרשו הוא מאביו

"בפסוק ומלאו בתך כו' אשר לא ראו אבותיך כו' עד היום הזה. פרשנו כבר כי אבותיו של הרשע רואין אחר מיתנתם בגיהנום בעונש הבנים. ונראה לבאר הענין, דהמדה בבני ישראל הוא שכשיש להם שמחה הקב"ה מביא לאב ואם להיות להם חלק בשמחת בניהם, כדאיחא בזוהר הקדוש בלק על פסוק ישמו ישראל בעושי, שבני ישראל מחזירין השמחה לשמים, ולכן הקב"ה משמח לאבותיהם. אבל כשיש ח"ו יסורים ועצר לבני ישראל אין הקב"ה מראה לאבותיהם, רק עמו אנכי בצרה, עיין שם. ונראה דברשיעם המדה להיפוך, והטעם על פי מאמרם ז"ל בבני ישראל הקב"ה מצרף מחשבה טובה למעשה, וברשיעים מצרפין מחשבה רעה למעשה, עיין שם. וכל עובדא טובה או רעה נראה שנמצא מזה שורש באבות, רק שיצא עתה בזרעם לפועל, אבל בכח נמצא הכל בהאבות. ולכן כשזוכה הצדיק לשמחה יש בזכות זה חלק במחשבה באבותיו ומצרפו הקב"ה למעשה, וניתן להאבות חלק בהשמחה, מה שאין כן בעונש אין המחשבה נחשב, וברשיעים להיפוך, כנ"ל."

(שפת אמת פרשת בא תרמ"ד)

לימוד הלכות כיבוד אב ואם

בימי בחרותו הסתופף הגה"צ רבי שמואל צבי קובלסקי אצל מרן החזון איש זצוק"ל וקיבל ממנו דרך חיים. פעם אחת לפני נסיעתו הביתה לבין הזמנים, שכנס לביתו של החזון איש להיפרד ממנו, אמר לו החזון איש: בחור המתכוון לנסוע הביתה לבין הזמנים חייב ללמוד הלכות כיבוד אב ואם בשלחן ערוך יורה דעה. והרי זה גם כן בכלל מה שציונו חז"ל ששלושים יום לפני החג שואלים ודורשים בהלכות החג...

לימים היה רבי שמואל צבי חוזר על כך באזני תלמידיו, בהוספו, שמי שלא למד הלכות כיבוד אב ואם שלושים יום לפני בין הזמנים, מוטלת עליו חובה כפולה ומכופלת לשננם בבין הזמנים עצמו, מדין תקנת משה רבינו ללמוד הלכות חג בחג...

לשמח את ההורים

כשעברו הוריו של הצדיק רבי שמואל צבי זצ"ל להתגורר בבני ברק במרחק מה מביתו, היה עולה אליהם לביקור כל ערב, גם אם היה זה יום עמוס לאחר פעילות מסועפת ומתישה. היה זה חוק ולא יעבור, לא היה יום שהוא לא הגיע לביתו. גם ביום הפורים, כשבייתו המה אנשים, מתפללי בית הכנסת ואברכי הכולל ועשרות מכיריו ומוקיריו באו והביאו משלוחי מנות, וכל אחד התכבד ושתה לחיים, מצא הרב את הזמן לעלות אל הוריו. ולא היה זה לצאת ידי חובה בלבד, הוא ישב עם הוריו ושימח אותם בדברי תורה ובשיחה...

שאלה: על איזה ספר העיד רבנו מרן שר התורה שהוא מביא לידי יראת שמים? (התשובה בעמוד 2)

מכתב הגאון הצדיק מגדולי המשפיעים בדורנו ומרמ"י ישיבת סדיגורה הרב ישראל אהרונסון שליט"א

לידיך נפשי וידיך כל בית ישראל, שובה לבבות במאור פניו ובמתק שפתי, ממשיך דרך אביו הגדול מו"ר זצ"ל בהרבצת תורה בשיעורי הדף היומי במתיקות ועריבות ונעימות התורה הקדושה, בקול הלשון, ומפי הכתב בעלון הנכבד "מתיקות הדף היומי" הגה"ח רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

לאחר עשרות שנים אנסה להתמקד בשתי נקודות ממכלול אישיותו של אביו הגאון הצדיק 'אנא עבדא' רבי שמואל צבי זצ"ל, נקודות שנחרטו בלבי בבחינת בדידי הוי עובדא, עיני ראו ולא הז.

(א) משכיל אל דל - לפי רוחו של כל אחד ואחד

מורי ורבי שמואל צבי זצ"ל כיהן כרבו של בית החסידים סוכטשוב. הציבור היה מאוד מגוון, חלקם היו חסידי סוכטשוב מדורי דורות, אנשים באים בימים, חלקם שכנים, אשכנזים וספרדים, מהם חרדים יותר ומהם חרדים פחות, והיו גם מסורתיים בעלי דעות שונות. הרב היה אהוב על כולם וידע לגשר ולאחד ביניהם, הן בתפילות הן בשיעורי תורה, ובעיקר בסעודות מצוה ואירועים שונים, ולשוחח בשפת הלב הנוער באהבת ישראל דברים השויים לכל נפש, וכך הוא הבין והרגיש ודאג לכל אחד ואחד מהמתפללים, הן בגשמיות - ביקור חולים, סעד כספי, אוזן קשבת למועקות וכו', והן ברוחניות - לחזק ולעודד,

ורבים מהדור הצעיר נכנסו לעולמה של תורה רק בזכותו. כמעשהו בבית המדרש כך היה בכלל האברכים שישד ועמד בראשו, החבורות בלימוד השיעור השבועי בליל ישיבי בספר הקדוש 'שם משמאל' בשפה השווה לכל נפש, צעירים, מבוגרים, חסידים, מתנגדים, וספרדים. זכרוננו שאברך נערך מהכולל וסיפר שעבר דירה, שלח לו ראש הכולל בחורים שיעזרו לו לסדר את ביתו החדש, וסידר לו גמ"ח של בעלי מקצוע חנים או במחירים זולים. אברך אחר שחלה והיה רתוק למיטה כשבוע, דאג אביך זצ"ל שיתקשרו אליו, ואחר כך סידר תורנות של אברכים שילכו אליו לביקור חולים. אברך שאשתו ילדה העניק לו הרב מתנת לידה בנוסף למלגה החודשית, וארגן קידוש לאברכי הכולל שישמחו עמו. זכרוננו כשאירעה טרגדיה נוראה כשתינוקות נדרסה רח"ל למוות, ראש הכולל עזב אז את כל עיסוקיו ונרתם לעודד ולדאוג למשפחה לכל הנצרך. כמים הפנים לפנים חשו אליו האברכים כבני משפחה בשמחותיו. לא אשכח את ההסעה שיצאה מהכולל בסיום הסדר לחתונת בתו של הרה"צ רבי גבריאל לרר שהיה אז אחד מאברכי הכולל, ובה נסעו אברכי הכולל ביחד עם המחותר רבי גבריאל בעצמו, שישב ולמד ככולל עד שעת החופה...

ב) דקות ואמונת צדיקים

תמיד סיפר על הנהגות שונות שספג לקרבו בימי בחרותו ואברכותו אצל גדולי וצדיקי הדור הקודם, אצל בעל החזון איש, הרב מפוניבז', האדמו"ר ה'דבר חיים' מנדבורנה, והאדמו"ר מסוכטשוב בית וגן [-רבי חנוך העניך זצוק"ל] ומיד אליהו [-רבי מנחם שלמה זצוק"ל]. בכל בעיה שהתעוררה אצלו התייעץ עם מו"ר ה'באר יעקב' מנדבורנה, ואת דבריו קיים בתמימות ובפשטות בביטול גמור כהלכה למשה מסיני. כמו כן היה מוכנע יהודים אחרים שהיו זקוקים לישועה ועוזר להם לגשת לצדיקים לקבלת עצה וברכה. כאשר הגיע האדמו"ר מסוכטשוב שליט"א לבית החסידים, התכונה היתה בעיצומה, ואביך זצ"ל היה מרוגש מאוד. נגשתי אליו ושאלתי אותו בתמימה: הרי הרב מבוגר מהאדמו"ר בעשרות שנים ונסע עוד לסבו? "דע לך", ענה לי הרב, "אדמו"ר שליט"א יושב על כסאו של אביו ושל סבו, ושל זקנו בעל ה'שם משמאל', על כסא זה שיסד האדמו"ר הזקן בעל ה'אבני נזר' וה'אגלי טל' שהעולם רעש ממנו. **כשאני נותן לו יד לשלום אני חש שיד זו מניעה עד לידו של בעל ה'אבני נזר', ואיך לא ארעד ואתרגש? אסיים בתפילה, יה יה רצון שכשם שבעולם הזה היה דורש טוב לעמו והיה עומד ומשמש כל אחד ואחד, כן בעלמא דקשוט כשואל במחיצת הצדיקים אלים היה קשור בחייו, יהיה עומד בתפילה בכפל כפילים להמשיך שפע ישועה וברכה, קודם כל לעזרתו כל לעזרתו בחיים הרבנית הצדקנית אם כשהוא שמחה בליט"א שתאריך ימים בבריאות ובנחת, וכן לבניו ונכדיו מרביצי תורה בכל העולם, לתלמידיו ואנ"ש, ולכלל ישראל.**

תלמידו ישראל אהרונסון

אליבא דהלכתא - שאלות בהלכה בסוגיות הדף היומי

תשובה בהלכות כיבוד אב מאת הגאון הגדול רבי אהרן ארי' כ"ץ שליט"א מחשובי הרבנים בירושלים בעל מחבר ספר 'פסקים ותשובות', הספר שחולל מהפך בהלכות כיבוד אב ואם

ב"ה, שלום וישע רב למעלת כבוד האי גברא רבה, זיכה רבים וזכה בכתב ובעל פה, חכו ממתקים וכלו מחמדים, הרה"ג מוה"ר אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א עברתי על חלק מהעלוני, וממש רחב לבי, **"מתיקות" כפשוטו ממש**, ערוך בטוב טעם ודעת ומלא מזון אל זן, והדברים מתוקים לחיך ומאירים כספירים, ממש שפתיים יישקו!!! אשרים ואשרי חלקם בזיכו הרבים באופן נפלא כל כך.

ובאמת מה נאה שאתם עוסקים כעת בהלכות כיבוד אב, לעילוי נשמת אביכם הצדיק רבי שמואל צבי זצ"ל, שמצות כיבוד אב היתה טבועה בדמו נפאון נפאון ומעורר השתאות [כפי ששמעתי כמה פעמים אודותיו מאבי מורי הרה"צ ר' מאיר כ"ץ שליט"א שהיה ידיו בלב ונפש], ובלתי ספק שמעשיכם הכבירים הוו ניח לנשמתו בגני מרומים. והנני להשיב על שאלותיו בעניני מצות כיבוד אב החמורה שבחמורות.

א. בענין 'מכבדו במוות' איתא בגמ' (קידושין לא:): שאם מזכיר את אביו לאחר י"ב חודש צריך להוסיף 'זכרוננו לברכה לחיי העולם הבא', וכתב הט"ז (יו"ד סי' ר"מ סק"ג) שאותם החותמים זלה"ה מחסרים למ"ד וצריכין לחתום זלה"ה. [ברם יש לציין שגירסת הרי"ף והרמב"ם והסמ"ג הוא בלא תיבת 'לברכה']. אמנם השלחן ערוך (שם ס"ט) כתב 'ואם הוא לאחר י"ב חודש אומר זכרוננו לברכה', וביאר הערוך השלחן (שם סעי' ה) דהשלחן ערוך סובר שאין קפידא לומר דוקא הנוסח שבגמרא, אלא העיקר שיאמר איזה לשון של כבוד, ומסיק שכן המנהג לומר רק 'ז'ל'. וכבר מצאנו כן במאירי (קידושין שם) וז"ל: 'לאחר י"ב חודש אומר זכרוננו לחיי העולם הבא וכיוצא בזה', וכן נראה בתשב"ץ (ה"א סי' קכב) שיש נוהגים לומר **זלה"ה** ויש נוהגים **ז'ל'** שהוא לשון מקרא. ובאמת ניתן לראות זאת בכל ספרי הראשונים והאחרונים שהזכירו אבותיהם ורבותיהם בלשון ז'ל או זצ"ל [כמו הטור בהזכירו את אביו הרה"ט]. נמצא שלמעשה אין קפידא איזה לשון שיאמר, רק כאמור יזהר להוסיף איזה לשון של כבוד.

ב. כמוכון בלתי אפשר לכתוב בכלליות מהו הדבר הכי חשוב בכיבוד אב בחייו ובמותו, כי הדבר תלוי לפי הנסיבות ולפי מעמד ומצב האב והבן. אך זאת ניתן לומר בהחלט שהכבוד הגדול ביותר הוא שהאב יוכל להתכבד בו, וכלשון הקיצור שלחן ערוך (סי' קמ"ג סעיף כ"א): "מי שהוא רוצה באמת לכבד את אביו ואת אמו, יעסוק בתורה ובמעשים טובים שזהו הכבוד הגדול להאבות, שאומרים הבריות אשרי לאב ואם שגדלו בן כזה", ומינה לא תזוע.

ג. עוררתם האם הכוונה לקבל השכר של אריכות ימים פוגם באריכות המצוה, הנה הדבר ברור שמותר לקיים מצוה בכוונה שיהיה לו לזכות לאיזה דבר, וכמו שאמרו (פסחים ה). 'האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיה בני או שאחיה בן העולם הבא, הרי זה צדיק גמור', [ולאו דוקא בצדקה אלא הוא הדין בשאר מצוות, דמיירי התם גם לגבי בדיקת חמץ]. ובתוספות (ד"ה סיחה) כתבו שאף אינו נחשב עובד על מנת לקבל פרס, כיון שאף אם לא תבוא אותה הטובה אינו מתחרט על המצוה. ובפרט במצוה זו שהשכר מפורש בתורה, אין חסרון אם כונתו גם לקבל השכר. ואדרבה, בדרך פקודיך (מ"ע ל"ג, חלק המחשבה) כתב שבקיום מצות כיבוד אב צריך לכוין השכר בעת קיום המצוה, דכיון שהוא מפורש בתורה הוי כמו טעם למצוה, עיין שם במתק דבריו.

יתן השי"ת ברכה וסייעתא דשמיא במעשי ידיכם מתוך כל טוב סלה, ותזכו להמשיך במפעליכם הכבירים להגדיל תורה ולהאדירה מתוך רוב שמחה וכל טוב סלה.

בברכת כהנים אהרן ארי' כ"ץ

תשובה לשאלה מעמוד 1: לאחר פטירתו של הגאון הצדיק רבי שמואל צבי קובלסקי זצ"ל יצא עליו ספר 'אנא עבדא', ובו פרקי חיים מאלפים בתורה בעבודה ובגמילות חסדים מאורחות חייו של רבי שמואל צבי זצ"ל (וחלק גדול מהסיפורים בעלון זה לקוחים משם). בפתח הספר נדפס מכתבו של מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א לאחר שעייין בספר מהחל ועד כלה. וכך כתב שם: **"כב' הרה"ד שליט"א, יישר כוחו עבור הספר שמביא לידי יראת שמים"**.

מקולמוסם של הקוראים

מכתב שנתקבל מאת הרב אהרן צבי מרמורשטיין שליט"א בענין הקשר של בן עם אביו

לכבוד הרב הגאון המגיד שיעור מזכה הרבים רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

רציתי להעיר בזאת דבר מעניין מאוד. למדנו בדף היומי (דף סי' ע"א): "בן שיש לו גנעוניה על אביו נוטל רצועה ממנו של ימיו וקושר לו בשמאלו". וכתב שם רש"י: **"ורפואה זו לא שיכא בנקבות, שאין האב מחבבן כל כך מתחלתן שיהיו מגנענין עליו"**. משמע שהאב מחבב את הבן יותר מהבת, ולכן הבן מחבב את אביו יותר מהבת. ולפי זה לכאורה הבן מחבב את אביו יותר מאשר את אמו. וכן משמע בספרי פרשת פינחס בענין בנות צלפחד: **"כיון ששמעו בנות צלפחד שאלהן שהאריך מתחלתן לשבטים - לזקרים ולא לנקבות, נתקבצו קלן זו על זו לטול עצה, אמרו: לא פרחמי בשר ודם רחמי המקום, בשר ודם רחמי על הזקרים יותר מן הנקבות, אבל מי שאמר והיה העולם אינו כן אלא רחמי על הזקרים ועל הנקבות"**.

בסיום דברי, אני רוצה לאחל לך בריאות איתנה על פי וורט ששמעתי בשם מרן פוסק הדור בעל שבת הלי זצוק"ל. וכך הוא אמר:

לכאורה קשה למה אומרים בברכת 'מי שברך' למי שעוסקים בצרכי ציבור באמונה "הקדוש ברוך הוא ישלם שכרם ויסיר מהם כל מחלה וירפא לכל גופם ויסלח לכל עוונם", הרי בתפלת שמונה עשרה אנו מזכירים את ברכת 'סלח לנו' לפני ברכת 'רפאנו', וכמובאר במסכת מגילה (דף י"ז) על פי הפסוק "הסולח לכל עוונכי הרופא לכל תחלואיכי".

אלא שבאנשים סתם ודאי צריך קודם לשוב בתשובה כדי לזכות בבריאות, אולם כשמדובר בעוסקים בצרכי ציבור הציבור הרי אינו צריך לסבול ולכן הם צריכים קודם כל להיות בריאים...

יעזור השי"ת שבזכות זיכו הרבים העצום שלכם תזכו להמשיך עוד ועוד להרביץ תורה בישראל, מתוך בריאות איתנה ומתוך אריכות ימים ושנים טובות.

הרב אהרן צבי מרמורשטיין בני ברק

מאיך, מצינו את דברי הרד"ק (תהלים ל"ה י"ד) על הפסוק: **"כָּרַע כָּאָח לִי הַתְּהַלְלֵתִי כְּאָבֶל אִם קוֹדֵר שְׂחוֹתִי"**, וזה לשונו: **"כְּאָבֶל אִם - כְּמוֹ שְׂמֵתְאָבֶל הֵבֵן עַל אִמּוֹ שְׂמֵתָה, וְאָמַר אִם וְלֹא אָב, כִּי יוֹתֵר כּוֹאֵב אֲדָם עַל אִמּוֹ, שְׂנוֹצֵר מִמֶּנָּה בְּבִטָּה וְהִנְיָתוֹ וְגַמְלָתוֹ וְטַפְחָתוֹ עַד שְׂגָדָל, וְאִף אַחַר שְׂגָדָל, הָאִם הִיא מִצִּוְיָה גְבִיִּת וְיִמְכִינָה לְבֵן צָרְכּוֹ בְּמֵאֶל וּבְמִשְׁתָּה"**. משמע שהבן מחבב את אמו יותר מאת אביו, ואם כן לכאורה אמו אהבת אותו יותר מאשר אביו. גם בישעיה (ס"ו י"ג) נאמר: **"כְּאִישׁ אֲשֶׁר אִמּוֹ תִּנְחַמְנוּ כֵּן אֲנִי אֲנַחֲמֶכֶם"**. וכתב שם המצודות: **"דָּרָךְ הָאִם לְנַחֵם אֶת בְּנָהּ יוֹתֵר מִן הָאָב"**. וכן מצינו בפרשת אמרו (כ"א ב') על הפסוק: **"כִּי אִם לְשָׂאֲרוֹ הִקְרַב אֵלָיו לְאִמּוֹ וְלְאָבִיו וְלָבְנוֹ וְלָבְנוֹ וְלַחֲוִי"**. מירש שם הכלי יקר, שלכך הקדים אמו לאביו - **"שְׂיִתֵּר קְרֹב לְשִׁמוֹעַ שְׂיִטְמָא [ההכרן] לְאִמּוֹ [מאשר לאביו], כִּי נְצַטְעָה עָלָיו הִיבָה בְּהִיּוֹן וְלִידָה וְגָדִיל, מֵה שְׂאִין כֵּן בְּאָב"**. משמע שהאם קשורה אליו יותר מאשר האב.

עוד יש לציין מה שאמרו בילקוט שמעוני ריש פרשת תזריע, שהבנים מתייחסים אחר האם והבנות אחר האב.

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

הפטרה "וישלה יהושע"

פרשת שלח לך

מאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א צט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת כא' סיוון התש"פ

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:30	20:22	21:18
19:28	20:20	21:15
19:31	20:23	21:19
19:28	20:19	21:15

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

כל הזכויות שמורות

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעבל דהאן נ" 050-4194600

מספר מר רחמים אנספי: היתה לי קונדיטוריה בחולון. מכיוון שידעתי שבכל יום ששי רבנו הרב **משה לוי** זצל מעביר שיעור ב"מגן דוד", הייתי מעביר על ידי תלמידים, מעדנים ומגדנות **לתת לרב ולמשפחתו** לכבוד שבת קודש. ביום ראשון, כשפגשתי את הרב בשיעור, פני אלי ואמר: "רחמים, אני רוצה לדבר איתך..." הניח ידו עלי, ואני קצת חשתי מפני מה שהוא עומד לומר.

"יש לי בקשה, רחמים, אל נא תשלח לי את הדברים שאתה שולח. **אני יודע שהם יקרים**, אני יודע שאתה עושה את זה **מכל הלב**... אבל בבקשה ממך, אם בכל זאת אתה רוצה לשלוח- תשלח לי איזו עוגה יבשה..."

מסיים רחמים: "לדעתי, גם את העוגה היבשה הסכים לקבל רק בשביל שלא אפגע חלילה..."

רבי סאלם יעקב זצ"ל היה בעל חסד גדול, ובכל ערב יום טוב נוהג היה לשחות לרבים מן בני המקום, בכדי שיהיה להם לכבוד יום טוב, ולא הסכים **לקחת מהם כסף** עבור זאת.

וכשהיו בכל זאת מעבירים לו כסף דרך בניו, היה מתמרמר ואומר: מדוע לקחת ממנו? הרי בעל משפחה ברוכת ילדים הוא ופרנסתו דחוקה... ואילו **לו עצמו לא נשאר זמן** לשחות לכבוד יו"ט, והיה שוחט ביו"ט עצמו לאחר התפילה...

האסם באבות פוקד עוון אבות על בנים" אף זה מעשה חסד, שהוא פוקד "עוון אבות", שכאשר בני-ישראל חוטאים לפניו, הקב"ה מביא בחשבון **שלא בהם עצמם האשמה** כולה, אלא אף אבותיהם חטאו, וממילא היה להם מזמי ללמוד.

האסם באבות פוקד עוון אבות על בנים" אף זה מעשה חסד, שהוא פוקד "עוון אבות", שכאשר בני-ישראל חוטאים לפניו, הקב"ה מביא בחשבון **שלא בהם עצמם האשמה** כולה, אלא אף אבותיהם חטאו, וממילא היה להם מזמי ללמוד.

סיפר אחד: נקודה בולטת במארי **חיים שלום** זצ"ל אשר התרשמנו ממנה מאוד, היתה ענוותנותו הגדולה באופן לא רגיל, בכל ערב ר"ה היה נוהג לצום והיה מארגן לימוד ותיקון וגם היה משלם למי שילמד מהצהרים עד הערב, לאחר תפילת ערבית של ר"ה היה מכבד במאכל ובמשקה ממש **"משרת" ומכבד את הלומדים** בצורה לא רגילה.

חלק מענוותנותו היתה השתיקה הגדולה שלו, **דיבור מודקדק** היה, ואינו מדבר על עצמו ועל אחרים ועל קשריו עם צדיקים, כך הסתיר עצמו בצורה מדהימה.

לע"נ רחל (רשל) בת קלרה אלבו

מדוע בכה ה"בן איש חי"? פעם בא רבי **בנימין**, לדודו הגה"ק ה"בן איש חי" זצ"ל לבקרו. מצא אותו יושב ובוכה. שאלו מדוע בוכה, והשיב: "לא כואב לי מאומה, אבל לפני זמן מה נכנס האדם שעבודתו לנקות את החצר, ובני הבית ביקשו לכבדו בתבשילי השבת. האיש סרב, ואמר שכל ימיו נזהר שלא **ליהנות משל אחרים**."

קנאתי בו, כי ראיתי שאדם פשוט זה, גדול יותר ממני, שנאמר: "גדול הנהגה מיגיע כפיו יותר מירא שמים", לכן אני בוכה..."

הגאוונה תימצא אצל מי שאין לו שכל.

בהיות ה"חשק שלמה" זצ"ל, רבי **שלמה הכהן** מוילנא, בגיל צעיר, פסק לו אחד הרופאים בעירו, כי עליו לפסוק מלימודיו משום **חולי** שאחז בו. אמר, מוטב למות מלימוד תורה, מלמות מביטול תורה. ואכן, הוא חי עוד **שנים רבות וטובות** ונפטר ממש בעת עוסקו בתורה.

פעם אמר הזכוב אל הדבורה: מקנא אני בך, אחותי, על עקצך שיש בך, כי על כן יראו מפניך **בני אדם ויכבדו!** בקיץ הם מעמידים לך כוורת בין הפרחים ושונים ונטיעות יפות ובחורף הם מכניסים אותך אל ביתם ושומרים אותך מפני הצנח.

ענתה לו הדבורה: **גם לצרעה** עוקץ כעוקצי - וכבודה אינו גדול מכבודך, אמור מעתה, שלא על עקצי מכבדים אותי האנשים, אלא על דבשי שבו **אני מכבדת אותם**. המטיב לאחרים, לבסוף יטיבו לו.

ה' לא מחפש כמות אלא איכות.

תיקון הכוח המתאוה את מעשה העברה אי-אפשר להעלות לקדושה, מפני שהוא רע גמור, אך את הכוח המתאוה אפשר **לנצל גם לעבודת ה'** כשאדם עושה תשובה על חטאיו, הוא מעלה ונושא את הכוח המתאוה שהיה בעברה אל שורשו העליון.

היה מלך גדול וחכם שאהב תרנגולים. עד ששכר **מאות אמנים** כדי שיציירו לו **ציורי ענק של תרנגולים** שאותם יוכל לתלות על קירות חדר מלכותו. אולם אף אחד מהציירים לא מצא חן בעיניו. על כן שלח המלך הזמנות לשלושה מהאמנים הגדולים בעולם, מלוות במתנות יקרות ובהבטחות של תהילה ושל ממון רב. הגיע יום הסרת הלוט מעל התמונות. האצטדיון הענקי היה מלא וגדוש באלפי בני אדם. על הבמה ניצבו שלושת הציירים הענקיים, **האמן הראשון** התקרב לציורו, היסס לרגע, אחז בחוט שפתח את הווילון ופנה אל המלך. רחש של התפעלות חלף בקהל. זו הייתה יצירת מופת. המלך צעד לעבר הציור, בחן אותו מקרוב ומרחוק והכריז, "זוהי באמת יצירה גאונית, אבל... זה לא בדיוק מה שאני רוצה!". המלך חזר למושב וסימן **לאמן השני** לגשת. ההתרחשות הקודמת חזרה על עצמה: הפעם, כשהוסר הווילון מעל הציור נשמעו מן הקהל קריאות "בראבו!". אולם המלך, אף שהודה כי התמונה מקסימה ביותר, עדיין לא שבע רצון. לבסוף הגיע **האמן השלישי** ועמד ליד התמונה. שוב הנהן המלך בראשו.

אך האמן, בטרם משך בחוט, ביקש מן המלך: "הוד מעלתך, אני מבקש בהכנעה כי לא תשפוט את יצירתי עד שיהלפו 15 דקות מן הרגע שיוסר מעליה הלוט". האמן משך בחוט, והקהל עצר נשימתו בהפתעה: לעיני כול **התגלה גיליון ריק!** מה פירושו של הדבר! "צעק המלך - אך משנוכר בהבטחתו, השתתק. ובינתיים, האמן לא שם לבו כלל לקריאתו של המלך. הוא התרכז בגיליון הריק שלפניו כשפלט הצבעים בידו האחת ומכחול בידו השנייה. לפתע החל לצייר. הצבעים זרמו מכל ישותו, הקווים התפעלו... ואז, כעבור 10 דקות, תמה מלאכת הציור.

הכול היו כה שקטים עד כי הרוח לבדה נשמעה. הכול היו קפואים **כאילו הופנטו**. ואז שבר מישוה את הקסם והחל למחוא כפיים, ואחריו עוד אחד ועוד אחד, עד שהקהל כולו רעם במחאות כפיים, המלך קם ממושב בורועות פתוחות, צעד לעבר האמן והזיבקי כשדמעות בעיניו. "זה מה שחיפשת!"

אדם נולד ורואה בעולם שמש. יש אור מספיק לכולם בלי תשלום. מים בשפע. רוח. וגשם וכבים ירח. הרים עצים. לא מתפעל? **מפני שנולד לטובות הלו**. קצת התבוננת ומחשבה היה ממש מתפעל? מי ברא אלה? מה הכל זה מקרה? (העורך).

חשש גזל נכנס **הגאון מוולניא** זיע"א למרחץ של זיעה לצורך בריאותו, ומהר לסגור אחריו את הדלת. ששאלוהו מדוע הוא מזדרז כל כך. השיב הגאון: "אם שאיר את הדלת פתוחה, יצאו החוצה אדם חוסם, והריני גזול את הזיעה הנחוצה לבריאותם של אנשים אחרים."

עובד ה' אמיתי לא יכול להיות קמצן.

"ושמרו בני-ישראל את השבת לעשות את השבת". יש שתי בחינות בשבת. הראשונה היא קדושת השבת שקיימת מצד עצמה, וצריכים רק לשמור עליה, ועל זה נאמר: "ושמרו בני-ישראל את השבת".

ויש הדרגה השנייה, שישראל, על-ידי עבודתם, מביאים תוספת קדושה ביום השבת, יותר מקדושתה מצד עצמה. זהו שנאמר: "לעשות את השבת" - שבני-ישראל עושים ומביאים תוספת קדושה ליום השבת.

אך טוב נכנס יהודי שבור ורצוץ אל הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זיע"א ושפך את מר ליבו על שאיבד את כל משפחתו בשואה. אמר, כי בטוח הוא שהרי, אשר איבד אף הוא את כל משפחתו יבין לבלו. כששמע הרבי את דבריו נזעק: "חס ושלום! הקדוש ברוך הוא לא עשה עימי מעולם דבר רע. אך טוב גמל עימי!"

וציווה על האיש ליטול ידי וליחזור בו מיד מדבריו. דברי הרבי פעלו את פעולתם, והיהודי שב לשלוח נפשו.

תמצית הלימוד מגלות סיביר: יש "השגחה" נובוסיבירסק, סיביר, תש"א-תש"ד הגויים בסיביר, מקום גלותו, הציגו לנו את השאלה: "למה הביאו אתכם לכאן?" עניתי להם: "באנו לכאן כדי שאתם ואננו נראה שיש השגחה השי"ת בעולם", ואף ממקום גלות נידח זה, שאין יכולים לברוח ממנו, מקום סגור ומסוגר, משם נצא ביד רמה.

ואכן, זכו בני התורה הנובהרדוקאים, שגלו לסיביר הקפואה וליערות העד של ה"טייגה", להשתחרר בעזר ה', והובילו בסוסים הכי טובים אל הספינה שהמתינה להם. ואחר כך הוסעו ברכבות, כבני חורין, בעוברם את מרחבי ארץ רוסיה. מהניסים הגדולים למדנו לראות ולהבין, שכל מצבינו וכל מקרינו, אין בהם מנהג של עולם" (לשון הרמב"ן) כאשר רחצתי וטבלתי בנהר הגדול "אב", בדרך מנובוסיבירסק אל ה"טייגה, מלבד ש"שטפתי" מעל גופי את כל אותם השבועות, שהייתי אסור בקרונות הרכבת, הרגשתי עוד למעלה מזה... הרגשתי את עוצמת ה"השגחה הפרטית" הנראית לי בסיביר, שהזמינה לי נהר רחב ומצוין כזה - יותר מנהר ה"וולגה".

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

משולחן גבוה

לראות את החיוב ולא את השלילה

ויעיאו דבת הארץ אשר תרו אתה יג, לב).

הגמרא (פסחים ח ע"א) אומרת ש"שלוחי מצוה אינן ניוזקין". ואם כן יש להבין, כיצד יתכן שהמרגלים, אשר נשלחו בעזר ה', ניוזקו באופן כה קשה. התשובה לכך היא, שהמרגלים לא נחשבו בשלוחי מצוה, כיון שכבר בצאתם לשליחותם שכנה בליבם כוונה שלילית להתמקד בדברים הרעים שבארץ הקדושה.

בליל סופת-שלג נשמע קול דופק בדלתו של עשיר: פיתחו לי! אני קופא מקור... התעורר העשיר, נאנח ואמר לאשתו: כמה אני מרחם עליו! אמרה לו אשתו: אם אתה מרחם עליו, קום פתח לו. גער בה העשיר: אם אפתח לו וייהם לו, ייפסקו, חלילה, רחמי...

העלאת הניצוצות "ה' אך אפיים ורב-חסד, נושא עוון ופשע" הקב"ה "נושא עוון" נושא ומעלה את ניצוצות הקדושה המצויים בתוך העוון, ומחזיר אותם לשרשם העליון.

רשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

בצעירותו ביקש הרה"ק האב"י **נודב** זיע"א לעשות סיום למסכת זבחים בשעות הלילה. כשהגיעו הבתורים לסעודה, נכנסו לומר לו שיבוא, אך הוא ענה שעליו לסיים יותר **משישים דפים** ובעוד שעה יערוך את הסיום.

לאחר שעה, בשעת הסעודה, אמר: "**כדי שלא יחשדוני** שלמדתי בלי עיון, אומר הידושים שנוגעים לתחילת המסכת, לאמצעה ולסופה". וכן היה.

בא אדם אל הגאון רבי **עקב ישראל קניבסקי** הסטייפלר זיע"א, וביקש את ברכתו. האיש עבר עבירת תנועה ועמד למשפט. הוא ביקש שהרב יברכו, שלא יקנסו אותו בסכום כסף גבוה. שאלו הרב על איזו עבירה **הוא עומד למשפט**. והנהג סיפר לו שנסע במהירות גבוהה מאוד. "רשע! סיכנת חיי אדם!" **נזף בו הרב** וסרב לתת לו את ברכתו.

אדם שרוצה לעצור עצמו מכל מיני עבירות שקשה לו בהם, יעשה סת"ר = סייגים תפילה ורצון, ויעשה צדקה וחסד מיד כדי לעצור את רכבת העבירות, של עבירה גוררת עבירה.

התמדה בענייני קדושה משברת הרבה רוגלים רעים.

זכנות ההתעקשות לא מצאנו בתורה שום מצווה שיש לה מועד להשלמה בזמן אחר, חוץ **מקרבן הפסח**. זאת משום שיהודים ביקשו והתחננו "למה ניגרע".

אף גאולתם של ישראל תהיה כך - אם יתעקשו ויתאמצו בלב ונפש לזכות לגאולה, תבוא הישועה.

קימת החצות של חכם **ששון לוי** זצ"ל הייתה במסירות נפש גדולה. סיפרו שכינו מגידי אמת שראו הו מספר פעמים בלילה קם בשקט, **ובכדי לא להעיד אף אחד** משנתו היה הולך עד הבית הסמוך - "אור פני הושע", והיה הולך עד שם רק כדי לראות האם הגיע נקודת חצות.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

(שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל)

תחזיקו חזק ואל תתנו לעולם הזה להטעות אתכם!

שניים שנודמנו לספסל אחד בקרון-הרכבת. פתח אחד ושאל: יהודי מהיכן? החזיר לו השני: מוולנה אני בא, ולולוד אני נוסע. פרנסתי - חנות לאריג. שמי אברהם ושם משפחתי כץ, אבל במקומי קוראים לי על שם אבא: אברהמ'ל אליהם. לא עשיר אני ולא עני, אלא בינוני. בנים יש לי שניים ושניהם נשואים. בנות יש לי שלוש: אחת נשואה, אחת ארוסה, והשלישית עדיין לא הגיעה לפרקה. ל"רבי" איני נוסע, ספרים איני קונה, מסחרים חדשים איני מבקש, טבק איני מריח, סיגריות איני מעשן, יי"ש איני שותה, קבולטיקה איני בקי... שמא שכחתי מה-שהוא יודרו נא מעלתו וישאל... כי לנמנם קצת אני רוצה...

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשד, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, יאיר בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיאל בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבו, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אקברט בן זוהרה, אליעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה זכאי, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיא

{ אז נדברו }

פרשת שלח תש"פ | עלון מספר: 468 | לסדר: "והייתם קדושים"

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

להשתתפות בהוצאות

הגליון:

בבוק:

חשבון 53957

בנק דיסקונט

סניף 106

באשראי:

"נדרים פלוס"

- "קהילות"

בטלפון:

(מענה ממחשב)

0799-654321

תודה מראש!!!

כל שותפות שלכם

מחזקת את ידינו...

האם אכפת לקב"ה מה אני חושב עליו...???

בפרשה שלנו קרתה התקרית החמורה ביותר!!! יותר מחטא העגל.. יותר מחטא פעור.. יותר מכל מה שקרה במשך 40 שנה במדבר... מאיפה אני יודע? תראה את התגובה... הקב"ה מעניש אותם שישארו במדבר 40 שנה וימותו שם! מעוצמת העונש אתה מבין שקרה דבר הכי נורא בעולם.

וצריך להבין את זה: מה? מה קרה?? תחשוב שניה... בעצם מה כ"כ נורא?? שלחנו מרגלים... חיכינו שהם יחזרו ויגידו מה קורה... הם חזרו והיטעו אותנו... הפחידו אותנו... נבהלנו... התחלנו לבכות... זהו!! **למה זה כ"כ נורא?? מה כבר קרה פה??** רוצה לשמוע תשובה?? יש לי תשובה של שתי מילים... ואני מודיע לך מראש שאתה מאוד לא תאהב את התשובה... התשובה בשתי מילים היא: **הקב"ה נעלב!!! שמעת?? האיבישטער נעלב!!!**

נכון שאתה לא מסוגל לשמוע את המילים האלו?? נכון אתה אפילו מזדעזע מהמילים האלו?? אז הנה... זה בדיוק מה שקרה באותו לילה... חצקל התחיל לבכות... אאוף... ה' סתם הביא אותנו לכאן... הוא סתם לוקח אותנו למקום לא טוב... להמית אותנו... **פייביש ניש אליו דפק לו על הגב:** חצקל... תשתוק... תדבר בשקט... הקב"ה פה... זה לא יפה ככה להגיד לקב"ה... וחצקל ממשיך לבכות... אאאאוף... לא רוצה... ה'... אני לא רוצה את האוכל שלך.. הוא בכלל לא טעים... אני רוצה אוכל אחר... **ושוב פייביש ניש לחצקל...** חצקל... אתה חסר טאקט!! הקב"ה פה!! ואתה מדבר אליו פשוט לא יפה... תאר לעצמך שהייתי נותן לך ארוחת צהרים בחינם... והיית סונט ביי... לא אוהב את האוכל שלך... זה לא יפה!!! חצקל... אתה לא בן אדם... וחצקל לא מתייחס... הוא ממשיך לבכות... במאי קמיפלגי?? מה הויכוח בין חצקל לפייביש?? מה... פייביש סובל מלקות תקשורתית...?? הוא באמת לא מבין שלא יפה ככה לדבר...??

מה התשובה?? פייביש מבין מצוין!!! הוא יודע טוב מאוד ש-איתי ככה לא מדברים!!! אבל עם אבא שבשמים?? איתו כן אפשר... לו אפשר להגיד מה שרוצים... **למה???**

כי... כי בינינו... הקב"ה מכיר אותי... הוא יודע שאני תינוק... הוא יודע שאני פירור... ממילא כמו שתינוק מסוגל להגיד לאמא שהאוכל במעון יותר טעים ו... ואמא סופגת את זה... כי... כי הוא תינוק... אז גם אני תינוק... אני כלום... אני אפס... מה... אתה לא ראית בהר סיני איך הקב"ה גדול ונורא ואין סוף... ואנחנו אפס אחד רביבוע... אז אני מרגיש ליד הקב"ה כמו תינוק... ותינוק יכול להרשות לעצמו לדבר לאבא איך שהוא רוצה...

אז זהו שלא!!! זה בדיוק מה שקרה בחטא המרגלים!!! הקב"ה נעלב!!!

הקב"ה אמר לעם ישראל... אתם יקרים לי... מילה שלכם חשובה לי... אם אתם ככה מטיחים בי דברים... אני נעלב מכם!!! ארבעים שנה אקוט בדור... ארבעים שנה שלעם ישראל אורך להפנים מה מילה שלי משחקת אצל הקב"ה!!! ארבעים שנה של הפנמה!!!

כמה זמן ארך לעם ישראל להבין שהקב"ה הוא גדול ועצום ונורא?? יום אחד!!! מתן תורה אחד הספיק לעם ישראל להבין את גדלות ה'... אבל כמה זמן ארך ליהודי להבין כמה אני חשוב אצל הקב"ה?? **ארבעים שנה!!!** ארבעים שנה הקב"ה זוכר ליהודי פליטת פה שהוא דיבר נגדו...

לא בני היקר!!! תבין שאתה לא תינוק!! אתה לא קטן!! אתה גדול... אני מאוד מאוד מחשיב כל התבטאות שלך כלפיי... אני מאוד מתעניין בך... מאוד אכפת לי התקשורת הבין אישית שלך איתי... אכפת לי מה אתה חושב עלי... מתי תבין את החשיבות שלך???

זה מה שקרה בחטא המרגלים!! רק לשם השוואה... בחטא העגל קרה לכאורה דבר הרבה יותר גרוע... עם ישראל פשוט עבדו ע"ז... שלכל הדעות זה החטא הכי נוראי... סמל הקנאה המקנא... אבל עדיין מצידו של הקב"ה זה פחות נורא... יש פה ילד שהתבלבל... הוא לא ראה את אבא כמה שעות... אז הוא פעל בחוסר תבונה... אבל בחטא המרגלים?? אבא פה!! ויענקלה מטיח דברים קשים ומעליבים בפניו של אבא... והוא חושב שאבא לא "סופר" אותו... זה לא בא בחשבון!!! יענקלה תצא מהלול... תגמל מהמוצץ והבקבוק... תבין שאתה חשוב לאבא... אתה יקר לאבא... מילה שלך במקום יכולה להביא שפע עצום בכל העולמות... ובאותה מידה פליטת פה שלך לא במקום יכולה לזעזע את כל העולמות... ארך לעם ישראל ארבעים שנה להבין את זה!!! ואני שואל אותך: כולי האי ואולי הם הבינו?? האם אני ואתה מזדהים עם השורות האחרונות? תסתכל לי בעיניים... אני מודה שלא!!! אני מודה בפה מלא. שאני בעצמי מתקשה לעכל שה' כ"כ מחשיב אותי!!! כן... הרבה פעמים יוצא לנו להיעלב מה'!! כן... כל פעם שאני רוצה משהו וה' לא בדיוק עומד בלוח זמנים שלי... אני נעלב... עושה פרצוף... עד שאני נרגע... רגע... האם חשבת לרגע שיכול להיות שגם הקב"ה נעלב ממני? איך אתה חושב עלי ששכחתי ממך? איך אתה מעלה על דעתך שבקורונה לא לקחתי בחשבון את כל הפרטים הקטנים שחסרים לך?? האם חשבנו לרגע שגם הקב"ה נעלב מאיתנו?? לא!! נכון שלא?? למה לא?? כי... כי... כי לעם ישראל ארך ארבעים שנה להבין את זה!!!

אז לנו?? בטח ששקשה... הרבה יותר קל לכבד את הקב"ה... מאשר לכבד את עצמי!! הרבה הרבה יותר קל להפנים עד כמה הקב"ה גדול... מאשר להבין עד כמה כל מעשה שלי גדול!!! אני מוכן לכבד את הקב"ה מאה פעמים... העיקר שתשאיר אותי מחוץ לתמונה... תשאיר אותי קטן... תשאיר אותי כפספוס... דא עקא!!! שבדיוק זה מה שהקב"ה תובע מאיתנו!!! אני רוצה שתהיה בתמונה. שתבין שהקב"ה גדול ונורא-- אבל **על ישראל** אמונתו... **על ישראל** גאוותו... (בעמוד 2 מעניין לעניין באותו עניין...)

לקראת ימי הקיץ הבאים עלינו לטובה ניתן
לקנות את הספר "וימאן" העוסק
בנושא התמודדות בשמירת העיניים
והמסתעף.
ניתן להשיג במוקדי ההפצה של הגיליון
לברור הנקודה הקרובה אליך:
0548446691 0527683095

כמו כן: עקב הביקוש, ניתן לקנות כמות
מזומנת של החוברת "אלה מסעי"
המתמקד בלבטים ובהתמודדות של
צעירים בשיעור ג' לקראת עלייתם לשיבה
גדולה, (במגזר הליטאי דייקא... יש לציין: שלמגזר
החסידי או לכל מי שלא נמצא הוא או בנו בשכבת גיל
הזו החוברת הזו לא רלוונטית בכלל.)
ניתן להשיג בכתובת **בבני ברק בלבד**:
רחוב חזון איש 34 (מש' דרייפוס) - 0527117271
כמו כן ברחוב קיבוץ גלויות 9.

ניתן לקבל את החוברת גם במייל.

להזכירכם: קורונה זה לא ארנונה...

בשבועיים האחרונים נהיה לי ריאקציה נגד מסכה...
לא רוצה ללכת עם מסכה... ופתאום משהו השתנה
לי... אני כבר כן הולך עם מסכה... מה התברר??
האחראי קורונה בבית הכנסת!!! זה היה החתול
השחור שלי!!! יש אחראי קורונה בבית הכנסת שמי
שלא הולך עם מסכה הוא עושה לו נו נו נו... וזה
בשבילי סדין אדום... זה לא בשבילי... אני לא מסוגל
שיגידו לי מה לעשות... אני לא מסוגל שמישהו עומד
עלי עם אקדח שלוף ומסמן לי לשים מסכה... עד
כאן...
ואיפה קרתה התפנית?? הגעתי לבית הכנסת עם
מסכי... ופרנציפ הורדתי אותה ככה על הסנטר!!!
כבר התחלתי להתרפתח מבפנים... הנה... עוד מעט הוא
יגש אלי ויעיר לי... ו... ו... וחסר לו!!
אבל הוא לא הגיע... נו... מה קורה איתו??
אני כבר עצבני עליו חמש דקות... הכל מוכן... אז למה
הוא לא מגיע? מחוסר ברירה... התחלתי להתקרב
אליו... התחלתי לעשות רונדלים סביבו... והוא רואה
אותי... ו... ולא מעיר לי!! בשלב מסוים הוא הסתכל
עלי... חיך והמשיך הלאה... זהו... נמאס לו להעיר...
זהו!!! מאוחר רגע חלפה לי הריאקציה!!!
זהו... אני כבר הולך ברחוב עם מסכה והכל בסדר...

תעשה לי טובה!! אל תהיה תינוק כמוני...

חרדים: תזכרו: קורונה זה לא ארנונה!!!!

הגיע הזמן שנפנים שאם צריך לשמור על הזהירות זה
בגלל שצריך!! אנחנו לא עושים את זה לעילוי נשמת
אף אחד... וזה לא משרת אינטרס של אף אחד... זו
חובת השתדלות שנצרכת... במיוחד עכשיו!!! כי בעוד
שבועיים שלוש כבר לכולם יהיה מודעות (הלוואי
ונתבדה...) כעת עדיין יש כאלו שאין להם מודעות...
ולכן עכשיו זה הסכנה היותר גדולה!!! אגא ממך: בא
נחליט שבעוד שבועיים... אם ביבי יכניס אותנו לסגר...
אתה בשקט תעשה מה שאתה חושב... כי כשכולם
בסגר זה באמת פחות מסוכן... אבל עכשיו שיבי לא
אומר... כעת זה באמת מסוכן!!! כעת התורה אומרת
שצריך לזהר...

קח!!! קח עשרה צעדים אחורה!!! תהיה נערוויסט
בזמן! הזמן זה עכשיו!!! לא בעוד שבועיים...
ואין מזרזים אלא למזרזים... סו"ס החרדים לדבר ה'
מאוד נזהרים... חרדים למצוות וחי בהם...
בבראות.....

האם ראש "גדול" זה... זה גם ראש "טוב"??

נקודה למחשבה: מצד אחד ארץ ישראל היא המקום הקדוש ביותר בעולם!!! ומצד שני: תנחש מהו המקום הטמא
ביותר בעולם?? ארץ כנען!!! אותם שבעת עממין שעשו את התועבות הכי גדולות שכל פעם שכתוב בתורה והייתם
קדושים... התורה מדגישה: כי את כל התועבות האל עשו אנשי הארץ אשר לפניכם... ואקוין בסם... כאשר קאה את
הגוי אשר לפניכם... (תבדוק כמה פעמים התורה חוזרת על המשפט הזה... תבדוק...) בקיצור: המקום הטמא ביותר שהתגוררו בו
האנשים השפלים ביותר זה אתה ארץ כנען שהיא היא ארץ ישראל!!!

איך זה הולך ביחד?? איך בדיוק ארץ ישראל שהיא הארץ הקדושה ביותר שאין למעלה ממנה... בדיוק היא!!! היתה
נחלתם ומעוזם של בני כנען הארורים מבטן שעשו את התועבות שאין למטה מהם... ואין להם שום תקווה רק כלה
ונחרצה "לא תחיה כל נשמה"?

איך זה הולך ביחד?? איך ארצנו הקדושה ספגה את הניגוד הכ"כ קיצוני הזה??

והתשובה היא כן:

ארץ ישראל זה באמת המקום הכי קדוש!! בארץ הזו הקב"ה מתגלה בהדר גאון ועוז...
מי שנכנס לארץ ישראל מקבל ראש גדול והשגה בגדלות ה'... אבל!!! יש לזה תופעת לוואי!
היות והקב"ה כ"כ גדול ורם... אז ברגע שהקב"ה מתגלה... לא רואים אף אחד לידו!!! ואז יש חשש גדול שאתה
תיעלם!!! כן... הנה הקב"ה... אבל איפה אני?? מי אני?? אני אפס!!!
כל זמן שכן אדם נמצא בחוץ לארץ... בסיידר... העסק מאוזן... יש אני ויש גם בורא עולם... אבל ברגע שאתה נכנס
לארץ ישראל ששם שוכן כבוד ה'... אז מי אני?? אני כלום!!!

זה מה שקרה לכנענים!! זו הסיבה שדווקא הכנענים שהיו שוכנים בארץ ישראל... דווקא הם היו האנשים הכי הכי
שפלים ונמוכים... כי... כי דווקא בגלל שארץ ישראל זה כזה ראש גדול... אז הראש עף למעלה והגוף נשאר כולו למטה
בלי טיפת ראש... כן... יש בורא עולם מאוד מאוד גדול... אבל דווקא מרוב שאלוקים כ"כ גדול... אז אני?? אני גו'ק...
אני נמלה... מה אכפת לבורא עולם ממני... מה זה משנה לו איך אני מתנהג... הוא לא סופר אותי...

מי מגיע לכאלו מסקנות?? רק מי שנמצא במקום קדוש!! והוא מקבל מצד אחד ראש גדול... ומצד שני הוא עצמו
נשאר באדמה... כאן נהיה נתק מוחלט בין הראש לגוף... ולכן לכנענים לא היה שום גבולות... אין להם מינימום של
ראש ורוממות לבלום את הצניחה החופשית...

גוי שגרתי... יש לו ראש ורגלים... שניהם נמצאים באותו מקום... יש לו ראש שמושך לכיוון של מצפון וגבולות... ויש
לו את החומר שמושך אותו לחוסר גבולות... והוא נמצא באמצע... לכן העסק איכשהו בשליטה... הגוי לפעמים מאבד
שליטה... אבל אחרי הכל... הוא נזכר לפעמים שיש לו ראש... יש לו איזה מצפון או מכובדות מינימלית שמאזנת
אותו...

אבל הכנענים?? הם נמצאים בארץ ישראל... בארץ ישראל הראש עף לשחקים!!! ומתנתק לגמרי מהחומר... הגוף
נשאר שפל לגמרי... חומרי לגמרי... בלי קרטוב של ראש...

מי הוא הרשע הגדול ביותר?? עשיו!!! למה הוא יצא כזה??

רק בגלל שהיה לו ראש טוב!!! כן... היה לו ראש מרומם... וההראיה שהראש שלו נקבר במערת המכפלה... אבל כשיש
ראש גדול שמבין עד כמה הקב"ה גדול ונורא... אבל הגוף נשאר אי שם למטה... ועשיו לא מבין עד כמה המעשים שלי
אני הקטן... כמה הם חשובים לקב"ה... אם ככה... נוצר נתק מוחלט בין הראש לגוף!!! ומכאן ואילך אין טיפ טיפה
מצפון... אין מינימום של גבולות... כי הראש לא פוגש את הגוף!!! כי... כי זה ראש גדול...

כוון! לא פשוט לקבל השגות!!! לא תמיד כדאי לדעת עד כמה החתן גדול!!!

צריך שזה יהיה מתואם עם הכלה!!! על כל תפיסה מחודשת בגדלות של החתן... הכלה צריכה עוד יותר להפנים עד
כמה היא חשובה לחתן... עד כמה אכפת לו ממנה...

זו הסיבה שהקב"ה מעכב את עם ישראל ולא נותן להם להיכנס לארץ ישראל!!!

אם עם ישראל יכנסו בבת אחת לארץ ישראל... ויקבלו את הראש הגדול של השגה ברוממות ה'... ו... ו... והם עצמם
ישארו באדמה...?? אוי ואבוי... יהיה פה חלילה כריתת ראש...

לכן עם ישראל פוגשים את הקב"ה ארבעים שנה... מפנימים עד כמה אני חשוב לקב"ה!!! עד כמה אני יקר לקב"ה...
ועכשיו... עכשיו אפשר להיכנס לארץ ישראל... עכשיו אפשר לרומם את הראש... ויחד איתו הגוף יתרומם... החתן גדול
מאוד!!! אבל אני הרבצען שלו...

זה עיקר העבודה של ארץ!!!! ארץ ישראל!!!

ארץ זה אדמה!! זה קרקוע!! זה לקחת את ההשגות הכי גבוהות ולתרגם אותם לשפת הקרקע... לשפה
הכי הכי מקורקעת... יהודי שחי בארץ ישראל בזמן הבית... הוא היה חוזר הביתה ופוגש את בית המקדש
מול התאנה שביכרה... מול המעשר שני... מול הלקט שכחה ופאה... בינינו... כשאנחנו היום מדמינים את
כל ההלכות של סדר זרעים... עם כל הכבוד שאנחנו רוחשים לזה... חולפת בנו איזה מחשבה של... של...
של פרמיטיביט... אוי באמת... הם זרעו וחרשו וקצרו וכו' וכו'... בינינו... היום זה לא לרמה שלנו... אנחנו
בעלי הצווארון הלבן... אנחנו לא מסתובבים עם ידיים מפויחות?? אנחנו אנשים מכובדים...

אז זהו שבדיוק ההיפך!!! הסיבה שבדור האחרון זה לא לכבוד שלנו לעבוד בשדה עם ידיים מפויחות זה רק
בגלל שאנחנו לא מסוגלים להוריד את הראש הגדול שלנו ולתרגם אותו לחיי החומר... אם יש לנו ראש גדול
(כמובן פצפון גדול) של מדיה וטכנולוגיה מפותחת... זה משאיר אותנו באיזשהו ענן ואנחנו לא מצליחים
לתרגם את זה לחיי המעשה...

אז תעשה קל וחומר!!! ותנסה לדמיין יהודי עם ראש גדול מאוד... שהוא עכשיו חזר מבית המקדש והוא
שאב שם רוח הקודש... ויש לו השגות נוראות ביחוד ה'... והנה!! הוא כעת לוקח את כל ההשגות האלו
ומתרגם אותם לעבודת האדמה... תחשוב איזה כח זה??

איזה חיבור ראש לגוף יש כאן?? רק יהודי שיש לו תורה מסוגל לקחת שמי שמים ולהציע אותם תחת ההר!! זה כל
הנקודה של ארץ ישראל...

יש כאלו שלא מצליחים להבין מה הקשר בין מעלת ארץ ישראל למצוות התלויות בארץ??

מבחינתם זה כאילו שני נושאים לא קשורים... סוג של ציוי דינים... אבל לא!! זה עניין אחד! כל העניין של ארץ ישראל
זה להצליח לקחת את ההשגות הכי גבוהות שיהודי משיג בבית המקדש ולתרגם אותם למצוות התלויות בארץ!!!
באדמה!! זה כח של יהודי...

רק יהודי מסוגל להיות סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה... איפה?? בארץ ישראל!!!

האם אפשר לדרוש מסיר לחץ שלא ישרוק...??

תשמע סיפור... קח אותו ממש בערבון מוגבל... אני משתמש בו רק בתור דוגמא... ו... ודוגמא לא מוצלחת... אני מודיע מראש... **ובכן:** היה זה לפני שלוש שנים... ואני מתגורר בעיר חיפה... ובאותו זמן כיהן ראש עיר שעשה לנו הרבה צרות ונלחם בנו... והנה!! באחד מימי החורף הסוערים... ירדו גשמי זעף... ואז כצפוי... התחילה הצפה... ואני עומד במדרכה יחד עם עשרות אנשים מול נחשול המים שזורם במהירות ואי אפשר לעבור...

ואז כמובן... הקיטור התחיל לצאת החוצה... הראש עיר הזה... תראה איך הוא מזניח את השכונה שלנו... הניקוז פה עעל הפנים... תראה איזה הצפה... מים נכנסים לבתיים... וחבר שלי עומד שם מהצד... והוא במקרה שייך למגזר השני שראש העיר כן תומך בהם... והוא מנסה כמה שהוא יכול לחפות עליו!! תקשיב... אין מה לעשות... לא בכל דבר אפשר לטפל... ואנחנו עונים לו... בקיצור: התופעה המוכרת...

והנה!!! חלפה לה שנה... והתהפכו היצורות... הפעם המגזר שלי בחר את הבחירה הנכונה... וכעת ראש העירייה הוא כבר מהצד שלי!!!

והנה... זה לא סוד שבשנתיים האחרונות ב"ה ירדו הרבה גשמי רצון ברכה ונדבה... והנה שוב!!! שוב אני מוצא את עצמי מול אותה סיטואציה בדיוק!! ומול אותם אנשים בדיוק!! יום גשום וסוער... אנחנו עומדים מול אותו סוג של הצפה!! מול נחשול מים שאי אפשר לעבור את הכביש... והפעם אני לא מתלונן... כעת הגיע תורו של השכן להתלונן... הראשת העיר הזו... הבטיחה הרים וגבעות... שהיא תטפל בניקוז וכו' וכו'... ואיפה... שום דבר... הכל פה עעל הפנים...

ולפתע!!! לפתע אני שומע מישהו שעונה לו!!!
תנחש מי זה היה???

אני בעצמי!!! פתאום שמעתי את עצמי נחלץ חושים להגן ולחפות על ה"בחירה" שלי... תקשיב... לא כל דבר הוא בר ביצוע... אל תשכח שחיפה זה עיר שכולה בנויה על צוק תלול... ועם כל הרצון הטוב לשפר את הניקוז... לא על כל דבר אפשר לשלוט... גם הניקוז הכי טוב לא יכול להשתלט על כזה זרם... והוא מתוחכך... ואני מסביר עם כל כושר הביטוי ומגונן ומחפה והדובר והעורך דין של הראש עיר שהפעם הוא שייך לצד שלי... זהו... עקרונית כאן נגמר הסיפור...

חזרתי הבייתה והרגשתי מותש נפשית!!! בטח... לא קל לחפות... לא קל לעמוד מול בן אדם שמתלונן ולהסביר לו שצריך להתאזר בסבלנות וצריך להבין שאין מה לעשות... לא קל להוכיח לבן אדם שהכל חיובי והכל טוב... צריך המון משאבי רוח ונפש!!! ואז התחלתי לחשוב על הנושא הזה... ואז עלתה לי מחשבה מוזרה... בעצם... מה לי ולצרה זו?

הרי לפני שנתיים כשהייתה הצפה בחיפה... התעצבנתי... לא מצא חן בעיני... באותו רגע פתחתי את הפה בלי לחשוב פעמיים והוצאתי את כל

הקיטור... יריתי לכל הכיוונים... האשמתי את כולם... סיימתי לפרוק סחורה... וזהו... באותו רגע נרגעתי... הלכתי הבייתה ושכחתי מה היה...

ואילו עכשיו??? בגלל שהפעם בחרתי את הבחירה הנכונה... וראש העיר כעת מייצג את הצד שלי... לכן מה?? לכן מעכשיו אני נהפכתי להיות הדובר של העירייה... אני עסוק כל הזמן בלחפות ולגונן ולהסביר ולהעמיד כל מיני אוקימתות למה הניקוז עדיין לא מסודר...

ואז התחלתי לנתח את הנושא... רגע... בא נדבר כעת מזווית אגואיסטית נטו!!! מתי היו לי חיים יותר קלים?? האם לפני שנתיים או עכשיו??

לכאורה לפני שנתיים היה לי חיים יותר קלים... היות והייתי בצד העשוק והרצוף... הייתי משוחרר... לא הייתי צריך לחפות על אף אחד... לא הייתי צריך להציג עמדה של אף אחד... אדרבה... הייתי יורה פצמרים ונעלם...

אה... מה אתה אומר על המחשבה הזו?? (אתה מבין לבד שאני לא באמת מתכוין ברצינות למה שאני אומר... ברור שלא זה השיקולים... בשום דבר לא **וכ"ש לא** בנושאים ציבוריים... אבל אני משתמש בדוגמא הזו רק בתור רמת העקרון...)

חשבתי על זה הרבה והגעתי למסקנה חד משמעית:

קל ? ! ? ! ? הרבה יותר קל להיות באופוזיציה... אתה באמת בן חורין... אתה יורה לכל הכיוונים... שופך בוך בלי לחשוב פעמיים... מוציא את כל הקיטור... והולך הבייתה בלי צורך אפילו לנקות את האדמה החרוכה שהשארתי... זה בהחלט חיים קלים!!! מתאים לדור הקופיקס...

אבל!!! אם אתה רוצה להיות יהודי טוב... אם אתה רוצה שהנפש היקרה שלך תישאר טובה ועדינה כפי שה' רוצה... אז **ליהודי שבי** מומלץ להיות תמיד בצד החיובי... ובצד המגונן והמחפה שרואה רק חיובי...

ולמה??? כי לפני שנתיים כשעמדתי מול ההצפה בחיפה ושלפתי בבת אחת את כל התסכולים... הייתי מוציא את כל הביקורת והטענות שיש לי וזהו... הולך הבייתה... **אבל לא!!!** היה תמיד נשאר לי בלב איזה טעם מרירי של נרגנות... של הסתכלות שלילית... וזה הלך **יחד איתי הבייתה!!!**

כשהגעתי הבייתה... אם כעת אני כן רוצה לראות רק את החיובי... אז אני צריך להחליף דיסק!!! **ולא תמיד זכרתי להחליף את הדיסק הזה!!** לעומת זאת כשאתה נמצא בעמדה של מחפה ומגונן ועסוק בלראות רק חיובי... אז בטעות!!! הדיסק נשאר על המקום הזה... ואז גם כשהגעתי לשיטילאך ודיברו שם סרה על אחד מהצדיקים... בטעות מצאתי את עצמי מחפה ומגונן ומסביר למה התאוריה המוכרת הזו לא נכונה... מה קרה?? **פשוט הדיסק נשאר על המקום הנכון!! על המקום החיובי!!!**

לכן פתאום קלטתי כמה חשוב להרגיש טוב!! כמה חשוב להיות בסביבה ידידותית!! לא!! לא בריא להרגיש עשוק ורצוף... אמנם יש סוג של תענוג מסוים להתמסך... לא נעים להודות... אבל לחרדים יש לפעמים את התענוג הזה... (בעיתון די מחכים אותנו להרגיש מקופחים וממורמרים) אבל זה לא עושה לנו

טוב!!! כשאתה מתרגל לראות שלילי... גם אם אתה צודק... הדיסק נמצא כעת על שלילי!! זה כבר פחות בריא...

עכשיו: אני מקווה שאתה מספיק בוגר ומספיק ישראלי משופשף להבין שהדוגמא שהבאתי מהעירייה... **זו הדוגמא הכי לא מוצלחת!!!** למה?? כי אני טוען פה שצריך להיות בצד החיובי... בצד המנצח... ודווקא בייחס לבחירות בעירייה זה דבר שהכי פחות תלוי בנו!!! (בעירייה ובשלטון כולם רוצים להיות בצד המנצח ולא המפסיד... ותכל'ס... זה... זה לא תלוי בי...)

אז זהו!!! שנוכח... בייחס לעירייה וקואליציה זה באמת לא תלוי בך...

אבל יש המון המון דברים אחרים שזה כן תלוי בך!!! נטו בך!!!

כמעט בכל נושא ציבורי או קהילתי שמזמין סערת רוחות!! שיש כאלו בעד ויש נגד... זה עניין של בחירה איפה אני בוחר למקם את עצמי... האם אני בוחר לזוז לצד ולהיות בעמדה של המבקר והמקופח והעשוק והלא אווז והמתנגד... או להכניס את עצמי בפנים ולהרגיש חלק מהעניין... **כמעט תמיד זה תלוי בי ורק בי!!!**

אני אתן לך דוגמא... קצת לא נעים לי להישפך... אבל אני יכול להעיד על עצמי... שאני טיפוס כזה שצריך להיות בעניינים!!! אם יש משהו שקורה... ואני לא בעניינים... אז אוטומטית אני מפתח נוגדנים... אני מתנגד לזה... ארך לי כמובן הרבה זמן לזהות את הנטייה הזו!! איפה פגשתי את זה בצורה ממש בוטה? כשהייתי בחור... כל שנה בערב פורים הייתי נגד הת"ת של הישיבה!!! אל תשאל למה... היה לי כל מיני טענות על ההתנהלות... והייתי מדבר נגד... והייתי עושה אוריה של אופוזיציה... ותמיד בשלב מסוים הם היו מכניסים אותי לעניינים... והופה!!! פתאום המנגינה השתנתה... הבן אדם התחיל להתמסר לת"ת... את נשמתי הקרבתי... אספתי כסף לילול כימים... דפקתי בדתות והתחננתי... הסברתי את החשיבות של הת"ת וכו'...

ועם הזמן זיהיתי שזה משהו מגמתי אצילי!!! אני צריך להיות בעניינים!

ומאז!!! ברגע שקלטתי את זה!! כל דבר טוב שקורה בקהילה... בשכונה... כל איזה ארגון חדש שנפתח... כל דבר חיובי שמתפתח... אני כבר יודע מראש: או שאני דוחף את עצמי לעניין ואז אני נהיה חלק מעניין ופטריוט של הדבר מצוה הזה... או שאני נגד לגמרי... ומדבר רק שלילי נגד זה... ומאז אני מאוד מקפיד להכניס את עצמי!!! אם יש את קרן הבנין או קופת צדקה בשכונה... אז מיד מכניס את עצמי לזה... אני אחד מגבאי הצדקה... ואני עומד ואוסף כסף ומשכנע אנשים... ואז פתאום מגיע חבר שלי... שיש לו אותו אופי בדיוק כמו שלי... ואז הוא עושה פרצוף ומסביר לי כמה הוא לא אווז מזה ואפשר לעשות אחרת... ולמה ככה...

ואני לוקח אותו לצד ואומר לו: תקשיב!!! אתה צודק כל מילה!!! גם אני טענתי את אותם טענות כל זמן שהייתי מבחוף... בא תחליט שאתה מכניס את עצמך בפנים... ופתאום אתה תהיה פטריוט ותדבר רק חיובי... אני מתאר לעצמי שלא כולם מבינים על מה אני מדבר... אבל מי שמבין... מבין יותר מידי טוב... יותר ממה שקראתי לפניכם כתוב כאן....

כן לשון הרע??

התשובה היא: מה קורה מחר!!! אותו בן אדם!!! אותו אחד שאתמול שלח את הבן שלו לקהילה השניה והתפוצץ מהשוני שלהם... אם את הילד השני שלו הוא שוב חזר ככלב ששב על קיאו ושוב שלח אותו לאותו חידר שבביל שוב להתפוצץ מהם... כאן!! כאן נכנסו לסוגיית לשון הרע!!!

הההלו... בשביל מה באת לכאן עוד הפעם??? בשביל לשחזר שוב את "ההצלחה המסחררת"??? בשביל שוב להתחמם ולאגור עוד ועוד תסכולים וביקורת ואז לרוקן אותם אצל מישהו אחר??? הנה לשון הרע!!!

הבנת את הרעיון??? אנחנו מסתכלים בראש קטן... בראש שלנו: מה זה לשון הרע?? בן אדם שעומד ומדבר לשון הרע!!! אבל זה לא מדויק... לשון הרע זה בעיקר תוצרת מתזמנת!!! התהליך יצור שלה הוא פה הלשון הרע העיקרי... בן אדם מזמין תסכולים... מזמין כעסים... פה הוא מבשל את הלשון הרע... ועכשיו!!! אחרי שהסיר לחץ כבר בשיא הרתיחה... כעת אדרבה... לפעמים דווקא עכשיו זה כבר פחות לשון הרע!!! כעת יש לנו עסק עם בן אדם שבאמת צריך לפרוק את העצבים שלו...

ופה הטעות שלנו... אנחנו מחכים לסף רתיחה!!!

אנחנו מחכים שהסיר לחץ יגיע לשיא!!! ואז פתאום אנחנו נזכרים להתחזק בלשון הרע... ולנזוף בסיר... ש... ש... שקט!!! לא לשרוק... אסור לשרוק... תתפוצץ מבפנים ורק אל תגיד מה שיש לך... **זו טעות!!! כי זה לא נכון!!!**

אם אסור לסיר לחץ לשרוק... זה אומר שאסור לקנות סיר לחץ!!!

אין כזה דבר לקנות סיר לחץ ו---לדרוש ממנו שלא ישרוק...

אם יש איסור לדבר לשון הרע... עיקר השיעור בית זה... זה לא להגיע לסירי לחץ... להימנע ממצוקת שריקה... לחסוך היתקלויות וחיכוכים שאפשר למנוע אותם... ליצור את הסביבה הנעימה והטבעית...

תסלח לי... אבל מבחינתי... אתה יודע מי זה הדמויות הכי נאצלות בשמירת הלשון שהם מודל לחיקוי??? זה האנשים הפקחים האלו... שידעים לקרא את המפה המשפחתית או החברתית או של ועד בית וכדו'... והם מזהים מראש... שלפי המצב הנתון כעת... הולך להיות פה בזמן הקרוב איזה פיצוץ... והם לא רוצים שזה יקרה!!! והם תופסים את הרגלים בזמן ונעלמים מהזירה או שמצליחים לעשות איזה קומבינה שקטה ולמנוע את הפיצוץ ברגע האחרון!!! הנה!!! זה בן אדם ששומר על הלשון!!! אה... מה הקשר? מה הקשר בין השכנת שלום לשמירת הלשון...?? פשוט מאוד!!! אחרי שהעסק התפוצץ בבנין או במשפחה או בקהילה... נראה אותך לא מדבר על זה... נראה אותך לא טוחן את זה ימים ולילות... אפילו הלכתית אני לא בטוח שאפשר להשקית את זה!!! כי ברגע שזה התפוצץ אז יש פה אדמה חרוכה שצריך לטפל בה... יש פה נושאים שצריך לדבר עליהם ואי אפשר לשתוק... נו... אז איפה פה הנקודה של שמירת הלשון? הטיפול מונע!!! לא לחינם הכל כתוב בפסוק אחד: מי האיש החפץ חיים... נצור לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה, סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורדפהו... ודו"ק היטב... תחשוב על זה...

כל מיני אנשים ששייכים למגזר אחר... אני במו ידי מזמין פה מאות ואלפי לשון הרע וקבלת לשון הרע **באופן שכמעט אי אפשר למנוע אותם!!!** ותסלח לי... אני אומר את זה מניסיון אישי...

אם אני הליטאי... אתעקש להתפלל עם חסידים כלומר: באופן שאני נשאר ליטאי... נשאר עם כל העמדה וכל הראש הליטאי השונה שלי... ובכל זאת אני כל הזמן נפגש עם החסידים ונפגש עם השוני ועם כל ההתנהלות שלהם שכ"כ שונה לי... החיכוך הזה מזמין כל הזמן כעסים ועצבים מצדי... הסתכלות שלילית... חוסר פרגון... ובקיצור: כל העבירות שבין אדם לחבירו ובאופן כמעט בלתי נשלט...

והנה! יום אחד אני רוצה להתחזק בבין אדם לחבירו... די לשנאת חינוס... די לרכילות ולקבלת לשון הרע... נו... מה אני עושה? מתחיל ללמוד חפץ חיים ולשון אותם... ומהיום אני מחליט!!! כשאני אתחכך עם אותם אנשים שכ"כ שונים ממני אני אשתדל **להתפוצץ---** **אבל רק מבפנים!!!** מהיום אני אשתדל לא לפרוק את זה בבית... לא לדבר על זה עם חברים... אני אמנם אמשך **להתפוצץ... אבל רק מבפנים!!!**

אדוני... זה לא שייך!!! זה לא שייך!!! לא

מעשי!

איך בן אדם יכול להתפוצץ ו... וזה ישרא מבפנים??? תסביר לי!!! לכל מזגן יש נקודת יציאה... לכל וונטה יש נקודת יציאה... לכל בלון גז יש נקודת מילוט... ובדיוק למכונית תופת שלך... היא תתפוצץ רק מבפנים??

תגיד לי: איפה אתה חייב אתה ריאלית??? אתה לא מדבר לעניין!

אין כזה דבר ללמוד חפץ חיים ולהחליט שמהיום אני ממשיך להתעצבן על השני... אבל אני לא מדבר עליו... **זה לא שייך!!! נקודה!!!**

ואני אגלה לך סוד כמוס: יש הלכה מאוד מוזרה בחפץ חיים... שאחרי שהחפץ חיים כ"כ מחמיר בלשון הרע... וכל הגישה שם שאסור אסור ואסור... פתאום החפץ חיים אומר קולא מאוד חריגה בנוף!! אומר החפץ חיים: אם מישהו מאוד מאוד כועס... ואתה משער שאם תקשיב ללשון הרע שלו הוא ירגע וישתוק ולא ידבר על זה יותר אז אדרבה... מצוה לשמוע אותו!!! **אני לא מבין: אם לשון הרע זה אסור ודי!!!** אז איזה מין היתר יש לשמוע אדם שעובר איסור העיקר שלא ימשיך להעביר אותו הלאה... וכי אם יש מישהו שרוצה לנסוע לים בשבת... וכי יש היתר להדליק לו מוזיקה בשביל שיסתפק בזה ולא יסע בשבת??

מה ההסבר בזה??? התשובה היא פשוטה:

בן אדם שבאמת מתוסכל!!! באמת כועס!!! הוא באמת התחכך עם כל מיני אנשים מאוד שונים ממנו... והוא כעת עצבני כמו איזה סיר לחץ... **אדם כזה צריך להירגע!!!** הסיר לחץ הזה חייב קצת לשרוק בשביל לפרוק סחורה... הוא מצידו צריך להרגיע את עצמו! ואם כעת הצורה שלו איך לשחרר קיטור זה ע"י שהוא יספר לי איזה פושעים הליטאים או החסידים האלו... זה מה שירגיע אותו... אז נו... זה כבר לא סתם לשון הרע. יש פה אדם שצריך להירגע. ובאמצעות לשה"ר הוא משחרר קיטור.

נו... אם ככה... אם זה לא נקרא לשון הרע... אז מה זה

רוב הקוטרם שמדברים כל היום נגד זה נטו עניין של בחירה!!!

אתה עומד מול דבר חיובי וטוב שקורה פה... יש לך בחירה... האם להכניס את עצמך לעניין... ולהיות חלק מהעניין... ולהיות "משוגע לדבר"... ובאותה מידה יש לך בחירה להישאר מהצד... ואז לעמוד כמו מבקר המדינה ולחפש בעיות ודברים שליליים... זה כבר לא בחירות לעירייה!!! זה כבר בחירות שתלויים בך!!! כשאנשים רואים את זה מעורבב בכל מיני מעשי חסד וענייני קהילה... הם לא מבינים למה... הם חושבים שאני בעל חסד... אתה לא מבין... שאם לא הייתי בפנים... הייתי הקוטר הראשי פה... הייתי תוקע מסמרים בכל דבר שזז פה...

והוא כמה אנשים כאלו אנחנו מכירים... אנשים שכל היום רואים שלילי... כל היום מדברים נגד הקהילה ונגד הישיבה ונגד המערכת... וברוב המקרים זה בסה"כ אנשים עם עוצמות!!! שבגלל שמשום מה הם בחרו להשאיר את העוצמה שלהם מחוץ לתמונה... זה... זה יוצא ממקום של אופוזיציה ולא קואליציה... **וחבל!!! על זה!!! על זה באתי!!!**

יש עניין גדול מאוד להיות שייך לצד החיובי!!! לעשות כל מאמץ להיות משויך למערכת... למי שמוביל פה... לפעמים עדיף לוותר על עקרונות (השאלה איזה כמובן) ורק לא להישאר מבחוץ... יתכן שיש לי ביקורת על ההתנהלות של הגבאי בבית הכנסת... אני אוחז שצריך להגיד אב הרחמים בר"ח תמוז שחל בשבת והוא לא... אבל אם המחיר הוא שאני הולך להיות באופוזיציה של בית הכנסת!! אני הולך לשלם על זה מחיר של המון המון המון לשון הרע ורכילות בלתי נשלטים... וחבל...

וכעת!!! יש פה נקודה מאוד מאוד חשובה בהגדרות של לשון הרע...

הרבה פעמים אנחנו רוצים להתחזק בשמירת הלשון... ותמיד צריך להתחזק בזה... **אם אתה שואל אותי... אני חושב שיש לנו טעות יסודית בכל הגישה** איך להתחזק בנושא של לשון הרע ובין אדם לחבירו...

הטעות היא שאנחנו נזכרים להגיע כבר באמצע! ! ! אנחנו נזכרים שאסור לדבר לשון הרע רק כשה כבר על סף רתיחה... רק אז אנחנו נזכרים שאסור לדבר לשון הרע!!! ואז!!! אז זה די מאוחר... כשאתה כבר מתפוצץ בפנים... כעת זה ניסיון כבר יותר מידי גדול...

אם אנחנו רוצים באמת באמת להתחזק בלשון הרע!!! העבודה צריכה להיות הרבה יותר יסודית!!! מה?? מה אפשר לעשות?? הוא אשר אמרתי:

תעשה כל מאמץ אפשרי להיות ולחיות בסביבה אוהדת!!!

תתרחק בכל דרך אפשרית מכל מפגש והתחככות מיותרת מול אנשים שהסגנון שלהם מאוד שונה ממך!!! **כאן המשחק העיקרי!!!**

אם אני שייך למגזר מסוים ולצורת חשיבה מסוימת ואני בכח דוחף את עצמי ומתחכך מול

מי שהתפלל בבית כנסת x... התגלה שם חולה זיבה מאומת!!!

ש... ש... שקט... אני שומע כרוז... תן לי לשמוע מה אומרים שם... תושבים יקרים: מי שהתפלל ביומיים האחרונים בבית הכנסת דרכי אברהם בשלושה הספסלים האחרונים מתבקש לטבול ולהטביל את בגדיו ואת כל הטהרות שנגע בהם ביממה האחרונה... עקב התגלות חולה זיבה מאומת!!! אנחת רווחה נפלטה מפי... נסי!!! ב"ה ביומיים האחרונים לא דרכתי בבית הכנסת הזה בכלל... אם ח"ו הייתי שם הייתי עכשיו בצרות צרורות... בטח... כל ערב קוראים לי במיוחד למאפיה להפריש חלה!!! משלמים לי סכום הגון בגלל שיש לי כרטיס "חבר"!! שאני אוכל חולין בטהרה... תאר לעצמך שהיה כעת מתברר שהחליפה שלי היא ראשון לטומאה... (בשלמא אני... אני איכשהו טובל כל יום... אבל החליפה שלי?) אז אני יצאתי בנס... אבל החברותא שלי בהתחלה לא עשה עסק... כי גם הוא כמוני לא היה שם... אבל פתאום באמצע הלימוד אני רואה שהוא לא איתי... התקדרו פניו לפתע... מה קרה ר' יצחק???

קרה משהו??
לא... אני אמנם לא הייתי שם... אבל אני פתאום מתחיל לחשוש שאולי הילד שלי... אולי הוא התפלל שם אתמול בבוקר... אני מנסה לאמץ את הזכרון שלי מתי אשתי עשתה את העיסה אתמול ועם מי היא שלחה את החלה לכהן... ואז לפתע ר' יצחק סגר את הגמ' ויצא בריצה... רץ הבייתה...

אמא... אתמול... עיסה... עם מי שלחת?? יש לציין שהיא הבינה מיד את השאלה... כן... שלחתי עם יענקי... מה בעיניי?? איפה יענקי?? הנה... תגיד לי יענקי... איפה בדיוק ישבת אתמול בתפילת שחרית?? בספסל השני משמאל!! מה... ישבת ליד מוטקה?? לא!! ענה יענקי... לא ליד מוטקה!! אלא בכסא שלו עצמו... הוא התפלל בשעה שבע... ואני הגעתי למנין של שעה שמונה... הוא בדיוק קיפל את התפילין ופינה לי את המקום שליד החלון... ר' יצחק החורר... אוי אוי... יענקי אתה ראשון לטומאה!! אתה ו... והבגדים שלך!!

רגע רגע... יענקי... אתה לקחת את החלה לר' ירמיה הכהן?? איך לקחת?? נגעת בחלה??
בטח!! ענה יענקי... כמובן שנטלתי ידיים קודם ואז לקחתי את החלה בידיים והכנסתי אותה לשקית...

אבא היה מבוהל עד אימה... אוי אוי... איזה סיפור נורא!!! הכשלנו את ר' ירמיה באכילת תרומה טמאה בשגגה!! זה מיתה בידי שמים (מכון למייד...) רגע רגע... אולי אפשר עדיין להציל משהו... אבא קם לפתע ורץ מהר מהר לבית של ר' ירמיה... תוק תוק... גברת כהן... אתמול הבן שלי הביא לך עיסה חלה... האם אתם כבר אכלתם את זה או לא?? גברת כהן נגשה לסלסלה ההדורה... תזכיר לי ר' יצחק איך העיסה שלכם תמיד נראית?? אנחנו תמיד עושים בצק מקמח כוסמין קיבר... אה... אז אני שניה בודקת... לא!!! מצטערת... את שלכם עדיין לא אכלנו!!! פשוט הצטברו פה אתמול הרבה בצקים מקמח חטים... והעדפנו לא לערבב... ר' יצחק פרץ בבכי... ברוך ה'!!! ה' לא מביא תקלה על בהמתם של צדיקים...

מה קרה... נבהלה גברת כהן?? מה... לא שמעתם?? בחצי שעה האחרונה מסתובב פה כרוז שהתגלה חולה זב בשכונה... והוא הדיק המון ספסלים בבית הכנסת בטומאת מדרס והמון אנשים בהיסט... והילד שלי אמנם לא ממש נגע בו... אבל התברר שהוא "נשא" של הזיבה... הוא התיישב על הכסא שישב עליו הזב (כך... יש "נשא" קורונה... יש טומאת "נישא" בזב) ומזה הוא נדבק ונהיה ראשון וטימא את החלה...

גברת כהן התחלחה כולה!!! תודה רבה ר' יצחק... אני מודה לך על המידע... אני הרגע לוקחת את כל העיסות שמחכות כאן ואני מכניסה אותם לבידוד!! רק זה חסר לי... שבאמצע הלילה מישהו ידפוק אצלנו בדלת ויגיד לנו שהתברר שגם העיסה שלהם נדבקה מהסטנדר מתכת שהזב נגע... דווקא את העיסה שלכם אני לוקחת עכשיו עם כפיפה מצרית ומסיקה אותה תחת התבשיל (כדין תרומה שנטמאה שמותרת בהסקה)

--- אבל... על כל הכבוד לסיפור הזה... כמה שהוא מזעזע ודרמטי... זה עוד הסיפורים הקלים... זה ממקרי ההדבקה המוכרים והקלאסיים... כן... בהרבה בתים יהודים נערכים על בסיס קבוע למציאות של טומאה למפרע מעת לעת או מפקידה לפקידה... זה מעשים שבכל יום... אבל בירושלים...???

שם הסיפור הגדול!! שם אחוזי ההדבקה הם הכי גבוהים והכי בעלי השלכה רוחנית...

שם כשקורה משהו זה עלול להיות כדור שלג שלפעמים אורך הרבה זמן לשקם את הנוזקים... ובשביל זה!! בדיוק בשביל זה יש לנו את הצבא של הלוויים!!! שחלק משמעותי ונכבד מהתפקיד שלהם זה הנושא הזה... לטפל בכל מיני פיגועי טומאה נרחבים!!! **הנה... לדוגמא: שבוע שעבר...** היה פה כהן תלמיד חכם מופלג!!! זרז במעשי!!! בקי בעבודה... שכולם אווזים ממנו וסומכים עליו בעיניים עצומות... והגיע הבית אב שלו... והוא עבד... עד חצות היום הוא עבד!!! ופתאום!!! לפתע חלפה שמועה כאש בשדה קוצים... שהמקווה שנקרא "שוקת יהוא" שנמצא ליד נחל קדרון... נמצאה בו תקלה!!! שהנוקב שם שמחבר אותה למעין היה פחות משפופרת נודד!!! ברגע שהכהן שמע את זה הוא קרס מתעלף עם כף מנחה בידי... העירו אותו והוא שוב התעלף כמה פעמים... ובפעם הרביעית שהעירו אותו... הוא קם בשארית כוחותיו והתחיל לרוץ בבהלה עצומה בדרך קצרה לכיוון היציאה מהעזרה... והוא לא הספיק להגיע לשער העליון והוא שוב קרס מתעלף... וכולם הבינו ש... שקרה פה משהו נורא!!! והפעם... במקום להעיר אותו... המשיכו לגרום אותו ליציאה מהעזרה... ואז העירו אותו בעדינות ולחשו לו באוזן... זה בסדר... אתה בחוץ!!! אתה כבר בהר הבית!!! ו... ואז לאחר שהעירו אותו אכן התברר... שהגרוע מכל קרה... שאת כל הטבילות שלו הוא מחמיר לטבול דווקא שם!!! מתוך כוונה הכי טהורה ללכת למקווה הכי מהודר בירושלים (שיש לו השקה למעין...) והנה... פתאום התברר שבדיוק המקווה הזה היה פסול... שהמשמעות היא שכל העבודות שאותו כהן עשה מהבוקר עד עכשיו... הכל טמא ופסול!!! **אתה קולט איזה קטסטרופה קרתה פה??** אתה קולט איזה השלכה רחבה יש לסיפור הזה?? תנסה לדמיין רק כמה קבלת הדם הכהן הקדוש והזריז הזה עשה רק מהבוקר עד עכשיו?? הסיפור הזה עורר סערה בכל ירושלים... ואם עד לפני שעתיים עבר כרוז ששוקת יהוא התברר פסול... אז מהר מאוד חלף כרוז נוסף בירושלים: ש' חובב הכהן נמצא טמא טומאת מת!! וכל מי שנדב שלמים והקריב אצלו שיפסיק לאכול מיד... וכל מי שנדר קרבן והקריב אצלו... צריך לחזור ולהקריב...

תחשוב מה שזה... אנשים שהקריבו חטאת ויצאו מהמקדש והיו בטוחים שהם כבר התכפרו... פתאום חזרו שוב בפנים נפולות... אבל!!! תתפלא לשמוע... שכמה שזה נשמע מלחיץ... וכמה שכשזה קורה במקדש זה למרות שבירושלים מתרחשות הקטסטרופות הגדולות ביותר... אבל יש דבר אחד מרגיע פה... שבטומאת מקדש וקדשיו יש קולא מיוחדת שרק מי שהיה לו ידיעה בתחילה ואז נעלם ממנו... רק אז הוא חייב... אבל אם הוא לא ידע מראש בכלל אז זה פחות חמור... (בניגוד לשאר חטאות שחייבים גם בלא ידיעה בתחילה) כלומר: במילים אחרות: כרוז שמודיע בפתאומיות: רבותי... התגלה חולה זיבה מאומת וכולם כעת טמאים... כמה שזה משבש את כל המערכת... אבל אם לא ידענו את זה מראש... אז זה לא חמור בסדר גודל של דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת... בשביל זה יש שעיר הנעשה בפנים ביום הכיפורים שמכפר עליו... זה בהחלט מסר שמרגיע... אבל עדיין!!! כולנו תפילה... מנסתרות נקני... גם נסתרות מהסוג של קורונה...

"למען לא נבוש..."- מושגים בסיסיים בהלכה.

חזרנו לפני שלושה שבועות לבית הכנסת... מתוך הבנה ברורה שמושהו צריך להשתנות... וכעת זו הזדמנות שוב לעשות בדיק בית... האם באמת השתנה משהו?? סוף סוף הקורונה עדיין לא נעלמה... היא עדיין מרחפת לנו מעל הראש... ו... ואנחנו צריכים להוכיח רצינות כדי שלא נחזור ח"ו אחורה... מה שבטוח, מאוד מאוד בוער לנו שבת הכנסת ימשיך להשאר פתוח ולא ינעל ח"ו מאחורינו.

אז אני מוכרח לספר לך שמצאתי!!! מצאתי את

שאהבה נפשי!!! גם אני רציתי בעקבות הקורונה להתחיל להתחוק בעניין התפילה ומה אעשה שאני לא מדבר בשעת התפילה!!! לא!! לא מדבר!! ותסלח לי... לא נראה לי שזה יוהרא... כמדומני שיש הרבה יהודים טובים ופשוטים כמוני שלא מדברים בשעת התפילה... ממיילא לקבל ע"ע לא לדבר בשעת התפילה... זה... זה... זה לא הנושא...

אז מה כוונתי???

אז אמנם התחלתי לעשות את הפלאפון על מצב לא מקוון ויש לציין שזו בהחלט קבלה!!! (ההוראה: שדי קשה לי עם זה...) אבל עדיין... מה אפשר להתקדם עוד... אז השבוע בהשגחה פרטית יצא לי להסתכל בספר הנפלא "ארוחת יושר" למרן ר' חיים קניבסקי שליט"א ובאותה ת' הוא מדבר באריות על תפילה... ובסוף הוא מונה שם בקיצור נמרץ 46 נקודות בהלכות תפילה שאנשים לא יודעים או מזלזלים... ופשוט עברתי על הארבעים ושש ההלכות האלו אחד אחד... וסימנתי לעצמי!!! וי וי... איקס... וי... את מה אני כבר עושה... ומה עדיין לא... **אני ממש ממליץ בחום!!!** זה כתוב בלשון פשוטה ושווה לכל נפש... זה לא איזה סעיף קטן בדרך אמונה שיש בו הרבה י"א עם ציון ההלכה עם המון ראשי תיבות... לא!!! זה כתוב פשוט וקל... ו... ואפילו מנוקד...

ולא נותר לך אלא לקחת עפרון ולסמן וי או איקס... ותתפלא לשמוע שהוא מתעכב הרבה על הנושא של איחור לתפילה או יציאה מבית הכנסת יותר מידי מוקדם... אוהו... סוף סוף מישהו נוגע לי

ביבלת האמיתית!!! זה מוקצת לשונו: מי שיכול לבא לתפילה בזמנה ובשטא נפש מאחר מהתפילה כדי שלא יצטרך להמתין איזה רגעים, וכן מי שיוצא באמצע התפילה או לפני גמרה משום שאין לו סבלנות להמתין כמה דקות, אין לך מבזה עבודתו של הקב"ה יותר מזה, וכאילו אינו מאמין ששכינה נמצאת בביהמ"ק בשעת התפילה, ואין התקבל תפילתו, וראוי הוא כבוד שמים להמתין איזה דקות קודם התפילה, וכתבי: לו הקשבת למצוותי ולשון המנהג הוא משביל מוטווי אשר ציית- רש"י ועל זה מסיים הכתוב "יהי נכר שלומך וצדקתך ככלי הים ויהי כחול זרעך" ויש בזה גם חילול ה"ר"ל שאומרים כך מנהגים בני תורה, ואין בזה שום תירוץ אפילו רואים אנשים שמוזלזלים בזה... ואפילו אנשים חשובים, זממה נפשך, אם יש להם טעם (ומסתמא צריך לזנום לפי זית שיש להם טעם) ואם אין להם טעם בודאי יענישו על זה... המאחר בתפילה ואין מספיק להגיע לשמונה עשרה עם הציבור ממש מבטל בידים תפילה בציבור שעיקר מצוותה ההתחלה כמו שכתבו כל הפוסקים.

אה... זה כבר מוכר יותר... זה כבר יותר הימניש... כן... אנחנו מבינים כל מילה... אנחנו יודעים בדיוק על מה מדובר פה... שמתי לב שלהגיע מאוחר לתפילה זה משהו כרוני מובנה!!! כי פעם אחת ממש בטעות הגעתי מוקדם מידי לתפילה... והייתי צריך לחכות... פתאום הרגשתי שאני ממש מבוהל מעצם המעמד... ניסיתי להרגיע לעצמי שאין איסור להגיע יותר מידי מוקדם... אבל לא הצלחתי להירגע... התחלתי לחשוב... שנכון שזה לא אסור... אבל כנראה שזה שמוקדם... וחמירא סכנתא מאיסורא!!! כן... זה נשמע הומוור... אבל אם תעקוב אחרי עצמך... תשים לב שהזהירות שלך להגיע מאוחר כדי שלא תאלץ לחכות דקה אחת... זה ממש על גבול הנעורעון... הלוואי והייתי מקפיד על מסיכה כמו על זה... או הנה!! הגיע הזמן לשנות דפוס חשיבה!! ואם הבית נכנסת נפתח אני רוצה להיות אשרי יושבי ביתך!! אני רוצה לשבת פה!!! לשבת ולחכות לש"י שיגיע לישתבב... לחכות לציבור שיתאסף... ע"מ כן.

מספורי המגיד

"מתוך ההפיכה" (סיפור היסטורי מפעים מהעבר הלא רחוק)

פרק כ"ז "קרוע בין העולמות"

תקציר: החכם התימני מודיע לחיים שלום שמוקדם מידי ללמוד אצלו, עליו לגשת אל מאמן ביתו ולקבל את הכתבת של המקום שם ישמע שיעורם, רק לאחר יעבור הכשרה מושלמת שתארך מספר שנים ויכל להתקבל אצלו כתלמיד מהמניין. המשמש אליאב פחימה נתן לו את הכתבת, חולדה הנביאה 5 הוא נתן לו מפתח למקום והזהיר לשמור אותו מכל משמר. הוא גם נתן לו הוראות מפורטות איך להכין את עצמו לשיעור. ההוראות כללו מעשה התקדשות מיוחדים, השיעור מתקיים באמצע הלילה ועליו להגיע למקום בדרכים מפותלות כדי שאיש לא יעלה עליו.

חיים שלום מכין את עצמו בצורה יוצאת דופן, הוא נעדר מהשיעור של רב משה כהן ויושב כל היום באיזו "עזרת משים" נסתר מעיני אדם ולומד כל היום. הוא גם עורך תפילות כמו ביום כפורים, לאחר ההכנות הוא מגיע למקום ומוציא את עצמו מתייסר מול מערכת קבלה מקשה ביותר, שני עבדקים לבשים בצורה מזוהה מאד חוקרים אותו ביסודיות כאלו בא לרגל אחרים, חיים שלום חצה לסגת מהתכניות, אבל הסקרנות אוחזת אותו בכל פה, הוא חייב לפצח את התעלומה, מי הוא החכם התימני ומה השיטה שלו.

לאחר מבחן קבלה קשה שנגע לכל מיני תחומי ידע ביהדות, כשנוכחו לדעת כי חיים שלום אינו "קטלא קניא" בשום תחום, ניאותו להשיל את ארשת החספוס מעל פניהם.

איציק גילה לו בטון מסתורי מתלחש כחושש מהאזנת סתר, כי הם לומדים את תורת הנסתר, אך בצורה יחודית מאד, הם מודרכים על ידי "החכם התימני" שיש לו גישה פלאית ביותר בכל חכמת הח"ן, רק בודדים יכולים לרדת לעומק העניינים, זו תורה מאד פלאית ולא כל אחד ראוי לשמוע את הדברים הנפלאים, שדורשים יכולת קוגניטיבית גבוהה ביותר וכושר אנליטי מושלם לבחור מושגים.

רק בודדים יכולים לרדת לחקר הדברים, מלבד זאת נדרשים הלומדים למסירות נפש גדולה מאד, ללמוד את התורה הזאת ולשמור אותה בסודיותה, תורה זאת ניתנת רק ל"יחיד סגולה" שבחזר שמתחייבים לנצור את פיהם ולא לגלות פרט אחד לאחרים.

מילים אלו גירו את סקרנותו עד לשמים, הוא חייב לדעת מהי התורה המיוחדת שרק יחיד סגולה שבחזר יכולים לדעתה. ובמה אותם עבדקים ראויים לה יותר מהאחרים?

הוא מכיר לא מעט צדיקים וחסידים בירושלים, כגון הצדיק רבי אשר זעליג מרגליות רב אהרן סלאטקי רבי חיים הכהן ר' מיילאך דער שותק ר' חיים טוהרוס הרשלה ועוד, שנראים קדושים וטהורים ומסוגפים בכל גופם, אין ספק שהם ראויים ללמוד תורה זו, למה שלא יביאום אל תוככי תורה זו? ועוד יותר תמוה בעיניו, האם לא עדיף להפיץ את תורת האמת ברבים כדי לקרב את הגאולה?

תשובות ברורות לא קיבל מהם, הוא הושבע על סודיות מלאה מבני משפחתו הקרובים ביותר, הוא חייב לעשות הסוואות שונות עד בואו למקום, לכן יאלץ לסרג את הביקורים, בכל פעם יקבל את מועד השיעור הבא, כדי שאיש לא יוכל לעקוב אחריו, אם יקרה חלילה ומישהו יעלה על כך ונסה לתהות על מעשיו, עליו לנצור את פיו באלף מנעולים, אפילו אם יעונה עניינים רבים עליו לעמוד בהם ולא למסור דבר ממה שלומד אצלם.

חיים שלום הבטיח, למרות שבלבו פנימה הבין שיש כאן זיוף נורא, תורת אמת לא מסתירים ומפחידים, אבל הוא חש שהוא שבו בידי יצר הסקרנות והגאווה שלא נותנים לו לסגת מהתוכנית לגלות את ההסתרה שבתוך ההסתרה.

ק החל הקשר הנסתר שהתחיל בלמוד תורת הקבלה, הוא למד מושגים יסודיים בעולם הספירות שלא ידע עליהם מעולם. לאחר מיכן לימד אותו את "תורת הגאולה" משנה רחבה ביותר ומושגים שחלקם הגדול התנגש עם המושגים שעליהם חונק, הוא לא הצליח להבין איך הם מתעלמים לחלוטין מ"שלושת השבועות" החמורות שהשביע הקב"ה את ישראל, גמרא מפורשת במסכת כתובות, הוא עשה על זה חבורה בת עשרות עמודים גדושים שהוכיחה את היפך שיטתם.

אולם לאיציק וחבורתו היו הסברים מלאים לכל דבר, הם ידעו איך לשכנע, כל קושיא ששאל קיבלה מענה מפולפל מאד, שהיה רווי עם מושגים מיסטיים שנסאבו ממקורות לא ידועים, הם הוציאו מהמשמעות הפשוטה חלק גדול ממושגי יסוד עליהם חונק, בתחילה נלחם בהם ולא הסכים להיות "יסמן" (עונה הן לכל דבר) הוא נלחם בחירוף נפש על עמדות היהדות המקורית כפי שקיבלה בבית הוריו, אבל הם ידעו איך לנתץ אבן אחר אבן והכל במסווה של קדושה וטהרה ודאגה אמיתית לקירוב הישועה.

הם ראו בבני ירושלים היראים, אנשים קנאים פנטים חשוכים ופרימיטיביים למד, שלא מוכנים להסתכל בעיניים פקוחות ולקבל את המציאות החדשה שהגואל מתקרב לירושלים ומתחנן בפני כל מי שרק רוצה להטות אוזן: אני ממש כבר בשערי ירושלים, עליכם לעשות איזה מאמץ קטן ובכך תסירו את כל המכשולים שנוערמים בדרכי."

אך סגירותם ובעיקר קוצר ראייתם של בני ירושלים חוסמים את יכולתם להבחין בשינוי הגדול שמתחולל לאחרונה, הם לא מבחינים בפעמי הגואל ומפטירים כדאשתקד, רק הם זכו להבחין, כי יש להם פתיחות מחשבתית ומסוגלים לאמץ את התפיסות החדשות שתתרומנה לקירוב הישועה, הבהיר איציק את משנת חייהם באר היטב לתלמידים החדש.

עברה תקופה לא קלה, אבל חיים שלום היה בעל מחשבה יחודית שנטוה לאמץ שינויים ותפיסות לא מוכרות, לא עובר זמן והוא נעשה תלמיד המחכים את רבותיו, הוא ידע למצוא עשרות חדשות ומדהימות שמצדיקות את השיטה החדשה.

מספרי המגיד

הקשר שלו עם איציק ומרעיו נמשך כבר קרוב לשנה, במסירות וחירוף נפש, לא קל היו לו להתנהל בסודיות מרובה כדי שאיש לא יעלה על הלימוד החשאי, אבל הוא למד דרכי הערמה, הוא השתכלל מאד בהסוואת פעולותיו, עד שאמו לא חשדה בו אפילו פעם אחת, הוא ידע איך לצאת בחשאיות מהבית בלי להעיר איש, כשהוא מהלך על קצה בהונותיו.

אך לא תמיד הצליח לצאת בשקט מוחלט, לא אחת קמה אמו באמצע הלילה והבחינה ביציאתו החפזה, היא שאלה אותו על כך, אבל הוא ידע לתרוץ את הכל בצורה מעולה, שבשעות אלו ראשו צלול ביותר וההספק שלו הוא מדהים, השקרים זרמו מפיו בצורה טבעית מאד כשפניו עוטים פני ספינקס, עד שצל של חשד לא דבק בו.

הוא עבר קורס מיוחד ע"י שמוליק שקד, חילוני ששינתן פעולה עם חבריו המשיחיים, מראהו נגד את המראה החיצוני של חבריו עד לצד הקיצוני ביותר, הוא היה לבוש בצורה זרוקה ובוהמית כאנרכיסט מושבע, אבל במקצועו היה אמן, הוא לימד אותו איך לשקר בלי להניד עפעף, לדעת לאלתר תשובות שתתיישבנה על הלב בלי כל ספק, הוא עשה את עבודתו בלי לערוב את דעותיו, כך לא הגיעו לידי חיכוכים.

כששאל במפגע את איציק, איך כל זה מסתדר עם הלימודים הקדושים של חכמת הח"ן? הוסבר לו ששקרים אלו הם חלק מעבודת ההכנה לגאולה, ואלו הקוצים שמכסים את הפרי המתוק, בחומה לפי ה"סברה" שעטור בקוצים רבים עד שמשילים את הקליפה ומגיעים לפרי המתוק. אם בתחילה שכלו עוד היה ישר לדחות טיעונים משובשים כאלו אבל לאחר שטעם את הטעם המתוק של הלימוד החדש הפעם חש שיש משהו באתכסיה הזו.

אם מאמו קל היה לו להסתיר מעשיו, כי האמינה בו בכל מאודה וגם הייתה לא במעט תמימה, אך מגיסו הסקן לא היה קל לו להסתיר את מעשיו. אפרים זלמן היה דבוק אליו יותר מכל אחר, יחס עצום של קירבה שרר ביניהם, לא היה סוד אחד שחצץ ביניהם עד עתה, כאשר החל חיים שלום בחייו הכפולים, עורר לא אחת את תמיהתו של גיסו, אבל חיים שלום למד גם קורס מיוחד איך להתגבר על סקרנותו של גיסו, לשוות למעשיו צורה טבעית ביותר, הוא עמל היטב להתגבר על יצרו ולא פטפט עצמו לדעת לאף אחד, יציאותיו היו בימים שונים ובשעות שונות, הוא חזר לבית לאחר שעות לימוד, כדי שאיש לא ירגיש בשכבו ובקומו. במוחו העילוי קלט חומרים שונים ומגוונים בשעות קצרות אלו, לשמחתם הרבה של מלמדיו.

לא אחת התפלא על עצמו, איך הוא מנהל חיים כפולים ובעיקר לגנוב את דעת הבריות, תקופה כה ארוכה עברה ועדיין איש אינו עולה על כך, אפשר להסתיר מהבריות למשך תקופה קצרה, אך לא תקופה של כמעט שנה שלמה, הוא טפח לעצמו על השכם שלמד לחיות כאדם חשאי שניתן לסמוך עליו, אם בתחילה חש בנקיפות מצפון, כי אין זו דרך יהודית "אין דבר יותר מחטא מעין השמש" ו"אם במחירת ימצא – הגנב" אבל לאחר תקופת הסתגלות נעשה מצפוני נקי לחלוטין, אך ומצוחצח כתינוק בן יומנו.

***

החשיפה הנוראה:

הכל היה עד לתקופה האחרונה, שיניים של ממש חלו שעוררו אותו מחלומותיו המתוקים.

הנורה האדומה הראשונה שנדלקה בעקבות התנהגותו המסויגת של המו"צ שליט"א שקלט כי דעותיו כנראה אינן הגונות, והאשמה תלויה אך ורק בו, במו פיו הסגיר את עצמו לרב ברוך עקשטיין כאשר נלחם על שיטתו בעקשנות רבה, למרות ידיעתו כי רב ברוך קנאי גדול מאד, תאוות התנצחותו הביאה שהיה חייב להציג לו משנה שונה לחלוטין ובזה עורר עליו תמיהות רבות.

את הפחד הזה הצליח רב ברוך לטשטש לא מעט עקב יחסו החיובי לחיים שלום, אבל נוצר פחד חדש, דווקא מחבריו לדעה, היה זה בשבוע האחרון כשהגיע לדירה ברחוב הנביאים, הוא גילה כי פני חבריו אליו אינם כתמול שלשום, הם היו נראים מאד מתוחים וכמעט לא למדו, הם יצאו מספר פעמים מהחדר להתייעצות שהייתה נראית מאד מוזרה בעיני חיים שלום.

גם בלי שידברו עמו מפורשות קלט כי הם מסויגים ממנו, הוא חש כמעט בחומת איבה שחוצצת ביניהם לבינו, דבר זה הפחיד אותו מאד, האם הם עומדים לומר לו דברים לא נעימים? כמה פעמים ניסה לומר להם שיאמרו לו על מה ולמה הם מסתתרים ביניהם, אך המילים נותרו תקועות בגרונו.

לאחר שהיה ארוכה של פחד מהבלתי נודע, חזרו בני החבורה לחדר כשפניהם רציניות עד להחריד, בפעם הראשונה דיברו אליו דברים חריפים, יואלי פורשטיין והודה סויסה הודיעו לו ללא כחל ושרק כי הוא חשוד בעיניהם, מאז שהכירוהו נחשפו לשתי תקריות קשות שמעורבים בהם בלא ספק "שומרי החומות" שעונים אותם מאד, הם ביקשו ממנו הוכחות מחדשות כי הוא לא שיק אל הקבוצה הקנאית.

חיים שלום חש כי הדם עולה לראשו, מה... אני איתם?? זה הדבר האחרון שיכולים אתם לעלות בדעתכם, וכי מה לי ולהם אנשי תגרה ומחזן שלא עושים דבר התיז בבו נורא.

"מניין לנו שדברך הם אמת? הרי למדת לאחרונה אצל שמואל שקד לשקר בלי להניד עפעף ואולי בעצם ידעת את מלאכת המשחק עוד לפני כן, גם את כל סדרת העויות, אני לא מתרגש מדברך, אנחנו צריכים משהו חזק יותר שיוכיח לנו שאתה נקי לחלוטין מכל החשדות". הגיב שלומי סרוסי בנוקשות.

מספרי המגיד

"אני מוכן להישבע בנקיטת חפץ ואתם יודעים עד כמה שהשבועה היא חמורה ואפילו חשוד על ממון אינו חשוד על שבועה כזו אז תנו לי להישבע עם הגמרא שנמצאת בחדר שאין לי שום שייכות לאותה חבורת מזיקים" הפציר בהם חיים שלום כשהוא ממרר בבכי.

אולם גם לאחר שנשבע להם בנקיטת חפץ כי אינו שייך לאותה קבוצה רעה, אדרבה תמיד היה בז להם, לא נחה דעת שלומי יואלי ויהודה שהיו מיליטנטיים כלפיו, יש עובדות בשטח שזועקות עד לשמים כי יודעים עליהם יותר מיד, מניין ידעו אותם קנאים על הדירה הנסתרת ברחוב הנביאים עד כדי ירידה לפרטים, מי היא בעלת הבית ושחודה בכספים רבים כדי להפר את החוזה באמצע בל כל השתהות?

"אין לי מושג אך זה קרה אבל אני מתחייב לכם שמילה אחת לא באה ממני, אין לי קשר עם איש אני כיום מבודד לחלוטין, לומד מהבוקר עד הערב לבד ואפילו עם בני משפחתי החדשה אין לי קשר" הוציא חיים שלום את הסוד הנורא אל החדר, ולא ידע כי בק הרע את מצבו מאד.

"מעניין מאד, משפחתך ניתקה איתך את הקשר על מה ולמה?" שאל שלומי חריף המוח.

"הלואי והייתי יודע" השיב חיים שלום במריחות רבה.

"אולי לא נזהרת והם חושדים בך שהסתפחת אלינו?" שאל שלומי אותו ספונטנית.

"אני לא חושב כן" ענה חיים שלום אבל הפעם הוא לא שכנע איש, ניכר היה כי הוא עצמו אינו שלם עם דבריו.

שלומי שהיה חריף מבין כולם נכנס לעובי הקורה הוא תחקר את חיים שלום שתי וערב עד כמה שמר על מערכת הזהירות האם לא פלט איזו מילה מיותרת לאיש על ההשקפות החדשות שהתעצבו אצלו?

על השאלה הזו לא יכול היה חיים שלום לענות בשלילה מוחלטת, הוא גמגם בקול חנוק שהיה לו פעם איזה ויכוח קטנצ'יק עם רב ברוך עקשטיין על נושאי גאולה בידי בשר ודם ובטעות פלט לו כי מותר לעשות יותר מלהתפלל על ק. אמנות השקר שלמד סייעה לו לגמד את הסיפור.

"אתה לא שפוי בדעתך, בדיוק עם אותו ברוך עקשטיין" הקנאי הגדול של מאה שערים" התווכחת על נושאים אלו?! אזוי פיהרט זך אצחודולטער קינד (ק מתנהג ילד מטורף) האם לא ידעת עד כמה שהוא קנאי, הלא מעולם לא הסתיר דעתו מאיש, עד כמה הוא שונא את המתחדשים למיניהם, זעק הפעם בחרדה איציק ביגלמייסטר ראש החבורה, אך אנו יכולים לסמוך עליך, הרי הזהרת באזהרות חמורות ביותר. אך העזת לעשות זאת?"

"דע לך שמשכת אש בדברך, אפילו אם רב ברוך עקשטיין אינו מעורב אישית בעניין, אבל יתכן מאד שידע את ליבל ווערער שיעשה משהו בנדון. וכי למה לא? הרי אתה תלמיזו המובהק זה תקופה ארוכה, בודאי שאינו מוכן לוותר עליך, אז אם הוא לא יכול להחזיר אותך בתשובה בדברים, אולי יצליח בזה רב ליבל רב הפעלים, הוא יסגור את המקום בו למדת דברי כפירה ובכך יחזיר אותך אל המחנה" סיים איציק בכאב עז.

"אנו מבחינים כאן את עקבות ידיו של אותו ליבל הבנדיט, יש לנו את התחושה שהוא זה שדאג לסגור את המקום, אין לנו מושג אך הצליח להשיג את כל הפרטים, אבל אם הוא הבין שגורל העילוי של ירושלים על הכף, אין ספק שהפך עולמות למנוע ממך להגיע אלינו וחזקה על אותו חדר אישים שכל שרצה להשיג ישיג" צעק שלומי סרוסי בחרון.

"אני לא מאמין, אתה רוצה לומר שהדירה כבר לא ברשותכם?" נחרד חיים שלום מהבשורה הקשה שנחתה עליו.

במקום להמשך להתווכח עד סיום הלילה, נטל שלומי סרוסי על עצמו את התפקיד לסיים את הסיפור.

"באשמתי אין לנו יותר דירה, פטפטת יותר מדי, בכך הסגרת את הקשר החשאי שלך איתנו, עתה עושים הקנאים כל טצדקי להרוס אותנו מבפנים, גם אם נשיג דירה חדשה המצב לא ישתנה, הם ימשיכו לעקוב אחרך ובקלי קלות יעלו על מיקומינו החדש, לפיך איך ראוי לשאת את התואר "תלמיד מן המניין" לפיך עליך להפסיק לבקר אותנו אלא א"כ תשתנה דעתנו" בכך נעל את הדלת בפניו לעת עתה.

חיים שלום עזב את הידירה כולו רוטט בבכי כבוש, בקושי הבחין כי איציק ביגלמייסטר אץ אחריו ותחב לידו מעטפה קטנה. הוא חזק אותה אל כיסו בפזיזות הנפש ומיהר לצאת את המקום בשיברון לב. רק למחרת הציץ אל הפתק הנסתר וגילה שנכתב במהירות מלא בשגיאות כתיב "מצתער על המצב המביח שקרה, הייתי דעת יחיד ולא יכולתי להכריח לתובתך, אבל עם תצתוך ממני אי פעם לאזרע אשמח לאזור לך, כתובתי רכוב ההסתדרות 14 קומא שניה".

אם לא המצב הגרוע, היה פורץ בצחוק אדיר, איציק הגאון הקבליסט היה דיסלקטי בכתיבה, עתה נוכח בזה מקורב.

המצב החדש גרם לו להתפכח מזיחחות הדעת כי עומד הוא להיות המנהיג החדש של הדור הצעיר, חלומות כמוסים קננו בלבו, כי תוך כמה שנים יהיה האבך החשוב ביותר בירושלים, אין לו מתחרה בשום תחום, כשיפרוץ לרחוב הירושלמי יכבוש אותו בסערה,

שמיני קייז!

הדלקת נרות: 19:27
יציאת השבת: 20:30
רבינו תם: 21:00
כא' סיוון התע"פ

טוב להסות בה'

688

קולקציית הקיץ

שלח התש"פ

נכנסים אנו אל ימי 'אביב - קיץ' החמים של דור ה-2020, כשחופי הים נפתחים והבגדים מתחילים להיות קצרים, ובדורנו עומד כל גבר ואשה בפני ניסיונות קשים עד למאד בכל קיץ מחדש.

"הקב"ה מעמיד אותנו בניסיונות קשים", אומר הרב ליוש, ראש ישיבת 'אהבת אהרון', "לפני 50 שנה, לא היה ניסיון גדול כל כך לשמור על העיניים, כי אנשים התביישו להתלבש בצורה כזו, אך היום המצב שונה. ועם כל זאת, עלינו לדעת שה' מעמיד אדם בניסיון רק כשהוא יכול לעמוד בו, ולכן הדבר בידינו, וכל שעלינו לעשות הוא בעיקר לברוח מהניסיון. לא להתקרב ולהכניס את עצמנו למקומות שנתמודד מול קושי".

ממשיך הרב ומספר: "היה זה בישיבת קמניץ שבליטא. הבחורים היו במתח רב והתפללו לרפואתו השלימה של ראש הישיבה, הגאון רבי ברוך דב לייבוויץ זצ"ל. הרב התאמץ נורא בלימוד ונפל בעקבות כך למשכב. הוא עבר סדרת טיפולים בבית החולים, כבסיומם ניגש רופאו הראשי ואמר: "הרב חייב לצורך בריאותו

לשחות כל יום זמן מה בחוף הים, זהו הגורם המרכזי לשיפור גופו החלש של הרב ולחזרתו לשגרת הלימוד".

אך דא עקא, הרב היה גר בליטא, שם אין חוף ים, ועל מנת להגיע לחוף הקרוב היה עליו לעבור אל גרמניה, דבר שהיה לא פשוט כלל עקב שליטה של הרוסים שלא היו מאפשרים לכל אחד לעבור בגבול. היה זה תהליך ארוך של השגת תעודות ואישורים רבים, הכרוכים במאמץ וכספים רבים. הוחלט כי אל ראש הישיבה יתלוו שני מלווים, על מנת ללמוד איתו ולדאוג לכל צרכיו, והכל כדי להביא לרפואתו ולמנוחתו של הרב, שיוכל לחזור ללימודו.

במשך יותר מחודש דאגו עוזריו להנפקת ויזוה לרב, והכינו את כל צרכי הנסיעה. לאחר חודש שהושגו כל האישורים והתעודות, יצא הרב עם מלוויו לדרך. הם עברו את הגבול לרוסיה ולאחר כמין לגרמניה. הדרך היתה קשה מאד, ובפרט בתחבורה ישנה ובמסלולים תלולים שהקשו את הדרך. והנה, סוף סוף הם כבר הגיעו קרוב אל החוף. ואז, לפתע, אמר אחד המלווים לרב: "ב"ה החופים בגרמניה הינם נפרדים לחלוטין, שכן הכנסייה הנוצרית ששולטת כעת דואגת לכך שכל החופים יהיו נפרדים. אלא, שאני ממליץ לרב להיזהר בשמירת העיניים כיוון שבכניסה לחוף ישנם מראות לא כל כך צנועים של אנשים שעורכים הליכות וספורט על קו החוף, על כן, נשתדל לעבור שם במהירות ובלי להביט לצדדים".

כששמע זאת הרב הוא קפא על מקומו. "מה?!!", נזעק הרב, "אם בדרך לחוף הנפרד ישנם מראות לא צנועים של עוברים ושבים - אני מבקש לחזור מיד הביתה!". המלווים היו המומים, הלא שבועות שלמים עד שהצליחו להגיע הנה עם כל האישורים ולהיטלטל בדרכים - הכל לרפואתו של הרב, וכעת הרב רוצה לחזור!?

"אבל הרב, זה רק איזור קטן שיש מראות שכאלה, ואנו נוריד את העיניים וניכנס מיד לחוף המופרד?!", אמרו המלווים. "בשום פנים ואופן לא!", קבע הרב, "עם העיניים לא לוקחים שום סיכונים. לא אלך להתרפא בשום מחיר, אם בדרך יש חשש של חוסר צניעות. עדיף להישאר בליטא ללא רפואת הים, מאשר לפגום בעיניים עם הים".

המומים ונסערים ארזו את חפציהם, וישבו מהלך של כמה ימים לבית, כשהם נדהמים כיצד אדם גדול בתורה וישיש חרד וחושש כל כך לשמור על עיניו גם בגיל שכזה. ללמדנו שגדולה שמירת העיניים והמחשבה יותר מכל הרפואות שבעולם, ועל האדם להתגבר עליה בכל זמן ובכל עת בחייו!

בפרשתנו נאמר: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", שהמחשבה וההרהור לבד הינם חמורים אף יותר מהעבירה עצמה. וכבר אמר הקב"ה: "אם אתה שומר את העיניים והלב (המחשבה) - סימן שאתה שלי!". אם תרצה לדעת אם אתה נאמן לבורא - בדוק את שמירת עיניך ומחשבותיך, והוא ישלם לך על כך!.

לרפואה, פרנסה

והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל פניה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. רחל ובעלה וב"ב וצאצאיהם. אסתר בת מזל. משה שמואל בן זלדה. ירון שמעון בן שושנה. חן בת דליה רבקה וב"ב. אביגיל בת קארין.

זשב"ק: שולמית בת ארייס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה.

לעילוי-גשמת:

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה. הרב שמעון בן בתריה. מ"ס צדוק בן גור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן נג'יה. פרחת בת טובה. אהובה בת טובה. שולמית בת חתון. ברוך בן גורג'יה. יפה בת ויקטוריה. שרון שירין ספיר ספאחי בת לאה. יהודה בן יחיא גריידי סאלם. יצחק ז'אק בן שמחה. עזרא בן פרחת. מנשה בן יקוט.

רוצה הקדשה מרכזית ומיוחדת לרגל יום השנה? לאחל מזל טוב? הקדשה להצלחה בעסק או במשפט?

זכות התרומה לעלון תעמוד למליץ ולזכות!

אל אחינו בית ישראל בכל מקומות מושבותיהם ה' עליהם יחיו. בעקבות הנגיף המסתובב בכל תפוצות תבל, נאלצנו לגלות מבתי הכנסיות ומבתי המדרשות, ולהתפלל בחוצות עיר עד יעבור זעם.

שומה עלינו לעמוד ולהתבונן על מה עשה ה' ככה, להגלות בנים מעל שולחן אביהם, וכל אחד יבדוק ויפשפש בנגעי בתי נפשו, יבחן מעשיו, ויתקנם.

ברם, בהיות והצרה היא צרת רבים, מחובתנו לפשפש גם בנגעי הרבים.

ואחד הדברים שבודאי צריכים תיקון, הינו דיבורי חול בבתי הכנסיות ובבתי המדרשות ובשעת התפלה, וכמה יכאב וידאב הלב, לראות אנשים משוחחים בדברי חולין באמצע התפילה וקריאת התורה, ובאמצע לימוד ושיעורי תורה, ואינם שמים על לב לתת מחסום לפיהם, ומלבד אשר גורמים רעה גדולה לעצמם, וגורמים במעשיהם לבטל את כוונת הציבור בתפילה ובלמוד התורה.

* כתב בספר 'נפש היפה' סגולה לכאב ראש ע"י שיריח מור טוב, שעל ידי הריח מוריד דם מנחירי החוטם, ועל ידי זה יהיה לו רפואה לכאב ראש, כנודע מהרופאים.

* מקובל בשם החוזה מלובלין זת"ע: כי מי שיש לו חולה בביתו ובמשפחתו, ייטיב לעשות אם יקח על עצמו לערוך סעודה גדולה לכבודו של הנביא הושע בן

צדיקים מדברים

בארי, ביום ג' בשבוע לאחר שירפא החולה" (סגולת ישראל).

* האדמו"ר בעל 'יחידושי הרי"ם' מביא בספרו בשם המגיד מקוונניץ זצ"ל סגולה גדולה לפרנסה, והיא כי האוכל תפוחים בליל שבת, מובטח לו שיהיה לו פרנסה בכל השבוע ומסתמא גם משקה העשוי מתפוחים ולא דווקא הפרי עצמו.

רבנו הכף החיים הסביר דבריו שהתפוח (אתרוג) שאכל אדם הראשון בע"ש הביא לו הקללה של 'בזיעת אפך תאכל לחם', ואם היה ממתין ואוכלו בתוך שבת - לא היה מתקלל בכך!.

ולכן כל אחד יקבל על עצמו להתחזק בנושא זה של כבוד בתי כנסיות ובתי מדרשות ושמירה על קדושת התפלה, ואם ברצונו לדבר, יקיים בעצמו "יצא לחוץ לדבר". וחלילה וחס להתפלל עם מכשיר נייד (כשר) כשהוא פועל.

וכשנזכר ויתאפשר להתפלל בבתי הכנסיות יש להקפיד שלא להכנס לבית הכנסת עם מכשיר נייד פועל.

והשו"ע פסק כהגמרא במגילה שאין נוהגין קלות ראש בבית הכנסת, ומבואר שם שהכונה לשיחה בטילה.

ובזוהר הקדוש אמרו: אוי לו למי ששח בית הכנסת שאין לו חלק באלוקי ישראל, שמראה כאילו אין שכינה בבית הכנסת ואינו ירא ממנו.

דווקא עתה שומה עלינו להראות לפני השי"ת את תשובתנו מהעוון המר והנמהר של שיחת חולין בבתי כנסיות ובתי מדרשות ובשעת התפלה.

בברכת התורה, יצחק יוסף, הראשון לציון הרב הראשי לישראל.

תשאלו את אבא!

ד. יוספברג מנחת הורים בגישת 'שופר'

שהילדים מבקשים ממנה לישון בלילה על הספות בסלון, וכשהיא לא מסכימה - הם מיד שואלים את אבא, והתשובה שלו היא תמיד: "אין בעיה, תישנו בסלון", לקול מחאותיה הנמרצות. כשהם באים אליה לבקש גלידה והיא לא מרשה כי "גלידה זה לשבת", הם פונים לאבא, והוא - מרשה. "למה לא? תיקחו!". החברה שלי הייתה מתפוצצת, כי "אתה שובר לי את המילה בבית" ו"מפנק מדי את הילדים".

מה הצענו לה בסדנא? כשהילדים שואלים, תגידי להם: "תשאלו את אבא". אחרי שבוע היא סיפרה משהו שהפתיע גם אותי. כשהילדים שאלו אותה והיא אמרה "תשאלו את אבא", הוא ענה בתוקף: "כולם מיד למיטות!".

מה קרה כאן? כשאמא חשבה שאבא מקלקל לה את החינוך, היא הזמינה מאבק על "מי צודק", והילדים חגגו באמצע. אבל כשאימא סמכה על אבא ולא סתרה אותו - גם הוא שמח לעשות מה שחשוב לה...

כששאלתי אותה על בעיית השינה בסלון, היא צחקה ואמרה שמאז הילדים כבר לא שואלים את שניהם אותה בקשה... זה לא מקלקל את הילדים?... בדיוק להיפך. פעם קיבלתי באסיפת הורים כרטיס מתנה מבתי, מה היא למדה ממני. היה כתוב בפנים: 'למדתי ממך לוותר'. וכששאלתי אותה מהיכן למדה ממני זאת, בתי השאירה אותי פעורת פה: "את תמיד אומרת לנו: 'תשאלו את אבא'..." כשההורים מגבדים זה את זה, שהו השיעור החשוב ביותר לשלום וויתור לילדים.

פעם הגיעו אלי זוג הורים ליעוץ אישי. האישה טענה בתוקף ששני ההורים חייבים לנהוג בדרך חינוכית אחת כי אחרת זה מבלבל את הילדים. "את בטוחה?", שאלתי. "כן, במאה האחוזים!", ענתה לי. "מצויין", הצעתי לה, "אז אם את רוצה דרך אחת - תהיי את - בדרך שלוו...".

נתפלא לשמוע, אבל אמא ואבא לא חייבים להסכים תמיד על דרך החינוך. בכלל לא. נכון, שמענו המון פעמים ששני ההורים חייבים להיות בחזית אחת מול הילדים (חזית! מה זה כאן, מלחמה?), אבל איך ייתכן שנהיה תמיד תמימי דעים? הלוא אנחנו כל כך שונים. גבר ואישה. באים מרקע שונה ויש לנו אופי וצורת מחשבה שונה. ובאמת, אין שום צורך להכריח אותנו לחשוב באותה הדרך.

לא להסכים. לכבד. בעצם אני לא צריכה להסכים עם הדרך של בעלי בחינוך, אך אני כן צריכה לכבדה.

כשבעלי פועל בדרך שלא נראית לי, אני לא צריכה לעשות כמוהו, אבל אני כן צריכה לדעת שהיא לגיטימית לא פחות, כי הרי גם הוא אבא שלהם, ורוצה בטובתם לא פחות ממני. בעצם, אין לי זכות לדרוש, להתערב או לנסות לחנך אותו. אני יכולה לבקש ממנו (לבקש מלמטה! ולא לדרוש מלמעלה!) להתחשב בי ולעשות אחרת, אבל אז אני צריכה להיות מוכנה לקבל גם לא, וזו, כמובן, זכותו המלאה. לפני כמה שנים השתתפה בסדנא חברה שהעלתה בעיה עם זה

לעצור את הגל הבא!

ס' (נ"י) אקטואר

והמחלות! תפסיק לדבר רע ולראות רע, כי אדם כזה נכנס לבידוד מחוץ למחנה. ה' רוצה במחנה שלו אנשים שלא מדברים ורואים רע בשני. הוא רוצה עולם נקי לפני הגאולה. (הרב יגאל כהן) אומר מגיד המישרים, הרב חיים זאיד שליט"א: הדבר הזה נראה בצורה ברורה גם בביתם ובחינוך של ילדינו. אם תרצו לדעת מדוע ילד אחד גדל עם יותר הקפדה במצוות, ואילו ילד אחר גדל עם פחות הקפדה במצוות, דעו לכם כי הכל מתחיל בבית... השאלה היא מה חשוב לנו באמת, ועל מה אנו בוכים בבית. האם אנו בוכים ועושים רעש כשנשברה צלחת בבית או שאחד מהילדים דיבר לשון הרע...? זו שאלת השאלות, ממה עשינו עניין בבית ומה היה חשוב לנו, כי זה גם הדבר שייחרט אצל ילדינו.

אספר לכם: הגעתי לפני זמן מה לרובע היהודי בירושלים, על מנת למסור שיחה לקבוצה מסוימת. בסיום השיחה, דיברתי שם עם כמה מהרבנים על נושא מסוים. לפתע, ניגש אליי ילדון קטן וחמוד בכיתה ה' ומושך לי במעיל. "כן חמוד", אני פונה אליו. והוא משיב בבושה והססנות: "אני יכול לומר לרב משהו חשוב". "כן, בבקשה, דבר". "לא פה, כבוד הרב, אני צריך לומר לך זאת בצד שאף אחד לא ישמע", הוא עמד על שלו. הסכמתי וניגשתי איתו לצד, כשאני חושב לעצמי – מה כבר ילד קטן רוצה לומר לי? שהוא עצוב שאין לו חברים?... נעמדנו בפינה ואז הוא השפיל פניו מטה ואמר לי: "כבוד הרב, אני מבקש סליחה. אין לי כוונה לפגוע, אך רק רציתי לומר שעמדתי לידכם בזמן שדיברתם שם כמה רבנים ושמעתי על מה דיברתם, ואני חושב שאתם מדברים דברים שהם בגדר 'אבק לשון הרע' החמור...". סיים והשפיל מבטו ארצה. פשפששש", נדהמתי בליבי, "מה זה? ילד שמדבר איתי על אבק לשון הרע? – ההמשך המרתק בעמוד 4 –

לא להתקרב לשני, ולכסות את הפה. ומדוע? כדי שלא נידבק מהשני. זה ממש אחד לאחד, כמו המצורע שהיה יוצא מהמחנה בגלל שדיבר לשון הרע, שאומרים חז"ל 'טמא טמא יקרא', שאם היה אחד מתקרב אליו, היה צריך הוא לצעוק לעברו שלא יתקרב אליו כדי שלא ידבק בצרעת הלשון הרע שהגיע לו עקב שדיבר על אחרים. מבקשים מאיתנו לכסות את הפה כי רסיסי הנגיף עוברים דרך הרוק של הדיבור שלנו, ומבקשים לשמור מרחק שלא נידבק. רבותיי, מידה כנגד מידה – עוון לשון הרע, השקול כשלושת העבירות החמורות בתורה, שהוא גם הסיבה לחורבן

בית המקדש שהיה בגלל שנאת חינוס בה דיברו רעה איש על חברו, הוא השיגעון שמשגע את העולם שלנו כעת. אדם שרוצה להבטיח לעצמו שהוא לא יחלה בנגיף הזה, אני הרב יגאל כהן (הקטן) אומר לו שיקבל על עצמו קבלה אחת בלשון הרע. קבלה ללמוד כל יום הלכה אחת ויחידה בלשון הרע, כיוון שהלימוד בנושא נחשב כתשובה על כך. אני לא מדבר רע על אף אחד בעולם! "מי האיש החפץ חיים, אוהב ימים לראות טוב?", שואל אותנו דוד המלך, מי האיש שיהיה לו חיים טובים ויפים בלי וירוס ובלי פשיטות רגל?... עונה דוד המלך ברוח קודשו ואומר: "נצור לשונך מרע, ושפתיך מדבר מרמה". אתה יושב בשולחן שבת עם המשפחה, על מה אתה מדבר?... האם אתה מרכל ומלכלך על החבר שלך בעבודה? ועל בן משפחתך שעשה לך רע?... אז דע לך כי אתה לא שמור מכל הצרות

חשבנו שזה כבר נגמר. כולנו זוכרים איך לפני כשבועיים שמענו בחדשות כיצד מניין החולים החדשים ביום עמד על 4 בלבד! שמחנו, והרגשנו כי הסבל הנורא הזה מאחורינו. אך הקב"ה חשב אחרת לגמרי. הנה, מיד בערב חג שבועות שוב החל מניין החולים לטפס דרסטית, כשמדברים על חשש לגל שני. כל העולם נמצא בקריסה נוראה. אצלנו המשק היה סגור כחודש וחצי, דבר שגרם לנזקים של מיליארדים וסגירה של עשרות ומאות עסקים שנפלו, לצערנו. אז תחשבו מה קורה בעולם, שם המצב הרבה יותר קשה – הכלכלה שלהם מרוסקת, מערכת החינוך של מעצמת ארה"ב סגורה כבר חודשים ואין איש יודע את נפשו. אנשים נמצאים בסגר גמור ולא יכולים לצאת מהבית. האנושות כולה זועקת לישועה, ואף אחד לא מוצא תרופה. רבונו של עולם, מלך העולם – למה הבאת את זה? תאמר לנו בבקשה! חז"ל אומרים כי אם רואה האדם שייסורים באים עליו – יפשפש במעשיו. למה ה' הביא את הקורונה? כי אם נבין את המסר והסיבה שה' הביא לנו את זה ונתקן זאת – היא תיעלם ברגע אחד! הקב"ה יתן לאיזה רופא את החיסון והתרופה – והעולם יחזור לשגרה. מה עלינו לעשות כדי להעלים את הצרה הזאת ולמנוע את הגל השני?... אין לנו נביאים בדור שיאמרו לנו על מה הגיע הנגיף, אך אומר ה'חפץ חיים' שמאז שנחרב בית המקדש ואין לנו נביאים ומנהיגים שיאמרו לנו את רצון ה', נשאר לנו רק דבר אחד שיגלה לנו את הסיבה לצרה, והיא – מידה כנגד מידה! שלא בטלה לעולם. ע"י העונש שהאדם מקבל – כך ילמד מה מבקש ממנו ה' לשנות ולשפר. נפתח את העיניים ונראה – משרד הבריאות מחייב כל אדם בכל מקום: לשמור על מרחק 2 מטר מהשני, ולעטות מסיכות על הפה.

בזמן שאין לנו את הנביאים, קבע הקב"ה כי ידבר עם האדם בכל הדורות בדרך של 'מידה כנגד מידה'. אם תרצה לדעת מדוע באה הפורענות וכיצד היא תפסיק?... הבט בעונש, ראה היכן הוא מכה, ותבין ממנו כיצד לתקנו! הקב"ה מדבר איתנו בצורה ברורה, הוא רואה שאולי לא הבנו את המסר בגל הראשון, והוא מאותת שוב...

לעצור את הגל הבא!

ספר (אקטואלי)

– המשך מעמוד 3 –

"אני בקושי יודע מה זה לשון הרע, והילדון החמוד הזה, בא אליי בענווה ומבקש ממני לבוא איתו לצד ואומר לי שדיברתי אבק לשון הרע – יפה!". חשבתי באותו רגע על מה שדיברתי מקודם וראיתי כי הוא אכן צודק, אכן בדברים שדיברנו היו נגיעות קלות השייכות ללשון הרע, המוגדרות בהלכה כאבק לשון הרע. ירדתי במדרגות ואני פוגש באחי של אותו ילדון – יעקב, אשר ההיכרות בינינו היא רבת השנים.

"מה נשמע יעקב? מה שלומך?", קראתי לעברו בשמחה. ואז התחלנו להתחבק ולשאול איש בשלום רעהו. לבסוף, פניתי ליעקב ואמרתי לו: "הילדון החמוד שעומד שם הוא אחיך נכון?". "כן", השיב לי יעקב. "דע לך כי יש לך אח חמוד ומיוחד במינו". "תודה, אך מאיפה הרב מכיר אותנו?", הוא שאל אותי.

"תשמע, עוד לא ראיתי ילד בגיל הזה פונה אל רב, בצורה כה עדינה וביישנית, ואף מבקש ממנו לבוא איתו לצד כדי לא לבייש אותנו, ואומר לו כי הוא חושש ששמע אותו מדבר 'אבק לשון הרע', זה באמת ראוי להערצה והוא אכן ילד מיוחד שמציק לו אפילו דבר שכזה".

עיניו של יעקב נצצו והוא אמר לי: "הרב זאיד, בוא תשמע מאיפה זה מתחיל. אנחנו משפחה עם 14 ילדים שגרה כאן ברובע היהודי, ולכולנו נכנס עמוק בנשמה החשש והדאגה מדיבור לשון הרע. ואם תשאל איך?... דע לך, כי אצלנו בבית יש ליד התנור פינה קטנה, כעין 'כוך'. מאז שאנו מגיל 0, אם בבית יש דיבורים של לשון הרע, אמא נכנסת ל'כוך' ובוכה איך אחד

מהילדים שלה אמר דברים קשים ונוראים של לשון הרע. הכוך הזה נקרא במשפחתנו 'כוך לשון הרע'.

כשאמא שומעת את אחד הילדים מדבר לשון הרע, היא לא צועקת ולא מרביצה, אלא היא עוצרת את הכל, נכנסת לכוך ובוכה. כולם יודעים את הכלל – אם רואים את אמא יושבת בכוך ומתפללת בדמעות, זהו סימן שמישהו מהבית דיבר דברים אסורים. כואב לה והיא בצער אמיתי למה הילדים שלה נכשלים באיסור

החמור של לשון הרע, הגרוע יותר מרצה, גילוי עריות ועבודה זרה. מאז ועד היום, נכנס לנו פחד לדבר לשון הרע, ואף אם אנו שומעים 'אבק לשון הרע', מרגישים אנו שלא בנוח, כי אנו נזכרים במראה של אמא שלנו הבוכה ומצטערת נורא".

נדהמתי והבנתי כי בבית שמפחדים ובוכים מלשון הרע ומעבירות – הילדים יוצאים קדושים וטהורים. (מתוך 'קול כבודה') כולנו זוכרים עם תחילת מגיפת הקורונה את המעקב שערך משרד הבריאות אחר כל חולה, כשהוא מפרסם לציבור את המקומות בהם הסתובב האדם: חולה מספר 14 הסתובב ביום ג' בחנות הצעצועים... בשעה 14:50 באוטובוס... חולה מספר 67 שהה במקומות... הכל היה נראה בשליטה כשכל אחד עוקב לראות האם היה במקומות אלו.

אך כאשר מספר החולים הגיע לכמה אלפים, לאף אחד כבר לא היתה שליטה ולא היה מי שעקב אחרי האלפים הרבים לראות היכן כל אחד היה.

הדבר דומה בדיוק לדיבורים שלנו. אדם מדבר בהתחלה דבר רע בשולחן השבת על חבר שלו מהעבודה. בני המשפחה ההמומים מרוע ליבו של החבר, מקבלים את הלשון הרע ומעבירים זאת שלא בכוונה אל חבריהם.

בינתיים, עדיין אפשר לומר היכן ולמי הגיע הלשון הרע. והחברים שלהם מספרים זאת למשפחותיהם ולחבריהם, עד שהדבר מתפשט ומגיע למימדים חסרי שליטה.

אם נרצה לעצור את הגל הבא – הדבר תלוי בפה שלנו. לא לראות רע בשני, לא ללכלך. מדהים לראות שזה התיקון של הגאולה, שהרי בגלל שנאת חינוס נחרב בית המקדש, ובזכות שנתקן זאת יבנה בית המקדש, וכעת ה' מבקש מאיתנו לתקן זאת בכל הכוח.

כל גדולי הדור, בראשות מרן הרב חיים קנייבסקי חתמו על מכתב לכל בית ישראל להתחזק בימי המגיפה באהבת ישראל ושלא לדבר רע על אף אדם – הם נביאי הדור שאומרים לנו שזו הסיבה למגיפה שממאנת להיעלם, וכעת היא מאיימת בגל שני.

מי שיקבל על עצמו ללמוד הלכה בלשון הרע, וישתדל לראות טוב, ולא לומר רע על השני – הוא שמור ובזכותו תיעצר הקורונה, ועל ידי זוכים למשיח שיגאל את ישראל כשיתקנו את שנאת החינוס שפירושה לשון הרע!.

הקב"ה מדבר איתנו בשפה ברורה של מידה כנגד מידה, ואם מגיע שוב גל שני עם כל ההגבלות, סימן שהוא חושב שלא הבנו את המסר והקב"ה דורש לכך תיקון. הקב"ה מחסל חשבונות לפני בוא היום הגדול והנורא, ורוצה הוא בטובתנו!.

לתגובות: 052-7 15 1858
רחוב משה בריל 9, ת"א, מעפ' אחיאל
daniel777achiel@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה עלימה
 לניסים בן רחל, ניסים חיים רפאל בן לעיפה, ערה חיה רפאלה בת רחל, אבשלום בן וילט, ניסים רוקח וב"ב.
העלון מוקדש לעילוי נשמת האיש הכשר
יוסף בנין בן ישראל ושרה
 ת.נ.צ.ב.ה.

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לבריאות, הצלחה, פרנסה: אבשלום בן וילט, יניב בן רינה, הני חנה בת אילנה אלהם וב"ב, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו, ניסים רוקח וב"ב.
זיווג הגון: מזל בת תמר.
לע"נ: יעל בת שולמית, יוריק בן אסנת, בוריס בן ברכה, משוב בת יוכבד, אסתר אסתר בת מלכה, בכור יעקב בן אוסנת.

חיה

מתי ראוי לחתוך את הפת לפני שמברך ברכת 'המוציא'?
 מאת הרב אהרן שניידמן
 הרב אהרן שניידמן, מנהל תוכנית 'המוציא' של מוסד הרבנות הראשית לישראל, מנהל תוכנית 'המוציא' של מוסד הרבנות הראשית לישראל, מנהל תוכנית 'המוציא' של מוסד הרבנות הראשית לישראל.
העלון מוקדש לע"נ
תמר בת מלכה ויוסף עובלבע
ב"ב בתשרי
ת.נ.צ.ב.ה.
העלון מודפס בחסות
דפוס אפי

פרשת שלח

יר"ל ע"י שומעי לקחו
שנת תש"פ לפ"ק - גליון כ"ח

גליון משמיע ישועה

ציצים ופרחים

על פרשת השבוע וענינא דיומא

שנאמרו בשיעורי השבוע של

מורינא הגה"צ

אבד"ק ברכת מנחם שליט"א

החזק הוא הרפה

בספר 'אש פינחס' מהגאון רבי פינחס הירשפרונג זצ"ל גאב"ד מונטריאל, מסופר:

מעשה בבונה אחד שקיבל עליו לבנות בנין, וכשנגמר הבנין התבוננו שיש בו חורין וסדקין, וכשקראוהו לדין תורה, טען הבונה שעפ"י דיני התורה הדין עמו, דהא אמרינן לבוד ודופן עקומה....

נענה הרב ואמר שבזה נתיישב לו מאמר חז"ל (ב"מ דף ל:): דלא חרבה ירושלים אלא על שהעמידו דבריהם על דין תורה, דהנה בתי ירושלים היו חורבות, מלאין חורין וסדקין, וכל מעמדן לא היה אלא מכח דיני התורה דלבוד ודופן עקומה, ולכן נחרבה, דלא החזיקו מעמד באופן זה.

ציצית על כנפי בגדיהם

בספר 'אוהב שלום' מנהגי קודש של הרה"ק ר' שלום מקאמינקא זי"ע מובא: מעולם לא לבש טלית שהיה על כנף אחד רק ז' חוטין, ואף שזה כשר מדינא, והיה אומר על עצמו בדרך צחות:

מעולם לא לבשתי טלית עם ציצית כשרים.

והטעם הפשוט בזה, משום שאם יקרע חוט אחד מבלי מתכוון יהיה ג"כ הטלית כשר, משא"כ כשלוש לכתחילה טלית עם ז' חוטין ייפסל מיד בקריעת חוט אחד.

א.

י-ה יושיעך

חי חי יודוך וישבחוך

בספר 'פנינים משלחן גבוה' מסופר:

כשנתקבל הגאון רבי אהרן בקשט זצ"ל לכהן כרב בעיר לומז'ה, הוזמן לדרוש בישיבה המפורסמת שבעיר, וכה אמר: הכתוב אומר 'ואתם הדבקים בה' אלוקיכם חיים כולכם היום', ולכאורה הלשון 'חיים כולכם היום' אינו מובן, הלא כל עיקר החיים של תורה הם החיים הנצחיים, ו'היום' מובנו הוא חיים של עכשיו, חי שעה.

ברם איתא בגמרא, וכן נפסק להלכה (י"ד ס"י ג"ח ס"ז) שעוף שנפל על פני המים ויש חשש לריסוק איברים, אזי בודקים ורואים, אם הולך הוא מעט נגד הזרם, היינו ממורד הנהר לכיוון מעלה, אין חוששים לכשרותו, כי ודאי חי ובריא הוא, אבל אם כל הילוכו רק ממעלה הנהר אל תחתיתו על כרחך שאין בו חיות ונשברו איבריו, ואשר על כן נסחף הוא עם זרם המים.

זוהי הבחינה גם על מידת החיות של בני אדם בעולמנו, וכזה הוא ההבדל בין אלו שזכו לחיות חיי תורה לבין האחרים, הנה כאשר מביטים אנו על הנוער ברחוב, אלו שאינם מתחנכים על ברכי התורה, נראים חיהם יותר גועשים ורועשים, לעומת בני הישיבות אשר חיים יותר ברוח נמוכה ושקטה, אם כן כיצד מתקיים בהם 'חיים כולכם היום'?

אכן המבחן האמיתי הוא עד כמה

נכונים הם ללכת נגד הזרם, או להיסחף עמו במורד הנהר, זרם החיים של היום יום הוא כח מושך וזועף, אלו הנערים הרחוקים מתורה נראים יותר חיים, אבל הם בעצם רק נסחפים עם הזרם, ואין בהם הכח לעמוד כנגדו, לא כן אתם בני הישיבות - פנה הגר"א בקשט לתלמידי ישיבת לומז'ה - ההולכים בבטחה כנגד הזרם, הרי אתם מוכיחים בזה חיות ואמיצות רוח יותר מכל, זהו שנאמר 'ואתם הדבקים בה' אלוקיכם חיים כולכם היום' כי על כן גם 'היום' חייכם יותר חיים.

חיים כולכם היום

אתה הראית לדעת כי בדרך כלל רוב אנשי העולם מושפעים מהסביבה בה נמצאים, וקשה ללכת נגד הזרם ונגד העולם, אבל זהו סימני החיות של האדם, אדם חי יכול לשחות בדרכו אף נגד העולם, וכמו באבינו אברהם העברי, שכל העולם כולו בעבר אחד והוא בעבר אחר.

והעצה לזכות לזה הוא רק על ידי דביקות בהשי"ת, שעל ידי שהאדם מתדבק בבוראו אזי כל מגמתו הוא לעשות רצונו יתברך, ואינו שם לב למעשה הבריות, ואינו רוצה לילך בדרכם כי רק התורה נר לרגלו, וכמו שנתבאר למעלה, כי על ידי 'ואתם הדבקים בה' אלוקיכם' יהיה לכם העוז ותעצומות לשחות נגד הזרם, שזהו סימני החיות, ואז 'חיים כולכם היום'.

והנה כאשר שלח משה מרגלים עלה בלבו חשש שילכו ויבואו בעצה רעה, וכמו שאכן אירע, ורצה להציל תלמידו יד ימינו ומשרתו 'הושע בן נון' שלא יגרר אחריהם, וכדי שיהיה לו אומץ הלב שלא להיות כאחד מהם, הוסיף לו אות 'י' על שמו, ומעכשיו יהיה שם שמים דבוק בו, כי ביה-ה', ועל ידי הדביקות בה' יהיה הושע בבחינת חיים כולכם היום.

ומה נעים להבין הפסוק (במדבר י"ד ל"ח) ויהושע בן נון וכלב בן יפונה 'חיו' מן האנשים ההם ההולכים לתור את הארץ. היינו שהיו חיים וקיימים בסימני החיות שהלכו נגד הזרם נגד עצת המרגלים בבחינת חיים כולכם היום.

עוד יוסף חי

יוסף היה במצרים, הוא יוסף שעמד בצדקו בארץ מצרים בערות הארץ, בטומאת ארץ העמים, ולא הלך חשכים,

ונשאר יחידי נגד כל אנשי המדינה.

אחי יוסף באו ובישרו ליעקב אבינו עוד יוסף חי, לא רק שהוא במצרים רק שהוא חי במצרים, יש לו סימני חיות, לא הושפע מהסביבה, הלך נגד הזרם, ונשאר בצדקו, עוד יוסף חי.

עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים (תהלים פ"א) יוסף חי במצרים כיון שהיה דבוק באלקיו, באלקי אבותיו, ואתם הדבקים בה' אלקיכם, זה היה מקור חיותו, חיים כולכם היום, ולרמז זאת הוסיפו לו אות ה' על שמו, 'עדות ביהוסף', וכמו שקרא משה להושע בן נון 'הושע'.

וידגו לרוב בקרב הארץ

ובדרך זה מפרשים מה שבירך יעקב את בני יוסף 'וידגו לרוב בקרב הארץ' למה כדגים, אלא ידוע הענין, כאשר דג שט במים איך יודעים אם הוא חי או

מת, דאם הוא הולך עם הזרם ונסחף עם שיבולת הנהר סימן שהוא מת, ואם הוא הולך ומתנגד לזרם סימן מובהק שהוא חי.

ובני יוסף הרי הלכו נגד הזרם, ועל כן בירכם יעקב שגם בעתיד כן יהיה, וזה שאנו מברכים בכל שבת את בנינו להיות כאפרים ומנשה, כדי שנזכור בכל עת שעיקר העיקרים הוא לשמור את בנינו מחברה רעה, ושיהיה להם האומץ לילך בדרך הישר, ובכך נוכל לצפות שהם ילכו בדרך ה' הם ובניהם.

וברכה זה נתן משה רבינו ליהושע בן נון, ולכן נתן לו אות לטובה, ודבקו בה', כי בשם ה' יצליח, וזה נרמז גם בשמו 'בן נון' כי נונא הוא דג בארמית, וכלשון חז"ל נונא סמר לעינא, שיהיה לו הברכה של ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים, וגם הברכה של וידגו לרוב בקרב הארץ.

ב. שלח לך אנשים

לעולם יהא אדם

שלח לך אנשים.

ידוע האימרה השנונה מהרה"ק מקאצק זי"ע שאמר שלח לך אנשים שתשלח ממך את האנושות.

ובלשונו: שיק אוועק דאס מענטשליכקייט.

והנה מיתאמרא משמיה הקדוש אימרה אחרת שנראים כסותרים זו את זו, וכה אמר על הפסוק (שמות כ"ב ל') 'ואנשי קודש תהיון לי' שתהיו קדושים ומופרשים אבל עם אנושיות, שתהיו אנשים קדושים.

גאנצע בהמות.

ומעתה גם אין שום סתירה בין הפירושים, דלמי ששנה זו לא שנה זו, והא לן והא להו.

נח איש צדיק תמים

נח איש צדיק תמים היה בדורותיו. הרה"ק בעל 'לב שמחה מגור' זי"ע, אמר ששבחו של נח הוא לא רק צדיק ותמים, אלא גם 'איש' הוא חלק מהשבח.

וחזקת והיית לאיש.

באי ביתו של מרן הגרש"ז אוירבאך זצ"ל מספרים על עמה הנהגות יקרות

ובלשונו: מענטשליך הייליג זאלט איך זיין.

ושמעתי שהרה"ק האמרי אמת זי"ע אמר פעם על פירושו הנ"ל של הרה"ק מקאצק בפרשתינו על הפסוק 'שלח לך אנשים':

חסידיו של הקאצק'ער היו מחציים ולמעלה מלאכים, ומחציים ולמטה אנשים, ולכן כשאמר להם שישלחו האנושיות, יישארו מלאכים ממש.

אבל אם הראשונים כמלאכים הרי אנו כבני אדם, ואנשי הדור הזה הם מחציים ולמעלה אנשים, ומחציים ולמטה בהמות, ואם ישלחו המענטשליכקייט יישארו

וראיתם אותו וזכרתם

כתב בספר 'דעת הישראלי' בפרשת נח על הפסוק ויקח שם ויפת את השמלה, וכתב רש"י: אין כתיב ויקחו אלא ויקח לימד על שם שנתאמץ במצוה יותר מיפת לכך זכו בניו לטלית של ציצית ע"כ.

יש לומר בדרך צחות טעם לחתן שלובש טלית עם ציצית אחר נשואין וצד הכלה נותן הטלית, כיון דשכר טלית של ציצית היא בזכות כיבוד אב, ואשה שרשות בעלה עליה פטורה מכיבוד אב ואם, אבל איש לעולם חייב, ויש מהמון עם אשר לאחר נשואין הולך בעצת אשתו ומשליך מצות כאו"א מאחריו, נרמז לו בנתינת טלית של ציצית אשר נתונה מהכלה להחתן דרק היא נפטרת ע"י נשואין מכיבוד אב ואם ולא הוא.

מקושש עצים ביום השבת

האדמו"ר הגה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטראווצא זצ"ל ה' מתענה הרבה, ולפעמים התענה אף בשבת. פעם הוכיח לאדם אחד מדוע פתח חנותו בשבת, ענה הלה במצח, הלא הרב ג"כ מחלל שבת ע"י שמתענה בו, ענה האדמו"ר ואמר: ממני לא ילמדו אחרים לעשות כמוני, אבל ממך ילמדו לחלל את השבת.

מקושש עצים במיתה

להצדיק ר' מאיר מפרעמישלאן זי"ע הגיע פעם חסיד רוזין, והתבונן החסיד וחשב בעצמו שהרבי שלו מרוזין הוא רבי, אבל זה לעומתו אינו רבי. והצדיק מפרמישלאן תפס מחשבתי ואמר לחסיד בשאלה: למה קיבל המקושש עצים עונש חמור כזה? החסיד לא ענה. אז המשיך הצדיק: כי עץ זה צדיק, כמו שנאמר 'היש בה עץ אם אין', והוא ליקט בין העצים, ואמר זה הוא צדיק ורבי, וצדיק זה אינו רבי, וזה אסור.

ו'בפנים', גם כלפי הציבור וגם כלפי בני ביתו התנהג ביושר עם מידות ודרך ארץ.

וכך היה אומר: יש המקיימים בהידור רב מה שאומרים בתפילה: 'לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ובגלוי', ואצלי בסידור כתוב קודם: לעולם יהא אדם - קודם כל צריך להיות 'אדם'. אחר כך כתוב: 'ירא שמים בסתר', ורק אחרי כל זה - 'ובגלוי'.

אל תעלו בהר

דרגה, שלא רק שלא ילך אחריהם, אלא אפילו לא יעמוד אצלם.

ובמושב לצים לא ישב, וכשיתעלה עוד, יתרחק גם מליצים אף שאינם רשעים.

כי אם בתורת ה' חפצו, ואחר כך יגיע לעשה טוב, ואף שלא הגיע לדרגה שילמוד בעצמו, אבל עכ"פ שיחפוץ ללמוד תורת ה'.

ובתורתו יהגה יומם, והחפיצה יביא אותו למצב שהוא ישיג וילמוד בעצמו את התורה ביום.

ולילה, ואחר כך ילמוד גם בלילה.

והיה כעץ שתול על פלגי מים, אשר אפילו כל רוחות שבעולם באות ומנשבות לא יזוזו אותו ממקומו.

אשר פרוי יתן בעתו ועלהו לא יבול, וכל אשר יעשה יצליח, כיון שנתעלה ונתגדל בדרך הנכונה.

לא כן אם רוצה לחטוף הכל בבת אחת, שאז לא ישתרש אצלו באמת שום מעלה ומידה טובה ונכונה.

כי אם כמוץ אשר תדפנו רוח, ובכל רוח מצויה יפול האילן ויעקר מן הארץ וישאר בלא כלום.

שנהג בעצמו, וכמה הקפיד לא להיראות כלפי חוץ כ"צדיק גדול" אלא כאחד האדם, או כפי שאמר להיות "פשוט אדם נורמלי".

ר' שלמה זלמן זצ"ל, היה אמנם מלאך ושרף במעלתו הרוחנית, אך "אדם" בהנהגותיו, ר' שלמה זלמן הדגיש תדיר לילדיו: "זיין א- מענטש" יש להיות אדם, ואדם נורמלי, כך אמר.

אותה הדרך הייתה אצלו זהה 'בחוף'

והיא לא תצלח

דרכי קניית העבודה ודרך השלימות הוא מלא תקלות ויפול הנופל ממנו וקשה להשיגם, וצריכים להתחזק מאוד בעמילות ויגיעה, אבל אין להתייאש, ואין לחשוב שכיון שלא השגתי עדיין כל הקנינים אין בידי מאומה, ואין לי שייכות עם התורה, רק צריך להתחיל, וצריך האדם לדעת שאי אפשר לתפוס כולן בידו אחת ובבת אחת, כי התעיף עיניך בו ואיננו, רק שילך בהדרגה ממדריגה למדריגה עד שיגיע למעלת החכמים.

כי אין לעלות בהר בפעם אחת, רק מטפס ועולה ומטפס ועולה עד שמגיע לראש ההר.

ראיתי בספר 'שער נפתלי' שביאר פרק ראשון מספר תהלים באופן זה, שדוד המלך מלמד אותנו הדרך הנכונה לעלות בית א-ל, והוא על ידי סולם, שלב אחר שלב ודרגה אחר דרגה.

אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים, תחילת דרכו בעבודה הוא שלא לילך אחר שרירות לבו, ואחר עצת הרשעים, ולא ליפול ברשתם.

ובדרך חטאים לא עמד, אח"כ יתעלה

סולם מוצב ארצה

בחלום יעקב נאמר (בראשית כ"ה י"ב) ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו.

משמים מראים ליעקב אבינו את הדרך להתקרב אל ה', יש סולם שתחתיתו בארץ וראשו בשמים, ויש המון שליבות, שלב אחר שלב דרגא אחר דרגא, וצריכים לילך מאחד למשנהו, וממזריגה למזריגה יעלה, ומלאכי אלקים אף שיש להם שש כנפים לאחד ויכולים להעפיל אל על, אפילו הכי עולים ויורדים בו, כי אם מתנשאים לרום שלא בהדרגה אז נופלים וקשה לחזור ולעלות

וכן אומר הרה"ק רבי מנחם מנדל מקאצק זי"ע להסביר למה בכה רבי שיש קונה עולמו בשעה אחת (עבודה זרה ו): כי דבר שאפשר לקנותו בשעה אחת אפשר גם לאבדו תוך מחצית השעה.

ובזה פירש גם כן הפסוק 'ולא תעלה במעלות על מזבחי', פי' עלייה פתאומית בקדושה אשר לא תגלה ערותך עליו, כי עי"ז עוד יפול הנופל ירידה פתאומית ע"י התגברות היצר.

וכבר קדמו בפירוש זה בספר הקדוש 'נועם אלימלך' (פרשת משפטים) וזה לשונו:

נאמר בפרשת מזבח ולא תעלה במעלות על מזבחי, פי' כשתרצה לעלות על מזבח, דהיינו לשוב על עוונך, לא תעלה עם מעלות שתחשוב בדעתך שיש לך איזה מעלות, וגם לא תלך מיד בהתחלתך במעלות ומדרגות צדיקים גמורים, רק מתחילה תרגיל את עצמך בהדרגה ממדרגה למדרגה בהכנעה גדולה, אשר לא תגלה ערותך עליו, ר"ל דאל"כ סופך להתגלה קלונך וערוותך, עד כאן לשונו.

ואם כה יעשה וכה יוסיף מיום ליום, אז יתגדל ויתקדש בקדושה של מעלה, ויהיה קבוע וקיימי בבתי כנסיות ובבתי מדרשות לעד ולנצח נצחים, ויזכה לתורה שהוא נצחיות, ולהתענג על ה', לעלם ולעלמי עלמיה.

הילוכך תהא בנחת

ובספר 'פרי העץ' (פרשת וישלח) הביא מה ששמע ממורו ורבו אדמו"ר הגאון החת"ם סופר זצ"ל לפרש מה שאמרו חז"ל (ברכות דף מג:): 'פסיעה גסה נוטלת ממאור עיניו של אדם', כי מאור עיניו של אדם היינו אור אלקי המעוררו אל הטוב, אכן לעומת זה הוא ניגוד היצר, והסגולה לילך בעבדות השי"ת רק בהדרגה, כי בזה מרגיל עצמו להלחם נגד היצר, מה שאין כן אם ירצה לעלות פתאום במעלה רמה, וזהו פסיעה גסה נוטלת ממאור עיניו, והבן.

ד. היש בה עץ אם אין

ענין זה אפשר לרמז בלשון שמצינו כמה פעמים בחז"ל: כד מיפטר רבנו, דרבנן הינם בבחינת שבת, לכן השתמשו בביטוי כד הוי מיפטר, לרמז שאצל תלמיד חכם בחינת שבת, ישנו הענין של פטור אבל אסור, ורצונם בזה שהצדיק כבר איננו אתנו בעלמא הדין, מכל מקום עדיין הוא קשור משם בעליונים.

ואולי יש להעמיס בפסוק, היש בה עץ, ואף אם אין, שהצדיק אבד ונסתלק אפילו הכי והתחזקתם, על ידי כוחו וזכותו של הצדיק.

הכר נא בזאת מצאנו, מרגליות נאה, בספר 'נר ישראל' (חלק ה') בערך הרה"ק ר' יצחק מבאהוש זי"ע: וזה לשונו שם:

מרגלא בפומיה לומר תמיד: בכל איסורי תורה ישנם שני סוגים, אסור ומותר, רק בהלכות שבת מצינו ענין "פטור אבל אסור".

יש מאמר קדום מצדיקים על פטור אבל אסור, אמנם 'ער איז שוין נישטא, מכל מקום איז ער געבליבן צוגעבינדן דא'.

פטור אבל אסור

משה רבינו שלח המרגלים לראות היש בה עץ אם אין ודרשו חז"ל (בבא בתרא טו.) אם יש בהם צדיק שיגין עליהם בזכותו.

מבואר בספרים הקדושים שהצדיק יש בכוחו להגין על הקרובים אליו אף לאחר פטירתו והסתלקותו מהעולם, ומשפיעים בזכות הצדיק השפעות טובות בגשמיות וברוחניות לאלו שהיו דבוקים ומקושרים אליו בחייו, ואדרבה כבר לימדנו חז"ל (מסכת חולין דף ט:): גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהן.

לא נפסיק את השמחה

פרשיות: שלח לך - קרח

בדיחות

(1) אין ישראלי שלא ממלא בקבוק מהקולר ואז שותה מהבריזיה ומתקמצן על הבקבוק..... יש בדף הפנימי עוד הרבה בדיחות

דבר העורק

כתוב בפרשת קרח: ויקוּז קרוּז בְּן יִצְחָר בְּן קָהָת בְּן לֵוִי...

תפקיד האדם בעולם הזה הוא לתת לאחרים מגופו, מממונו ומכל אשר לו, ולמעט ככל האפשר בלקיחה. שהרי יש מצווה ללמוד מהקב"ה ולהידבק בדרכיו, שנאמר "ובו תדבק". והקב"ה נותן לאדם הכל - איברים, גידים, לב, כליות ומערכת שלמה של מיליוני תאים. והעולם עומד על חסד, שהאדם צריך לתת הרבה יותר מאשר לקחת מאחרים.

שאלו פעם את הגר"א על שידוך. למשודך היו שתי הצעות - הצעה אחת הייתה בת ישראל שאביה לא נמנה עם תלמידי החכמים, אבל נמנה עם תורמי הצדקה לישיבות ולשאר מוסדות התורה, וההצעה השנייה הייתה בת ישראל שאביה תלמיד חכם, אלא שהוא קמצן. והגר"א אמר למשודך שאף על פי שיש מצווה להתחתן עם בת תלמיד חכם, כמו שנאמר 'כי לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו, וישא בת תלמיד חכם', עם כל זה, לא בתלמיד חכם כזה דיברו חז"ל. ולכן פסק לו הגר"א שישא את בת הנדיב, שהרי עולם חסד ייבנה. וכאן התורה רמזה על קרח, שהייתה לו מידת הלקיחה יותר מאשר מידת הנתינה, שזו אחת הסיבות שגרמו לו ליפול. את life ומאורק העורק: מא'ר פנחסי הי"ו

הדבר תורה לעילוי נשמת: טורן בת רחים וזוהרה. אורה בת יוכבד.

חדש! חדש! חדש! ניתן לקבל את העלון למייל הירשמו: a05832349@gmail.com

העלון להצלחת רבי יעקב לוי בן אסתר הי"ו

(2) דוקטור: אתה יכול להמליץ לי על תרגילי התעמלות שמתאימים להורדה במשקל? כן התרגיל הוא נענוע הראש בחזקה לצד ימין לצד שמאל ולהפך. מתי בדיוק? שואל הפציינט. הרופא: בכל פעם שמציעים לך עוגות.....

(3) כורדי גוי. אנגלי ואמריקאי נתפסו על ריגול. לכל אחד היה זכות לבחור באיזה דרך הוא רוצה למות. האמריקאי ביקש כיסא חשמלי הכיסא לא פעל. אז שיחררו אותו. האנגלי ביקש גם כיסא הוא לא פעל אז שיחררו אותו. מגיע תור הכורדי והוא בוחר תלייה. שואלים אותו למה? הרי שמעתי שהכיסא מקולקל אז הוא אומר: מה חשבתם שאני טיפש.....

(4) זוג חוגג את ליל הסדר ומזמין את כל המשפחה להעביר איתם את החג. המשפחה מתיישבת והכלה מסדרת את חמותה לשבת בראש השולחן כשמאחוריה שעון הקיר המשפחתי הגדול שעובר בירושה. מספר שניות לאחר שהחמה קמה לשטוף את הכלים, נופל השעון על הכיסא שלה ומתנפץ לרסיסים. פתאום נשמעת הכלה רוטנת: "אוף השעון הזה תמיד מאחר....."

(5) שאלו לכהן עם הארץ: "כשאתה עולה לדוכן ומברך ברכת כהנים, האם יודע אתה פירוש המלות של הברכה?" "ודאי!" "מה למשל, פרוש המילה, ויחונך?" "הלה נבוך רגע קט, אך מיד אורו עיניו: 'נו, זה מלשון חניקה!' "כלומר, במקום לברך אותנו אתה מקלל אותנו?" "חלילה!" השיב הלה, "ב'ויחונך' אני מתכוון על הגויים..."

(6) גוי אחד הקניט יהודי בדברים הבאים: תראה איזה הבדל יש בין ההלוויות שלנו לשלכם: אצלנו צועדים בצורה מסודרת, עם כללים, מנגינה ופרחים. ואילו אצלכם יש עומס כזה גדול. השיב לו היהודי אתה צודק, גם אני מעדיף את ההלוויות שלכם...

עלון 'לא נפסיק את השמחה' פרשיות שלח-לך – קרח

לזכות ולהצלחת יצחק מאיר בן רוני הי"ו.

ב-20 ש' כל ה-7,000 עלונים הדפסה. הפצה. והשמחה על השם שלך ולזכותך.

להקדשת פרשיות חייגו כעת: 058-32-34-941

בקשה חשובה: לכל מי שיש לו בדיחות מצחיקות. סיפורים.

חידות. פתגמים נבחרים. נא לשלוח לנו למייל של המערכת

העלון מוקדש לרפואת ר' יעקב בן כוכבה הי"ו

(7) עובד חדש מגיע לראשונה לאירוע חברה תוך כדי שהמנכ"ל מדבר הוא אומר למי שיושב לידו תשמע המנכ"ל שלנו הוא לא רק טיפש הוא גם מכוער. מסתכל הבחור ואומר אתה יודע מי אני "לא" משיב האיש. אני הבן של המנכ"ל. אהההה.. מגמגם העובד "ואתה יודע מי אני" שואל הבחור. "לא" משיב הבן של המנכ"ל. תודה לקל אומר העובד ובורח.....

(8) מה השאלה הכי מזורה שאפשר לשאול בחנות עתיקות? תשובה: מה חדש?.....

(9) צבעי אחד צובע תיקרה. ניגש אליו שיכור אחד ושואל: "תגיד אתה מחזיק חזק את המכחול?" הצבעי משיב לו: "כן, למה?" השיכור אומר לו: "כי אני לוקח רגע את הסולם....."

(10) רוב הפרטים הקשורים לשולחן שבת יוצרים את המספר 7. מדין של שבת יום השביעי. נר. בגימטריה קטנה $7=2+5$. יין $7=5+1+1$. חלה $43=5+30+8$ שזה $7=4+3$. מרק $7=4+2+1$. בשר $7=2+3+2$. לפ"ז יש לדון אותם המפטפטים בפוליטיקה זה גם 7 כי $250=5+100+10+9+10+30+6+80$ שזה $7=2+5+0$. יש להוסיף גם את ה"צ'ונט" שבגימטריה קטנה זה יוצא $29=9+5+6+9$ וכיון שצ'ונט זה מאכל שלא בריא לאכול ממנו הרבה לכן את החשבון נעשה בחיסור $7=2-9$ (כנראה הכותב מתכוון לטשולנ'ט)..... **ניתן לשלוח בדיחות למייל של המערכת**

כל הבדיחות הן מתוך החוברת "לא נפסיק את השמחה" 32 עמודים מפוצצים בדיחות במחיר מיוחד של 10 ₪ עד הבית בפלאפון: 058-32-34-941 החוברת עם 270 בדיחות.

ואלה יעמדו על הברכה: משפ' שארבני. ברוך בן מזל. קובי טיוזר בן אסתר. להקדשות חייגו למערכת.

העלון להצלחת: אלעזר בן רחל הי"ו

הטשולנ'ט הביתי

בכל ליל שישי בבית הכנסת מוסאיוף מתקיים שיעור דרך הלויין של פה מפיק מרגליות הרב ליאור גלזר שליט"א בשעה: 23:00 במהלך השיעור מתקיים מכירה של הטשולנ'ט הכי טעים בארץ. טשולנ'ט + לחמניה + פחית 25 ₪

הקלדות זה אנחנו

בחורים צעירים
יקלידו עבורכם
ביעילות ובזריזות

במחיר מוזל

0583-234-941

לא אומר?

החפץ חיים היה רגיל לומר, כי אם קרה לאדם איזה מקרה, אסור לומר שהוא רע, כי כל דעביד רחמנא לטב עביד. אבל אפשר לומר שהוא מר, שהרי רפואה, גם אם היא מרה, יכולה להיות לטובת האדם.

אבל אם אומר שהמקרה רע, הרי זה נגד הכלל שהכל לטובה, נוסף לכך, אחוז הוא במידת השקר, באומרו על דבר שנעשה לטובת האדם, שהוא ררעו.

הרגע הזה, שנשאר ענב אחד בתחת ואתה מתחיל לתהות מה שונה בו שאף אחד לא אכל אותו...

רוצה? תצאק!

בני ישראל לאחר המכות הפסיקו לצעוק אל ה' לכן הקב"ה הביא את מצרים אליהם ומיד בני ישראל צעקו, וזהו שכתוב בתהילים: "השמיעני את קולך" - ה' מתאוה לתפילותינו. סיפור נא: פעם באו זוג ניצולי שואה בני 80 לרב ואמרו לו: "כבוד הרב, הבן שלנו כבר לא מתקשר אלינו המון זמן - אין לנו חיים... תתפלל עלינו שנמות!"

הרב ניסה לדובב אותם ושום דבר לא עזר. לאחר שחשב אמר להם: "תגידו לי, להקב"ה התפללתם על זה?!" אמרו לו זוג הקשישים: "אנחנו לא יודעים עברית!!!" השיב להם הרב בנחרצות: "הוא - הקב"ה מבין גם רוסית..."

ומשהתעקשו לא להתפלל אמר להם הרב: "תגידו לי, אתם הרי יודעים מזה שהבן לא מתקשר אליכם איזה צער יש לכם, שאתם כל כך אוהבים אותו?" הם הינהנו בראשהם לאות הזדהות...

דעו - המשיך הרב - הקב"ה אוהב אתכם יותר ממה שאתם אוהבים את הבן שלכם, והוא מחכה שתתקשרו אליו...

רק נצעק וה' ייתן הכל... הוא ממתין לנו...

העורך

פסקה ומזג האוויר בחוץ לא פוח ובכל זאת הגיע אדם לשיעור תורה, עמד בכך במבחן גדול.

הגעתי להסכם עם החרקים המעופפים בבית שלי. אם הם כל כך נמשכים לאור, שישלמו 50 אחוז מחשבון החשמל

מדהים איך בשיחה ללא קליטה הדבר היחידי ששומעים ברור זה "אין לי קליטה, נדבר אחרי זה"

אין על המנגל של התימנים

איזה רכב מפנק יש לי. הוא ראה שנרדמתי תוך כדי נסיעה, אז הוא הוציא לי כרית

השגחה פרטית - יונה עברה מול מצלמת מהירות

גל חדש של פריצות בשכונות

אמרו לי פחחות הכי זול בכפר קאסם - זה מה שיצא

מבצע מנגל בעלות 5 ש"ח פיקדון

ובנימה רצינית אם נישמר נעצור אותה!

לכל התורמים והמסייעים בזכותכם חולקו בשבת ובחג השבועות לילדים (וגם למבוגרים)

400 כוסות ברד

400 ברכות

400 חיוכים

זכות הברכות והחיוכים יעמדו לכם ולזרעכם

לרפואה שלמה מאיר אברהם בן סופי אביגיל בת אסתר
 לברכת והצלחת משפחת חממי ובני ביתם
 לברכת והצלחת אליהו בן רחל ובני ביתו

מאמן הכושר שלי אמר שחיומו לפני אימון מאוד חשוב, אז לפני שיצאתי מהבית חיממתי לי בורקס.

אם אתה מזהה את החוזר בתשובה התקשר 02-000000

הקדשת ברד לכל הלומדים ביום שבת קודש לתהלים ולאבות ובנים

100 ש"ח

לפרטים: 052-7656075

לא ברור למה אבל משום מה הדבר היחיד שאנחנו לא נזרוק לעולם זה את הקופסא שבתוכה היה הפלאפון שלנו

איזה כיף! סופ"ש מגיע, אפשר להיות קצת בבית עם הילדים!

אישה מצוננת- ממשיכה כרגיל. גבר מצונן- כותב צוואה.

חניתי עכשיו כלכך גרוע שכשחזרתי ראיתי פקח מדביק לי תו נכה

להיות ישראלי זה להכניס 4 שקלים בשביל פחית קולה שעולה 4 שקלים, ואחרי שהיא יצאה לבדוק אם יש עודף.

שוקולד מגיע מקקאו, קקאו מגיע מהעץ מה שהופך אותו בעצם לצמח, לפיכך..

שוקולד זה סלט זהו!!!

יתושים הם כמו משפחה. מעצבנים. אבל נושאים את הדם שלך.

רק בגלל שלקח לך יותר זמן מאחרים, לא אומר שנשלת!

בא לי לקחת שטר של 200 שקל, ללכת איתו לבנק ולהגיד לפקידה - "את רואה את האיש שמופיע על השטר? זה סבא שלי.. אני רוצה את כל התמונות שלו חזרה"

דברי הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

יִסְעוּ מִהַר ה' (י, לג) ידועים דברי הירושלמי (תענית פרק ד הלכה ה'): 'ויסעו מהר ה' - כתינוק הבורח מבית הספר'. ה'בריחה' הזאת מהר ה', העזיבה המהירה של מקום הקדושה, היתה נפילה שגרמה לתאוות שהתאוו בהמשך, ואשר בעקבותיהן פרץ בהם אף ה'.

לסופר על עמוד המוסר והיראה הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל, שכאשר באחת השנים סיימו להתפלל תפילת נעילה בישיבה, ניגש בחור אחד להתפלל ערבית לפני העמוד. הבחורים היו עייפים ורעבים, ואותו בחור, רוח שטות נחה עליו, והתפלל את תפילת ערבית של מוצאי יום הכיפורים בחיפזון כזה, שתוך עשר דקות כבר אמרו 'עלינו לשבח'. אמר לו רבי אליהו בצער: 'הרסת את עבודת היום. לא רק את שלי, אלא את העבודה של כולנו'. אחרי יום כיפור הוא באו על אותו בחור עשר שנים קשות, שבמהלכן עבר צרות שונות ומשונות. הוא הלך לאחד מגדולי הדור לשאול בעצתו, ואז אמר לו אותו גדול שינסה להיזכר אם פגע במישהו בתקופת לימודיו בישיבה. תחילה היה נראה לו שלא אירע דבר כזה, אך אז נזכר באותה תפילה ערבית נמהרת ובדבריו של רבי אליהו. עלה התלמיד על קברו של המשגיח וביקש מחילה בפני עשרה, ומאז התהפך עליו הגלגל לטובה.

לנו להיות כתינוקים הבורחים מבית הספר. כאשר מזדמן לאדם זמן או מעשה של קדושה, לא ימהר לעבור לעניין הבא... להיפך, עליו לנהוג כך שהקדושה תמשיך איתו הלאה, שתהיה השפעה לאותו רגע של גדלות.

וְהָאִישׁ מִשָּׁה עָנִיו מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה (יב, ג) משה רבנו היה שיא הענווה ולכן זכה ליתן את התורה לישראל. ואיך זכה לענווה זו? 'מכל האדם אשר על פני האדמה' - משה רבנו הביט כל הזמן על האדמה שאליה יחזור כל אדם אחרי מאה עשרים שנות חייו בעולם הזה, והבין שכיון שכך - מה להתגאות?! כך זכה משה רבינו לענווה הגדולה בעולם.

סבת סלום ומבורך!

אבות ובנים

מעז יצא מתוק לקט מצהיקים

מספר 10

מידה זו למחול על כבודו ולהעביר על מידותיו היה נוהג ידוע של אור החיים הקדוש זצ"ל ומסופר שפעם אחת לאחר שדן אור החיים הקדוש שני בעלי דין החל הנתבע שחוייב על ידי הרב להרף ולגדף את הרב בקולי קולות. ל'פליאת תלמידיו. לא נזף הרב באיש ואף לא גרשו מהבית ואף לא הטיל עליו הרם כאיש המבזה את רבו. הרב שראה בתדהמת תלמידיו הסביר: "יש לדון אדם זה לכף זכות, שכן נפשו מרה עליו על שיצא חייב בדין ולכן הוא מחרף. אם אנהג כמותו ואנקום בו, יהיה מי שמפקפק באמיתות פסק הדין ויחשוב כי מקפיד אני על כבודי. ואילו כאשר אני מחריש הכל מבינים שפסקתי נכון".

בכל יום, רבבות של פירות וירקות תמימים, נהרגים ע"י צימחונים וטבעוניים... עזרו לנו לעצור את ההרג!

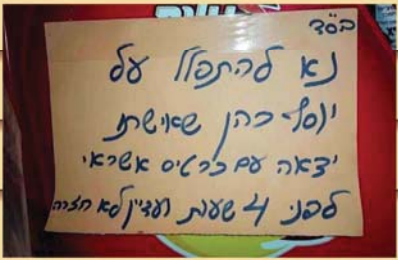
כה אני או הוא?!

מאז שהייתי ילד קטן לא רציתי להיות אני. רציתי להיות כמו ערן כהן, וערן כהן אפילו לא היה חבר שלי. חלכתי כמוהו, דיברתי כמוהו, ונרשמתי אפילו לאותו בית ספר תיכון שאליו הוא נרשם. בתיכון ערן כהן השתגה. הוא התחיל להסתובב עם שי צור. הוא הלך כמו שיר צור, הוא דיבר כמו שי צור. זה בלבד אותי.

ומצאתי את עינמי הולך כמו ערן כהן שמדבר והולך כמו שי צור. ואז זה פתאום היכה בי !! שי צור הולך ומדבר כמו רועי שדות ורועי שדות הולך ומדבר כמו יואב היימן. אז הגה אני הולך ומדבר כמו ערן כהן, שמחקה את שי צור, שהוא ורסיה של רועי שדות, שמנסה ללכת ולדבר כמו יואב היימן, ואת מי אתם חושבים שיואב היימן מחקה? מכל האנשים הוא מחקה את אבי אשכנזי שהולך ומדבר... כמוני.

קשה לאדם לראות את הנקודות הטובות של עצמו אלא רק נקודות טובות הנמצאים אצל חבריו, אבל מה שהוא לא יודע, כי חבריו רואים ומעריצים את הנקודות הטובות שבו. בואו ננסה למצוא את הנקודות הטובות שלנו בעצמנו...

אחרי עשרות שנים של "טמפרטורות גבוהות לעונה", לא הגיע הזמן שיגדירו מחדש את הטמפרטורות הנכונות לעונה??

העורך

ומצא סוד השלום בית הסוד הוא להגיד לה שהיא צודקת עוד לפני שהיא טעתה

מצד אחד לא נוח לך כשמישהו מתיישב לידך אבל מצד שני כאשר מתפנה מקום אחר והוא עובר לשבת שם אתה נעלב

אני אף פעם לא חותם על חוזה בלי להעמיד פנים שאני קוראת אותו

באמצע ויכוח היא אמרה "אתה צודק" מהתרגשות התחלתי לבכות

שוטר: למה אתה הולך עם המסכה למטה על הסנטר ולא על הבה והאף? שאל האיש את השוטר: למה אתה הולך עם המשקפיים על הראש ולא על העיניים?

בבקבות ההצלחה של אבטיח בלי גרעינים...

חקדשת כרד לכל הלומדים ביום שבת קודש לתהלים ולאבות ובנים

100 ש"ח

לפרטים: 052-7656075

ובנימה רצינית אם נישמר נעצור אותה!

הקדשת ברך לכל הלומדים
 ביום שבת קודש
 לתהלים ולאבות ובנים

להצלחת דניאל בן שמחה הי"ו
 לזיווג שאול בן לינדה הי"ו

להמשכת הפעילות (100 ש"ח לשבת): 052-7656075

חרדי: יהודי יקר, אני רוצה
 להזמין אותך היום
 לתיקון חצות.
 אינסטלטור: בכיף,
 קח בחשבון שזה
 עוד 250 ש"ח
 לא כולל מע"מ.

זה פעם ראשונה שאני
 לא טס השנה
 לתאיילנד בגלל הקורונה
 כל השנים לא נסעתי כי
 לא היה לי כסף 🤔🤔

רחפן של תימנים

**חרדי שפוחד מטיסות -
 ירא שמיים**

להיות יצירתי בתנאי שטח

אני מקפל סדין אמא מקפלת סדין

איך יצרני אוטובוסים ומטוסים
 רואים אותנו

בכרמיאל

- שוטר: שתית?

- אני: לא.

שוטר: חחחח אז איך הגעת לפה?

אני: עדיין לא מצאו תרופה לקורונה
 אמא שלי: זוז אתה לא יודע לחפש!

כשאתה מזמין פיצה בעיר נורמלית:
 שליח: לאן להביא את הפיצה?
 לקוח: הרצל 42, דירה 10
 שליח: בדרך אליך

כשאתה מזמין פיצה בבית שאן:
 שליח: לאן להביא את הפיצה?
 לקוח: מכיר את יעקב הגנן?

שליח: כן
 לקוח: לידו גרה מזל
 שליח: נכון
 לקוח: לידה יש בית שלא סיימו לבנות
 שליח: כן, מכיר
 לקוח: אחרי הבית הזה, יש את הדירה של ציון
 מהעירייה
 שליח: כן...
 לקוח: אז ביחידת דיור למטה
 שליח: איפה שגר פעם אלי מהשווארמה?
 לקוח: כן
 שליח: אז למה לא אמרת?! בדרך אליך

רבי יצחק היה על ערש דווי, והביאו אליו
 רופא מפורסם מווילנה. בדקו הרופא ואמר:
 אין עצה נגד חרבו השלופה של מלאך-המוות.
 לא היו ימים מועטים ואותו רופא פגש
 את רבי יצחק מתהלך ברחובותיה של וילנה.
 תחילה תהה, ואחר-כך ניגש לרבי יצחק ואמר
 לו:

רבי, ברוך המקום, שעשה לך נס והבראת.
 החזיר לו רבי יצחק: בשתיים טעית: לא
 הבראתי, אלא מתי, ולא לי נעשה נס, אלא לך
 נעשה נס. ומעשה שהיה כך היה.

כשמתי ועליתי לשמים שמעתי גזורים שם
 גזירה: "כל הרופאים לגיהנום", ואף אתה היית
 בכלל. נכמרו רחמי עליך

והעידותי לפני פמליה
 של מעלה, שאתה
 אינך רופא כלל,
 ומיד הוציאוך מן הגזירה...

דברי הגאון הרב
ראובן אלבז שליט"א

עדות עכשוויות לילדי הענק וגם ילדי הענק ראינו שם (יג, כח)

לפני כמה שנים נמצא באחת מערי אירופה שלד של גופה באורך עשרה מטרים! הראו לי את התמונה, ממש 'וגם ילדי הענק ראינו שם'.
 כשראיתי את התמונה נזכרתי בסיפור שקרה עם ה"אור החיים" הקדוש זיע"א, שפעם אחת הגיע למקום שנקרא "בני משה". כתוב בספרים
 שהמקום הזה נמצא מעבר לנהר הסמבטיון, שכפי שמובא בחז"ל (בראשית רבה יא) "יורה" בזעף - בכל ימות השבוע - אבנים ענקיות, ואין
 איש שיכול להתקרב אליו ורק בשבת הוא נח. כך שמיקומו המדויק של "בני משה" נסתר מידיעת בני אדם.
 ה"אור החיים" הקדוש הצליח באורח פלא להגיע לשם, וכשאחד מבני המקום ראה את ה"יצור קטן הממדים" הזה - נטלו והכניסו לכיסו...
 במשך כל השנים לא הצטייר בדמיוני כיצד ניתן להכניס בן אדם לתוך כיס. אבל לאחר שראיתי את התמונה של השלד, עשרה מטרים אורכו,
 הצלחתי לדמיין שיצור כזה ענק מסוגל בהחלט להכניס לכיס יצור בגובה מטר וששים - שבעים...

המשך הסיפור היה, שכשנכנסו תושבי "בני משה" לבית הכנסת להתפלל, אותו אדם התנמנם, ואביו נגלה אליו בחלום, ואיים
 עליו: "הישמר לך ושמור נפשך מאד! קדוש העולם נמצא בכיסך. הוצא אותו לאלתר וְנָהַג בּו כבוד מלכים!"
 הלה התעורר והוציא את ה"אור החיים" הקדוש מכיסו, ולאחר שביקש את מחילתו, הזמינו אותו
 בני המקום לשאת דרשה, ולומר להם דברי תורה ביום השבת.
 למחרת בבוקר, ביום ראשון, ליוו אותו והראו לו את הדרך לצאת מהמקום הזה החוצה, וגם זה בדרך נס.

סבת שלום בורק!

להגובות ושליחת הזמור שלכם: 367korona@gmail.com

הגוזלים שלכם
פורשים כנף
ומתעופפים להם
מהקן, יוצאים
לדרך ארוכה...

הזמנות לחתונה מדפיסים בגרפומט

מגוון גדול
של סוגי ניירות

ניתן לקבל
קטלוג הזמנות
למייל

הדפסת
200 הזמנות
לכלה, חינם

60 אגו' להזמנה

הדפסה בשחור
או אפור, מינימום
1000 יחידות,
לא כולל עיצוב

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה

האורחים
נבר התעייפו
מהריקודים?
זה הזמן לתת להם
לקרוא משהו מעניין
על הפרשה

המזכרת

שתפאר כל אירוע, שמחה, או שבת התאחדות

התלבטתם לגבי מזכרת לשבת התאחדות,
או לשמחה המשפחתית?

הזמינו עוד היום את חוברת עלוני השבת
של גרפומט, בשילוב הטקסט שלכם בשער!

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה